

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

135017

6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİ

H. 1258-1264 / M. 1842-1848

135017

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK

HAZIRLAYAN

Berna ÇELİK

ELAZIĞ-2003

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİ

H. 1258-1264 / M. 1842-1848

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bu tez / / tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği / oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK

Danışman

Prof. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK

Üye

Üye

Yukarıdaki Jüri Üyelerinin imzaları Tasdik Olunur.

Enstitü Müdürü

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili

Berna ÇELİK

Fırat Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Bölümü

2003, Sayfa:VI+212

Hazırlamış olduğumuz 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili H. 1258-1264 (M. 1842-1848) yılları arasındaki belgeleri kapsamaktadır. Bu dönemde Eğin, önce Diyarbakır Eyaleti'ne, 1846 tarihinden sonra da Harput Eyaleti'ne tabi bir Kaza'dır.

Bu çalışmamızda Kadılık ve Şer'iyeye Sicilleri hakkında bilgi verdikten sonra belgelerin özetini ve transkripsiyonlarını verdik. En son kısımda ise kısaca değerlendirmesini yaptık.

Bu dönemde Eğin'de tahminî olarak 8000'i Müslüman, 2800'i Gayr-i Müslim olmak üzere toplam 10.800 kişi yaşamaktaydı.

Anahtar Kelimeler: Diyarbakır, Harput, Eğin, Şer'iyeye Sicilleri

SUMMARY**Masters Thesis****Eğın Şer'ıyye Sicili No 5****Berna ÇELİK****Fırat Universty****The Institue of Social Sciences****Section of History****Tarih Bölümü****2003, Page:VI+212**

This document is about 6 Number Eğın Şer'ıyye Sicili and it contains the documents between 1258-1264 Hegira and 1842-1848 Christian era. In that age Eğın when connected to Diyarbakır State at first and connected to Harput State than after 1846

In this study we gave some information about Kadı and Şer'ıyye Sicils and we summaried the documents and than gave the transcriptions. And at last we made a short evaluation of the subjects.

In that age nearly totaly 10.800 people were living in Eğın which 8000 Müslim and 2800 non-Müslim.

Key Words: Diyarbakır, Harput, Eğın, Şer'ıyye Sicilleri

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
SUMMARY	II
İÇİNDEKİLER	III
ÖNSÖZ	VI
KISALTMALAR	VIII

GİRİŞ KADILIK KURUMU

I- ESKİ TÜRKLERDE VE İSLAM DEVLETLERİNDE ADALET ANLAYIŞI	1
II-OSMANLILAR'DA KADI VE KADILIK MÜESSESESİ.....	2
III-KAZA VE KADININ TARİFİ, HAKKINDA BİLGİ.....	4
1-Kadılarının Tayini	6
2-Kadılarının Görevleri	6
3-Yargılamaların Yapılışı	8
IV-OSMANLI DEVLETİNDE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ	9
1-Mahkemeler'de Kadılar'a Yardımcı Olan Görevliler	10
2-Kadı'ya Mülkî Görevinde Yardımcı Olan Diğer Görevliler.....	11

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE 6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİ HAKKINDA BİLGİ

I-ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	13
II-EĞİN ŞER'İYYE SİCİLLERİ	20
III-6 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN GENEL DURUMU.....	21
IV-6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNDE YER ALAN BELGELERİN TÜRÜNE GÖRE FİHRİSTİ	23
V-6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNDE YER ALAN BELGELERİN ÖZETİ.....	27

İKİNCİ BÖLÜM

6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I-EĞİN TARİHİ VE DÖNEM HAKKINDA BİLGİ	199
II-EĞİN'İN İDARÎ YAPISI	200
1-1842-1848 Yılları Arasındaki Köy İsimleri.....	200
2-1842-1848 Yılları Arasındaki İdareciler	202
III-EĞİN'İN FİZİKÎ YAPISI.....	203
1-1842-1848 Yılları Arasında Eğin'in Mahalleleri	203
2-1842-1848 Yılları Arasında Eğin'in Camileri	204
IV-EĞİN'İN İKTİSADÎ YAPISI.....	204
V-EĞİN'DE SOSYAL YAPI	207
SONUÇ.....	209
BİBLİYOGRAFYA	210
ÖZGEÇMİŞ	212

ÖNSÖZ

Tarih araştırmalarında "*Birinci Elden Kaynak* " durumunda olan "*Şer'iyye Sicilleri*" içerdikleri önemli belge ve bilgiler nedeniyle tarihî araştırmalarda büyük bir yere sahiptirler. Şer'iyye Sicilleri içinde döneminin idarî, sosyal ve kültürel konuları ile ilgili bilgileri barındırmaktadır. Kaydedildiği dönemdeki halkın yaşantısı ve kültürüyle o bölgenin coğrafi ve ekonomik durumu hakkında da bilgiler verebilen Şer'iyye Sicilleri yalnız tarih araştırmalarında değil, Edebiyat, Sosyoloji, İktisat, Hukuk, Coğrafya ve Antropoloji araştırmalarında da "*Ana Kaynak* " olma özelliğine sahiptir.

Çalışmamızın konusu, Hicri 1258-1264 /Miladi 1842-1848 arasındaki konu ve belgeleri ihtiva eden "*6 Numaralı Eğin Şer'iyye Sicili* "nin transkripsiyonu ve bunun değerlendirilmesidir. Aslı Milli Kütüphane'de bulunan bu sicilin mikrofilmi tarafımızdan alınıp okunmuş ve transkripsiyon kurallarına uygun olarak Latin Harfleri'ne aktarılmıştır.

Çalışmamız dört kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım olan Giriş bölümünde kısaca Kadılık Müessesesi ve Mahkemeler hakkında bilgi verilmiştir. İkinci Kısım olan I. Bölüm'de Şer'iyye Sicilleri hakkında bilgi verilip tez konusu olan Sicil'in özellikleri belirtilmiştir. Ayrıca tez içerisindeki belgelerin türlerine göre fihristi ile belge özetleri verilmiştir. Üçüncü kısım olan II. Bölüm'de orjinal metnin transkripsiyonu verilmiştir. Dördüncü kısım olan III. Bölümde ise mevcut olan bazı eserlerden yararlanarak 6 Numaralı Eğin Şer'iyye Sicili'nde bulunan belgelerdeki bilgiler değerlendirilmeğe çalışılmıştır.

Metnin transkripsiyonunda mümkün mertebe kurallara uymağa çalıştık. Transkripsiyonda; Ayın (ع) harfi " ' " şeklinde, hemze (ء) işareti " ` " şeklinde gösterilmiştir. Harf-ı tarifler " l- " şeklinde, Elif (ا), Vav (و) ve Ye (ي) harfleri ile yapılan uzatmalar " ^ " işaretiyle gösterilmiştir. Metnin transkripsiyonunda belge numaraları yazılırken; Sicil Sayfası'nı kısaca " S. ", Belge Numarası'nı " B. " şeklinde gösterdik.

Tezin konusunun tespitinde ve hazırlanmasında bana yardımcı ve destek olan Hocam Sayın Doç. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK'e teşekkürlerimi arz ediyorum.

KISALTMALAR

a.g.e.	:Adı geçen eser
a.g.m.	:Adı geçen makale
a.g.mad.	:Adı geçen madde
B.	:Belge No
bkz.	:Bakınız
C.	:Cilt
S.	:Sayı
s.	:Sayfa
vb.	:Ve benzeri
vd.	:Ve diğerleri

GİRİŞ

KADILIK KURUMU

I- ESKİ TÜRKLER VE İSLAM DEVLETLERİNDE ADALET ANLAYIŞI

Tarihin ilk dönemlerinden itibaren insanlar ortak yaşam biçimine geçmeğe ve insan toplulukları halinde bir araya gelip bir yönetim biçimi altında toplanmaya başlamışlardır. Aralarında bir araya gelen bu insan toplulukları kendi aralarındaki ilişkilerde, çevrede bulunan diğer gruplarla olan münasebetlerde bir düzene ve intizama ihtiyaç duymuşlar ve tarihin akışı içerisinde yönetim birimlerinin ortaya çıkmasına neden olmuşlardır.

Bu çerçeve içerisinde Türk grupları içerisinde de devletleşme olacağı aşikardır. Türk gruplarının kendi aralarındaki bu devletleşme ve buna paralel olarak oluşturulan kurumlaşma tekamül ederek daha sonraki Türk devletlerine de intikal etmiştir.

Adalet bu kadar önem veren anlayış sistemi ile kurulmuş olan Osmanlı Devleti'nin adlî teşkilatı hakkında son yıllarda birçok çalışma yapılmış ve bu sistemin yapısı ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Osmanlı Devleti bir Türk Devleti olduğu gibi aynı zamanda bir İslam Devleti de olduğundan kendisinden önceki İslam Devletleri'nin adlî yapısına ait olan unsurları da kendi yapısına dahil etmiştir.

İslamiyet'in; "Fıkıh" olarak adlandırılan ve ibadet, sosyal kurallar, toplum düzeni vb. hususlardaki kurallar düzeninin bileşkesi olarak görülen düzenlemeler İslam Devletleri'nde önemli bir yere sahiptir. İslamiyet'in getirdiği dinî ve sosyal düzenleme içinde, Kur'an-ı Kerim ve Sünnet'e dayanan, bunların yanında İcma ve Kıyas ile sistemleştirilen ve genel kullanım ile "Şeriat" adı verilen Fıkıh, Osmanlı Devleti'nde hukukun temel başvuru ve uygulama dayanağı olmuştur¹.

İslam Fıkıhçıları yerine göre "örf ve geleneği" bir hukuk kaynağı olarak kullanmışlardır. "Hanefilerce ve Malikilerce nass bulunmadığı hallerde asıl olarak kabul

¹-Neşet ÇAĞATAY; "İslam Hukukunun Ana Hatları ve Osmanlılar'ın Bunun Bazı Kurallarını Değişik Uygulamaları", *Belleten*, C.:51, S.:200, Ankara-1987, s.:625, Şinasi ALTUNDAĞ; "Osmanlılar'da Kadılar'ın Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", VI. Türk Tarih Kongresi III. Sektör, Ankara-1967, s.:342-4

edilen örf, toplumların sürekli olarak başvurdukları, işlerin düzgün gitmesini sağlayan bir hukukî kural çıkarma kaynağıdır. Örf genellikle fıkıh usulüne dahil sayılmıştır.

Hanefi ve Maliki bilginleri “*sahih örf ile sabit olan şey, şer’i bir delil ile sabit olmuş gibidir*” derler. Örfü hüküm çıkarmak için bir delil olarak alan bilginler onun, kitap ve sünnette hüküm bulunmayan yerlerde geçerli olduğunu kabul ederler. İslam hukukçuları genellikle sultanlara, şeriatın açıkça tersini emretmediği alanlarda “*örf ve adetlerde mevcut bulunduğu*” ve “*amme çıkarlarının icab ettirdiği*” gibi mucib sebeplerle, kanun ve nizam koyma yetkisini tanımışlardır. Bu hususta fakihler “*devletçe teb’a üzerindeki tasarruflar amme çıkarını gerektiriyorsa, şeri’atça da sahîh ve muteberdir*” demişlerdir.”²

II- OSMANLILAR'DA KADI VE KADILIK MÜESSESESİ

Osmanlı Türk toplumunun temelini, 1071'den bu yana, Türkleşen Anadolu Coğrafyası, İslam Dini, Türk örfü ve Anadolu Türkü teşkil etmektedir. Yapılan ilmî araştırmalar sonucunda Osmanlı Devleti'nin vaktiyle Anadolu Selçuklu Devleti'ni, Danişmendliler'i Anadolu Beylikleri'ni de kuran, Anadolu Türklüğünün XIII.-XIV. asırlardaki siyasî ve ictimâî tekamülünden doğan yeni bir sentez, yeni bir terkip olduğu ortaya konmuştur. Osmanlı Devleti XIV. yüzyılda Selçuklular'dan sivil ve askerî teşkilatın ve adliyenin en önemli unsurlarını devralmıştır. Bu, kısmen İlhaniler'in, kısmen Mısır Memlukları'nın, dolayısıyla Türkler'in etkisiyle gelişmiştir³.

Adalet alanında bazı yeni düzenlemelerde bulunan “Osmanlılar, çağına göre oldukça süratli işleyen bir adlî teşkilat kurdular. Osmanlı literatüründe, *gecikmiş adalet zulüm kabul edilir.*”⁴

“İslamî kanunların tatbiki kadılara tevdi edilmiştir. Kadılar esas itibariyle dinî mevzuatı temsil ettiklerinden, örfî kanunlar da bunlara dayandığından, hiç olmazsa, bunlara aykırı olmaması gerektiğinden, bütün bu mevzuatın tatbikat, icra ve kontrolü kadılara tevdi edilmiştir. Çünkü, devlet bünyesi esas itibariyle teokratik bir bünyedir.

Kadırlarda ilk başlangıç fevkalade idi. Bunlar ahlak-ı hamide sahibi, her türlü şaibeden berî, devrinin ilmiyle en iyi şekilde teçhiz edilmiş olgun ve seçkin kimselerdi.

²-N. ÇAĞATAY; “İslam Hukukunun Ana Hatları ve Osmanlılar'ın Bunun Bazı Kurallarını Değişik Uygulamaları”, *Belleten*, C.:51, S.:200, Ankara-1987, s.:629-30

³-Bahaeddin YEDİYILDIZ; “Osmanlılar'ın Kuruluş ve Yükselişinde Rol Oynayan Müesseseler”, *Millî Kültür*, S.:41, Ağustos 1983, Ankara, s.:42

⁴-Mehmet Ali ÜNAL; “Fetih, Fatih ve Gençlik”, *Tarihçi Gözüyle Olaylar ve Türkiye*, Isparta-1988, s.:76-7

Verdikleri hükümleri İslamî kaynaklardan bizzat istihraç etmek yetkisine haiz idiler; fakat sonraları bu yetkilerini kaybettiler.Şeri'atın kanun ve emirlerini kendi başlarına tahlil ederek, bir hüküm vermekten alıkdular. İslamiyet'in ilk asırlarından gelen ve "İmam" mertebesini haiz bulunan fukahanın vermiş oldukları hükümlere bağlı kalmaları usulü kabul edildi."⁵

"Kuruluş devrinden itibaren Osmanlı Padişahları bir bölgeye başlıca iki yönetici yollamışlardır.Bunlardan bir, yürütme kuvvetini temsil eden Bey (Beylerbeyi-Sancakbeyi) diğeri de yargı kuvvetini temsil eden Kadı'dır. Bey, Kadı'nın hükmü olmadan hiç kimseyi cezalandıramadığı gibi, Kadı da beyin kuvvetine dayanmadan hükmünü uygulayamamaktadır. Kadı hükümlerinde bağımsızdı ve doğrudan doğruya padişaktan emir alır, ona arzda bulunabilirdi. Osmanlılar, taşra yönetiminde bu "kuvvetler ayırımı"nı, âdil bir yönetimin temeli saymışlardır. Bu anlayışa uygun olarak Osmanlı ülkesi, bir yandan "Beylerbeyilik(Eyalet)" ve "Sancak(Liva)" diye "askerî-idarî" birimlere ayrılırken aynı zamanda bu ayırıma tâbi topraklar üzerinde "Kaza" denilen "Şer'î-idarî" birimler yer almıştır."⁶

"İlk Osmanlı sivil idare taksimatı *Kadılıklar* şeklindedir; Sancak, tamamıyla askerî bir teşkilat kademesi olup, rejim bu haliyle, Selçuklu Sultanlığı'nın divan dairesine giren yerlerde tatbik edilen sistemin aynıydı."⁷

"İslam Devletleri'nde bütün hükümet müesseselerinin işleyişine yön veren prensipler tamamıyla şeri'at esaslarına uygun sayıldığı veya ona uydurulmaya çalışıldığı için, Osmanlı sultanı ve divanının yegane merci sayıldığı başşehirin dışında olan kazaî-idarî bölgelerde, halkın hükümetle münasebetlerini tanzim bakımından kadılar baş otorite kabul edilmişlerdir. Bu vaziyet, kadılık mansıbının hükümdar tarafından şahsen tevcih olunması lazım geldiği hakkındaki umumî kaidenin sahiplerini de izah etmektedir.

... Osmanlı'da halkın idaresini "kaza" dediğimiz tek bir adlî-idarî dairede sağlamakta olan ve doğrudan doğruya divana bağlı bulunan bir "hükümet müesseseleri" birliği esas düzeni teşkil etmektedir."⁸

⁵-Şinasi ALTUNDAĞ; "Osmanlılar'da Kadılar'ın Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", VI. Türk Tarih Kongresi III. Sektör, Ankara-1967, s.:344-5.

⁶-Yaşar YÜCEL; "Osmanlı İmparatorluğu'nda Desantralizasyona(Adem-i Merkeziyet) Dair Genel Gözlemler", *Bellekten*, C.:38, S.:152, Ekim-1974, Ankara, s.:665, Ayrıca bkz., Yaşar YÜCEL; "XVI.-XVII. Yüzyılda Osmanlı İdarî Yapısında Taşra Ümerasının Yerine Dair Düşünceler", *Bellekten*, C.:41, S.:163, Temmuz-1977, Ankara, s.: 495, İsmet MİROĞLU; *Kemah Sancağı ve Erzincan Kazası*, Ankara-1990, s.:23.

⁷-Mustafa AKDAĞ; *Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi*, I. Cilt, İstanbul-1995, s.:227.

⁸-M. AKDAĞ; *Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi*, I. Cilt, İstanbul-1995, s.:320-1.

III-KAZA VE KADININ TARİFİ, HAKKINDA BİLGİ

“Kazâ, sözlükte kesmek ve ayırmak manasına gelir Hukukta ise hüküm ve hakimlik manalarını ifade eder. Bundan türeyen Kadı'nın terim olarak manası da şöyledir: İnsanlar arasında meydana gelen da'va ve niza'ları şer'î hükümlere uygun olarak karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı (Sultanlar) tarafından tayin edilen görevli şahsa “kadı, hâkim veya hâkimü's-şer' “ denilir. Osmanlı adliye teşkilatının temel taşı olan kadılar, buldukları yerin hem hakimi hem belediye başkanı, hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamıydı.”⁹

Kadılar Osmanlı Adliye teşkilatının temel taşı olduğundan kadılarda aşağıdaki vasıf ve şartların bulunması gereklidir;

- 1-Kadılar reşid (akıl-baliğ) ve hür olmalıdır.
- 2-Müslüman ve âdil olmalı.
- 3-Hukukî ehliyet ve muamele kabiliyetine sahip olmalı.
- 4-Bitaraf olmalı.
- 5-Nesebi sahih olmalı.
- 6-Yeterli derecede hukukî bilgi sahibi olmalı.
- 7-Erkek olmalı.
- 8-Kör olmamalı.
- 9-Sağır ve dilsiz olmamalı.
- 10-Fasik yani günahkar olmamalı¹⁰.

“Kadı'nın tayininde olduğu gibi azlinde de şu sebepler rol oynar;

- 1-Aklını ve temyiz kabiliyetini kaybetmesi.
- 2-Kör, sağır ve dilsiz olması.
- 3-Görevinde irtikap yoluna sapması veya kanunu ihlal etmesi.
- 4-İmanını kaybetmesi.
- 5-Yolsuzluğunun anlaşılması.

6-Bilgisizliği anlaşılır veya bizzat kendi açıklarsa dünyevî otorite onu azledebilir.

İmam veya onun adına yetkili amirlerce atanmayan Kadı'nın görevine başlaması imkansızdır.”¹¹

⁹-Ahmet AKGÜNDÜZ; Şer'iyye Sicilleri, I. Cilt, İstanbul-1988, s.:68, Ebulula MARDİN; “Kadı” Maddesi, İ. A., VI. Cilt İstanbul-1967, s.:42.

¹⁰-İlber ORTAYLI; Osmanlı Devleti'nde Kadı, Ankara-1994, s.:9, Ebulula MARDİN; “Kadı” Maddesi, İ. A., VI. Cilt İstanbul-1967, s.:43-4, Ahmet AKGÜNDÜZ; Şer'iyye Sicilleri, I. Cilt, İstanbul-1988, s.:70, Ali Hikmet BERKİ; Büyük Türk Hükümdarı Sultan Mehmed Han ve Adalet Hayatı, İstanbul-1953, s.:37, 43-4.

¹¹-İlber ORTAYLI; Osmanlı Devleti'nde Kadı, Ankara-1994, s.:10.

Kadılar'ın uyması gereken bazı kurallar vardır. Bunlar şunlardır;

- “1-Kadı, yargılama meclisinde; alış-veriş, taraflardan biri veya bir başkasıyla şakalaşma gibi mahkemenin vakarını zedeleyecek fiil ve hareketlerden şiddetle kaçınacaktır. Bu sebeple elbisesini, kapıcısını, oturacağı yeri ve benzeri işleri adaletin vakarını zedelemeyecek şekilde tanzim etmelidir.
- 2-Kadı, iki taraftan hiçbirinin hediyesini kabul etmemelidir.
- 3-Kadı, hasımlar arasında din, dil ve renk farkı gözetmeksizin, adalet ve hakkaniyetle karar vermelidir. Taraflardan biri eşraftan diğeri avamdan, biri küçük diğeri büyük, biri Müslüman ve diğeri gayr-ı müslim olsa bile, yargılama esnasında tarafları oturtmak, taraflara bakmak ve söz söylemek gibi bütün muamelelerinde tam bir eşitlik içinde hareket edecektir.
- 4-Kadı, icra makamının başı olan sultanın(ululemrin) vekilidir. Bu sebeple müvekkilinin kamu yararı amacıyla koyduğu kayıt ve sınırlamalara riayet edecektir.
- 5-Kadı, lehine şahitlikleri caiz olmayan hısımları lehinde karar veremez. Yani usulü, fûrûu, karısı dava konusu malda ortağı, hizmetlisi ve maişetini temin ettiği şahıslar lehinde karar veremez.
- 6-Kadı, davaları görürken kronolojik olarak sıraya riayet etmelidir. Ancak sonradan gelen bir davanın acilen çözümlenmesinde âmme maslahatı görülürse, onu takdim edebilir.
- 7-Kadı, ihtiyaç duyduğunda ehliyetli şahıslardan hukukî mutalaa ve fetva isteyebilir.
- 8-Kadı, üzüntülü, kederli, aşırı sevinçli, aç, susuz, aşırı tok ve sıhhatli düşünmeye mani olacak benzer hallerdeyken zihni karışık olarak karar vermeye kalkışmamalıdır.”¹²
- “9-Kadı, taraflara ve şahitlere telkinde bulunamaz. Yalnız noksan ve müphem olan cihetleri istizah eder.
- 10-Kadı, tettebbu ve tetkikatda bulunmakla beraber, işleri uzatmayıp kısa bir müddette intac etmelidir.”¹³

¹²-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:70-1.

¹³-A. H. BERKİ; Büyük Türk Hükümdarı Sultan Mehmed Han ve Adalet Hayatı, İstanbul-1953, s.:44-6, E. MARDİN; a.g.ma., s.:44.

1-Kaduların Tayini

“Osmanlı Devleti'nde kaduları yetiştiren kaynak, medreselerdi. Medreseleri bitiren yani icâzet alanlar icâzet alış sırasına göre “*matlab defteri*” denilen deftere yazılırlar ve bunlara “*mülazim*” denilirdi. Mülazimler eğer “*kazâ(yargı)*” mesleğini seçerlerse en küçük idarî birlikten başlamak şartıyla kadı olarak tayin edilirdilerdi.”¹⁴

“XIV. asırdan XVI. asrın ortalarına kadar bütün kaduların tayin yetkisi Rumeli ve Anadolu Kazaskerlerine aitti. XVI. asrın ikinci yarısından sonra “*mevali*” denilen büyük kaduların tayin yetkisi Şeyhülislamlara verildi, diğer kaduların tayin yetkisi ise yine Kazaskerlere bırakıldı. Kazaskerler kendi yetkileri altında bulunan kadılıkların tayini için “*akdiye defteri(kadular defteri)*” veya “*rûznameçe*” denen hususi bir defter tutuyorlardı. Sonradan bütün ilmiye sınıfındaki tayin değişikliklerinin kaydedildiği “*tarik defterleri*” tutulmaya başlandı.”¹⁵

Kadular padişah beratı ile tayin edilmekteydi. İلميye mesleğine mensup olanların tayin yetkisi gibi azl ve nakil işlemleri de Anadolu ve Rumeli Kazaskerlikleri dairelerinde görülürdü. Kadı mesleğe girmek için mutlaka bu dairelerden birine girmeliydi. Bir kadı bu dairelere kaydolup ruzname defterine kaydolmamışsa elindeki berat iptal edilirdi¹⁶.

2-Kaduların Görevleri

Merkez tarafından taşra idaresine gönderilen iki idareciden biri olan kadı, geniş bir idare alanına sahipti. Kaduların görevleri şu şekilde belirtilebilir:

“1-Kadular her şeyden önce buldukları bölgelerdeki halkın hukuk ve cezaya taalluk eden işlerine bakarlardı. Bu tip davalarda şahidler dinlenir ve yeterli vesikalar toplanarak bir karara varılırdı. Kararlar, tarih sırasına göre zabıtlar halinde yazılır ve mahkemede hazır bulunanlar, “*Şuhûdu'l-hâl*” başlığı altında isimleriyle yazılırlardı.

2-Kadular, buldukları bölgede velâyet-i âmme sıfatını haiz olduklarından âmme hukukunu korumak da bunların vazifesiydi. Bu sebeple vakfiyelerin tanzim, tescil ve vazifelerin tayini de bunlara düşerdi. Bölgelerinde âmme hizmeti görenlerle ilgili yazışmalar da kadular tarafından yapılırdı.

¹⁴-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:68, İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI;Osmanlı Devleti'nin İلميye Teşkilatı, Ankara-1988, s.:87.

¹⁵-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:69, İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI;Osmanlı Devleti'nin İلميye Teşkilatı, Ankara-1988, s.:87-8.

¹⁶-İlber ORTAYLI; a.g.e, s.:13.

- 3-Kazalara kadar yayılmış bulunan kadıların daha küçük yerleşim bölgelerindeki işleri takip etmek üzere Nâib tayin etme selâhiyetleri de bulunduğundan bölgelerinin en ücra köşelerine kadar cereyan eden bütün hadiselerden nâibleri vasıtasıyla haberdar olur, hususi ve âmme hukukuyla alakalı meseleleri sicillerine kaydederlerdi.
- 4-İslam Hukukunun muamelat kısmına taalluk eden ve bugün noterlerce ifa edilen her türlü kefalet, vekalet, mukavele ve borçlanma gibi akitler de kadılar tarafından yerine getirilir ve bunlar da sicillere işlenirdi.
- 5-Yine İslam hukukunun mirasa taalluk eden feraiz meseleleri de kadı ve naibleri tarafından neticelendirilirdi. Bu nevi muamelelerde sicillere işlenirdi.
- 6-Aile hukukunun tanzim ve takipçisi de kadılardı. Nikahlar, kadı veya naibi huzurunda kıyılır veya bunların yazılı olarak verdikleri "İzinname"lerle imamlar tarafından bu hizmet yerine getirilirdi.
- 7-Kadılar, buldukları bölgelerdeki bütün vakıf, mukataa ve tımarın da murakıbu idiler. Buralarda meydana gelen yolsuzluklar hakkında karar verirler ve gerektiğinde de Divân-ı Hümâyûn'a arz-ı halde bulunurlardı.
- 8-Merkezden yazılan idarî, iktisadî hatta askerî yazılar birer sureti de beylerle birlikte kadılara da gönderilirdi. Kadılar da bunları sicillerine kaydederlerdi.
- 9-Ordu-yı Hümâyûn'un seferde bulunduğu bölgenin kadıları da orduyla birlikte sefer görevi alırdı. Menzillerin tanzimi, sefer kaçaklarının tedibi, ordunun iâşe ve mühimmatının, takviyesi kadı ve naiblerine aitti. Bu hususlarda ihmali görülen kadılar muaheze edilirdi.
- 10-Bölge asayişinin temini hususu da beylerbeyi ve Sancakbeyi ile birlikte kadıya aitti. Emniyet kuvvetlerince yakalanan eşkıyalar kadıya getirilir ve kadı tarafından hüküm verilerek gereği yerine getirilirdi. Kadı sicilleri bu tip vukuatı da muhtevî bulunmaktadır.
- 11-Kadıların çok önemli bir vazifeleri de bugünkü belediye hizmetlerini görmüş olmalarıdır. Osmanlı'da 1272/1855 tarihine kadar devam eden bu hizmette kadılar, bilhassa narhların (el-es'ar)tespiti, esnafın teftişi, ihtikar ve iddiharın önlenmesi hususunda önemli vazifeler ifade etmişlerdir. Bu sebeple kadı sicilleri arasında yer yer narh tespitlerine rastladığımız gibi, bazı sicillerin de tamamen narh defteri olarak tutulmuş olduğunu görmekteyiz.

- 12-Osmanlıda Esnaf teşekkülü olan loncalar kurulmaya başladıktan sonra, her meslekteki esnaf loncasının başında bir “*Esnaf Şeyhi*” bulunurdu. Bu şeyh de esnafın arzusu istikametinde kadı tarafından tayin edilirdi.
- 13-Osmanlı'da seyfiyeden birinin yaptığı sû-i istimalleri teftiş etmek üzere zaman zaman ilmiye ricalinin tayin edildiğini görmekteyiz. Bu rical arasında ise daha çok kadılar bu hizmette görevlendirilirdi. Böylece Kadının, Beylerbeyi ve Sancakbeyi'ni teftiş ettiği görülmektedir.
- 14-Kadıların ifa ettikleri ehemmiyetli bir vazife de arazi ve emlak alım satım işleriyle meşgul olmalarıdır. Bu muameleden “Resm-i Tapu” adıyla bir de vergi alınır ve muamele zabıt tarzında Kadı Sicilleri'ne kaydedilirdi.
- 15-Kadılar buldukları bölgede devletin en emin unsurları olduğundan, merkezden yazılan; fermanlar, hatt-ı hümayunlar, beratlar ve muhtelif yasaklar (tütün ve içki yasağı gibi) da doğrudan doğruya kadıya bildirilirdi. Kadı da hem bunların gereğini yerine getirir hem de birer suretini sicile geçirirdi.
- 16-Kadılar-buldukları bölgede ilmiyenin en önde gelen simaları olmakla beraber, bazı meselelerde ifta makamından fetvalar sorarlar ve ona göre mahkemede hükmederlerdi. Kadı sicillerinde bu nevi fetvalar da yer almaktadırlar.
- 17-Kadılar, buldukları bölgenin en önde gelen simalarından oldukları ve seyfiye mensuplarından daha çok halkla haşır-neşir olduklarından yangın, zelzele, fazla kış, kuraklık, Ramazan ve bayramların ilanı “Ru'yet-i Hilal” gibi mevzularla da tabii olarak alakalanıyorlardı. Bu sebeple kadı sicillerinde bu nevi mevzular da yer almışlardır.”¹⁷

3-Yargılamaların Yapılışı

“Kadı taraflar arasında yapacağı yargılamayı alenen icra eder Herkes yargılamayı dinleyebilir. Ancak karardan önce ne şekilde karar vereceğini ifşa etmez. Yargılama esnasında önce davacının iddiasını taktırir. Sonra davalıyı sorgulamaya çeker. Onun varsa itiraz, defî ve karşı davalarını dinler. Davalı, davacının iddiasını ikrar ederse, hâkim onu ikrarı ile ilzam eder; inkar ederse hâkim davacıdan delil (beyyine)

¹⁷-Cahid BALTACI; “Şer’iyye Sicillerinin Tarihî ve Kültürel Önemi”, *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, İstanbul-1985, s.:127-130, Ayrıca bkz. İbrahim YILMAZÇELİK; 392 Numaralı Harput Şer’iyye Sicili, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-1987, s.:XXV-XXVI, Mustafa AKDAĞ; *Türkiye'nin İktisadî ve İctimai Tarihi*, II. Cilt, İstanbul-1995, s.:70-73, Rifat ÖZDEMİR; XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara, Ankara-1986, s.:185, Yaşar YÜCEL; “Osmanlı İmparatorluğu'nda Desantralizasyona (Adem-i Merkeziyet) Dair Genel Gözlemler”, *Belleten*, C.:38, S.:152, Ekim-1974, Ankara, s.:667-8.

ister. Davacı, beyyine ile iddiasını ispat ettiği takdirde, âkim davacının şahitlerini gizli ve açık tezkiye ettirdikten ve şahadetleri makbul şahıslar oldukları ortaya çıktıktan sonra davalı aleyhinde kararını verir. Davacı beyyine ile iddiasını ispat edemezse, davalıya yemin teklif ettirebilir. Davalı yemin ederse veya davacı yemin teklifi talebinde bulunmazsa hâkim davacıyı davalıyla olan nizâ'ından men eder. Davalı yeminden kaçınırsa (nükul ederse), hâkim yeminden kaçınması sebebiyle aleyhine karar verir. Bütün bu safhalardan sonra hüküm verilen kararı veya tutulan zabtı bir ilam veya hüccet şeklinde tanzim eder ve taraflara verir. Hükümün sebep ve şartları tamamsa hâkimin kararı tehir etmesi caiz değildir. Kadı'nın verdiği karara "kazâ" veya "hüküm" denmektedir.¹⁸

"İslam hukukuna göre *"mahkeme sadece bir hâkimden kurulacaktır."* Yargının bir hakimler kurulunca yerine getirilmesi yasaktır. Bu "monist" kural İslam yargılama usulünün temelidir ve Sünnî mezhebinin bütün okullarınca kabul edilmiştir.

Mahkemede diğer fukahanın ve dinleyicilerin hazır bulunması temel prensiptir. İslam hukukçularının genel kanısına göre açıkta cereyan etmeyen duruşma şaibelidir. Bu nedenle kadı, hatta "meşveret" fonksiyonunu bile ilgili kişilerle örneğin evinde yerine getiremez.

Kadı aslında kendisine müracaat eden ve aralarında münazaa olanlara hakemlik eden kimsedir. İcra ve infaz kudreti olmadan kanuna(şeri'at) göre hükmeden kişidir. Bu nedenlerle kararlarını yalnız olarak vermesi gerekir.

Kadı duruşma için istediği günleri seçer. Kadı kadınlar için ayrı bir gün tayin eder veya onları erkeklerden önce mahkemeye alır.¹⁹

IV-OSMANLI DEVLETİNDE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

Genel olarak bütün Ortaçağ devletlerinin esas yapısını oluşturan dinî yapı nedeniyle Osmanlı Devleti de kuruluşunun ilk anlarından itibaren "*İslamî Kazâ*" sistemini benimsemiştir. Osman Bey beyliği teşkilatlandırırken ilk iş olarak kadı tayin etmiştir. Tespit edilebildiğine göre tayin ettiği ilk kadı Tursun Fakih idi. İlk dönemlerde Osmanlı kadıları Anadolu, Mısır, Suriye, İran ve Irak gibi İslam ülkelerindeki alim ve kadılardan seçilmiştir²⁰.

¹⁸-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:71.

¹⁹-İlber ORTAYLI; a.g.e, s.:51-3.

²⁰-Ali Hikmet BERKİ; a.g.e, s.:50-1, Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:76-7.

“Mahkeme şer‘î hukuk sahasına giren her iş ile uğraşır, yani medenî, ticarî ve cinaî davaları görüp, hükme bağladığı gibi, bugün noterlerin gördüğü birçok vazifeler, vasiyetlerin tanzim ve ifası, vakfiyelerin tanzimi ve nezâreti ve her türlü mukavele ve senetlerin tanzim ve tescili gibi işleri de yapardı”²¹

“Şer‘iyye Mahkemelerini ifade için “*Mehakim-i Şer‘iyye, Meclis-i Şer‘, Meclis-i Şer‘-i Enver*” veya “*Nebevî*” gibi tabirler kullanılmaktadır.”²²

Önceki dönemlerde genelde yargı dili olarak kabul edilmiş olan Arapça olarak tutulan kayıtlarda, Osmanlılar ile önce % 50 nispetinde, daha sonraları ise tamamen Türkçe kullanılmıştır. Bazen ise vakıf, azat gibi dini hususları yakından alakadar eden vesikalar Arapça olarak kaleme alınmıştır²³.

Şer‘iyye mahkemeleri'nin belli bir makam binası yoktur. Kadılar, yargı işlerini rahat yürütebilecekleri ve ilgililerin her an kadıyı bulabilecekleri belli ve mahkemenin vakarına yakışır bir yer olarak ya kadının evinin bir köşesi veya cami, mescid yahut medresede bir odadır.

1-Mahkemeler'de Kadılar'a Yardımcı Olan Görevliler

1.1-Naib: Naib vekil demektir. Osmanlı hukukunda iki manaya gelir.

Birincisi; bütün kadılar, sultanın vekilleri olduklarından bunlara da naib ve bunun çoğulu olan “*nüvvab*” denilir.

İkincisi; Kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslara da naib denir. Bunların tayini kadılar tarafından kaleme alınan müraselelerle yapılır. Kadılar tayin edildikleri halde bazı yerlere bizzat gitmeyebilirler. Kendi adlarına karar yetkisini haiz olan naiblerini gönderebilirler. Naibler üç çeşittir. Bunlar;

- a-Kaza Naibleri,
- b-Mevali Naibleri,
- c-Arpalık Naibleri²⁴.

Yerli halk arasından seçilmekte olan naibler genellikle 6-8 aylığına tayin ediliyorlardı. Bu süre gerektiğinde yenilerek uzatılıyordu. “*Gece Naibi*” adı verilen naibler ile geceleri de haklaştırma yapılmaktadır²⁵.

21-Halil İNALCIK; “Mahkeme” Maddesi, İ.A.,7. Cilt, İstanbul-1970, s.:150.

22-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:76.

23-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:77, Şinasi ALTUNDAĞ; a.g.m., s.:346.

24-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:72.

25-İbrahim YILMAZÇELİK; XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır, Ankara-1995, s.227-8, Ayrıca naib konusunda bkz. İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI; a.g.e., s.:117-8, Rifat ÖZDEMİR; XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara, Ankara-1986, s.:177-186.

1.2-Başkatip ve Katipler: “Osmanlı Mahkemelerinde başkatiplik kurumunun yeri pek önemli idi. Kadı veya naiblerin görev süreleri sonunda mülazemet için İstanbul'a gittikleri zaman, istifa ettikleri veya görevleri başında iken ölümleri halinde mahkemeye vekalet etmekte, tam yetki ile haklaştırma işlerini yürütmekte idiler²⁶.

1.3-Mukayyid: Kayıt yapan kişi manasındadır. “Mukayyid'in mahkeme içindeki asıl görevi, sicillerin usulüne uygun olarak tutulması, yazıların tam, doğru, okunaklı ve düzgün olmasını sağlamaktır. Bu işlerin yanında, gerektiğinde olay yerine keşfe de gönderilmekte idi. Başkatip ile katiplerin en büyük yardımcıları olan mukayyidler kadı ve naibin müraselesi üzerine padişahın beratı ile atanmakta idiler.”²⁷

Bu görevlilerin yanında mahkemelerde diğer bazı görevlilerde vardır. Bunlar; Mahkeme İmamı, Kethüda, Fetihhan, Muhzırbaşı ve Muhzırlar, Hademeler, Kassamlar, Mübaşirler ve Çavuşlar olarak adlandırılan görevlilerdir²⁸.

2-Kadıya Mülkî Görevinde Yardımcı Olan Diğer Görevliler

2.1-Subaşılar: “Hükümet merkezindeki çavuş teşkilatının görevlerini sancak, kaza, naahiye ve köylerde subaşı denen memurlar yürütürdü. Sancaklarda Sancakbeyi'nin özel ücretli adamı ve polis amiri, kaza ve daha küçük merkezlerde ise idare amiri olan subaşılardan Şer'iyeye mahkemelerinde de icra ve infaz memuru olarak görev yaptıklarını müşahede ediyoruz. Zira Şer'iyeye Mahkemesi'nin kararlarını tatbik etmek, hapsine karar verilen şahısları hapsedmek, hapisaneye nezaret etmek, cezaları infaz etmek ve cezaî tazminatları tahsil etmek subaşılardan görevleri arasındadır.

“Subaşı'nın tayinini Beylerbeyi veya Sancakbeyi bir mektupla kadıya bildirir ve bu durum sicile kaydolunur. İki görevi vardır; birincisi, bad-ı hevâ adı altında toplanan cürm-ü cinayet, niyabet, resm-i arusane gibi vergileri toplamaktır(malî görev) ki ikinci görev de bu malî göreve ilişkin olarak “kolluk görevi”ni yerine getirmektir.” Kadıya ait olan kolluk görevi bir ehl-i örf mensubu olan subaşı tarafından ifa edilir²⁹.

²⁶-Rifat ÖZDEMİR; a.g.e., s.:186-192.

²⁷-Rifat ÖZDEMİR; a.g.e., s.:192-3.

²⁸-Bu kişilerin yaptıkları işler hakkında ayrıntılı bilgi için bakınız: Rifat ÖZDEMİR; a.g.e., s.:193-200, Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e., s.:72-74, Yaşar YÜCEL;“XVI-XVII. Yüzyılda Osmanlı İdarî Yapısında Taşra Ümerasının Yerine Dair Düşünceler”, Belleten, C.:41, S.:163, Temmuz- 1977, Ankara, s.: 499-500

²⁹-İlber ORTAYLI; a.g.e., s.:34-5, ayrıca bkz. Mustafa AKDAĞ; a.g.e., s.:62-5.

2.2-Yasakçılar (Asesler): “Subaşının yanında, Sancakbeyi tarafından atanan yeterince ases(yasakçı) bulunurdu. Bunlar geceleri çarşı ve pazar yerlerini beklerlerdi ... kontrolleri kadıya ve naiblere aitti.”³⁰

2.3-Kale Dizdarı (Kale Mustahfızı, Kale Serdarı): Beylerbeyi, Sancakbeyi ve kadının denetimi altında şehrin iç kalesinin(ki hazine ve mühim evrak buradadır) müdafaa ve inzibatından sorumlu olan dizdar ve kale erleri de kadının yardımcısı idiler. Bunların teftişi kadıya aitti. Kale dizdarı kale erlerinin Başbuğu'dur. Genellikle Kapıkulu Askerleri arasından seçilirdi³¹.

2.4-Muhtesib: “Asıl görevi, şehir ve kasabalarda esnaf ve zanaatkarları denetlemek, esnafın sattığı mallara nah vermek, kullandığı kile, arşın, endaze, terazi ve kantar gibi ölçü ve tartıları kontrol etmek, yaptığı bu işlerin karşılığı olarak da devlet adına, ihtisab rüsumu, damga resmi, mizan resmi, yevmiyye-i dekakin, bac-ı bazar vb. gibi vergileri toplamaktan ibaret idi. Beledi hizmetlerinde kadının yardımcısı sayılıyordu.”³²

“XVI. yüzyılda ve muhtemelen daha önceden de muhtesiblik iltizamla verilen bir görevdi ki “*İhtisab Mukataası*” denirdi. Bu mukataanın genellikle kapıkullarından birine verildiği biliniyor. Bazen bu mukataanın bir has olarak devlet ileri gelenlerine verildiği de oluyordu. Bu gelirler narha uymayan veya geleneğe aykırı üretimde bulunan esnaf ve zanaatkarlardan alınan cerimeler ile, çarşı pazara gelen mallardan alınan resimlerden(ihtisab rüsumu) meydana gelmektedir. İhtisab rüsumu;

a)Narhlık Akçası(ikişer akça ki narh konan maddeleri satandan alınır),

b)Bac-ı Bazar'dan ibarettir. Bac-ı Bazar şehir ve pazara gelen malların giriş ve çıkışından alınır.

Kadı ve muhtesibin önemli bir görevi para rayicine dikkat etmek ve alış verişin bu rayiç üzerinden yapılmasını gözetmektir. Tabii bu gözetim ve denetimi asıl yürüten muhtesiptir. Kadı ve muhtesibin başlıca görevi, iaşe maddelerine (bilhassa hevayic-i zaruriye denen et, ekmek, yakacak gibi) narh koymak ve bunun uygulamasını sağlamaktır. Muhtesip, kadının yanında eşraftan ve lonca temsilcilerinden meydana gelen bir kurulla narhı tespit etmektedir.”³³

³⁰-İlber ORTAYLI; a.g.e, s.:35-6.

³¹-İlber ORTAYLI; a.g.e, s.:36, Rifat ÖZDEMİR; a.g.e, s.:154-5.

³²-Rifat ÖZDEMİR; a.g.e, s.:159 vd.

³³-İlber ORTAYLI; a.g.e, s.:39.

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE 6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİ HAKKINDA BİLGİ

I-ŞER'İYYE SİCİLLERİ

“Şer'iyeye Sicilleri kadıların (veya naiblerin) tuttuğu zabıtlardır. Bunlara “Şer'iyeye Sicili” denildiği gibi, “Kadı Sicili, Kadı Defteri, Sicil-i Mahfuz” veya sadece “Sicil” de denilmektedir. Osmanlı Mahkemeleri'nde, dava sonuçları ile mahkemeye intikal eden diğer kayıtları Sicillere yazma görevi, “Mukayyid” denilen görevlilere aitti. Mahkemeye intikal eden her türlü resmî yazı, belirli bir disiplin içinde bunlara yazılırdı. Mahallî konulara ilişkin olarak kadıların veya naiblerin verdiği kararları, sicillerin bir tarafına, merkezden gelen her türlü resmî yazılar ise öbür tarafına yazılırdı. Mahallî konuların yazıldığı bölüme “Sicil-i Mahfûz”, merkezden gelen her türlü emirlerin yazıldığı bölüme ise “Sicil-i Mahfûz Defterlü” denilirdi.”¹

“... Sicillerde bulunan belgeleri 3 ana guruba ayırabiliriz;

1-Devlet merkezinden gelen bütün ferman, emir ve tebliğler.

2-Kadı tarafından verilen hükümler.

3-Resmiyete geçirilmesi istenen vakıf, hibe, şahadet, vekalet, verese gibi konulara ait belgeler.”²

“Bu sicillerin tetkikiyle Osmanlı hukukunun kaynakları, “Şer'-i Şerif” dedikleri İslam hukukunu ne dereceye kadar uyguladıkları, padişahların ve ulu'l-emr denilen devlet yetkililerinin yasama yetkilerinin sınırları, Kur'an ve Sünnet'te kesin bir şekilde zikredilmeyen ve içtihat ile zamanın ulu'l-emrinin içi boş yasama yetkisine terkedilen örfî hukukun uygulama alanları bütün açıklığıyla ortaya çıkacaktır.”³

Mahkeme arşivleri ayrıntılı olup bunların saklanıp korunması ve düzeni, bürokraside Üzerinde önemle durulan bir konu idi. Kadılar bu defterleri sıkı sıkıya muhafaza etmeliydiler. Kadılar bu defterleri kaybettikleri veya tahrif ettikleri takdirde cezalandırılırlardı. “Tayin edilen yeni kadı selefinin divanını(evrak torbasını) ister ve iki emin atayarak onların önünde gözden geçirir. Verilen hükümlerin üzerinde durması, hapsedilenleri görüp, yeniden dinlemesi ve tespit edilen nafaka ve alacakları da gözden geçirmesi lazımdır.”⁴

¹-Rifat ÖZDEMİR; “Şer'iyeye Sicilleri'nin Toplu Kataloğuna Doğru”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.:I, S.:I, Elazığ-1987, s.:192.

²-Mustafa ÖZTÜRK; “Harput Şer'iyeye Sicilleri”, Tarih İçinde Harput Sempozyumu, s.:74.

³-Ahmet AKGÜNDÜZ; Şer'iyeye Sicilleri, I. Cilt, İstanbul-1988, :13.

⁴-İlber ORTAYLI; Osmanlı Devleti'nde Kadı, Ankara-1994, s.:66-7.

“Genel olarak Şer‘iyye sicilleri'nin ihtiva ettikleri belge çeşitleri veya konular şunlardır;

- 1-Merkezden gönderilen her türlü ferman, berat, mektup vb. yazılar.
- 2-Ümeranın çeşitli konularda yayınlamış olduğu buyuruldular ile bunların gereğinin yerine getirildiğine yani icrasına dair kayıtlar.
- 3-Kadı veya naiblerin değişik konularda merkeze gönderdikleri i'lâmlar ile görev alanları dahilinde olan yerlerde kişiler veya kurumlar arasındaki anlaşmazlıkları çözmek için vermiş oldukları hüccetler.
- 4-Şehirlerin mahalle listeleri, dinî ve sosyal yapıları ve bu yapıların inşası, bakım ve onarım vb. imar faaliyetleri hakkında belgeler.
- 5-Şehir nüfusu ve bu nüfusun karşılaştığı salgın hastalık ve tabii afet gibi olayların kayıtları.
- 6-Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele, kefalet senetleri vb. konulara ait kayıtlar.
- 7-Hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme suçları ile ilgili kayıtlar.
- 8-Şehirlerde satılan malların narhlarına ilişkin belgeler.
- 9-Sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarları ve avarız haneleri ile ilgili belgeler.
- 10-Altın veya para meseleleri ile ilgili kayıtlar.
- 11-Tereke kayıtları.
- 12-Bir olayın resmen tespitine dair kayıtlar.
- 13-Eşkıya takipleri, göçebeler arasındaki anlaşmazlıklar ve yerleşme, yaylak-kışlak davaları ile ilgili belgeler.
- 14-Savaşa katılan yerli halk ile göçebelerin savaş zamanındaki vazifeleri, posta ve menzilhane işleri ile madenler, darphane ve tuzla işletmeleri ile ilgili belgeler.
- 15-Fetva makamından alınan bazı fetva suretleri.
- 16-Ru`yet-i hilâlin tespitine dair kayıtlar ile dinî günlerin ilanına dair ferman ve tezkere suretleri.
- 17-Bazı şair kadı ve naiblerin yazmış oldukları şiirler.
- 18-Mahkeme katiplerinin çeşitli yazı türlerinde yazmış oldukları hat örnekleri.

- 19-Savaş zamanlarında orduya aynı yardımda bulunan eşraf ve ileri gelenlerin isimleri ile söz konusu kişilerin yapmış oldukları yardımın miktar ve cinsine ait belgeler.
- 20-Vakıflara ait belgeler.
- 21-Bir bölgedeki müslim ve gayr-ı müslim halk arasındaki ilişkilere dair belgeler.
- 22-Bölgenin ekonomik durumunu aydınlatmaya yarayacak birtakım bilgiler.
- 23-Sancak veya kazalar dahilinde bulunan köylerin sayısı ve isimlerine ait bilgiler.
- 24-Bölge halkının kullandığı isim, lakap ve unvanlar hakkında bilgiler.
- 25-Halkın kullandığı günlük eşyalar ve yine halkın refah seviyesini tespit edebilmek için yardımcı olacak birtakım bilgiler.
- 26-Savaşlar ve yeni teşkil edilmeye çalışılan askerî birlikler için halktan asker temini, zahire temini ve bu hususlarda karşılaşılan güçlüklerle ait birtakım kayıtlar.”⁵

“... Şer‘iyye Sicilleri, kültür tarihimiz ve folklorumuz üzerinde çalışanlar için şüphe yok ki incelenmeğe ve araştırılmağa değer birinci derecede önemi olan kaynaklardır. Şer‘iyye Sicilleri'nin önemlerini şöyle sıralayabiliriz;

- 1-Şer‘iyye Sicilleri; sosyal, yönetsel, ekonomik, iktisadî, ticarî ziraî, beledî(yerel), askerî ve siyasal bakımlardan tarihimizin bilinmeyen yönlerini ve geçmiş devirlerle bağlı bulunduğumuz yaşama koşullarını doğru olarak aydınlatmak ve belgelendirmek olanaklarını veren değerli hazinelerdir.
- 2-Şer‘iyye Sicilleri'ne suret olarak geçmiş bulunan çeşitli fermanlar, divan tezkireleri ... ve diğer resmî kayıtlar, eski nizamların iç yüzlerini ortaya koyan en müsbet belgelerdir.
- 3-Şer‘iyye Sicilleri'nde birçok devlet adamları, müderris, alim, şair, sanatkar, mimar adları geçer. Her ne kadar bu kalbur üstü kimselerin biyografisine dair bu kaynaklarda geniş açıklamalar bulunmuyorsa da, bunların özgeçmişlerini

⁵-Fahrettin TIZLAK; 398 Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ-1987, s.:XVI-XVIII, Ayrıca bkz.; Rifat ÖZDEMİR; XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara, Ankara-1986, s.:17,8, Feyyaz GÜRKAN; “Şer‘iyye Mahkemeleri Sicilleri Üzerinde Bir Araştırma”, IX. Türk Tarih Kongresi, II. Cilt, Ankara-1988, s.:766-7, Münir ATALAR; “Şer‘iyye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, S.:4, Ankara-1980, s.:311-2.

yazmak veya yazılmış bulunan kimi tanınmışlar hakkındaki bilgilerin doğruluk derecesini kontrol etmekte bu kayıtlar bize en sağlam ipuçları verebilir.

- 4-Kadı defterlerinin, mimarî tarihimiz açısından önemi çok büyüktür. Halen ayakta olsun veya olmasın eski sanat abidelerinin varlığını ortaya korurlar. Hatta bu kayıtlardan kitapesiz abidelerimizin yapılış ve tamir tarihlerini bazen saptama olanağımız vardır.
- 5-Eskiden oturlan veya oturulmayan yerleri aydınlatmaları nedeniyle kasaba, köy, mahalle, semt, çiftlik, otlak, özellikle aşiret ve cemaat isimlerini içeren resmî kayıtlar yerleşme tarihimiz için baha biçilmez belgelerdir.
- 6-Askerî ve siyasî bakımlardan Şer'îyye sicilleri'nin ehemmiyetleri ön planda yer alır. Bu defterlerdeki kayıtlar, seferler hakkında tarihçilerce verilen bilgileri çoğu kez çürüttüğü gibi bazen de destekler. Bu nedenle harp tarihi bakımından bu belgelerin incelenmesi ihmal edilemez.
- 7-Sicillerde rastlanılan sağlam kayıtlar, Osmanlı Devleti'nin malî, ziraî, askerî ... durumlarını rakamlara dayanarak ortaya koymakta ve bu devletin iç örgütlerini tüm inceliklerine kadar incelemek olanağını vermektedir.
- 8-Bu defterlerdeki narh (fiyat) kayıtları, esnaf teftişine ait kısa ama çok açık zabıtlar, vaktiyle kadıların belediye işlerine de baktıklarını kuvvetlendirmekte, o zamanki belediye tüzük ve yönetmeliklerini açıkça belirtmektedir.
- 9-Şer'îyye Sicilleri, tıp tarihi ve halk tebabeti bakımlarından da incelenmeğe değer kaynaklardır. (Doktorlarla hastalar arasında mahkemeler yolu ile düzenlenen mukaveleler ve ameliyat senetleri vs. gibi).
- 10-Dava konularıyla eski şer'îyye mahkemelerinin çalışmalarını ve İslam Hukuku'nun uygulamadaki usul ve kaidelerini bize olduğu gibi aksettiren sicil zabıtlarının, bir hukukçuyu dahi ilgilendirecek önemde olduklarını kabullenmek gerekir. Çok kısa olmalarına karşın bu zabıtlar, dava ve mahkeme usullerini, davacıların iddialarını, karşı tarafların red veya kabullerini, red hallerinde sübut şekillerin ve nihayet kadıların şer'î kararlarını tanıtmaları bakımından ilginçtir.
- 11-Kadı defterlerinde geçen Türkçe terimlerle imla özellikleri, anlatım ve üslup şekilleri, tereke zabıtlarında ve râ'ic listelerinde görülen eşya ve yiyecek maddelerinin isimleri dil ve folklor yönlerinden ayrı ayrı inceleme ve karşılaştırma konularıdır.

Kadı defterleri arasında tarih yönünden birçok boşluklar bulunduğu gibi, son zamanlara ait olanlar eskilere oranla daha çoktur. Her ne kadar ileride yapılacak araştırmalarla defterlerin sayısının artacağı düşünülebilirse de bu boşlukların tamamen kapatılacağı ve çok eski tarihli sicillerin elde edileceği beklenemez. Şer'iyye Sicilleri'nin yok olma nedenleri şunlardır:

- 1-Tarih sürecinde birbirini kovalayan savaşlar,
- 2-Düşman işgalleri,
- 3-Yangınlar ve su basmaları,
- 4-Uzun yıllar şuraya buraya atılmaktan ve bakımsız bırakılmaktan dolayı çürümeler,
- 5-İnsan eliyle yapılan tahripler ve aşırımlar.”⁶

“Şer'iyye Sicilleri ile ilgili olarak üç temel mefhumun bilinmesi şarttır.

Birincisi, “*mahdar*” kavramıdır. Mahdar, sözlük anlamı itibariyle huzur ve hazır olmak demektir. Terim olarak iki manası mevcuttur;

a-Hukukî bir dava ile ilgili kayıtlar, tarafların iddialarını ve delillerini ihtiva eden, ancak hakimin kararını esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır.

b-Herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin muhtevasının doğruluğunu i'lâm için, belgenin altında, mecliste hazır bulunan ve meseleye vakıf olan başta subaşı, çavuş ve muhızır gibi şahısların (Şuhûdu'l-Hâl) yazılı olarak takrir ettikleri şahadet beyanlarına ve imzalarına da *mahdar* denir. Bazen bu yazılı şahitlik beyanlarını ihtiva eden belgeye de *mahdar* adı verilir ve bu durumda “*Hüccet*” ile eş anlamlı olur.

İkincisi, “*Sicil*” tabiridir. Sözlükte okumak, kaydetmek ve karar vermek demek olan bu kelimenin terim olarak ifade ettiği mana şudur: İnsanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere “*Şer'iyye Sicilleri (Sicillât-ı Şer'iyye), Kadı Defterleri, Mahkeme Defterleri, Zabt-ı Vekâyi Sicilleri* veya *Sicillât Defteri*” denmektedir. Şer'î mahkemeler tarafından verilen her çeşit i'lâm, hüccet ve şer'î evrak, istisnasız asıllarına uygun olarak bu defterlere kaydedilmektedir. Hâkim mahkemede mutlaka bir Sicillât Defteri bulunduracak ve vereceği i'lâm ve hüccetleri tahriften

⁶-Münir ATALAR; “Şer'iyye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, S.:4, Ankara-1980, s.:312-4.

korunacak şekilde muntazam olarak söz konusu deftere kaydedecektir. Bu defterler belli bir usule göre uzun boylu, dar ve enli olurlardı⁷.

Mahkemelere, bazen de hâkimlere göre defterlerin ebatları da değişmiştir. Yazıları çok zaman ta'lik kırması denilen yazı şeklidir, kağıt çok sağlam, parlak ve mürekkepleri de bugün bile parlaklığını muhafaza edecek kadar sabittir. Çoğunlukla defterlerin üzerlerinde kadınların isimleri mevcuttur. Şer'iyeye Sicilleri'nin tetkikinde, bir kadının göreve başlar başlamaz ilk işi, adını, sanını ve vazifeye başladığı tarihi bu defterin ilk sayfasına yazmak olduğu ve vazifesi sona erince de söz konusu defteri bizzat kendisi veya emini vasıtasıyla halefi olan hâkime devir ve teslim ettiği anlaşılmaktadır. Kendiliğinden teslim etmezse, bir sonraki kadı, söz konusu sicil defterlerini selefinden talep eyler. Bu defterlerin, devlet malı, kadının kendi parası veya ilgililerden alınan harçlarla temin edilmesi, devir ve teslim mecburiyetini ortadan kaldırmaz.

Üçüncüsü, "Sakk-ı Şer'î" dir. Şer'î sicillerdeki her çeşit yazılı kayıtlar belli bir usule göre düzenlenmekte ve sicile kaydedilmektedir ki bu usule "Sakk-ı Şer'î" usulü denir. Sakk kavramı, Farsça çek kelimesinin Arapçalaştırılmış şeklidir ve sözlükte berat, hüccet, temessük, tapu tezkeresi ve kısaca yazılı belge manalarını ifade eder. Terim olarak ise, şer'î mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazım usulüne veya bu çeşit yazılı belgelere sakk-ı şer'î denmektedir.⁸

"Bütün sicil defterlerinin başında genellikle dili Arapça olan "dibace" yani bir giriş kısmı vardır. Burada şer'î hükümlere ve bunları vaz'eden Allah ve peygamberine saygı arzedilmekte, daha sonra sicili tutan hâkimin isim ve vazife unvanı kaydedilmektedir. Çoğu kere sicili tutan kadının tayin berat ve buyuruldusu da defterin başına yazılmaktadır. Her kadı değişikliğinde bu dibacenin de değiştiğini, ancak dibacelerde muayyen bir üslubun kullanıldığını görmekteyiz."⁹

"Tanzimat'tan sonra her sahada meydana gelen değişikliklerden Şer'iyeye Mahkemeleri ve dolayısıyla Şer'iyeye sicilleri de nasibini almıştır. 13 Safer 1276/1859 tarihli *Bilumum Mahâkim-i Şer'iyeye Hakkındaki Nizâmnâme*'de şer'î sicillere dolaylı olarak değinilmiş ve sadece alınacak harçlar tesbit edilmiştir. Şer'iyeye sicilleri ile ilgili asıl hukukî düzenleme 15 Zilhicce 1290/1874 tarihli *Sicillât-ı Şer'iyeye ve Zabıt-ı Deâvi Cerideleri Hakkında Talimat*'la yapılmıştır.

⁷-İbrahim YILMAZÇELİK; *Diyarbakır Şer'iyeye Sicilleri (Katolog ve Fihristleri)*, Ankara, 2001, s.6-11.

⁸-Ahmet AKGÜNDÜZ; *Şer'iyeye Sicilleri, I. Cilt*, İstanbul-1988, s.:18.

⁹-Ahmet AKGÜNDÜZ; *a.g.e.*, s.:19.

4 Cemaziyelûlâ 1296/1876 tarihinde ise, mahkemelerde kesin delil olacak şekilde Şer'iyeye Mahkemeleri tarafından i'lâm ve hüccetlerin nasıl düzenleneceğine dair *Bilâ-Beyyine Mazmumıyla Amel ve Hüküm Caiz Olabilecek Surette Senedât-ı Şer'iyeye'nin Tanzimine Dair Talimat* neşredilmiştir.¹⁰

Osmanlı Devleti'nin nihayete ermesi ve Cumhuriyet'in kurulup yapılan düzenlemeler ile Şer'iyeye Mahkemeleri ilga edilmiş ve Şer'iyeye Sicilleri yerine yeni kayıt sistemleri oluşturulmuştur. Bu defterler bir süre adliye mahzenlerinde arşiv olarak durmuştur.

Milli Eğitim ve Adalet Bakanlıkları arasında yapılan anlaşma neticesinde 3 kasım 1941'de Valilikler'e gönderilen 2182/4018 sayılı emir gereğince müzeliğe eşyaya karıştırılmamak ve ayrı bir yerde muhafaza edilmek kayıt ve şartı ile 1909'dan evvelki zamana ait ve Topkapı Sarayı'ndaki İstanbul ve çevresine ait olanlar hariç Şer'iyeye sicilleri 18 il müzesine nakledilmişlerdir. Bu iller şunlardır:

1-Ankara,	7-Diyarbakır	13-Manisa,
2-Adana	8-Hatay,	14-Niğde,
3-Afyonkarahisar,	9-İzmir,	15-Sinop,
4-Antalya,	10-Kastamonu,	16-Sivas,
5-Bergama,	11-Konya,	17-Tokat,
6-Bursa,	12-Kütahya,	18-Van ¹¹ .

Daha sonra alınan bir kararla Şer'iyeye Sicilleri Ankara'da Milli Kütüphane'de koruma altına alınmıştır.

Son zamanlarda Şer'iyeye sicilleri'nin önemi anlaşılmış ve bunlar kullanılarak eserler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu konuda Mustafa AKDAĞ, Halil İNALCIK, Yücel ÖZKAYA, Musa ÇADIRCI, Rifat ÖZDEMİR, Mustafa ÖZTÜRK, Halit ONGAN, İbrahim YILMAZÇELİK, Tayyip GÖKBİLGİN, Fahrettin TIZLAK, Ahmet AKSİN, Ahmet HALAÇOĞLU, Süheyl ÜNVER, Cahit Cemil GÜZELBEY Şer'iyeye Sicilleri'ni iyi değerlendiren ve onların içeriğini bizlere sunan değerli bilim adamlarımızdandır.

Sicillerin katalogları birçok araştırmacı tarafından hazırlanıp ilim alemine sunulmaya çalışılmıştır. Bu araştırmacıların başlıcaları şunlardır; Osman ERSOY, Halit ONGAN, Yusuf HALAÇOĞLU, Mücteba İLGÜREL, Yusuf OĞUZOĞLU, Mehmet KAYIRAN, Mustafa ÖZTÜRK, Rifat ÖZDEMİR, Nazmi SEVGİN, Atilla ÇETİN, Fahrettin KIRZIOĞLU, Yücel ÖZKAYA, Ahmet HALAÇOĞLU, Ahmet AKGÜNDÜZ ve Münir ATALAR.

¹⁰-Ahmet AKGÜNDÜZ; a.g.e, s.:20.

¹¹-Feyyaz GÜRKAN; "Şer'iyeye Mahkemeleri Sicilleri Üzerinde Bir Araştırma", IX. Türk Tarih Kongresi, II. Cilt, Ankara-1988, s.:768-9, Nazmi SEVGİN; "Şer'î Mahkemeler'in Sicil Hazinesi", Belgelerle Türk Tarihi Dergisi S.:44, Mayıs-1971, s.:16-8.

II-EĞİN ŞER'İYYE SICİLLERİ

EğİN Şer'iyye Sicilleri, öngörülen program çerçevesinde Ankara'daki Millî Kütüphane'ye taşınmış olup Millî Kütüphane'de Şer'iyye Sicilleri'nin muhafaza edildiği kısımda bulunmaktadır.

EğİN Şer'iyye Sicilleri toplam 36 defterdir. Elde bulunan ilk defter H. 1199-1220 (M. 1784-1806) tarihli defterdir. Son defter ise H. 1327-1329(M. 1909-1911) tarihli defterdir. İlk dönemdeki defterler Şer'iyye Sicilleri'ne ait genel karakteristikleri gösterirken, son dönemlerdeki genel olarak tereke ağırlıklıdır.

1784'ten önceki sicillerin varlığı şu an bilinmemektedir. Büyük bir ihtimalle tarih boyunca meydana gelen yangın, sel, savaş vb. sebeplerle ortadan kalkmıştır. Keza bu tarihten sonraki döneme ait defterlerin de bir kısmı mevcut değildir. 1806-14 arası kayıtlarının tutulduğu defterler mevcut olmadığı gibi, 1 Nolu defterin ihtiva ettiği belirtilen H.1199-1220 (M.1784-1806) tarihleri arasındaki 21-22 yıllık kayıt, bir defter için çok uzun müddetli bir süredir. Bu tarihler arasındaki kayıtlar da eksiktir. Aynı şekilde 2, 8 ve 9 Nolu defterle içinde bu durum söz konusudur.

EğİN'e ait olan Şer'iyye Sicilleri'nin katalogu aşağıdadır:

Envanter No	Hicri Tarih	Miladi Tarih
1	1199-1220	1784-1806
2	1230-1256	1814-1841
3	1247-1252	1831-1837
4	1248-1256	1832-1841
5	1256-1258	1840-1843
6	1258-1264	1842-1848
7	1262	1845-1846
8	1264-1273	1847-1857
9	1274-1283	1857-1867
10	1283-1285	1866-1869
11	1285-1286	1868-1870
12	1286-1287	1869-1871
13	1287-1289	1870-1873
14	1289-1290	1872-1874
15	1290-1293	1873-1877
16	1290-1291	1873-1875
17	1293-1296	1876-1879
18	1298-1299	1880-1882

19	1299-1300	1881-1883
20	1297-1301	1879-1884
21	1300-1301	1882-1884
22	1300-1301	1882-1884
23	1297-1302	1879-1885
24	1301-1302	1883-1885
25	1300-1302	1882-1885
26	1302	1884-1885
27	1300-1303	1882-1886
28	1303-1305	1885-1888
29	1306-1308	1888-1891
30	1308-1310	1890-1893
31	1310-1312	1892-1895
32	1312-1315	1894-1898
33	1315-1318	1897-1901
34	1319-1321	1901-1904
35	1322-1327	1904-1910
36	1327-1329	1909-1911

III- 6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN GENEL DURUMU

Ankara'da Millî Kütüphane'de bulunan 6 Numaralı Eğin Kazası Şer'îyye sicili yaklaşık 19 x 50 cm ebadındadır. Defter H. 1258-1264 (M. 1842-1848) yılları arasındaki olayları içerir. Bu dönem I. Abdülmecid'in tahtta bulunduğu döneme tekabül etmektedir. Defter içinde önceki dönemlere ait ferman ve berat kayıtları bulunmaktaysa da, bunlar nakil şeklinde aktarılmış belgelerdir.

Sayfa ve belgeler daha sonradan ayrı ayrı numaralandırılmıştır. Defter toplam 75 sayfadan oluşmaktadır. 41. ve 51. sayfalara herhangi bir kayıt yapılmamıştır. Numaralandırma yapan kişi tarafından verilen numaralara göre 162 belge mevcuttur. Ancak numaralandırma yapılırken bazı belgelere numara verilmeden atlanılmış, bazı belgeler ise bir belge olmasına rağmen fazladan numaralandırılmıştır.

Numara verilmeyen belgeleri şu şekilde belirtebiliriz. 2. sayfada sayfanın üstündeki ilam kaydına belge numarası olarak 11 verilmiş, alttaki tereke bunun devamı sanılarak numara verilmemiştir. 6. sayfada bir önceki sayfadan devam eden fermanın sonraki Geruşle karyesi ahalilerinden bazılarının isimlerinin kayıtlı olduğu belgeye

numara verilmeyerek alttaki buyurulduya belge numarası olarak 19 verilmiştir. 30. sayfadaki iki hüccet kaydı bir zannedilerek üsttekine belge numarası olarak 65 verilmiş, alttakine verilmemiştir. 34. sayfadaki iki taahhüd senedi bir sayılarak üsttekine belge numarası olarak 70 verilmiş, alttakine verilmemiştir. 42. sayfadaki üstte yer alan üç belgenin sadece üsttekine belge numarası olarak 93 verilmiş alttakilerine numara verilmemiştir.

Bunun yanında 36-39. sayfalar arasında yer alan 9 maddelik mürur nizamı hakkındaki belgenin her maddesine ayrı ayrı numara verilerek 79-87 belge numaraları arasında gösterilmiştir. Bu belge sadece 79. madde olarak gösterilmelidir. 49. sayfada yer alan 108 numaralı hüccetin şuhudu'l-hal kısmı ayrı bir belge sanılıp, yanlışlıkla belge numarası olarak 109 verilmiştir.

Bu bilgilere göre fazladan verilen 9 ve verilmeyen 6 belge numarasıyla birlikte 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili toplam 159 belgeden oluşmaktadır.

Defterde genel bir düzen yoktur. Sicil-i Mahfuz ve Sicil-i Mahfuz Defterlü kısımları birbirine karışmıştır. Tarih sıralaması genel manada kronolojiktir. Kayıtlarda kırık divanı ve tal'ik ile rik'anın ilk türü olarak belirtebileceğimiz yazı çeşitleri kullanılmıştır. Birkaç ayrı katip tarafından kayıtların tutulduğu yazı türlerinden anlaşılmaktadır. Yazıların bir kısmı okunaksızdır.

Defterde ağırlıklı olarak hüccet, ferman, tereke, masraf ve tevzi listeleri, buyuruldu, mektup, mürasele, divan tezkereleri, vb. ile ilgili kayıtları ihtiva eden belgeler vardır.

Defterde tarihlendirmeler genellikle rakamlarla yapılmıştır. Yer yer Arapça olarak yazıyla da yazılmıştır.

**IV- 6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNDE YER ALAN
BELGELERİN TÜRÜNE GÖRE FİHRİSTİ**

Sıra No	Belgenin Türü	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özeti nin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisindeki Sayfa Numarası
1	Hüccet	1	27	41
2	Hüccet	2	27	41
3	Hüccet	3	27	41
4	Hüccet	4	27	41
5	Hüccet	5	27	42
6	Hüccet	6	27	42
7	Hüccet	7	27	42
8	Hüccet	8	27	42
9	Hüccet	9	27	42
10	Hüccet	10	27	43
11	İlam	11-a	27	43
12	Tereke	11-b	28	44
13	Buyuruldu	12	28	46
14	Buyuruldu	13	28	46
15	Buyuruldu	14	28	47
16	Hüccet	15	28	47
17	Ferman	16	28	48
18	Buyuruldu	17	28	49
19	Ferman	18	28	50
20	Kayıt	19-a	28	52
21	Buyuruldu	19-b	28	52
22	Buyuruldu	20	28	53
23	Buyuruldu	21	28	54
24	Buyuruldu	22	29	55
25	Hüccet	23	29	55
26	Hüccet	24	29	55
27	Buyuruldu	25	29	55
28	Tereke	26	29	57
29	Buyuruldu	27	29	60
30	Buyuruldu	28	29	61
31	Buyuruldu	29	29	62
32	Hüccet	30	29	63
33	Kaime	31	29	64
34	İlam	32	29	64
35	İlam	33	29	65
36	Hüccet	34	30	66
37	Hüccet	35	30	67
38	Buyuruldu	36	30	68
39	Mektup	37	30	68

40	Hüccet	38	30	69
41	Hüccet	39	30	69
42	Hüccet	40	30	70
43	Şukka	41	30	71
44	Buyuruldu	42	30	71
45	Ferman	43	30	72
46	Buyuruldu	44	30	73
47	Ferman	45	30	75
48	Salyane Defteri	46	31	75
49	Buyuruldu	47	31	83
50	Tereke	48	31	84
51	Kayıt	49	31	86
52	İlam	50	31	86
53	Hüccet	51	31	87
54	Salyane Defteri	52	31	88
55	Salyane Defteri	53	31	89
56	Mektup	54	31	89
57	Mektup	55	31	90
58	Buyuruldu	56	31	90
59	Para Rayiç Listesi	57	31	92
60	Ferman	58	31	93
61	Buyuruldu	59	32	94
62	Ferman	60	32	96
63	Buyuruldu	61	32	97
64	Buyuruldu	62	32	100
65	Ferman	63	32	101
66	Hüccet	64	32	102
67	Hüccet	65-a	32	103
68	Hüccet	65-b	32	104
69	Tezkere	66	32	104
70	Hüccet	67	32	105
71	Buyuruldu	68	32	105
72	Buyuruldu	69	32	106
73	Taahhüt Senedi	70-a	32	108
74	Taahhüt Senedi	70-b	33	108
75	Salyane Defteri	71	33	108
76	Mektup	72	33	111
77	Tezkere	73	33	111
78	Hüccet	74	33	112
79	Mürasele	75	33	113
80	(İptal edilmiş-Karalı)	76	33	114
81	Hüccet	77	33	114
82	Buyuruldu	78	33	114
83	Mürur Nizamnamesi	79-87	33-34	117-121
84	Ferman	88	34	122
85	Şukka	89	34	124
86	Buyuruldu	90	34	124

87	Hüccet	91	34	125
88	Hüccet	92	34	125
89	Şiir	93-a	34	126
90	Başlangıç Duası	93-b	34	126
91	Mürasele	93-c	34	126
92	Mal Listesi	94	34	126
93	Ferman	95	35	128
94	Tevzi Defteri	96	35	130
95	Hüccet	97	35	131
96	Hüccet	98	35	132
97	Hüccet	99	35	132
98	Hüccet	100	35	133
99	Hüccet	101	35	134
100	Hüccet	102	35	134
101	Hüccet	103	35	135
102	Berat	104	35	135
103	Berat	105	35	136
104	Ferman	106	35	140
105	Hüccet	107	36	141
106	Hüccet	108-109	36	142-143
107	Ferman	110	36	144
108	Tereke	111	36	144
109	Tereke	112	36	145
110	Hüccet	113	36	147
111	Mürasele	114	36	147
112	Tereke	115	36	148
113	Tereke	116	36	150
114	Vakfiyye	117	36	154
115	Hüccet	118	36	154
116	Ferman	119	36	155
117	Buyuruldu	120	37	156
118	Hüccet	121	37	157
119	Berat	122	37	157
120	Buyuruldu	123	37	158
121	Mürasele	124	37	159
122	Hüccet	125	37	159
123	Kaime	126	37	159
124	Ferman	127	37	160
125	Buyuruldu	128	37	160
126	Hüccet	129	37	161
127	Berat	130	37	162
128	Hüccet	131	37	162
129	Tereke	132	37	164
130	Tereke	133	38	166
131	Tereke	134	38	167
132	Tereke	135	38	170
133	Hüccet	136	38	177

134	Hüccet	137	38	179
135	Hüccet	138	38	180
136	Tereke	139	38	180
137	Ferman	140	38	182
138	Gümrük Tarifesi	141	38	184
139	Tezkere	142	38	185
140	Tezkere	143	38	185
141	Buyuruldu	144	38	185
142	Buyuruldu	145	38	185
143	Şukka	146	38	186
144	Kaime	147	39	186
145	Buyuruldu	148	39	188
146	Ferman	149	39	188
147	Hüccet	150	39	189
148	Hüccet	151	39	190
149	Tereke	152	39	191
150	Tereke	153	39	192
151	Tereke	154	39	194
152	Gelir Meblağı	155	39	196
153	Tevzi Defteri	156	39	196
154	Tevzi Defteri	157	39	196
155	Hüccet	158	39	197
156	Hüccet	159	40	197
157	Tezkere	160	40	197
158	Mektup	161	40	198
159	Hüccet	162	40	198

V- 6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNDE YER ALAN BELGELERİN ÖZETİ

S.1/B.1: Abdullah-zade Ali Ağa'nın Yağmur Derelü Mahallesi'ndeki evine bitişik evin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (4 Şubat 1843).

S.1/B.2: Menzilci Kamil Ağa ve Abdullah-zade Ali Ağa'nın Sandık Bağı Mahallesi'ndeki Camkertenoglu Bekir Ağa'nın ev ve bahçelerine 1800 kuruşa kefil olduklarına dair hüccet. (15 Şubat 1843).

S.1/B.3: Hacı Ahmedoğlu Katırcı İsmail'in bir katırını Hasan nam kişiye kiraya verdiği katırının yolda helak olduğuna dair hüccet. (4 Nisan 1843).

S.1/B.4: Garşile karyesinden Değirmenci İbrahim oğulları Mehmed ve İbrahim'in, asker kaçağı olduğu için voyvoda konağında tutulan kardeşleri Süleyman'a kefil olduklarına dair hüccet. (15 Nisan 1843).

S.1/B.5: Na'iband Mahmud'un, Şehsuvar Mahallesi'ndeki evine bitişik bahçenin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (12 Mayıs 1843).

S.1/B.6: Kamerkab karyesinden Terzioğlu Ali Ağa'nın, bitişik bahçenin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (26 Haziran 1843).

S.1/B.7: Garşile karyesinden Süleyman bin İbrahim'in, evine bitişik ev ve bahçenin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (28 Temmuz 1843).

S.1/B.8: İmis veled-i Melkon nam Nasraniye'nin, evine bitişik evin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (20 Eylül 1843).

S.1/B.9: Türkmanoğlu Beşar ve Palulu Emur Alioğlu Mehmed Ağa'nın, bahçelerine bitişik bahçenin satılması üzerine şuf'a tuttuklarına dair hüccet. (9 Kasım 1843).

S.1/B.10: Kakvaroğlu İstefan nam zimminin, evine bitişik ev ve bahçenin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (23 Mayıs 1844).

S.2/B.11-a: Kapıkoğlu Manuk nam zimminin; Avrupa tüccarından olan kardeşleri Artun ve Bedros'un, daha önce göndermiş oldukları 86.498,5 kuruşluk malın karşılığını alamadıklarını söyledikleri ve bu hususta yapılan mürafaa sonucunda Manuk'un vereceğinin kalmadığına dair ilam kaydı. (7-16 Eylül 1842).

S.2/B.11-b: Kanberoğlu Hacı Said Beğ'in tereke defteri kaydı. Yekun kuruş: 2239 (Tarihsiz).

S.3/B.12: Eğin Voyvodalığına Ahmed Ağa'nın nasb edildiğine dair buyuruldu. (28 Mart 1842).

S.3/B.13: Bağdasar nam zimminin, Eğin'deki ailesi ve annesinin İstanbul'a gitmelerine ruhsat verildiğine dair Vecihi Paşa'nın buyuruldusu. (5 Eylül 1842).

S.3/B.14: Kürkcü Boğos nam zimminin, Eğin'deki zevcesinin İstanbul'a gitmesine ruhsat verildiğine dair Vecihi Paşa'nın buyuruldusu. (21 Kasım 1842).

S.3/B.15: Abçağa karyesinden el-Hac Ali ibn-i İnce Mehmed'in, Venk karyesinden Yuvan veled Yorgi'de 3250 kuruş alacağı olduğunu söylediği, Yuvan'ın ise bu mablağı ödediğine dair şahit gösterdiği ve el-Hac Ali'nin men olunduğu hüccet. (16-25 Ekim 1842).

S.4/B.16: Me'adin-i Hümayun Emaneti ilhakıyla birlikte Diyarbakır Müşirliği'nin, eski Ankara Müşiri İsmail Paşa'ya tevcih edildiğine dair ferman. (4 Eylül 1842).

S.4-5/B.17: Me'adin-i Hümayun Emaneti ilhakıyla birlikte Diyarbakır Müşirliği'nin kendisine tevcih edildiğine dair İsmail Paşa'nın ilan buyuruldusu. (30 Ekim 1842).

S.5-6/B.18: Sultan Abdülmecid'in bir oğlu olduğu ve Abdulhamid ismi konduğuna, bunun için gerekli şenliklerin yapılması gerektiğine dair ferman. (Tarihsiz).

S.6/B.19-a: Geruşle karyesi ahalilerinden bazılarının isimlerinin olduğu kayıt. (Tarihsiz).

S.6/B.19-b: Sebepsiz yere İstanbul'a gitmek isteyen kadınlara tezkere verilmemesi hakkında buyuruldu. (19 Kasım 1842).

S.6-7/B.20: Mukataa ve esham sahipleri olanlardan bazıları vefat ettikleri halde bunların gelirlerinin alınmasına devam edildiği, bundan dolayı bu şekilde vefat edenlerin varislerine herhangi bir şekilde bu gelirlerin ödenmemesi hususunda buyuruldu. (23 Kasım 1842).

S.7/B.21: Daha önce Eğin Voyvodası olan Çemişgezekli Abdurrahman Beğ adlı kişinin voyvodalık zamanında 22.500 kuruş fazlalığı tevzi defterine dahil ettiği, bunun azledilmesi ile yerine Vecihi Paşa'nın mühürdarı Ahmed Efendi'nin voyvoda nasb edildiği bunun da fazla meblağ tahsil etmesi üzerine azledildiği, bu meblağların bu kişilerden tahsil edilmesi, voyvodaların 3000 kuruştan fazla almamaları hususunda buyuruldu. (23 Kasım 1842).

S.7/B.22: Vecihi Paşa zamanında istenmiş olan kışlak-ı hümayun ta'mirâtı, paşa kâpusu mesarifâtıyla mefruşat baha ve diğêr masraflar için Eğin Kaza'sından istenen 3500 kuruş ile Eğin'e gönderilen mürur tezkeresi ciltleri için 1125 kuruş, toplam 4625 kuruşun toplanıp gönderilmesi hususunda Diyarbakır Eyaleti Müşiri İsmail Paşa'nın buyuruldusu. (27 Aralık 1842).

S.7/B.23: Canikoğlu Servid nam zımminin, bahçesine bitişik bahçenin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (5 Ekim 1843).

S.7/B.24: Hasan bin Hüseyin'in, evine bitişik evin satılması üzerine şuf'a tuttuğuna dair hüccet. (14 Temmuz 1844).

S.8/B.25: Mürur tezkeresi olmayan kimsenin herhangi bir şekilde bir bölgeden başka bir bölgeye gitmesine izin verilmemesi hususunda buyuruldu. (7 Ocak 1843).

S.8-9/B.26: Sandık karyesinden Katırcı Katırcı el-Hac Ebubekir ibn-i Ahmed'in tereke defteri kaydı. Yekun: 105.000 kuruş. 1 eş, 1 erkek, 2 kız çocuk. (13-22 Ocak 1843).

S.10/B.27: Başka bölgelerden gelecek olan malların gümrüklerine dikkat olunması, gümrüksüz eşya satılmaması hususunda buyuruldu. (19 Ocak 1843).

S.10-11/B.28: Başka bölgelerden gelecek olan malların gümrüklerine dikkat olunması, gümrüksüz eşya satılmaması hususunda buyuruldu. (25 Kasım-3 Aralık 1842).

S.11/B.29: Diyarbakır'a gidecek olan İsmail Paşa'nın, Harput Kaymakamı olarak Süleyman Beği nasb ettiğine dair buyuruldusu. (**Tarihsiz**)

S.12/B.30: Semerci Ohan veled Merdörös'un; Kelekcioğlu Minas veled Matos'un, kendi evine bitişik evi başkasına sattığını, kendinin buna karşı şuf'a tuttuğunu, Minas'ın ise fahiş fiyat istediğini söylediği, buranın makul fiyatla Ohan'a satılmasına karar verildiği hüccet. (3 Mart 1843).

S.12/B.31: Seyyid Hacı Mehmed Haşim'in, Eğin Kazası'ndaki zevcesi Alime'nin İstanbul'a gitmesine izin verildiğine dair kaime. (7 Şubat 1843).

S.12/B.32: Seyyid Hacı Mehmed Haşim'in, Eğin Kazası'ndaki zevcesi Alime'nin İstanbul'a gitmesine izin verilmesi hususundaki ilam. (13-22 Mart 1843).

S.13/B.33: İbrahim nam kişinin, Eğin'de bulunan zevcesi Hanife ile kızı Fatma'nın İstanbul'a gitmesine izin verilmesi hususundaki ilam. (13-22 Mart 1843).

S.13/B.34: Boyacı İğob veledi Kani'nin, Köybaşı Mahallesi'ndeki ev ve bahçesini Dirador oğulları Boğos, Erakil ve İğob veled Asdor adlı kişilere 8000 kuruşa sattığına dair hüccet. (23-31 Mart 1843).

S.13-14/B.35: Daha önce halik olan Tanaşoğlu Hazer veled Kivork'un varislerinin, Tavitoğlu Mahallesi'ndeki evlerini, Mardoros ve Bogos veled Erakil'e 12.500 kuruşa sattıklarına dair hüccet. (1-10 Mayıs 1843).

S.14/B.36: Trabzon'a gidecek olan Mehmed Paşa'ya gerekli hizmet ve yardımın yapılması hususunda buyuruldu. (7 Nisan 1843).

S.14/B.37: İstanbul'da bulunan Emin Efendi'nin zevcesi Alime'nin İstanbul'a gitmesine izin verildiğine dair mektup. (15 Mart 1843).

S.14/B.38: Mardoros ve Seldan'ın babalarından kendilerine kalan İstanbul'da Boncukcu Hanı karşısındaki dükkanlardaki haklarını kardeşleri Artun veled Bogos ferağ ettiklerine dair hüccet. (30 Nisan 1843).

S.14/B.39: Daha önce İstanbul'da vefat eden el-Hac Ahmed Efendi ibn-i Mustafa'nın akrabalık yoluyla varisi olan Bekir ibn-i Süleyman'ın, kendisine miras kalan malları talep edip alması için İstanbul'da sakin yeğeni Mehmed Mesud Efendi ibn-i Ömer Efendi'yi vekil ettiğine dair hüccet. (7 Mayıs 1843).

S.15/B.40: Mardoros ve Seldan'ın babalarından kendilerine kalan İstanbul'da Boncukcu Hanı karşısındaki dükkanlardaki haklarını kardeşleri Artun veled Bogos ferağ ettiklerine dair hüccet. (11-20 Nisan 1843).

S.15/B.41: Daha önce Kemah Kaza'sında gümrük kurulduğu halde, bunun Eğin Kazası gümrüğünün zayıflamasına neden olduğu görüldüğü, bundan sonra gümrük işleminin Eğin'de yapılması hususunda şukka. (17 Mayıs 1843).

S.15/B.42: Tanzimat'tan müstesna olan bölgelerdeki timar, zeamet ve diğer mukataaların bir elde toplanacağı ve bunların düzeni için Nasuh Efendi'nin görevlendirildiğine dair buyuruldu. (16 Mayıs 1843).

S.16/B.43: Venk karyesinden Maratoğlu İstefan ile Kirokioğlu Yuvan arasındaki ev yeri ve diğer hususlarla ilgili ferman. (1-10 Nisan 1843).

S.16-17/B.44: Çok gerekli olmadıkça kimseye mürur tezkeresi verilmemesi hususunda buyuruldu. (6 Haziran 1843).

S.17/B.45: Rum Batrikliği'ne bağlı Sıvrık karyesindeki Aya Nikolos Kilisası'nda yapılan ayinlerde ahaliyi davet için tahta çalınmasına bazı kişilerin engel oldukları, bunların düzenlerine karışılmaması hususunda ferman. (21 Şubat-2 Mart 1843).

S.18-19/B.46: 1 Rebiyülevvel 1258 tarihi ile 21 Rebiyülahir 1159 tarihleri arasında yapılan masrafları ile bunlardan fazla görülerek tevzi dışına çıkarılan meblağın kaydedildiği salyane defteri. Toplam: 244.454 kuruş. Tenzilat: 8968. (21-29 Mayıs 1843).

S.20/B.47: Yeni nizam dairesinde zahireden alınacak gümrük ile ilgili buyuruldu. (17 Haziran 1843).

S.20-21/B.48: Apçağa karyesinden Serkiz veled Filyos'un terekesi kaydı. Yekun: 8000 kuruş. (19-27 Haziran 1843).

S.21/B.49: Serkiz veled Filyos'un terekesinden borçlularına verilen miktar ile ilgili kayıt. (25 Haziran 1843).

S.21/B.50: Apçağa karyesinden Pilosoğulları Serkis ve Nikofos'un iflas ettikleri ile ilgili ilam. (19-27 Haziran 1843).

S.21-22/B.51: Apçağa karyesinden iflas eden Serkis ve Nikofos'un borçlularının, borçlarına karşılık bu karyedeki evi talep ettikleri, Serkis'in zevcesi Margirit'in ise buranın kendi malı olduğunu söyleyip ispat ettiği ve diğerlerinin men bulunduğu hüccet. (19-27 Haziran 1843).

S.22/B.52: 1259 senesine mahsuben hazırlanmış olan salyane defterinden fazla görülerek tenzil olunmuş olan, fakat ahalinin bazısını kabul bazısını da kabul etmemesi nedeniyle gerekli yerlere verilmesi uygun görülen meblağın kaydı. Kabul olunan yekun: 7900 kuruş. Kabul olunmayan yekun: 2568 kuruş. (1 Şubat 1843-21 Ocak 1844).

S.22/B.53: 1259 senesine mahsuben hazırlanmış olan salyane defterindeki masrafların gerekli incelemeler sonucunda ödenmesi için uygun görüldüğüne dair kayıt. (5 Haziran 1843).

S.23/B.54: Apçağa karyesinden Katr Ağası Hacı Mustafa Ağa'nın hanesini İstanbul'a götürmesine ruhsat verildiğine dair mektub. (27 Haziran 1843).

S.23/B.55: İbrahim Efendi'nin Bahçe Mahallesi'ndeki zevcesi Hanife ve kızı Ayşe'nin İstanbul'a gitmelerine izin verildiğine dair mektub. (17 Haziran 1843).

S.23/B.56: Vefat ettiği halde bazı kişilerin yerine maaş alındığı, bundan dolayı ne gibi tedbirlerin alınması gerektiğine dair buyuruldu. (5 Temmuz 1843).

S.24/B.57: Tedavülde olan altın ve para ile ilgili rayiç listesi. (6 Ekim 1843).

S.25/B.58: Poliçeci esnafından Manuk'un Eğin'deki kardeşleri Artin ve Bedros'da olan alacaklarının tahsili hususunda ferman. (15-24 Ekim 1843).

S.25-26/B.59: Ahali üzerine fazla vergi salınmaması, ahalinin korunması ve asayişin sağlanması hususunda buyuruldu. (22 Kasım 1843).

S.26/B.60: Abrenk karyesi ahalisinden gereksiz yere her yıl odun istenmemesi hususunda ferman. (21-29 Mayıs 1843).

S.26-28/B.61: Osmanlı Devleti'ndeki ahalinin ne işlerle uğraştıkları, bunların geçimlerinin nasıl olduğu, ahalinin refahının nasıl artırılması gerektiğine dair araştırma yapılması istendiğinden, bu husus için Diyarbakır Eyaleti'nde bulunan bölgelerde araştırma yapmak üzere Sabit Efendi'nin görevlendirildiğine dair buyuruldu. (7 Aralık 1843).

S.28-29/B.62: Verilecek olan mürur tezkerelerinde kişilerin dini durumları, vasıfları ve baba adlarının mutlaka yazılması hususunda buyuruldu. (13 Aralık 1843).

S.29/B.63: Boşadi Nahiyesi'ne bağlı Obşin karyesinden Eskicioğlu Karabet nam zımminin Müslüman ve Reayadan pek çok kişiye aşırı faizle para verdiği ve borçlarını ödemeyenlerin mallarına el koyduğu, bunun fahiş faiz almasına müsaade edilmemesi hususunda ferman. (5-14 Ekim 1843).

S.30/B.64: Boşadi Nahiyesi'ne bağlı Obşin karyesinden Eskicioğlu Karabet nam zımmi ile bazı ahalinin arasındaki faiz ve borç davası hücceti. (8 Ocak 1844).

S.30/B.65-a: El-Hac Mehmed bin Mahmud'un, bahçesini Ovanis veled Hazer'e sattığına dair hüccet. (14 Ocak 1844).

S.30/B.65-b: Hacı Mehmed'in oğlu Ömer'in satılan bahçede alakası olmadığını söyleyip kaydedildiği hüccet. (14 Ocak 1844).

S.30/B.66: Kemah, Gürcanis ve Kuruçay Kazaları'na voyvoda tayin olunan Mehmed Emin Beğ'in ihtiyaçlarının karşılanarak gereken hizmetlerinin görülmesi hususunda tezkere. (23 Şubat 1844).

S.30/B.67: Voyvoda tayin olunan Mehmed Emin Beğ'e verilen mekarilerin ücretinin yarısı olan 180 kuruşun kaza ahali tarafından verildiğine dair hüccet. (23 Şubat 1844).

S.31/B.68: Bazı mürtedlerin Hz. Muhammed'e küfr ettiği, bu hususta gerekli dikkatin gösterilerek gereken cezanın verilmesi hususunda buyuruldu. (27 Aralık 1843).

S.31/B.69: Diyarbakır'a gidecek olan İsmail Paşa'nın, Harput Kaymakamı olarak Hüseyin Beği nasb ettiğine dair buyuruldusu. (2 Nisan 1844).

S.32/B.70-a: Bundan sonra esnaftan semere namıyla akçe alınmayacağına dair taahhüt senedi. (20 Nisan 1844).

S.32/B.70-b: Eğin Kazası Voyvodası bulunan kişinin, daha önceki voyvodaların 'uteka nemregah adıyla Culha esnafından aldığı 500 kuruşun alınmayacağını taahhüt ettiği senet. (20 Nisan 1844).

S.32-33/B.71: 17 Rebiyülevvel 1260 tarihine kadar olan masrafların gösterildiği ve fazla görülüb tenzil olunanın kaydedildiği salyane defteri. Yekun. 206.199 kuruş. Fazlalık: 15.838 kuruş. Tevzi edilen: 190.351 kuruş. (31 Mart-8 Nisan 1844).

S.33/B.72: Salyane defteri ile tesbit edilip ahaliden toplanan meblağdan kendine ait olan kısmının tarafına gönderilmesi hususunda valinin göndermiş olduğu mektup. (21 Nisan 1844).

S.34/B.73: Boşadi Nahiyesi'ne bağlı Paşığı karyeli Hasan bin Osman'ın hasta olmasından dolayı askerlikten ayrılmasının uygun olduğuna dair tezkere. (25 Mayıs 1844).

S.34/B.74: Daha önce halik olan Mıgırdıc veled Arzuman'ın varisleri arasındaki miras hakkı davası hücceti. (20-29 Nisan 1844).

S.34/B.75: Apçağalu Cergenoğlu Mardoros'un daha önce iki defa şikayetçi bulunduğu davaların fasl olunduğu, ancak yine de bunda ısrar ettiği, bunun yapacağı davalara bakılmaması hususunda mürasele. (24 Haziran 1844).

S.34/B.76: (Belgenin üzeri tamamen çizilerek iptal edilmiştir)

S.34/B.77: Konya Sancağı'nda Karapınar kasabasında bulunan Maraşoğlu İbrahim'in 3 sene önce zevcesini boşadığına dair şahitlerin şahadet ettikleri hüccet. (29 Aralık 1844).

S.35-36/B.78: Mürur tezkeresi hususunda dikkat edilmesi gereken hususların belirtildiği buyuruldu. (22 Haziran 1844).

S.36-37/B.79: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin birinci maddesi. (Bu maddeler dokuz madde olup her maddeye ayrı olarak numara verilmiştir.) **(Tarihsiz)**.

S.37/B.80: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin ikinci maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.37/B.81: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin üçüncü maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.37/B.82: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin dördüncü maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.38/B.83: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin beşinci maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.38/B.84: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin altıncı maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.38/B.85: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin yedinci maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.38/B.86: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin sekizinci maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.38-39/B.87: Mürur tezkeresi verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair yapılan düzenlemenin dokuzuncu maddesi. **(Tarihsiz)**.

S.39-40/B.88: Osmanlı Devleti üzerinde yaşayan bazı kızların, babaları ve akrabalarının evlenmelerine ruhsat vermedikleri, evlenmek isteyen kızlara engel oldukları, bu tür davranışlara engel olunması hususunda ferman. (17-26 Temmuz 1844).

S.40/B.89: Apçağa karyesinden Yüzbaşı Osman Ağa'nın sahip olduğu yüzbaşılık nişanının geri alındığına dair şukka. (2 Kasım 1844).

S.40/B.90: Mürur tezkeresi hususunda gereken dikkatin gösterilmesi ve basma mürur tezkeresi olmayanların bir yerden başka yere gitmelerine izin verilmemesi hususunda buyuruldu. (3 Kasım 1844).

S.40/B.91: Dört yolağzı Mahallesi'nden Sadık bin Emin'in bahçesine kendi malı olduğu iddiasıyla müdahale eden Arki Mahallesi'nden Süleyman bin Emrullah'ın men olduğu hüccet. (20-29 Ocak 1845).

S.40/B.92: Eski Muhtesib Seyyid Ağa'nın, Pizanoğlu İbrahim Ağa'nın kendi muhtesibliği döneminde getirdiği darın ihtisabını ödemediğini söyleyip talep ettiği, onun ise bunlara gümrük ödediğini ve gümrüklü maldan ihtisab olmadığını söyleyip, Seyyid Ağa'nın men olduğu hüccet. (30 Aralık 1845-19 Aralık 1846).

S.42/B.93-a: Kadının kaydetmiş olduğu iki beyit. **(Tarihsiz)**.

S.42/B.93-b: Sicil kaydı hususunda başlangıç duası. **(Tarihsiz)**.

S.42/B.93-c: 21 Haziran 1845 tarihinde Eğin Kadısı olarak atanan es-Seyyid Mehmed'in naib olarak Ömer Feyzi Efendiyi nasb ettiğine dair müraselesi. **(Tarihsiz)**.

S.42/B.94: Kamerkab karyesinden Soltik veledet Kirkor'un kaydedilen mallarının listesi. Yekun: 7685 kuruş. (20 Temmuz 1845).

S.43/B.95: Redif askeri hususunda yapılmış olan düzenleme ile ilgili ferman. (29 Nisan -7 Mayıs 1845).

S.44/B.96: 1 Cemaziyelahir 1261 tarihinde, 50.000 kuruşun kasaba ve karyelere tevzi edildiği liste. (7 Haziran 1845).

S.44/B.97: Ümmü Gülsüm Hatun'un varislerinin, kendilerine kalan evi Halasoğlu Makdisi İğob veled Hamis Tutuhoğlu Nikofos'a sattıklarına dair hüccet. (4 Ağustos 1845).

S.44/B.98: Ağrik karyesinden Şerif Mehmed ibn-i Emin'in, Vanik karyesinden Alik oğlu Keydi'nin varislerinden 200 kuruş alacağı olduğunu söyleyip talep ettiği, bunların ise kabul ettiklerine dair hüccet. (5 Ağustos-2 Eylül 1845).

S.45/B.99: Cin Alioğlu Beğ Ağa bin Hüseyin'in, Maryem veled Holoris'den 240 kuruş 30 para alacağı olduğunu söylediği ve bunu şahitlerle ispat ettiği hüccet. (20 Temmuz 1845).

S.45/B.100: Kabikoğlu Manuk veled Bogos'un, babasından kalan mallar ve diğer hususlardaki alacaklarını kardeşi Bedros'a 21.000 kuruşa ibra ettiğine dair hüccet. (18 Temmuz 1845).

S.45/B.101: Vefat eden Hacı Abdalbaki Ağa'nın daha önce Dört yolağzı Cami'-i Şerifi'ne ve Orta Cami'-i Şerifi'ne vakf ettiği dükkanının tevliyetine Hacı Ömer Ağa'nın nasb edildiği hüccet. (5 Ağustos 1845).

S.45/B.102: Kamerkablı Mahmud Ağa'nın, Karşileli merhum Hasan Efendi'ye olan 1465 kuruş borcunu ödediğini şahitlerle ispat ettiği hüccet. (25 Ağustos 1845).

S.46/B.103: Kasaboğlu Bogos veled İstefan'ın, Şirretoğlu Bağ denilen bağını Serkis, Nikofos, Kesbar ve Ebu İstefan adlı kişilere sattığına dair hüccet. (20 Temmuz 1845).

S.46/B.104: Eğin Ermeni Marhasalığı'na Bedros adlı rahibin atandığına dair berat. (6-15 Temmuz 1845).

S.46-48/B.105: Eski Ermeni Patriki Bogos'un yaşlılık nedeniyle ayrılması üzerine Patrikliğe Karabet adlı rahibin atandığına dair berat. (15 Aralık 1823).

S.48/B.106: Ermeni milleti içindeki düzenin Patrikhane tarafından görevlendirilen kişilerce sağlanacağı ve bu hususta onlara herhangi bir taarruzda bulunulmaması hususunda ferman. (27 Mayıs 1825).

S.49/B.107: Me'adin-i Hümayun imalatına görevlendirilen Mehbi Beğ'in Trabzon'a gitmek üzere geldiği Eğin Kazası'ndan emin bir şekilde Kemah toprağına geçtiğine dair hüccet. (9 Eylül 1845).

S.49/B.108: İstanbul'da sakin Aymiloğlu Lamik veled Yuvan'ın, Vanik karyesindeki evi daha önce Dembo veled Yani'den 9200 kuruşa satın aldığı şahitlerle ispat ettiği hüccet. (7 Ocak 1846).

S.49/B.109: (B.108'in Şuhudu'l-hal kısmı. Yanlışlıkla numara verilmiş)

S.50/B.110: Yerli ahaliden olan kişinin naib olması yasak olduğu halde, uzun müddetten beri Eğin Naibi olan Abdurrahman'ın ahaliye kötü davrandığı, rüşvet aldığı gibi hususların İstanbul'a arzedilmesi üzerine, yerli ahaliden kimsenin naib olmaması hakkında ferman. (10-19 Aralık 1846).

S.50/B.111: Vanik karyesinden olup İstanbul'da halik olan Cırakoğlu Dembo veled Yani'nin tereke kaydı defteri. Yekun: 23.662 kuruş. 2 erkek, 2 kız çocuk. (4 Ekim 1846).

S.52/B.112: Fatma bint-i Ebubekir'in tereke kaydı defteri. Yekun: 2672 kuruş. 600 kuruş camilere vakf. Amca oğullarına intikal. (27 Nisan 1846).

S.52/B.113: Vefat eden Fatma bint-i Ebubekir'in vasisi Hafız Esat Efendi'nin, Fatma Hanım vefat etmeden üç gün önce yaptığı vasiyetlerden vazgeçtiğini şahitlerle ispat ettiği ve vasiyet meblağının varislere taksim olunduğu hüccet. (27 Nisan 1846).

S.53/B.114: Eğin Kazası naibliğinde Ömer Feyzi Efendi'nin ibka edildiğine dair mürasele. (3 Mayıs 1846).

S.53/B.115: Hassa karyesinden Kel Ahmedoğlu Hasan bin Osman'ın tereke kaydı defteri. Yekun: 4695 kuruş. 2 erkek, 2 kız çocuk. (27 Mayıs 1846).

S.54-55/B.116: Vanik karyesinden İç Ağası Mehmed Ağa bin Ali'nin tereke kaydı defteri. Yekun: 17.158,5 kuruş. 1 eş, 3 erkek çocuk. (26 Nisan 1846).

S.55/B.117: Gaşo karyesinden Ayşe bint-i Ali'nin, bu karyedeki bahçesini bu karye camisinin balmumu ihtiyacı için vakf ettiği vakfiye. (23 Mayıs 1846).

S.55/B.118: Apçağa karyesinden olup Şam'da katl olunan Fıraşoğlu Ömer bin Mehmed'in varisleri tarafından katl davasının görülmesi için bu karyenin muhtarı Abbas Ağa'nın vekil edildiği hüccet. (6 Haziran 1846).

S.56/B.119: Yeni askeri sistem içerisinde, Harput Kazası merkez olacak şekilde oluşturulan 3. Redif Alayı'nın düzenine Şakir Beğ'in nasb edildiği ve bu asker kuvvetinin düzeninin nasıl olacağına dair ferman. (8-17 Mayıs 1845).

S.56/B.120: 3. Redif Alayı'nın düzenine nasb edilen Şakir Beğ'e gerekli yardımların yapılması hususunda Anadolu Müşiri Rüstem Paşa'nın buyuruldusu. (10 Temmuz 1846).

S.56/B.121: Tavil Ahmedoğlu Emin'in, Peker karyesinden, kendine borcu olduğu halde vefat eden Telli Hüseyin Ağa'nın zevcesi Ayşe bint-i el-Hac Mehmed'den borcunu talep ettiği ve aralarında anlaşmaya vardıkları hüccet. (6 Ağustos 1846).

S.57/B.122: Hasta ve kör olan Genç Halil isimli kişiye Eğin Kazası cizyesi malından 50 kuruş maaş bağlandığına dair berat. (17 Ağustos 1846).

S.57/B.123: Hasta ve kör olan Genç Halil isimli kişiye Eğin Kazası cizyesi malından 50 kuruş maaş bağlandığına dair Harput Defterdarı Şakir Mehmed Efendi'nin buyuruldusu. (Tarihsiz).

S.57/B.124: 1262 yılına ait Urbek karyesinin resm-i tapusunun iltizamının Urikli Hasan Beğ'e verildiğine dair mürasele. (13 Mart 1846).

S.57/B.125: Orta Tepe Mahallesi'nden Dudu bint-i Ahmed'in, Kaçoroğlu Mustafa bin Ali ile tartışırken kendiliğinden felç olduğuna dair şahitlerin şهادetlerinin kayd edildiği hüccet. (5 Mayıs 1846).

S.58/B.126: Susik denilen yolun muhafazası için gerekli koruyucuların atanması hususunda kaime. (20 Nisan 1846).

S.58/B.127: Daha önceki bazı suçlarından dolayı Eğin'e sürülen eski Siverek Kazası Müfettişi Mehmed Sadık'ın afv olduğuna dair ferman. (6-14 Haziran 1847).

S.58/B.128: Reayalardan alınmakta olan arus resminin affedildiğine dair buyuruldu. (29 Haziran 1847).

S.58/B.129: Aslen Kuruçay Kazası'ndan olan Ömer bin Süleyman'ın, Nalband Hacı Ahmed Ağa bin İbrahim'den 4000 kuruş talep ettiği, fakat iddiasına delil gösteremediğinden men olduğu hüccet. (19 Haziran 1847).

S.59/B.130: Dergah-ı Ali Kapıcıbaşılığından emekli olan el-Hac Hasan'a 500 maaş bağlandığına dair berat. (15 Temmuz 1846).

S.59/B.131: Vefat eden Esad Ağa'nın varisleri arasındaki vakf evin tevliyeti hususundaki dava hücceti. (9 Temmuz 1847).

S.60/B.132: Canikoğlu Ali Beğ bin Osman'ın tereke kaydı defteri. Yekun: 1156 kuruş. 1 eş. (28 Eylül 1847).

S.60/B.133: Haraloğlu Kıbril veled Mikail'in tereke kaydı defteri. Yekun: 24.636 kuruş. 1 eş. 2 kız çocuk. (9 Aralık 1847).

S.61/B.134: Ümmü Gülsüm bint-i el-Hac Ömer'in tereke taydı defteri. Yekun: 14.819 kuruş. 1 erkek, 1 kız çocuk. (7 Temmuz 1847).

S.62-64/B.135: Ahmed Esad Ağa bin el-Hac Emin'in tereke kaydı defteri. Yekun: 31.332 kuruş. 1 eş, 1 erkek, 3 kız çocuk. (25 Haziran-4 Temmuz 1847).

S.65/B.136: Vefat eden Ahmed Esad Ağa bin el-Hac Mehmed Emin Ağa'nın varisleri arasındaki miras malı davası hücceti. (13 Temmuz 1847).

S.65/B.137: Vefat eden Ahmed Esad Ağa bin el-Hac Mehmed Emin Ağa'nın varisleri arasındaki miras malı davası hücceti. (13 Ağustos 1847).

S.65/B.138: Apçağa karyesinden Hasekellüoğlu Bağdasar veled Melkon'un , bu karye camisinin vakf toprağı olan yayladaki arazide yaptığı evin kirası olarak yıllık 150 kuruş vereceğini taahhüt ettiği hüccet. (28 Kasım 1847).

S.66/B.139: Apçağa karyesinden halik olan Eliparoğlu Ovidis veled Elipar'ın tereke kaydı defteri. Yekun: 185.069 kuruş. 1 eş. 1 erkek, 8 kız çocuk. (19-28 Aralık 1847).

S.67/B.140: Harput Eyaleti'nde üretilmekte olan duhandan alınacak vergi hakkında uyulması gereken kuralların belirtildiği ferman. (14 Aralık 1847).

S.68/B.141: Duhandan alınacak verginin miktarını belirten tarife kaydı. (Tarihsiz).

S.68/B.142: İnan'dan gelecek olan tönbekiden, Erzurum Gümrüğü'nde alınan vergi dışında vergi alınmaması hususunda tezkere. (Tarihsiz).

S.68/B.143: İstanbul'dan taşraya duhan götürenlerden alınacak gümrük miktarının belirtildiği tezkere. (Tarihsiz).

S.68/B.144: Asker Bölükbaşısı Abdullah Ağa ve yanındaki 40 askere gereken hizmetlerin yapılması hususunda buyuruldu. (17 Şubat 1848).

S.68/B.145: Asker Bölükbaşısı Hacı Timur Ağa'ya gereken hizmetlerin yapılması hususunda buyuruldu. (22 Şubat 1848).

S.68/B.146: Kazalardaki Meclis Azalığı seçimlerinde ve istifalarda uyulması gereken kuralların belirtildiği Sadrazam şukkası. (3 Eylül 1847).

S.69/B.147: Askerde bulunan kişilerin memleketlerinde bulunan arazilerinde yapılan ziraat sonucu elde edilen mahsullerden vergi alınması ve buna kimsenin karşı koymaması hususunda Sadrazam kamesi. **(Tarihsiz)**.

S.69/B.148: Asker Bölükbaşı Hacı Timur Ağa'nın süvarilerinden 1 nefer kişi Eğin Kazası tarafına gideceğinden, buna gereken hizmetlerin yapılması hususunda buyuruldu. (22 Şubat 1848).

S.70/B.149: Eğin Kazası'nda Ermenilere ait Meryem Ana Kilisesi harap olduğundan aslına uygun olarak tamir edilmesine kimsenin engel olmaması hususunda ferman. (5-14 Temmuz 1847).

S.70/B.150: Boşadi Nahiyesi'ne bağlı Şırzi karyesinden vefat eden Hüseyin Efendi'nin varisleri arasındaki miras davası hücceti. (9 Mayıs 1848).

S.71/B.151: Boşadi Nahiyesi'ne bağlı Şırzi karyesinden Ebubekir ibn-i Osman ile Dörtağzı Cami'-i Şerif Mahallesi'nden el-Hac Ömer ibn-i Ahmed arasındaki miras malı davası hücceti. (9 Mayıs 1848).

S.71/B.152: Dörtağzı Cami'-i Şerif Mahallesi'nden olup İzmir'de vefat eden Debbagoğlu Mustafa ibn-i Ali ibn-i Mustafa'nın tereke kaydı defteri. Yekun: 2917 kuruş. Annesi ve kız kardeşleri ve amca oğluna intikal. (9 Mayıs 1848).

S.72/B.153: Debbagoğlu Mustafa ibn-i Ali ibn-i Mustafa'nın ardından vefat eden annesi Emine'nin tereke kaydı defteri. Yekun: 6589 kuruş. 3 kız çocuk ve amcası oğluna intikal. (9 Mayıs 1848).

S.72-73/B.154: Fatma bint-i Mehmed'in tereke kaydı defteri. Yekun: 4623 kuruş. Eşi ve kardeşine intikal. (12 Şubat 1842-31 Ocak 1843).

S.74/B.155: Voyvoda Konağı'na gelen ondalık miktarını belirten kayıt. Toplam 160 kuruş. (3 Ekim 1842).

S.74/B.156: 1259 ve 1260 senelerinde belirli dönemlerde ahaliye yapılan tevzi miktarlarını belirtildiği tevzi meblağlarının kaydı. Toplam: 104.200 kuruş. (15 Şubat 1844).

S.74/B.157: 1260 ve 1261 senelerinde belirli dönemlerde ahaliye yapılan tevzi miktarlarını belirtildiği tevzi meblağlarının kaydı. Toplam: 148.400 kuruş. (20 Ocak 1845).

S.75/B.158: Kuruçay Kazası'na tabi Hasanevi karyesinden Mardoros veled Artin veled Ovanis'e Canikoğlu Kirkor ve Bedros'un kefil olduklarına dair hüccet. **(Tarihsiz)**.

S.75/B.159: Redif askeri için gelen Ali Kavas'ın bir süre Voyvoda Ahmed Ağa'nın yanında kaldığı, daha sonra da eski yevmiyeci Kamil Ağa'nın yanında kaldığı, Ahmed Ağa'nın yanında kaldığı süre içindeki masraflarının hesabının görüldüğüne dair hüccet. (22 Ocak 1844-9 Ocak 1945).

S.75/B.160: Bazı görevlerle Kemah'a gönderilen Tatar Mahmud Ağa'ya geçtiği yerlerde ücretsiz olarak 1 adet bargir verilmesi hakkında tezkere. (2 Haziran 1844).

S.75/B.161: Devamı eksik olan ve kadıya hitaben yazılan mektub.

S.75/B.162: Zehraboğlu Mıgırdıc'dan geri kalan nakit miktarının varislerine taksiminin hücceti. (Tarihsiz).

İKİNCİ BÖLÜM

6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Yâ Fettâh yâ Rezzâk Yâ Allah Yâ Rahmân

Sicillât-ı dar-zamân-ı es-Seyyid Mehmed Kamil Efendi gününde olan vâki'âtı beyân ider

S.1/B.1:

Bâ'is-i takrîr oldur ki

Eğîn Kasabası'ndan Abdullah-zâde Ali Ağa huzûr-ı şer'e gelüb şöyle takrîr-i kelâm ider ki Yağmur Derelü Mahallesi'nde kendü mülküne muttasıl Çolakoğlu Hasan'ın mülk menzili olub benden habersiz ahire bey'e eylemiş anda ittihâzı şuf'ası olmadığından takrîrim sicile kayd olunsun didikde takrîri bu mahalle kayd olundu fi 4 M (Muharrem) (12)59 (4 Şubat 1843)

S.1/B.2:

Eğîn Kasabası sâkinlerinden Menzilci Kamil Ağa ve Abdullah-zâde Ali Ağa huzûr-ı şer'e gelüb şöyle takrîr-i kelâm iderler ki Sandık Bağı Mahallesi'nde kâ'in Camkertenoglu Bekir Ağa'nın mülk menzil ve bağçesini yetimler için bin sekizyüz gurûşa otuzbir güne kadar bizler zâminüz ve borcumuzdur deyü takrîrleri kayd olundu fi 15 M (Muharrem) (12)59 (15 Şubat 1843)

S.1/B.3:

Eğîn Kasabası sâkinlerinden Hacı Ahmedoğlu Katurcı İsmail'in bir re's katırını Petrus Nâhiyesi'nde Gercenlü karyesi sâkinlerinden Hasan nâm kimesne kirâyâ tutub gelürken yolda katırı mücrem olub bir sehr busu Hasan Ağa virmek üzere mâlî sâhibi olan İsmail gelene kadar geldikde da'vâsı görülür fi 4 RA (Rebiyülevvel) (12)59 (15 Şubat 1843)

S.1/B.4:

Eğîn Kasabası'na tâbi' Garşile karyesi sâkinlerinden Değirmenci İbrahim oğulları Mehmed ve İbrahim nâm kimesneler Meclis-i Şer'e gelüb şöyle takrîri kelâm iderler ki karındaşımız Süleyman 'asâkir-i redîfde olub bu def'a voyvoda konağında habs olmağla bizler nefesine kefil olub eğer bir dahî firâr ider ise üçbin gurûş bedel akçesi i'tâ eylemekde müte'ahhid olduğımız tescîl-i şer'î olunsun deyü müte'ahhid oldukları bu mahalle kayd olundu fi 15 RA (Rebiyülevvel) (12)59 (15 Şubat 1843)

S.1/B.5:

Eğin Kasabası sâkinlerinden Na'iband Mahmud nâm kimesne huzûr-ı şer'e gelüb şöyle takrîr-i kelâm ider ki Şehsuvar Mahallesi'nde Na'iband Yaşar nâm kimesnenin bir mikdâr bağçesini ahire bey' eylemiş anda ittihâzı şuf'ası olduğım ecilden takrîrim tescîl-i şer'î olunsun didikde bu mahalle kayd olundu fî 12 R (Rebiyülahir) (12)59 (12 Mayıs 1843)

S.1/B.6:

Eğin Kasabası'na muzâfe Kamerkab karyesi sâkinlerinden Terzioğlu Ali Ağa huzûr-ı şer'de şöyle takrîr-i kelâm ider ki karyemiz derûnunda kendü mülküne muttasıl Meşelik nâm mahalli haberim olmayarak ahire bey' olunmuş anda ittihâzı şuf'ası olduğım ecilden takrîrim sicile kayd olunsun didikde bu mahalle kayd olundu ve's-selâm fî 28 CA (Cemaziyelevvel) (12)59 (26 Haziran 1843)

S.1/B.7:

Eğin Kasabası'na tâbi' Garşile karyesi sâkinlerinden Süleyman bin İbrahim nâm kimesne Meclis-i Şer'e gelüb şöyle takrîr-i kelâm ider ki karyemizde kâ'in Soğucuoğlu Kırkor'un bir kıt'a mülk menzili ma' bağçesi ahire bey' eylemiş anda ittihâzı şuf'ası olduğumuzdan takrîrim sicile kayd olunsun didikde bu mahalle kayd olundu fî 1 B (Receb) (12)59 (28 Temmuz 1843)

S.1/B.8:

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Kazaoğlu Mardoros'un zevcesi İmis veled-i Melkon nâm Nasrâniye tarafından vekilî Mihail veled-i Karabet nâm zımmî Meclis-i Şer'e gelüb şöyle takrîr-i kelâm idüb işbu müvekkilem mezbûrenin hânesinin yanında Kürkcü Melkonoğlu Makdisi Ovidis nâm zımmî hânesini ahire bey' eylemiş olouğundan anda ittihâzı şuf'ası olduğu ecilden takrîrim bu mahalle kayd olunsun didikde işbu mahalle kayd olundu fî 25 Ş (Şaban) (12)59 (20 Eylül 1843)

S.1/B.9:

Türkmanoğlu Beşar ve Palulu Emur Alioğlu Mehmed Ağa nâm kimesneler Meclis-i Şer'e gelüb şöyle takrîr-i kelâm iderler ki mahallemiz derûnunda kendü bağçemize muttasıl Mazmanoğlu İğob nâm zımmînin bağçesi kendü bağçemize muttasıl olub ve anda hakk-ı şuf'ası olduğumuz ecilden takrîrimiz işbu mahalle kayd olunsun didikde işbu mahalle kayd olundu fî 16 L (Şevval) (12)59 (9 Kasım 1843)

S.1/B.10:

Kasaba-i mezbûr mütemekkinlerinden Kakvaroğlu İstefan nâm zımmî Meclis-i Şer'e gelüb şöyle takrîr-i kelâm ider ki karındaşım Makdisi Karkos nâm zımmînin bir kıt'a bağçe olub ahire bey' itmekle anda ittihâzı şuf'ası olduğım ecilden takrîrim sicil-i mahfûza kayd olunsun didikde işbu mahalle kayd olundu fi 5 CA (Cemaziyelevvel) (12)60 (23 Mayıs 1844)

S.2/B.11-a:

Kapukoğlu'na virilan i'lâm kaydıdır

Hâkpâ-yı hâcetervâ-yı hazrit-i müşîr-i efhemiye ma'rûz-ı dâ'î-i kadîm-i devâ fahr devletleridir ki Eğin Kazâsı'ndan Kapikoğlu Manuk nâm zımmînin er karındaşları Avrupa tüccârından Artun ve Bedros nâm zımmîler tarafına akdemce göndermiş olduğu seksan altı bin dörtyüz doksan sekiz buçuk gurûşluk ecnâs-ı emti'a ol târîhden bu ana kadar zimmetlerinde işlenmiş güzeşte (silik) birle mesfûr Manuk tarafına te'diye olunamadığından mebâliğ-i mezkûrın tahsîli bâbında der-devlet-müşîrâneye hitâben sūdûr buyurulan bir kıt'a mektûb-ı sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî derûnunda fi'l-hakîka mesfûr Manuk zımmînin bu mikdâr alacağı mesfûrân zimmetlerinde var mıdır yok mudur ve olduğu sûretde mukaddemâ muhâsebeleri rû'yet olunmuş mudur ve olduğu hâlde zimmetlerinde akçe kalmış mıdır keyfiyeti erbâb-ı vukufdan lede't-tahkîk sûret-i muhâsebesi sicil-i mahkemedden ihrâc birle i'lâmı ile taraf-ı devletlerine irsâli için mektûb-ı sâmi-i mezkûr mücebince savb-ı devlet-müşîrânedan sūdûr iden emr-nâme-i devletleri Eğin mahkemesine lede'l-vürûd mesfûr Artun zımmî Haleb-i Şehbâ'da olub karındaşı mersûm Bedros zımmî huzûr-ı şer'e celb ve muvâcehesinde feth ve kırâ'at ve merâsim-i mütâve'eti ba'de'l-edâ mesfûr Bedros zımmî cevâbında iki def'a meclis idüb Corbacı Merdan Misakoğlu makdisi Boğos ve Serkis ve Eskicioğlu Karabit ve Yenikemşoğlu Menkiğos ve Kürkocioğlu İstefan ve Tabikoğlu Mardoros ve Keşiş Kivork zımmîler ma'rifetleriyle meclis-i mezkûrlarda hâzırlar olduklarında bâ-muvâcehe miyânemizde vukû'bulan muhâsebelerimiz yegân yegân rû'yet olunub bir akçe Manuk zımmînin alacağı olmadığı tebeyyün itdikde defter-i muhâsebemiz sıhhat-i mekârdan olduğundan hâzirûn olan mesfûrûn bâzîrgânlar defter-i mezkûr 'ale'l-infirâd temhîd itdiklerinden sonra bir müddet mürûrunda mücerred ızrâr kasdıyla tekrâr meclis-i şer'de ehl-i İslâm ve re'âyâdan ma'rûf kimesneler hâzırlar iken huzûr-ı şer'de murâf'a ve muhâsebe-i mezbûremiz müceddeden ma'rifet-i şer'le rû'yet olundukda defter-i mezkûr müfredâtıyla kırâ'at ve Manuk zımmîye teslimlerinden deyn-i mezbûre mahsûbundan fazla ikibin yediyüz yetmiş yedi buçuk gurûş Manuk zimmetinde ziyâde akçeler olduğu zâhirdir deyü zimmetinde mevcûd defter-i mezkûr îbrâz ve mesfûrûn

bâzîrgânlardan ve meclis-i şer‘de hâzır olan ehl-i İslâm’dan tahkîk ve tedkîk olundukda cümlesi hâl-ı minvâl-ı muharrer üzere olub mesfûr Manuk zimmînin defter-i mezkûr muhâsebesinden mesfûrân Artun ve Bedros zimmetlerinde bir akçe mütâlebesi kalmayub mücerred ızrâr kasdıyla olduğını ihbâr ve takfîr itmeleriyle isti‘lâmı hâvî cânib-i şer‘den vâki‘ü’l-hâl ‘alâ-sıhhat savb-ı devlet-müşîrâneye i‘lâm olundu bâkîyü’l-emr hazret-i men-lehü’l-emrindir tahrîren fi eva`il-i şehri Şa‘bân sene semân ve hamsîn ve mi`eteyn ve elf (1258) (7-16 Eylül 1842)

S.2/B.11-b:

Kanberoğlu Hâcı Said Beğ’in tereke defteri kaydıdır (**Tarihsiz**)

Mavi köhne ihrâm gurûş 25

Köhne yüzlü cedd yasdık gurûş 65

Yan şiltesi yün gurûş 160

Hatlı yorgan gurûş 22

Köhne yüzlü yorgan gurûş 20

Hatlı yorgan gurûş 14

Sağır köhne yorgan gurûş 12

Müsta‘mel mavi yüzlü yorgan gurûş 20

Tendir yorgan elte yorgan gurûş 100

Köhne döşek gurûş 52

Küçük minder gurûş 12

Müsta‘mel kilim gurûş 23

Müsta‘mel havlu gurûş 17

Eski barça kilim gurûş 17

Kâ‘ir gersan gurûş 10

Def‘a mekanişe şilte gurûş 8

Sırlı tebsi gurûş 7

Köhne ketan gömlek gurûş 11,5

Üslük gurûş 10

Çarşaf gurûş 10

Köhne kürk gurûş 28

Müsta‘mel çuka cebe gurûş 30

Cetsari entari gurûş 32

Peşkir sırfa bezi gurûş 22,75

Köhne kürk gurûş 12

Şam‘dân gurûş 13

Hırdavât gurûş 3

- Sebet gurûş 33
 Köhne sebet gurûş 27
 Bece ma' başlık gurûş 7
 Köhne seccade cuval gurûş 14
 Marşava gurûş 3
 Kevgir ma' kebce gurûş 10
 Sağır bıçak gurûş 14
 Sağır tava gurûş 8
 Tabak gurûş 13
 Tas ma' kabama gurûş 8
 Abdes leğeni gurûş 14
 Sahan bir kac gurûş 18
 Hırdavât-ı menziliye gurûş 17
 El leğeni gurûş 30
 Mankal gurûş 40
 Sağır bir kac tuzluk gurûş 10
 Hamam leğeni fanus gurûş 25
 Sağır sini tencare gurûş 51
 Eskemler kürk gurûş 4
 Cuval gurûş 5
 Cebni küb gurûş 5
 Hırdavât ve küb gurûş 31
 Kırık melkefe gurûş 3
 Ev kütüğü gurûş 1,5
 Nacak gurûş 2
 Hâcı Ali'den ağac bahâsı gurûş 400
 İncü dirhem 6 denk 1 der-zimmet-i Hâcı Burhan gurûş 300
 Zümrüd küpe 1 der-zimmet -i Hâcı Burhan Ağa gurûş 250
 Sim kutu 1 dirhem 12 der-zimmet -i Hâcı Burhan Ağa gurûş 30
 Hoşab Kaşığı 10 der-zimmet -i Akif Ağa gurûş 60
 Tunc iskemle 1 der-zimmet -i Akif Ağa gurûş 15
 Cem'an yekûn gurûş 2239-201=2038 sâhü'l-bâkî
 Ümmü Gülsüm Hatun merhûm oldukda ma'rifet-i şer'le olan terekesi tahrîr
 olundukda hâkim efendiye harc-ı kassâm gurûş 72
 Muhzıra hizmet gurûş 12
 Evin dıvarı münhedim oldukda ma'berine giden mesârif gurûş 28
 Said Beğ merhûm oldukda hâkim efendiye virilan kassâm gurûş 75

Dellâliye gurûş 25

Cem'an yekûn mesârif gurûş 201

S.3/B.12:

Voyvoda Ahmed Ağa'nın buyuruldu kaydıdır

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bu def'a tarafımızdan Eğin Kazâsı'na voyvoda nasb ve ta'yîn kılınan Ahmed Ağa zîde kadruhu ve şerf'at-şî'âr kazâ-i mezbûr nâ'ibi faziletlü efendi zîde 'ilmuhu ve bi'l'umûm iş erleri ve söz sâhibleri zîdet mekârehüm inhâ olunur ki

Eğin Voyvodası bulunan Ahmed Efendi'nin hasbe'l-îcâb 'azliyle yerine müterettib ve dirâyetskâr ve umûr-dîde ve kâr-güzâr bir münâsibin voyvoda nasb ve ta'yîni lâzım gelmiş ve sen ki ağa-yı mûmâ-ileyhsin her vecihle evsâf-ı mezkûr ile mevsûf olduğundan bu def'a tarafımızdan kazâ-i mezbûr voyvodalığı 'uhdene ihâle kılınmış olduğu ma'lûmun oldukda zabt ve rabt-ı memleket ve himâyet ve siyânet-i ahâlî ve fukarâ ve ra'iyet husûslarına mübâderetle umûr-ı mühime ve matlûbât-ı devlet-i 'aliyye ve husûsât-ı vâkı'a-ı sâ'irenin cümle ile bi'l-ittifâk hüsn-i tanzîm ve tesviyesine dikkat ve elli sekiz senesi emvâlî ve bekâyâ matlûbât-ı mîrîyenin tahsiline gayretle mugâyir-i emr-i rızâ hâl ve hareket vukû'a gelmeyerek ahâlî ve fukarânın asâyiş ve istirâhatları bi'l-istihsâl cümleden cânib-i celîlü'l-cevânib-i hazret-i pâdişâhîcün da'vât-ı hayriyye isticlâbına sarf-ı mukadderet eylesin ve siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmunuz oldukda bundan böyle ağa-yı mûmâ-ileyhi kazânızda voyvoda ve zâbit bilüb umûr-ı mühime ve matlûbât-ı Devlet-i 'Aliyye ve husûsât-ı vâkı'a-ı sâ'irenin cümlesin ağa-yı mûmâ-ileyhe bi'l-ittifâk-ı hasene hüsn-i tanzîm ve tesviyesine dikkatde mugâyir-i emr-i rızâ bir gâna hâl ve hareket vukû'a gelmemesi husûsunda sarf-ı mukadderet eylemeniz bâbında sen ki ağa-yı mûmâ-ileyhsin me'mûriyetini hâvî Divân-i müşîrî-i Eyâlet-i Halebü's-şehbâ'ya vürûd ve hareket üzere bulunduğumuz Medine-i Harput'dan işbu buyuruldu tahrîr ve tesyîr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesiz deyü buyuruldu fi 15 S (Safer) (12)58 (28 Mart 1842)

S.3/B.13:

Devletlü Vecihi Paşa hazretlerinin emr-nâmesidir

'İzzetlü meveddetmendim efendi

Lefen irsâl kılınan 'arzuhâlde mezkûru'l-ism Bağdasar nâm zimmînin 'iyâli ve hâs vâlidesinin Der-sa'âdete vusûlünde bir gûna mahzûr olmadığı hâlde ruhsat virilmesi bâbında mukaddemce bir kıt'a emr-nâme-i sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî şeref-vürûd

itmiş ve iktizâsı tarafınızdan lede'l-isti'lâm mezbûrelerin Der-sa'âdete gitmelerinde mahzûr olmadığı beyân olunmuş idi şimdi 'arzunâl takdîmiyle kendülere ruhsat virilmesini istid'â itmeleriyle gitmelerinde bâs olmadığı sûretde iktizâ iden mürûr tezkerelerinin i'tâsıyla mezbûrların Der-sa'âdete i'zâmına mübâderet eyleyesin fi 29 Receb (12)58 (5 Eylül 1842)

S.3/B.14:

Bu dahî devletlü Vecihi Paşa hazretlerinin emr-nâmesidir

'İzzetlü meveddetkârım ağa

Der-sa'âdet mütemekkinlerinden Kürkcü Boğos nâm zımmînin Eğin Kazâsı'nda mütemekkinine zevcesi mersûm ile beraber Kudüs-i şerîfe gitmek ve yine 'avdet itmek ve virgüsü kemâ-fi's-sâbık virilmek üzere mezbûrenin Der-sa'âdete mürûrına ruhsat i'tâsı bâbında bir kıt'a emr-nâme-i sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî şeref-vürûd olmuş olmağla ber-mûceb-i emr-nâme-i sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî mersûmın yalnız zevcesinin Der-sa'âdete i'zâmı husûsıçün iktizâ iden mürûr tezkeresinin i'tâsı husûsuna mübâderetleri me'mûldur fi 17 Ş (Şevval) (12)58 (21 Kasım 1842)

S.3/B.15:

Venklü İmüloğlu Yuvan'ın hüccet kaydıdır

Eğin Kazâsı'na tâbi' Abçağa karyesi sâkinlerinden el-Hâc Ali ibn-i İnce Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i enverde kazâ-i mezbûre tâbi' Venk karyesi mütemekkinlerinden hâmil-i hazâ'l-sefer-i taraf Yuvan veled Yorgi nâm zımmî muvâcehesinde şüyle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem Asitâne-i 'Aliyye'de karyemizden Kômürcü Mehmed Ağa zimmetinde olan üçbin ikiyüz elli gurûş alacağımı işbu Yuvan zımmîye havâle ve tahvîlimi yedine i'tâ eylemişdim el-hâletü hazîhi meblağ-ı mezkûrî talebi derim sû'âl olunub alıvirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-sû'âl mesfûr Yuvan zımmî cevâbında meblağ-ı mezkûrî ba'de'l-havâle medyûn-ı merkûmdan alamadığımdan yine tahvîl-i mezbûrî kendine teslim idüb hattâ on beş gün akdem yine işbu Hacı Ali Ağa'dan ma'lûmü'l-mikdâr benim iddi'â eylediğim mebâliği bi-tevassut-ı muslihûn ikibin gurûşa sulh ve ba'de'l-kabûl meblağ-ı mezkûrdan ve 'âmme-i da'vâdan zimmetimi ibrâ' eyledi deyü def'le mukâbele idicek mekâlini mübeyyin beyyine talep olundukda ahrârî ricâl-i müslimînden olub li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzürân olan Mustafa Ağa ibn-i Hüseyin ve Hacı Ali Ağa ibn-i el-Hâc Abdulbaki nâmân kimesneler atiyü's-şehâde ve fi'l-hakîka işbu Hacı Ali Ağa mesfûr Yuvan zımmîden iddi'â eylediği mebâliğ-i mezkûr ve 'âmme-i da'vâdan mesfûrın zimmetini ibrâ'-i 'âmm ile ibrâ' ve istifâ'-i hakk eylediğine bizler

şâhidleriz ve şehâdet dahî iderüz deyü mutâbıku'l-lafz ve'l-mennî edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden ba'de't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'e olub müdde'î-i merkûm Hacı Ali Ağa'nın mu'ârazası men' ve def' olunmağın mâ-hüve'l-vaka' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene semân ve hamsîn ve mi' eteyn ve elf (1258) (16-25 Ekim 1842)

S.4/B.16:

Düstûr-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ sâbıkâ Ankara Müşiri olub bu def'a Me'âdin-i Hümâyûn Emâneti inzimâmıyla Diyarbekir Müşirliği 'uhde-i istibhâline tevcîh ve tefvîz kılınan vezîrim İsmail Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Me'âdin-i Hümâyûn Emâneti inzimâmıyla Diyarbekir Eyâleti Müşiri bulunan düstûr-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizâmü'l-'âlem vezîrim Mehmed Vecihi Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehuya bu def'a Haleb ve Rakka eyâletleri tevcîh olunmak hasebiyle zikr olunan müşirliğiyle Me'âdin-i Hümâyûn Emâneti dahî medâr-ı 'izâmımdan sâdık ve dirâyetkâr ve gayret ve hamiyeti bedîdâr birine ihâlesi lâzım gelerek sen ki müşir-i dirâyet-semîr-i müşârün-ileyhsin sen evsâf-ı mezkûre ile muttasıf olarak şimdiye kadar me'mûr ve müstahdem olduğun hidemât-ı devlet-i 'aliyyemin redîf-i rû'yet ve temşiyeti emr-i ehemine sâha-i peydâyı zuhûra gelan ikdâm ve gayretin nezd-i me'âlî-vaht-ı mülûkânemde ma'lûm ve her hâlde senden dîn-i mübîn ve devlet-i 'aliyye ebed-karînime lâyıq ve rızâ-yı meyâmin-i irtizâ-yı mülûkâneme muvâfık ve kavânîn-i mü'essese-i 'adliyyeye mutâbık hüsn-i hizmet ve asâr-ı gayret-mendî ve hamiyet zuhûr-ı me'mûl ve meczûm olmakdan nâşî işbu bin ikiyüz elli sekiz senesi Recebü'l-ferdinin yiğirmi sekizinci gününde (4 Eylül 1842) 'avâtıf-ı 'aliyye-i şâhâne ve 'avârif-i behiyye-i pâdişâhânemden mevbet-i efzâ-yı sünûh ve sūdûr olan emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı pâdişâhânem mücebince zikr olunan Me'âdin-i Hümâyûn Emâneti inzimâmıyla Diyarbekir Müşirliği 'uhde-i istibhâl ve ehliyetine ihâle ve tevcîh olunmuş ve bu cihetle 'uhdenden münhal olan Ankara Müşirliği dahî Edirne Müşiri bulunan düstûr-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizâmü'l-'âlem vezîrim Said Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehuya ihâle kılınmış olmağla mehmûl ve mestûr olduğun gayret ve hamiyet muktezâsı ve bi'l-fi'il Sadr-ı a'zam sünûde-şeyh ve vekîl-i mutlak mûmâ-ileyhüm cânibinden yazılan tahrîrât müveddâsı üzere halefîn müşârün-ileyhin ol tarafa vusûlüne değîn mesâlih-i vâkı'ayı rû'yet eylemek üzere münâsibi kâ'im-makâm nasb birle derhâl ol taraftan hareket ve seri'en Diyarbekir'e varub be-te'yîdu'l-lah-ı te'âlâ

mü`esses olan nezâm-ı müşane-i mülkiye ve kavânin-i mevzû'e-i 'adliye iktizâsı zabt ve rabt-ı memlekêt ve zât-ı hilâfet-simât-ı mülûkâneme vedi'a-ı cenâb-ı rabb-i 'izzet olan bi'l-camle ahâlî ve ve vilâyet ve 'aceze ra'ıyyetin her hâlde himâyet ve siyânetleri ve asârı bahş ve takdîrden dimâslarıyla sâye-i merâhim-vâye-i şâhânemde bi'l-vücûh refâh-ı hâl ve arâyış-i bâl ve emniyetleri ve asâyış ve vesâyilin istihsâl ve istikmâliyle himâye-i celîlü'l-menâkib-i mülûkânem için cümlesinden isticlâb-ı da'vât-ı hayriyeye ve ol vecihle dünyâ ve ahiretde müstelzim ve zehâb-ı refi'e ve müstaclib-i mekâmâb-ı hayriyeye ve melbûse olacak ahvâl-ı mehâsilden nisf ve i'tidâli ilzâm ve icrâya bezl-i cell-i miknet ve zinhâr menâfi-i kânûn ve mugâyir-i rızâ-yı me'adelet-makrûn-ı mülûkânem vaz' ve hâlet vukû'a gelmemesine nisâr nakdine cehd ve hâcet eylemek fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen ve me'mûriyetini ifhâmen Divân-ı Hümâyûn'umdan mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve tisyâr olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûm ve re'yine melzûmın oldukda ber-vech-i meşrûh 'amel ve hareketle ve her hâlde senden me'mûl ve muntazır-ı pâdişâhânem olan asâr-ı gayret ve mesâlini kâmilen ibrâz ve izhâr ve ol vecihle hakkında derkâr olan hüsn-i zann ve i'timâd-ı şâna ve teveccühât-ı mebûsât-ı asâr-ı mülûkânem bir kat dahî tezyîd ve istikrâra sa'y-ı bişmâr ve lâzîmü'l-inhâ olan usûl ve asâr peyderpey deryâr-ı şevket-hırâr-ı mülûkâneme tahrîr ve iş'âr eylemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusul buldukda (belgenin devamı ve tarih yok)

S.4-5/B.17:

(S.4) Mûcebince i'lâniye buyuruldu

Şerî'at-şî'âr Eğin ve Kemah ve Kuruçay ve Gürcanis kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü ağalar zide kadrühüm ve sâ'ir eşrâf ve vücûh-ı memlekêt ve iş erleri zidet mekâdirühüm inhâ olunur ki

Neyr-i inzâr-ı hazret-i pâdişâh-ı sadr-ı şeref-haksâr-ı hâne müjde ziyâ-behşâ ve şeflaver olarak işbu sene-i meymenet Recebü'l-müreccebinin yığirmi sekizinci günü vukû'-yâfte olan teveccühât-ı hümâyûn-ı feyz-i meşhûn-ı şâhânede 'avâtıf-ı 'aliyyede bahâ-nüvâl-ı mülûkâne ve 'avârif-i behiyye-i mekârim-i iştimâl-i hüsvâneden Me'âdin-i Hümâyûn Emâneti ilhâkıyla Diyarbekir Eyâleti 'uhde-i hâlisânemize ihâle ve tevcîh buyurulmuş ve ol bâbda Zebûr-bahş-ı sahîfe-südûr buyurulan me'mûriyetimizi hâvî (S.5) yazılmış huruf-ı ihtirâm olan emr-i şerîfin ihrâc olunan bir küt'a mumzî ve memhûr sûreti tarafınıza ba's ve inhâc olunmuş olmağla lazîmü'l-huzûr muvâcehelerinde feth ve kırâ'at ve mazmûn-ı münîfi cümleye i'lân ve işâ'et eyleyüb memâlik-i mahrûsetü'l-mesâlik-i güçver-i meşâyide kâ'in kâffe-i emsâr ve beldân ve

medâyin-i yedi'etü'l-erkânın sekene-i ahâlî-i fukarâ ve mutavattın-ı 'aceze ve re'âyâsının gunûde kehâyîş-i fâhat ve erâmişleri ve harman-ı cem'iyetlerinin mezâlim ve te'addiyâtdan ve hâneleriyle mezârî-i imâllerine nâzimân-ı umûr-ı 'ibâd bulunan vüzerâ-yı 'izâm-ı nısfet-irtisâmın cûybâr-ı 'adl ve dâd ve hükkâm ve sâ'ir zâbitânın dikkat ve ihtimâm eylemeleriyle hâsıl olacağı aşikâr ve kat'î irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhî iktizâsı münîfinden idüğü vâreste-i kayd ve tezkâr olmağla imdi sizler ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lûmlarınız oldukda her mâddede sebeb-i selâmet dârîn olub gerdândâd-ı tavn-ı emsâdî oldukları şerî'at-ı mutahhara hazret-i fahrû'l-enbiyâya tevessül ve şehriyâr-ı bezl-i hedm ve tâcidâr-ı seryâ çeşm-i veliyyü'n-ni'met-i pâdişâhî efendimiz hazretlerinin du'â-yı bekâyâsı 'ömr-i şevket-i şâhâneleriyle tahsîl-i rızâ-yı mes'ederet iktizâ-yı mülûkânelerini müstelzim olub hâlât-ı lâzime-i mehâsim bir şey ve te'emmül iderek vedî'a-i hâlikü'l-berâyâ olan fukarâ ve zü'efâ ve re'âyâ ve berâyânın zıll-ı zalîl-i 'adîmü'l-'adîl-i hazret-i cihân-bânîde istihsâl-ı refâh-ı hâl veistirâhatleri ve mezâlim ve i'tisâfdan himâyet ve vikâyetleri emr-i ehemmine ve mürettebât-ı hazîne-i celîlenin vakt ve zamânıyla tahsîline mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve kazâlarınızı erâzil ve eşkiyâ ve hırsız melâhidin makûlesinden hıfz ve hırâsetle te'mîn-i taraf ve mu'ayyen ve ebnâ-i sebîle tehdît ve hâb ve mehy husûslarına ikdâmât-ı vâcibenin ifâsına ve lâzimü'l-inhâ olan husûsât ve vukû'âtın tarafımıza iş'âr ve inhâsına mübâderet ve fukarâdan cânib-i celîlü'l-menâkib-i cenâb-ı cihân-dârîçün sicillât-ı da'vât-ı hayriyeye sarf-ı küll-i miknet eylemeniz bâbında ber-mantûk-ı emr-i 'âlfî i'lân ve işâ'ati hâvî mülhakâtıyla dîvân-ı müşîrî-i Diyarbekir ve Medine-i Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve Mîrahûr Hüseyin Ağa ile ba's ve mesned kılınmışdır bi-mennihi te'âlâ ber-medher-i buyuruldu 'amel ve hareket eyleyesiz deyü buyuruldu fî 25 N (Ramazan) sene (12)58 (30 Ekim 1842)

S.5-6/B.18:

(S.5) Şâh-zâde hakkında sâdır olan emîr sûretidir

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtıfî'l-melikü'l-a'lâ mülhakâtıyla Diyarbekir Eyâleti Müşîri vezîrim İsmail Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâ'il ve'l-ekârim Diyarbekir Eyâleti'nde kâ'in kazâlarında kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân-ı vücûh iş erleri zîde kadrehum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Cenâb-ı vâcibü'l-vücûd ve mugîrâdan kemter ve'l-meveddet-medest zât-ı 'aliyyetü'l-vâ'id ve'l-mevlûdın irâdet-i 'aliyye-i sübhâniye ve şebt-i celîle-i hamdâniyesiyle rûnet-i efzâ-yı ebrîke-i cihân-bânî ve hilâfet ve ziynet-behşâ-yı evrende-i şehriyârî ve saltanat olan selâtîn-i nizâm-ı me'adelet ensâmın vücûd-ı halîlet-guyûrları vesîle-i tevâkir emr ve amân-ı cihân vezîr-i takrîr refâh ve sâdisi ahvâl-ı 'âlemiyân olduğu misillü ittisâli tulû'-ı tevâyi'-i nesl-i neseb ve enrîr-i tav'-ı tevâmi'-i necib-i necibleri dahî müstelzim-i ibrârı tesfihât-ı nizâm-ı rûzâlet ve müstahkem nelbiyân-ı hüsn-i usûl nev'-i nişân olub hamd-ı e'imm-i hamden işbu bin ikiyüz elli sekiz senesinde şehri-i Şa'banü'l-mu'azzamının on birinci Çahaşenbe günü sâ'at on birde gülisân-ı salb-ı pâdişâhânemden bir şehzâde civân-necib ezîş-i efzâ-i resûdede vücûd ve tarâzend-i mühr-i şühûd emâlisiyle kîrîme-i sucbe-i pâdişâhânemden Sultân Abdulhamid ismiyle tesmiye kılınarak nev yer-i velâdet-i bâhir-i sa'âdet bi'l-cümle sükkân-ı dârü'l-hilâfetü'l-'aliyyemden züyûr-ı sâmi'e-i mârû-behçetleri olmağla şükren 'alâ mülk-i enlam kılub teb'a ve 'iyâl için muhâl-ı münâsibden tebşîr-i nevbet olarak merâsim-i şâdimânî olunmuş ve işbu beşâret-i 'ammiyetü'l-masâ'ilde mamâlik-i mahrûse-i pâdişâhânemde dahî neşr ve i'lânıyla 'umûmen 'ibâdu'l-lah hisse-yâb-ı sürûr ve behçet kılınmaları lâzime-i dikkat himmet-î mülk-vârî ve muhamedes-i şâhânem idüğü ve istihâtdan bulunmuş olduğuna binâ'en tebşîri velâdet-i hümayûnumu hâvî işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve mü'esses olan Tanzîmât-ı Hayriye usûlü neşriçün iktizâsınca ahâlî ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'mi hîrfet-i mübâşiriye mesârifinden vikâyâtıyla sen ki müşîr-i müşârün-ileyhsin kapu kethüdâları tarafına teslîmen irsâl ve tesyâr olunmuşdur imdi sen dahî keyfiyeti zîr-i hükûmet dârârında olan mahaller ahâlîsine i'lân ve tebşîr birle bi'l-cümle mesâ' ve zehân ve sâ'ir 'ibâl-ı hirâfet-i i'tibâl taraflarından mesr-i cevri muhâtara tezâyüd-i şân-ı şevket-şân-ı saltanat ve temâvî-i 'ömr ve 'âkîbet-i şehzâde me'âlî-mukayyet bâl-ı şâhânem için îfâ-yı 'ârî-i hayriye intihâ ve terkîl-i mehâsir ve senâ eyleye Dârü's-saltanatü's-seniyyemde olduğu misillü mahal-ı münâsibden yedi gün yedi gice neşri nevbet tob işriyle şân ve şükûh-ı saltanat-ı seniyyemi icrâ ve herkes 'arz-ı vâdisiyle olduğu hâlde 'âdet-i yöre üzere resmî şâhânemi ve meserreti îfâ ile seniyye-i şevket-vâye-i cihândârenemizden bi'l-cümle ahâlî-i memleket iskisâl-ı (S.5) mezkûrına i'tinâ ve mübâderet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâyir mûmâ-ileyhümsüz mazmûn-ı emr-i münîfime siz dahî meczûmunuz olarak müceb ve imzâsıyla 'amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur

(Tarihsiz)

Mücebince müşîri erkâmdan buyuruldu sâdır olmuşdur

S.6/B.19-a:**Geruşle karyesi ahâlfileri(Tarihsiz)**

Karye-i mezbûr İmâmı Süleyman Efendi

Seyyid Ali bin İbrahim

Süleyman bin Bekir

Mehmed bin Hüseyin

S.6/B.19-b:

Nisvân hakkında tezkere virilmesiçün sâdir olan buyuruldunun sûretidir

Şerî'at-şî'âr Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay ve Eğin kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde 'ilmihum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü beğ ve ağa zide kadrühümâ ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri zidet mekâdirühüm inhâ olunur ki

Beyândan müstağnî olduğu üzere ev göçü hakkında mü'esses olan nizâm-ı mahsûsın bir müddet berü lâyıkiyla icrâsına ihtimâm ve dikkat olunamadığından Der-sa'âdet'de bir takım bî-lüzûm inâs tâ'ifesi görünmekte ve bir taraftan dahî refte refte çoğalmakta olduğundan bahsle bunlardan maslahat-ı vâkı'asını görüb yine 'avdet itmek üzere Der-sa'âdet'e gelmek isteyen nisvânın hâl ve keyfiyetleri ve sebab-i 'azîmetleri lâyıkiyla tahkîk ve müddet-i mu'ayyene zarfında 'avdet ideceği mu'teber kefile rabt ve tevfiik olunarak keyfiyeti bi'l-i'lâm hakpâ-yı 'âlîye beyân ve istizân ile ba'dehu zuhûr idecek ruhsat-ı seniyye mücebince oldukları mahallerde mürûr tezkeresi virilüb ol vecihle nizâm-ı mezkûrın icrâsına i'tinâ kılınmış bu def'a bâ-emir-nâme-i sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhî irâde ve iş'âr buyurulmuş ve infâzı ve icrâsı cümle me'mûrîne vâcibe-i zimmet bulunmuş olmağla imdî sizler ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lûm-ı hamiyet-melzûmınız oldukda o misillü Der-sa'âdet'e gitmek istiyen nisvânın hâl ve keyfiyetleri ve sebab-i 'azîmetleri lâyıkiyla tahkîk ve müddet-i mu'ayyene zarfında 'avdet ideceği mu'teber kefile rabt ve tevfiik olunarak keyfiyeti bi'l-i'lâm hakpâ-yı 'âlîye beyân ve istizân ile ba'dehu zuhûr idecek ruhsat-ı seniyye mücebince mürûr tezkeresi virilmiş ve o makûle Der-sa'âdet'e gitmek istiyen nisvânın keyfiyet ve sebab-i 'azîmetleri tahkîk ve küfelâya rabt ve tevfiik olunmaksızın ve kefilleri Der-sa'âdet'ei'lâm olunmak ve ruhsat-ı seniyye zuhûr itmeksizin o makûlelere mürûr tezkeresi i'tâ olunmuş husûslarına taraflarınızdan 'ale'l-'umûm ihtimâm ve dikkatle nizâm-ı mezbûrın tatrîk-i hilâfindan vikâyesine bezl-i mukadderet ve hilâfi hâlâsa vukû'ını tecvîzini mübâ'edet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyân'dan ve Medîne-i Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ve ba's ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-müceb-i

buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mucânebet eylesiz deyü ve's-selâm fî 15 L (Şevval) (12)58' (19 Kasım 1842) Hîdmet-i mübâşiriye 155 gurûş

S.6-7/B.20:

(S.6) Şerî'at-şî'âr Eğin ve Kemah ve Kuruçay kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fezâ'ilehüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim voyvodaları 'izzetlü beğ ve ağa zide kadrehüm ve vücûh-ı memleket ve sâ'ir iş erleri zidet mekâdirühüm inhâ olunur ki

Mukâta'ât ve eshâm ve vezâ'if ve ma'âş mutasarrıf olanlardan taşrada bulunan zükûr ve inâs tatabbuk-ı kahrlarını Der-sa'âdet'e sadâk ve sâ'ir mu'temed kimesne i'tâ iderek tekâsîti hülûlünde fâ'izleri memhûr senedât mücebince mâliye hazine-i celflesinden virilmek ise de bunların hayât ve memâtları lâyıkiyla bilinemediğinden hakîkati ma'lûm olmak üzere bu makûle eshâm ve vezâ'if ve ma'âş ve mukâta'ata mutasarrıf olan kesân vakt-i taksîtleri hülûlünde mahallerinde isbât-ı vücûd iderek bâ-mazbata Der-sa'âdet'e inhâ ve ol vecihle icbâbı icrâ bundan akdem nizâma rabt ve tevsîk olunarak keyfiyet lâzım gelenlere i'lân ve iş'âr buyurulmuş isi de bu makûlelerin vefâtları vukû'unda yine lâyıkiyla ihbâr olunamayub nesne kalmakda ve bu sûret cânib-i hazîneye hasârı mûcib olmakda olduğundan ba'de ezîn bu makûle eshâm ve vezâ'if ve ma'âş ve mukâta'ata mutasarrıflarından ve taşralarda bulunanlardan birisi vefât eyledikde terekelerinin ma'rifet-i şer'le hîn-i tahrîrinde müteveffânın veresesi ve cümle ma'rifetleriyle bâ-tahrîr eshâm ve mukâta'at ve vezâ'if ve ma'âş 'uhdelerinde her ne zuhûr ider ise bâ-defter-i müfredât ism ve şöhret ve târîh-i vefâtlarının bâ-i'lâm-ı şer'î inhâ ve iş'ârı cümle keyfiyetin zîr-i idâre-i halisânemizde kâ'in her bir kazâ hâkim ve zâbitlerine bâ-buyuruldu i'lân ve tenbîh olunması irâdesi emr bir kıt'a emr-nâme-i sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhî şeref-tavr buyurulmuş ve bu husûs lâzîmü'l-i'tinâ mevâddan bulunub 'ale'd-devâm icrâsı lâzîmden bulunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lûm-ı hamiyet-melzûmınız oldukda bundan böyle bu makûle eshâm ve vezâ'if ve ma'âş ve mukâta'ata mutasarrıflarından kazâlarınızda bulunanlardan biri vefât eyledikde terekelerinin bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf hîn-i tahrîrinde müteveffânın veresesi ve ma'rifetlerinizle bâ-tahrîr eshâm ve mukâta'at ve vezâ'if ve ma'âş uhdelerinde her ne zuhûr ider ise bâ-defter-i müfredât ism ve şöhret ve târîh-i vefâtlarının (S.7) bâ-i'lâm-ı şer'î taraf-ı halisânemize inhâ ve iş'ârına mübâderet ve ba'demâ husûs-ı mezbûrın ale'd-devâm icrâsıyla tatarruka halelden ezher cihetle vikâyesine dikkat eylemeniz bâbında mülhakâtıyla Dîvân-ı Müşîr-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Medîne-i Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve dâ'iremiz ağavâtından Yusuf Ağa ile ba's ve tesyâr kılınmışdır bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki bermûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mucânebet eylesiz deyü fî 19 L (Şevval) (12)58 (23 Kasım 1842)

Hizmet-i mübâşiriye 180 gurûş

Disim Ekrâdî'nın hakkında sâdır olan buyuruldu hizmet-i mübâşiriyesi 300 gurûş

S.7/B.21:

Defter oldur ki

Devletlü 'inâyetlü 'atûfetlü seniyyü'l-himem efendim hazretleri

Ötedenberü Eğin Kazâsı'nda voyvoda bulunanlar için hîn-i tevzî'de tahsildâr nâmıyla bin beşyüz ve kethüdâ ve kâtibiye ve harc-ı bâb nâmıyla dahî bin beşyüz gurûş ki cem'an üçbin gurûş defter-i tevzî'e idhâl oluna gelmiş iken geçen elli yedi senesinde kazâ-i mezbûrde voyvoda bulunan Çemişgezekli Abdurrahman Beğ nâm kimesne ahâlî-i kazânın 'ilm ü haberleri olmaksızın yigirmikibin beşyüz gurûş nâm-ı aher ile defter-i tevzî'e idhâl iderek tahsîl itmiş ve bundan başka voyvodalık-ı mezkûrden 'azlından sonra dahî ba'zı mahalle istinâden fuzûlî yedibin beşyüz gurûş ahz eylemiş ve selef-i müşirâbları 'atûfetlü Vecihi Paşa hazretleri tarafından işbu elli sekiz senesinde kazâ-i mezkûrde voyvoda nasb olunan mühürdârı Ahmed Efendi dahî mugâyir-i rızâ-yı 'âlî fuzûlî cebren yigirmibeşbin gurûş nâm-ı aher ile defter-i tevzî'e idhâl eylemiş ve altı gün mürûrında mühürdâr-ı mûmâ-ileyh voyvodalık-ı mezkûrden 'azl olunmuş olub ancak bu keyfiyet perişân-ı hâllerini mûcib olduğu ve bundan böyle virmeğe kudretleri olmadığı beyânıyla mebâliğ-i mezbûrenin mûmâ-ileyhümâdan tahsîl ve bundan böyle dahî edâsı lâzım gelan tekâlif-i mertebe te'diye olunduktan sonra ber-mu'tâd üçbin gurûşdan başka voyvodalar tarafından ziyâde nesne mütâlebe olunmaması husûsı kazâ-i mezbûr ahâlîsi tarafından bâ-'arzuhâl istid'â ve ol bâbda virilan i'lâl ve mahzar dahî takdîm ve i'tâ olunmuş ve seniyye-i şevket-vâye-i cenâb-ı tâcîdârîden bi'l-cümle ahâlî ve fukarânın istimhâl-ı esbâb-ı refâh ve asâyîşleriyle te'addî ve rencideden vikâyeleri lâzımdan ve husûs-ı müsted'â dahî müsâbe'e inhâ olduğu sûretde hilâf-ı rızâ-yı 'âlî olarak icrâ-yı icâbına bakılması lâzımdan bulunmuş olmağla sûret-i istid'â vâki'e müsâbe'e ise mûmâ-ileyh Abdurrahman Beğ ahz itmiş olduğu meblağ-ı ma'lûmın ol tarafda kendüsünden bi'l-istirdâd ahâlî-i merkûmlara i'tâsıyla aher munsaf ve mu'tedil birinin voyvoda ta'yîn ve mühürdâr-ı mûmâ-ileyhin dahî me'hûzı olan akçe mâddesi dahî bi't-tahkîk hakikat hâlin beyân ve iş'ârı ve bundan böyle voyvodalar taraflarından kadîminden ziyâde nesne mütâlebesiyle ahâlî-i merkûmenin rencide itdirilmemesi husûslarına himmet buyurmaları siyâkında kâ'ime-i senâverî tahrîr ve feristâde-i te'dî-i devlet-masîrleri kılınmışdır inşâ'a'l-lah-ı te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i himet buyurmaları me'mûl-ı senâverîdir fi 19 L (Şevval) (12)58 (23 Kasım 1842)

S.7/B.22:

Diyarbakir Eyâleti Müşiri İsmail Paşa'nın emr-nâmesi kayıdır

‘İzzetlü hamiiyetkârim ağa

Selefimiz devletlü Vecihi Paşa hazretleri zamânında vukû‘bulub kazânızın taksît-i sâni tevzî‘ defterine idhâl olunmuş olan kışlak-ı hümâyûn ta‘mîrâtı ve paşa kapusu mesârifâtıyla mefrûşât bahâ ve mesârifât-ı sâ‘ireden zîr-i idârenizde olan Eğin Kazâsı’na isâbet iden üçbin beşyüz gurûş ve müşârün-ileyh hazretleri ma‘rifetleriyle kazâhâ-yı sâ‘ireye tevzî‘ ve irsâl olduğu misillü Eğin Kazâsı’na gönderilan bir buçuk cild mürûr tezâkiri bahâsından altıyüz yetmiş beş gurûş ve bu def‘a usûl-ı sâbıkası veche kazânızda icrâ olunmak üzere gönderilmiş olan bir cild matbû‘ mürûr tezkeresinin bahâsı olan dörtyüz elli gurûş ki cem‘an dörtbin altıyüz yigirmi beş gurûş mebâliğin serf‘en ve ‘âcilen tedârik ve tehiyyesiyle bu husûs zımında gönderilmiş olan mübâşirine teslîmen bu tarafa irsâline dikkat ve imrâr-ı dikkat misillü hâlât vukû‘ını tecvîzden mübâ‘edet eylemeniz matlûbdur 24 ZA (Zilkade) (12)58 (27 Aralık 1842)

S.7/B.23:

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Canik oğlu Servid nâm zımmî Meclis-i şer‘e gelüb şöyle takrîr-i kelâm ider ki kasabamız mütemekkinlerinden Kuyumcu Menkifosnik oğlu Kuzkuz zımmî bir kıt‘a bağçesini ahire bey‘ imekle anda ittihâz-ı şuf‘ası olduğım ecilden takrîrim tescîl-i şer‘î olunsun didikde işbu mahalle kayd olundu fi 11 N (Ramazan) (12)59 (5 Ekim 1843)

S.7/B.24:

Eğin Kasabası sâkinlerinden Hasan bin Hüseyin nâm kimesne Meclis-i şer‘e gelüb şöyle takrîr-i kelâm ider ki kasaba-i mezbûrde Hatiboğlu Mahallesi’nde Hatib-zâde İbrahim Ağa’nın mülkü ahire bey‘ olunmağla anda ittihâzı şuf‘ası olduğım ecilden işbu sicile kayd olunsun didikde işbu mahalle kayd olundu fi 27 C (Cemaziyelahir) (12)60 (14 Temmuz 1844)

S.8/B.25:

Mürûr ve ‘ubûr hakkında sâdır olan buyuruldu kaydı

İftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim Dergâh-ı ‘Âlî Kapucubaşlılarından Arabgir Kazâsı voyvodası sa‘âdetlü ağa ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay kazâları voyvodası sa‘âdetlü beğ dâme mecdihümâ ve şerf‘at-şi‘âr kazâhâ-yı merkûme nâ‘ibleriyle Çemişgezek ve Eğin ve Çarsancak kazâları nâ‘ibleri fazîletlü efendiler zîde

fezâ ilehüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü beğ ve ağalar ve vücûh-ı memleket ve sâ'ir iş erleri zidet mekâdirühüm inhâ olunur ki

Beyâna hâcet olmadığı üzere men'-i mürûr mâddesi lâzimu'l-i'tinû umûrdan olduğu vâzıhdan ve bu husûsa kâffe-i me'mûrîn taraflarından kemâl-ı derece dikkat ve gayret olunması lâzımdan ise de şu aralık husûs-ı mezbûra lâyıkiyla dikkat olunmayub mürûr ve 'ubûr idenler bilâ-tezkere geşt ü güzâr itmekde oldukları tahkîk olunduğuna ve bu keyfiyet bi'l-vücûh mugâyir-i emr ve irâde-i seniyye idüğü derkâr idüğüne binâ`en ba'demâ o makûle mürûr ve 'ubûr idenler ve bir kazâdan diğerkazâyaya gidenler olduğu hâlde o makûleler tezkeresiz bir mahalle koyvirilmemek ve bu husûsa üsûlü vechile kemâl-ı derece dikkat olunarak her hâlde tatarruk-ı halelden vikâye olunmak lâzım gelmiş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümâsız keyfiyet ma'lûm-ı hamiyet-melzûmlarınız oldukda fi-mâ-ba'd bu husûsa taraflarınızdan dikkat olunub kazâlarınızdan mürûr-ı 'ubûr iden gerek 'askerîn ve gerek dâ'iremiz halkından ve gerek sâ'ireden her kim olur ise olsun kâfesinden tezkere sû'âl olunarak yedlerinde bulunan tezkereler basma ve ol şahsın ism ve eşkâline mutâbık ve kabûlüne muvâfık olur ise ol vakt mürûrlarına mûmâna'at olunmaması ve eğer çi tezkeresiz zuhûr ider olur ise o makûlelerin bi't-tahkîk ahz ve girift ile bu tarafa irsâl olunması ve kazâlarınızdan aher kazâyaya 'azîmet idenler olduğu hâlde tezkeresiz bir tarafa koyvirilmemesi ve bir karyeden diğerkaryeye dahî 'azîmet idenler hîn-i azîmetlerinde karyesi muhtârından memhûr tezkere olmadıkça ol karyeye 'azîmetine ruhsat virilmesine cevâz gösterilmemesi velâ ve asîl şu husûsa taraflarınızdan lâzım gelan ikdâmât-ı tâmme ve dikkat-ı kâmilenin icrâsıyla husûs-ı mezbûrın ezher cihet tatarruk-ı halelden emr-i ehemine mübâderet ve bu husûsun tahkîk zımnında tarafımızdan hafî ve celî müstakilen casûs ve tebdîller gönderileceğinden eğer çi bu husûsa merkez lâyıkasınca dikkat olunmadığı ve birinizin tekâsül ve tesâhümü anlaşılır ve kazâlarınızdan birisine tezkeresiz ruhsat virilür ve mürûr iderlerden tezkere sû'âl olunmadığı işidilür ise hüdâ bilür ki haklarınızda te'dîbât-ı şedîde icrâ olunacağından iştikâkına göre bu mâddeye ziyâdesiyle dikkat ve gayret ve mes'ûl ve mu'âteb olmakdan nefslerinizi vikâyeye mübâderet eylemeniz bâbında tenbîhi hâvî mülhakâtıyla Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Medîne-i Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ile tesyîr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfını mûcib hâl ve hareket vukû'undan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyü fi 5 Z (Zilhicce) (12)58 (7 Ocak 1843)

Hizmet-i mübâşiriyesi 175 gurûş

S.8-9/B.26:

(S.8) Sandık karyesinden Katırcı müteveffâ el-Hâc Bekir'in kassâm defteri kayıdır

Bâ'is-i defter-i kassâm oldur ki

Eğin Kazâsı'na tâbi' Sandık karyesi sâkinlerinden olub bundan akdem vefât iden Katırcı el-Hâc Ebubekir ibn-i Ahmed nâm müteveffânın vârisi ve tashîh-i hasenesi otuz iki sehm i'tibâriyle dört sehmi zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine ibn-i Halil ve or dört sehm kebîr oğlu Mehmed'e ve yedi sehm kebîre kızı Hanife ve yedi sehm diğêr kebîre kızı Alime'ye ber-nehc-i şer'î istihsânı tahkîkinden sonra müteveffâ-yı merkûmın karye-i mezbûrede kâ'in ma'lûm ismde mülk menzil ve bağçe ve derûn-ı menzilde mevcûd emvâl ve eşyâ-yı mütenevvî-i ma'dûde ve mevâşî ve nukûd ve bâ-temessük zimmem-i nâsda olan akçesi verese-i mezbûre taleb ve iltimâsları ma'rifet-i şer'î ve beyne'l-müslimîn tahrîr ve müzâyede olub resm-i kalemiye ve mesârifât-ı sâ'iresi ba'de'l-ihrac beyne'l-verese bâ-ma'rifet-i şer'iyeye tevzi' ve taksîm olan tereke-i müteveffâ-yı merkûmın müfredât defteridir ki ber-vech-i atî 'ale'l-esâmî zikr ve beyân olunur tahrîren fî evâsıt-ı Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene semân ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1258) (13-22 Ocak 1843)

Oda takımı yısdık 1 şilte 5 kilim 1 gurûş 380

Halı seccade 1 gurûş 40

Keçe 2 gurûş60

Yorgan 2 gurûş 120

Döşek 2 gurûş 120

Def'a yorgan 3 gurûş 200

Def'a yorgan 3 gurûş 210

Def'a döşek 2 gurûş 150

Def'a yorgan 2 ve yasdık 2 gurûş 130

Bıçak 3 gurûş 40

Cicim 1 gurûş 30

(S.9) Şam'edan 1 gurûş 150

Tüfek 1 gurûş 35

Çuka mintan 1 gurûş 75

Kırmızı çuka halite 1 gurûş 40

Şam alacası 2 gurûş 200

Kutnî tob 2 gurûş 200

Sevâyir tob 1 gurûş 110

Def'a sevâyir tob 1 gurûş 250
 Kutnî entârî 1 gurûş 120
 Alaca entârî 1 gurûş 100
 Müsta'mel fes 3 gurûş 30
 Duhan kisesi 1 gurûş 15
 Hama kuşağı 1 gurûş 100
 Katife entârî 1 sem'a simli cebe 1 gurûş 45
 Döşek yüzü 1 ve çarşafi 1 gurûş 80
 İstanbul altını ma' rub'iyyesi gurûş 100
 Mücessem yemeni 20 gurûş 110
 Cevre 10 gurûş 80
 Def'a cevre gurûş 80
 Kırmızı cızmı çift 2 gurûş 40
 Sofra bezi ve gasnak gurûş 65
 Çuka müsta'mel kaput 1 gurûş 200
 Köhne safi nalpare gurûş 105
 Def'a cevre gurûş 250
 Köhne kilim gurûş 30
 Sandık 1 gurûş 60
 Santa gurûş 500
 Peşkir ve tuz gurûş 250
 Tennur yorganı gurûş 115
 Çuval 10 gurûş 90
 Kilim 1 gurûş 170
 Köhne cicim 2 gurûş 10
 Def'a kilim 3 gurûş 150
 Def'a cicim 2 gurûş 35
 Def'a çuval gurûş 60
 Tennur ve oda takımı gurûş 300
 Hırdavât-ı menziliye gurûş 100
 Ot ve saman ve hatab gurûş 1100
 Def'a alaca tob gurûş 60
 Def'a alaca tob 1 gurûş 70
 Def'a kutnî tob 2 gurûş 170
 Çiçekli tob 1 gurûş 80
 Yemeni 1 gurûş 50
 Çuka 'abâ 1 gurûş 70

Şam libade 1 gurûş	16
Def'a köhne salte 1 gurûş	18
Algubur 1 gurûş	81
Def'a kutnî tob 2 gurûş	172
Def'a Şam alacası 1 gurûş	110
Def'a tüfek 1 gurûş	70
Beyaz Acem şalı 1 gurûş	50
Kısa kürk 1 gurûş	80
Def'a algubur 1 gurûş	100
Def'a Şam alacası 1 gurûş	90
Def'a kutnî 2 gurûş	120
Def'a sevâ'i 2 gurûş	450
İngilis şalı 1 gurûş	30
Def'a duhan kisesi 1 gurûş	10
Cetari entârî 1 gurûş	100
Def'a Hama kuşağı 1 gurûş	115
Salte färke 1 gurûş	80
Cevre 3 gurûş	25
Tek tabanca 1 gurûş	40
Hırdavât-ı sim gurûş	350
Ketan gömlek 4 gurûş	200
Fute 1 havlu 1 gurûş	40
Kaşık deste 1 gurûş	10
Seccade 1 gurûş	40
Def'a kilim 2 gurûş	200
Yorgan 2 gurûş	160
Kefker 2 gurûş	20
Duhan kisesi 1 'abânî 1 ve cevre 1 gurûş	70
Nükûd akçe mevcûd gurûş	120
Def'a savan 1 ve fute 1 ve cevre 1 gurûş	200
Katır 'aded 19 gurûş	19.000
Mülk menzil gurûş	10.000
Himâr 1 gurûş	220
Keçi 4 gurûş	140
Cabcı 4 gurûş	80
Bakar 4 gurûş	500
Tosun 1 gurûş	55

Keçi oğlak 8 gurûş 220

Bakar kısa 21 gurûş 1000

Bâ-temessükât ve zimemât gurûş 62.771

Yekûn gurûş 105.000 yekûn yüzbeşbin gurûşdur

S.10/B.27:

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı 'Âlî Kapucubaşlarından Arabgir Kazâsı voyvodası sa'âdetlü ağa dâme mecdihu ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân Kemah ve Kuruçay ve Gürcanis kazâları voyvodası sa'âdetlü beğ zîde mecdihu ve şerî'at-şi'âr Arabgir Kazâsı nâ'ibiyle Kemah ve Kuruçay ve Gürcanis ve Çemişgezek ve Eğin ve Çarsancak kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fezâ'ilehüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kazâhâ-yı mezbûre voyvodaları 'izzetlü beğ ve ağalar zîde kadrühüm ve vücûh-ı memleket ve sâ'ir iş erleri zidet mekâdirühüm inhâ olunur ki

Girid Ceziresinden Der-sa'âdet'e ve Asitâne iskelelerine giden emvâlin Der-sa'âdet'e gümrüğü vâsıl olduğu mahalde alınması husûsuna dâ'ir sâdir olan emr-i 'âli mücebince icbâbı icrâ olunmakda ise de bu keyfiyet hasârı mü'eddî görüldüğünden rüsûmât-ı mezkûrenin cezîre-i merkûmede ahz ve istihsâl olunması devletlü Girid Müşîri hazretleri taraflarından Der-sa'âdet'e inhâ olunmuş olduğundan cezîre-i merkûme iskelelerinden Der-sa'âdet'e ve sâ'ir müstesnâ bulunan Selanik ve İzmir ve sâ'ireye nakl olunacak emti'a ve eşyânın ber-müceb-i ta'rife rüsûmât gümrüğü mahallinde bi'l-ahz İstanbul gümrüğünde tatabukları mahsûs memhûrlar ile memhûr virilecek edâ tezkereleri akçe yerine kabûl olunmuş ve fakat tezkereden ziyâde tüccârların yedinde mâl zuhûr ider ise anın resm-i gümrüğü ashâbından tahsîl kılınması ve ta'rifede mücerred olmıyan eşyânın resm-i gümrüğü takdîr olunacak kıymetden alınması mukarrer olduğundan o makûle eşyâya Girid'de ne mikdâr fi'ât ile bahâ takdîr olunur ve ne kadar resm-i gümrük alınır ise virilecek tezkerede izâh ve biyân olunması ve Der-sa'âdet'e gelan eşyânın akçe yerine kabul olunacak tezkereleri Der-sa'âdet'de başkaca sabt ve kayd ile tezkere-i mezbûre beher üç mâhda bir hafta bi't-takdîm câmi' olduğu mebâliği cânib-i gümrüğe îrâd kayd ile mâliye hazînesinden i'tâ ve maktû'en ihâle olunan sâ'ir müstesnâ gümrüklere tevârüd iden eşyânın dahî akçe yerine alınacak tezkere mültezimleri taraflarından keزالik bi't-takdîm hâsıl olan mebâliğin îrâd ve masraf vechiyle mültezimlerine hazîne-i merkûmeden îfâ olunması husûsuna irâde-i mekârim-'âddesine müte'allik buyurulmuş ve husûs-ı mezbûr ma'lûm olmak üzere 'umûmen cânib-i nezâret-i celîleden iş'âr ve keyfiyetin zîr-i idâre-i hâlisânemizde kî in mahallerde dahî ilân olunması bâ-emr-nâme-i hazret-i nezâret-penâhî emr ve ezyâr buyurulmuş olduğu siz ki muhâtübün-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmlarınız oldukda bu

keyfiyet yalnız cezîre-i merkûme iskelelerine münhasır olmağla cezîre-i merkûmeden emti'a ve eşyâ mübâya'a birle Der-sa'âdet ve sâ'ireden müstesnâ gümrüklere irsâl ve îsâl iden tüccâr hakkında ber-vech-i meşrûh icrâ olunacağı ve mahall-i sâ'ireden Der-sa'âdet'e ve gerek müstesnâ gümrüklere gidecek emti'a ve eşyanın rüsûmâtı mahallerinde alınmayub kemâkân Der-sa'âdet ve müstesnâ gümrükler tarafından nizâmı vecihle alınacağı lâzım lâzım gelenlere i'lân birle mugâyir-i irâde-i seniyye hâl ve hareket vukû'a gelmemesi husûsına mübâderet ve bezl-i mukadderet eylemeniz bâbında mülhakâtıyla Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Medîne-i Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve tatarımızdan Hüseyin tatar ba's ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfından begâyet tehâşî ve mücânebet eylesesiz deyü fi 17 Z (Zilhicce) (12)58 (19 Ocak 1843)

S.10-11/B.28:

Gümrük hakkında sâdır olan emr-i 'âlî sûretidir

(S.10) Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtîfî'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Diyarbekir Müşîri vezîrim İsmail Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu ve kıdvetü'l-nüvvâbü'l-müteşerri'in Amid nâ'ibi zîde 'ilmihu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Diyarbekir ve tevâbî'i gümrüğü me'mûrî zîde mecdihu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Devlet-i 'Aliyyem ile Rusya Devleti beyninde künkasir olan mu'âhedât îcâbınca memâlik-i mahrûse-i şâhânemizde icrâ-yı ticâret iden devlet-i müşârün-ileyhâ tüccâr ve teb'asından alınmada olan rüsûmât-ı gümrük ta'rifesinde tecdîdi husûsuna devlet-i müşârün-ileyhâ cânibinden izhâr-ı muvâfakat olundu keyfiyet tarafeynden ta'yîn kılınan me'mûrlar ma'rifetleriyle bi'l-müzâkere ol bâbda müceddeden tanzîm ve takdîm kılınan ta'rifede defteri mücebince îcâb iden resm-i gümrük işbu ikiyüz elli sekiz senesi şehr-i Ramazânü'l-mübârekin dokuzuncu gününden ya'nî Teşrîn-i evvel ibtidâsından i'tibâren ahz ve istifâde neşr olunmak üzere icrâyı iktizâsı husûsı a'zam-ı ricâl-ı Devlet-i 'Aliyye'mden hâlâ İstanbul gümrüğü iftihârü'l-a'lâ ve'l-a'zam müstecmim-i cemî'ü'l-ma'âlî ve'l-mefâhim Mehmed Tahir Beğ dâme 'ulvuhu tarafından bâ-takrîr ifâde ve ibnâ olunub ol vecihle icrâsı (S.101) husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla ol bâbda emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı pâdişâhânem şeref-rîz-i sünûh ve sūdûr olmuş ve tanzîmât-ı mülkiye icrâ olunan ve gümrük-i müstesnâ bulunan mahallerde kâ'in gümrüklerin ekserinde mukarrer olan ta'rifelerde muharrer rüsûmâtın ahz ve istifâsı şartı ve şurût-ı sâ'ire-i ma'lûme ile ikiyüz elli sekiz senesine mahsûben ber-

vech-i maktû' mültezimine ihâle ve ilzâm olunmuş olunmak mülâsebesiyle işbu ta'rif-i cedîdeden nâşî husûle gelecek fazla rûsûmâtın ahzına zikr olunan mültezimin salâhiyeti olmayacağına mebnî fazla-i mezkûrenin hesâbı başkaca tutularak beher üç mâhda bir kere defter-i müfredâtıyla mâliye hazîne-i celîlesine ayrıca irsâl olunması lâzım geleceği mâliye nezâreti tarafından ifâde ve ibnâ olunmuş olmağla vech-i meşrûh üzere 'amel ve harekete mübâderet olunmak fermânım olmağın Dîvân-ı Hümâyûn'umdan mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve bir kıt'a matbû' ta'rif-i defteri sûretiyle ma'en irsâl ve tesyâr olunmuşdur imdi vusûl-i emr-i şerîfimde ta'rif-i cedîde-i mezkûrın Diyarbekir ve tevâbi'i gümrükleri defterlerine kayd ve bend ve keyfiyet ol tarafda lâzım gelenlere i'lân ve işâ'et olunarak bundan böyle Rusya Devleti tüccâr ve teb'asının emti'a ve eşyâlarından îcâb iden rûsûmât gümrüğü târîh-i mezkûrden i'tibâren gönderilan sûret-i defterde muharrer olduğu vecihle ahz ve tahsîl müzekker olunan fazlanın dahî beher üç mâhda bir def'a defter-i müfredâtıyla hazîne-i merkûm cânibine irsâl ve tesyîl kılınması irâde-i seniyye-i mülûkânem muktezâsından idüğü siz ki müşîr-i müşâr ve sâ'ire-i mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer 'amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve hilâfından mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla 'amel ve harekte eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfimi i'timâd kılâsız tahrîren fî evâhir-i şehri-i Şevvâlü'l-mükerrem sene semân ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1258) (25 Kasım-3 Aralık 1842)

Müşîr-i erkemî devletlü İsmail Paşa hazretlerinin mücebince buyuruldusu dahî sâdır olmuşdur

Hizmet-i mübâşiriyesi gurûş 200

S.11/B.29:

Emîrû'l-ümerâ'î'l-mükerremîn süvârî 'asâkir-i redîf-i şâhâne mîr-alaylarından ve harpurut hânedânından kethüdâmız olub bu def'a tarafımızdan kâ'im-makâm nasb ve ta'yîn olunan 'atûfetlü Süleyman Beğ dâme ikbâlehu ve şerî'at-şî'âr Harpurut Kazâsı nâ'ibi faziletlü efendi zîde fazluhu ve kıdvetü'l-'ulemâ ve'l-muhaffifin me'zûn-ı bi'l-iftâ faziletlü efendi zîde takvâhu ve şerî'at-şî'âr Me'âdin-i Hümâyûn'ın hâvî olduğu kazâların kuzât ve nüvvâbı faziletlü efendiler zîde 'ilmihum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn voyvodagân ve zabîtanı 'izzetlü beğler ve ağalar ve vücûh-ı memleket ve bi'l-'umûm iş erleri ve mevsûmu'l-kefîmleri zîdet-mekâdirehüm inhâ olunur ki

Be-evrî-i tevfik-i na'imü'l-refik-i encâmî ile sâye-i teshîlât-vâye-i hazret-i mülûkânede muhavvel 'uhde-i halisânemiz olan Diyarbekir Eyâleti'nin dahî umûr ve mesâlih-i lâzimesinin muharrer lâzimesince rû'yet ve tesviyesiyle matlûb ve müstelzim-i 'âlî-i cenâb-ı cihân-bânî olan istirâhat-ı ahâlî-i fukarâ kazîye-i mergûbesinin istihsâli zımında işbu mâh-ı Muharremü'l-harâmın (boş) günü makarr-ı halisânemiz olan Medîne-i Harpurut'dan hareket ve kıyâm ve bi-lutf-ı te'âlâ Diyarbekir'e 'atf-ı mecâm olunmuş ve bu cihetle kârgüzâr ve mücerrebü'l-etvâr ve fukarâ-perver birinin tarafımızdan kâ'im-makâm nasb ve ta'yîni lâzım gelmiş ve sen ki kethüdâmız mîr-i mûmâ-ileyhsin her hâlde mehâm-ı eşgâyı rû'yetle mevsûf ve hüsn-i idâre ve zabt ve rabt-ı memleket ve ra'iyye-perver mekân-ı me'lûfe olduğunun mazbûtumuz bulunmuş olmakdan nâşî kâ'im-makâmlık-ı mezbûr umûrî bu def'a tarafımızdan hamiyetle ihâle ve tefvîz kılınmış olduğu ma'lûm-ı hamiyet-melzûmın oldukda mezkûr hazret-i zâtiyeleri olan mâye-i memdûde-i şecâ'at ve sâyese ve reş'e vechen medânî ve reziyye muktezâsı üzere zabt ve rabt-ı memleket ve hıfz ve himâyet-i ahâlî ve ra'iyye husûslarına dikkatle evvelen vedî'a-i cenâb-ı Kibriyâ ve muzaffe teslîme-i me'lâliye-i hazret-i pâdişâh cihân-arâ olan (Belge yarım bırakılmış)

(Tarihsiz)

S.12/B.30:

Kelekcioglu Minas'ın vekil olduğu Kemercioğlu Ohan'ın hüccet kayıdır

Eğin kasabası mütemekkinlerinden Semerci Ohan veled Merdoros nâm zımmî tarafından zikr-i atiyü'd-da'vâya vekil-i müseccel-i şer'iyyesi olan Kelekcioglu Minas veled Matos nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzîmü't-teşrifde yine kasaba-i mezbûre mütemekkinlerinden Ovidis veled Felyos zımmî muvâcehesinde bi'l-vekâle şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm ider ki işbu Ovidis zımmî mü'ekkilim mesfûr Ohan zımmînin mülk menziline muttasıl menzili olan Oğide veledet İgob nâm Nasraniye'den menzil-i mezkûrî yediyüz gurûşa almak murâd itdikde mü'ekkilim mesfûr be-tarikü'ş-şuf'a halît olmağla tâlib olub istiftâ eylediklerinde halît-i mesfûr evlâ olduğımı cevâb-ı bâ-sevâblarında mersûme Oğide mü'ekkilim mesfûra şîrâya tâlib olmasun için menzili mezkûrî ziyâde kıymet ile mesfûr Ovidis'e meblağ-ı mezkûra bey' eylemiş yedimde olan fetvâ-yı şerîf mücebince kıymet-i misliyesiyle alıvirilmesi matlûbumdur didikde gibbe's-sû'âl mesfûre Ovidis menzil-i mezkûra fi'l-hakîka halît ve şefî' olub ancak iskât-ı şuf'a için cevânib-i erbalasından birer zirâ' hîbe idüb orta yerini meblağ-ı mezkûra iştirâ eyledim deyü def'le mukâbele idicek eğer çi cevânib-i erba'asından hîbe-i mezbûre vâki' olub ancak teslîm ve kabz bulunmayub fakat bey' üzerinde lisânen takrîr olunduğundan iskât-ı şuf'a vâki' olmayub ma'rifet-i şer'le bey'-i mezkûr fesh

olunub evvelihim el-halît fi-hakkü'l-mebî' Mültekâ'dan nakl-i sarîh üzere menzil-i mezkûr halît olan mü'ekkil-i mesfûr Ohan zımmîye redd olunub meblağ-ı mezbûre dahî mesfûr Ovidis zımmîye redd ile menzil-i mezkûrî müdde'î-i mesfûr Ohan zımmî mülkiyet üzere zabt ve tasarruf ve mersûm Ovidis zımmînin mu'ârazası men' ve def' ve aslâ 'alâka ve medhali kalmadığı ecilden ber-minvâl-i meşrûh cânib-i şer' den müdde'î-i mesfûr yedine işbu hüccet-i şer' iyye virilmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi gurte-i Saferü'l-hayr sene tis'a ve hamsîn ve mi' eteyn ve elf (1 Safer 1159) (3 Mart 1843)

Şuhûdu'l-hâl

Mahkeme Kâtibi Yaşar Efendi

Dörtüolağzı Câmi'-i şerîf mü'ezzini Said Efendi

Muhzır Monla Mehmed bin Hasan

Muhzır Monla Mustafa bin Kaba Osman

Bali-zâde Ömer bin Bekir

Mustafa Ağa bin Hüseyin

Na'iband el-Hâc Ahmed Ağa

Ahmed bin Delü İbrahim

Ve gayrühüm

S.12/B.31:

El-Hâc Haşim Efendi'nin mektûb-ı sâmi kaydır

Refekâtlü hayretmendim ağa

Seyyid Hâcî Mehmed Haşim nâm kimesnenin oğlu Mehmed Emin'in zevcesi Eğin Kazâsı sâkinelerinden Alime nâm hatunun bakacak kimesnesi olmıyarak dūcâr-ı sıfât olduğundan bahsle mezbûrenin Der-sa'âdet'e mürûrına ruhsat i'tâsı husûsu merkûm Mehmed Haşim tarafından bâ-'arzuhal niyâz ve istid'â olunması ve bu makûle istid'â vukû'unda evvel emrde mahallinde isti'lâm ile o makûlelerin Der-sa'âdet'e nakilleri fi'l-hakîka umûr-ı zarûriyeden olarak zirâ'at ve virgülerine kesr ve noksânı mûcib ve memleketce sâ'ir mehâziri müstevcib olmıyacağı mahallinde erbâb-ı vukûf ma'rifetiyle gereği gibi tecesses ve tahkîk birle hakîkat-ı keyfiyeti mübeyyin tahrîrât ve i'lâm vürüd itmedikce ruhsat virilmemesi bâ-irâde-i seniyyeye karârgâr olan nizâmı iktizâsından bulunmuş olmağla ol vecihle keyfiyetin nizâmına tatbiken tahkîk ve terkîkiyle bâ-i'lâm inhâ ve iş'ârı husûsuna mübâderet eylemeniz için kâ'ime tahrîr ve tesyîr kılınmışdır inşâ'a'l-lah-ı te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer harekete dikkat eyleyesiz

Fî 7 M (Muharrem) (12)59 (7 Şubat 1843)

S.12/B.32:

Bu dahî i'lâmı kaydır

Der-devlet-mekîne 'arz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki Eğin Kasabası sâkinlerinden es-Seyyid Hâcî Haşim nâm kimesnenin oğlu Mehmed Emin'in kasaba-i mezbûrde sâkin

zevcesi Alime hatunun bakacak kimesnesi olmayarak dūçâr-ı sıfât olduğundan bahsle mezbûrenin Der-sa'âdet'e mürûrına ruhsat i'tâsı husûsu merkûm Mehmed Haşim tarafından bâ-'arzuhâl niyâz ve istid'â olunmuş ve evvel emrde mahallinde isti'lâm ile o makûlelerin Der-sa'âdet'e nakilleri fi'l-hakîka umûr-ı zarûriyeden olarak zirâ'at ve virgü mâddelerine kesr ve noksânı mûcib ve memleketce sâ'ir mehâziri müstevcib olmayacağı mahallinde erbâb-ı vukûfdan tahkîk ve tecesses birle hakikat-ı keyfiyeti mübeyyin i'lâm vürûd itmedikce ruhsat virilmemesi bâbında isti'lâmı hâvî sūdûr iden bir kıt'a emr-i sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî Eğin mahkemesine lede'l-vürûd ve lâzimu'l-huzûr muvâcehesinde feth ve kırâ'at ve merâsim-i mütâve'eti ba'de'l-edâ kasaba-i mezbûre ahâlîlerinden Sofi-zâde Mahmud Efendi ve Na'lband Hacı Ahmed Ağa ve Hacı Muharrem Ağa ve Hacı Osman Ağa ve İsmail Ağa ve sâ'ir ta'dâdü'l-esâmî kimesneler huzûr-ı şer'de şöyle takrîr-i kelâm iderler ki fi'l-hakîka mezbûre Alime hatunun zevci Mehmed Emin Asitâne-i 'Aliyye'de umûr üzerinde bulunduğundan sıla-i rahm idemeyüb ve karâbetden mahrûm olarak kimesneleri dahî olmadığından zevce-i mezbûrenin umûrını idâre ideni olmayub dūçâr-ı isfâlinde bulunduğundan mezbûre Alime hatun beş sene müddetle Der-'Aliyye'ye gidüb gelmek üzere ve defter tevzi'inden hissesine isâbet iden sâlyânesini vaktinde edâya merkûm Sofi-zâde Mahmud Efendi kefâleti ile kefil-i merkûmın sinîn-i mezbûre kadar vâki' olan sâlyâne hissesini mütê'ahhid ve hitâmında yine hânesine 'avdet itmesine tekeffül ve bâ-tahkîk olduğun pâye-i serîr-i a'lâya 'arz ve i'lâm olundu bâkî emr ve fermân ve lutf ve ihsân hazret-i men-lehü'l-emrindir tahrîren fi evâsıt-ı Saferü'l-hayr sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (13-22 Mart 1843)

S.13/B.33:

Bu def'a sâdir olan mektûb-ı sâmi mücebince Karakollukcu oğlu Ağa kefâletiyle i'lâmı kaydır

Der-devlet-mekîne 'arz-ı dâ'i-i kemîneleridir ki Eğin Kasabası sâkinlerinden İbrahim nâm kimesne onbeş seneden mütecâviz diyâr-ı aherde bulunub sıla-i rahm idemediğinden kasaba-i mezbûrde Bağçe Mahallesi'nde sâkin zevcesi Hanife ile kızı Fatma'nın işlerini görece kimesneleri bulunmadığından ve kendüsü dahî memleketine gidemeyeceği beyânıyla mezbûrelerin Der-sa'âdet'e celbleri husûsı bâ-'arzuhâl inhâ ve istid'â olunmuş bu misillü istid'â refte refte tekessürünün mülâsebesiyle evvel emrde mahallinden isti'lâm ile o makûlelerin Der-sa'âdet'e nakilleri fi'l-hakîka umûr-ı zarûriyeden olarak zirâ'at ve virgü mâddelerine noksânı mûcib ve memleketin sâ'ir mehâziri müstevcib olmadığı mahallinde erbâb-ı vukûf ma'rifetiyle gereği gibi tecesses ve tedkîk olunması bâbında sūdûr buyurulan emr-i sâmi-i Eğin mahkemesine lede'l-vürûd ve lâzimu'l-huzûr muvâcehesinde feth ve kırâ'at ve merâsim-i mütâve'eti

ba'de'l-edâ mahalle-i mezbûrden muhtâr ve ta'dâdü'l-esâmî kimesnelerden lede't-tahkîk merkûmın zevcesi mezbûre Hanife ile kızı Fatma'nın işlerini görecek kimesneleri bulunmayub ve merkûm dahî sıla-i rahm idemiyeceği ve umûr-ı zarûriyeden olduğu huzûr-ı şer'e ihbâr ve virgü mâddelerine kesr ve noksânı olmamak üzere beş sene müddetle gidüb yine gelmek kavli ile sinîn-i mezbûrede vukû' bulan virgisünü virmeğe akrabâlarından Ali Ağa külları kefil ve sicile kayd ve sebt olunduğu isti'lâmı hâvî bi'l-iltimâs pâye-i serîr-i a'lâya 'arz ve i'lâm olundu bâkî emr ve fermân ve lutf ve ihsân hazret-i men-lehü'l-emrindir tahrîren fi evâsıt-ı Saferü'l-hayr sene tis'a ve hamsîn ve mi' eteyn ve elf (1259) (13-22 Mart 1843)

S.13/B.34:

Dirador oğullarının ev hücceti kaydıdır

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Boyacı İğob veledi Kani nâm zımmî meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde kasaba-i mezbûre mütemekkinlerinden hâmil-i hazâ's-sefer Dirador oğulları Boğos ve Erakil ve İğob veled Asdor nâmûn zımmîler muvâcehesinde şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb kasaba-i mezbûr derûnunda Köybaşı Mahallesi'nde kâ'in etrâf-ı erba'adan Değirmencioğlu Kirkor ve Fescioğlu Abdal ve Cafcağoğlu ve ba'zen Canikoğlu Serun mülkleri ve bağçe ile mahdûd bir kıt'a 'arsa bağçeyi müstemil tahtânî ve fevkânî mülk menzilimi cümle tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve mürâfıkıyla tarafeynden icâb ve kabûlî hâvî ve şurût-ı mukassede ve mübtaleden 'ârî ve berrî bey'-i bât-ı kat'î ve sahîh-i şer'î ve sıfate-i vâhide ile işbu Boğos ve Erakil ve İğob zimmiyûna sekiz bin gurûşa bey' ve teslim ve temlîk ve anlar dahî 'ale'l-iştirâkü's-sevî ahz ve kabz ve tesellüm ve temellük ve iştirâ ve kabûl eylediklerinden sonra semen-i mebî'-i mezkûrî yedlerinden tamâmen ahz ve kabz eyledim sâlefü'z-zikr menzil-i mahdûd ve bağçe-i mezbûrede benim aslen ve kat'en 'alâka ve medhalim kalmayub müşteriyûn-ı mesfûrûnun mülk-i müşterâları ve hakk-ı sarfları olmuşdur keyfâ mâ-yeşâ ve yuhtâru mâlikâne mutasarrıf olmalarıçün ber-minvâl-ı meşrûh cânib-i şer'den yedlerine hüccet-i şer'iyeye virilsün dediklerinde gıbbe't-takrîr ve't-tasdîk mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu evâhir-i Saferü'l-hayr sene tis'a ve hamsîn ve mi' eteyn ve elf (1259) (23-31 Mart 1843)

Şuhûdu'l-hâl

Keşiş Bogos

Diradoroğlu Aleksan

Fescioğlu Abdal

Henaroğlu Hokas

Şimşekoğlu Karabet

Keçioğlu Kirkor

Diğer Fescioğlu Kirkor

Ağyaoğlu İğob

Mazmanoğlu Kirkor

Ve gayrühüm

S.13-14/B.35:**(S.13) Kuyumcuoğlu Bogos'un ev hücceti kaydıdır**

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden olup bundan akdem hâlik olan Tanaşoğlu Hazer veled Kivork zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Manuşak veledet Bogos ve oğulları Hacedir ve bogos ve kendiden sonra h"âlike olan sulbiye kebîre kızı Herosima'nın sağîr oğulları karabet ve Bedros nâm kimesnelere münhasıra olduktan sonra verese-i mezbûreden mersûme Manuşak Nasraniye tarafından ikrâra vekîli Kıbtî Mardikoğlu Ohan ve sağîrân-ı mezbûrânın vasî ve velîleri babaları Makdisi Kivork ve mesfûrân Hacedir ve Bogos nâmûn zimmîler meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde kasaba-i mezbûre mütemekkinlerinden hâmil -i hazâ's-sefer Mardoros ve Bogos veled Erakil nâm zimmîler muvâcehelerinde her birleri bâ-asâleten ve bâ-vesâyeten ve bâ-velayeten şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm iderler ki mûrisimiz hâlik-i mesfûr Hazer zimmîden irsen bizlere intikâl idüb kasaba-i mezbûr derûnunda Tavitoğlu Mahallesi'nde kâ'in etrâf-ı erba'adan tarîk-i 'âmm ve Araboğlu Ferhad ve Vartanoğlu ve Pırotoğlu Yusuf ve Tanil kızı ve Mehranoğlu İgob ve Beşiroğlu Egendus ve Beşiroğlu Markos mülkleri ile mahdûd ve mümtâz olan tahtânî ve fevkânî bir kıt'a bağçeyi müştemil bir bâb mülk menzilimizi bi'l-cümletü't-tevâbî' ve'l-levâhık ve kâffetü'l-hukûk ve'l-mürâfık tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî ve şurût-ı mukassede ve mübtaleden 'ârî ve berrî bey'-i bât-ı kat'î ve sahîh-i şer'î ve sıfate-i vâhîde ile onikibin beşyüz gurûşa bey' ve teslîm ve temlîk ve anlar dahî bi'l-iştirâkû's-sevî ber-minvâl-ı muharrer iştirâ tesellüm ve temellük ve ahz ve kabz ve kabûllerinden sonra semen-i mebî'-i mezkûrî huzûr-ı şer'de müdde'iyûn-ı merkûmân Hacedir ve Bogos'un dâ'ibleri Misakoğlu Makdisi Boğos'a havâle ve ma'rîfet-i şer'le edâ ve teslîm ve deynlerine mahsûben ve ol dahî ahz ve kabz eyleyüb sâlefü'z-zikr menzil ve bağçe-i mahdûd-ı mezkûrlerde ve semenlerinde bizlerin aslen ve kat'en 'alâka ve medhallerimiz kalmayub müşteriyân-ı mesfûrân Mardoros ve Bogos zimmîlerin mülk-i müşterâları ve hakk-ı sarfları olmuşdur keyfâ mâ-yeşâ ve yuhtâru mâlikâne mutasarrıf olmalarıçün ve menzil ve bağçe-i mezbûrenin takrîr ve mümeyyinine müte'allike ve semen-i mebî'e dâ'ir mersûmânın zimmetlerini ibrâ ve istifâ-i hakk itdikden sonra mersûman Manuşak asâleten ve Makdisi Kivork asâleten ve vesâyeten müşterekleri Hacedir ve Bogos'un mirâsa ve menzil ve bağçeye müte'allik 'âmm-i da'vâdan zimmetlerini ba'de'l-ibrâ ber-minvâl-ı meşrûh cânib-i şer'den yedlerine (S.14) hüccet-i şer'iyye virilsün dediklerinde gibbe't-takrîr ve't-tasdik mâ-hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fî evâ'il-i Rebî'ü'l-ahir sene semân ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1258) (1-10 Mayıs 1843)

Şuhûdu'l-hâl

Sanduklu Hâcî Bekir Ağa

Ahmed bin Ali

Hogos veled Nikigos

Kapukoğlu Hoca Artun

Hâcî Salim bin Numan

Melkon veled Bedros

Kasaboğlu Hoca Aleksan

Ve gayrühüm

S.14/B.36:

Be-dereke-i tevfik-i cenâb-ı hamdânî Harpurut'dan ser-hudûda varıncaya kadar esnâ-yı râhda kâ'in kazâların kuzât ve nüvvâbları fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodagân ve zâbitleri 'atûfetlü ağalar zîde kadrühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve iş erleri zidet mekâdirehüm inhâ olunur ki

Bâ-irâde-i seniyye mîr-mirân-ı kirâm me'âlî-i irtisâmdan devletlü Mehmed Paşa hazretleri Trabzon Vâlîsi devletlü ubuhetlü veliyyü'n-na'im Abdullah Paşa efendimiz hazretlerinin mu'ayyen bâhirü'l-meymenet dikkatlerin ta'yîn kılınmış olduğundan bu def'a mevcûd dâ'ire-i devletleri halkı ile savb-ı me'mûreleri olan Trabzon'a şeref-azîmet buyurulmuş ve bi-mennihi te'âlâ Harpurut ve havâlîsi 'illet-i ma'hûdeden me'hûn bulunmak olduğundan esnâ-yı râhda vâki' şeref-yeltûtta ideceği merhalelerinde ber-muktezâ-yı şurût seniyye-i hakk-ı mehâmîni bi'l-icrâ rükûblarında muktezî yigirmi re's mekâriye hayvânâtı bi'l-i'tâ savb-ı mezkûre müreffehen ve mukarrerem hüsni-imrâr ve isdâsına dikkat ve himmet olunmak için taraf-ı vekâlet-kâ'im-makâmîden işbu buyuruldu tahrîr ve i'tâ ba's ve tesyâr kılınmıştır bi-mennihi te'âlâ gerekdir ki vusûlünde ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfını tahrîrden mücânebet eylesiz fi 7 RA (Rebiyülevvel) (12)59 (7 Nisan 1843)

S.14/B.37:

Ariki Mahallesi'nden kasâb ustası el-Hâc Haşim Efendi'nin sonradan vürûd iden mektûb-ı sâminin kaydıdır

'İzzetmendim ağa

Eğin Kazâsı sâkinlerinden Emin Efendi bundan birkaç sene mukaddem bu tarafa gelerek el-hâletü hazihi Der-sa'âdet'de yedi Kule'de kâ'in Beğlik Salhâne hademesinden olub ol tarafa gideceğine ve kazâ-i mezbûrde mevcûd olan emlâk ve arâzîsinin virgü ve tekâlîf-i lâzimesi ta'allukâtı vâsıtasıyla ilâ-elân kendi tarafından tesviye kılınmakta olduğundan ol tarafda bulunan zevcesi Alime nâm hatunun dahî hisse-i virgü alınur emlâki ve bir ilişkisi olmadığına binâ'en efendi-i mûmâ-ileyhin hisse-i tekâlîfi kemâkân kendi tarafından tesviye olunmak üzere zevcesi mezbûrenin Asitâne-i

sa'âdete mürûrına ruhsat i'tâsı husûsı ifâde ve iltimâs olunmuş olmağla ol vecihle merkûmenin ev göçü memnû'âtı nizâmına hâlel gelmeme ve emsâline sirâyet itmamek üzere iktizâ iden mürûr tezkeresinin i'tâsıyla Asitâne-i sa'âdete 'azîmetine irâde-i ruhsat olunması husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında kâ'ime tahrîr ve tesyîr kılınmıştır inşâ'a'l-lah-ı te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer harekete dikkat eyleyesiz fi 13 S (Safer) (12)59 (15 Mart 1843)

S.14/B.38:

Kızıroğlu Artun zimmînin hüccet kayıdır

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Artun veled Bogos nâm zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde şöyle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'annü'l-merâm idüb babam hâlik-i mesfûrdan benimle karındaşım Mardoros ve kız karındaşım Seldan nâm zimmîlere müntakîl Asitâne-i 'aliyyede Boncukcu Hanı karşusunda kâ'in bir bâb duhancı dükkânı ve dâhilinde vâki' bir bâb zarkacı dükkânı ve arkasında bir mağâza ve önünde pikesiyle taksîm-i selase üzere beylerimizde müşterek iken bundan akdem mesfûrân karındaşım Mardoros ve kız karındaşım Seldan'dan bâ-hüccet-i şer'iyeye iki hisselerini bana ferâğ ve ilâ-elân yedimde hakkım olub mezkûr duhancı dükkânının mülk ve gediğini ve diğerk dükkân ve mağâza ve pikenin yalnız gediğini kıymeti misliyle tâlibine bey' ve ferâğ ve bedel-i ferâğı ahz ve kabz ve tarafıma irsâl ve îsâle ve lede'l-hâcet kabzını muş'ir îbrâya ve mütevakıf olduğı umûrın küllisine kasabamız mütemekkinlerinden olub Der-'aliyye'de ticâretiyle mukîm Cenazoğlu Sarraf Mardoros veled Mıgırdıc nâm zimmîyi kabûlüne mevkûfe tarafımızdan vekîl nasb ve ta'yîn eyledim didikde gibbe't-takrîr mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi selh-i şehri Rebî'ü'l-ûlâ sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (30 Nisan 1843)

S.14/B.39:

Şehir Emîni Bekir Ağa'nın hüccet kayıdır

Eğin Kasabası sâkinlerinden olub müddet-i vafireden berü Asitâne-i 'aliyyede mücerreden sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hâc Ahmed efendi ibn-i Mustafa nâm müteveffânın cihet-i 'usûbetden verâseti sâbit ve sübût veresesine hükm-i şer'î lâhık olan Bekir ibn-i Süleyman'ın babası Süleyman müteveffâ-yı merkûm Hâc Ahmed Efendi ibn-i Mustafa ibn-i Ahmed merkûm Süleyman ile bir karındaş olub babaları Mahmud ceddî a'lâları Ömer olduğına es-Seyyid Ali ibn-i Ali ve diğerk Ali ibn-i Yusuf müsinn ve ihtiyâr olarak şehâdetleriyle lede't-tezkiye şehâdetleri ba'de'l-istifâ makbûle olan vâris-i merkûm Bekir ibn-i Süleyman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde şöyle îkrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem

cihet-i 'usûbetden mûrisim 'emmî-zâde Hâcî Ahmed Efendi ibn-i el-merkûm Mustafa Der-aliyye'de fevt olmağla hîn-i vefâtında yanında mevcûd emvâl ve eşyâ ve nukûd ve bi'l-cümle terekesini kabz idenlerden ve hukûk-ı sâ'iresini ashâb-ı zimemden taleb ve da'vâ ve ahz ve kabz ve tarafıma irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ kabzını muş'ir ibrâya ve mütevakkıf olduğı umûrın küllisine hâlâ mahmiyye-i merkûmede sâkin yeğenim Mehmed Mesud Efendi ibn-i Ömer Efendi nâm kimesneyi kabûlüne mevkûfe tarafımdan vekîl vekîl nasb ve ta'yîn ve ihtiyâr eyledim didikde gıbbe't-takrîr mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbi' min şehri Rebî'ü'l-ahir sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (7 Rebiyülahir1259) (7 Mayıs 1843)

Şuhûdu'l-hâl

Enbiya Beğ

Karakollukcu Ali Ağa

İkameoğlu İsmail Ağa

Ve gayrühüm

Ömer Efendi Beyaziye-zâde

Piyale-zâde Kamil Ağa

Abdullah-zâde Ali Ağa

S.15/B.40:

Kiziroğlu Artun zımmînin diğeri hüccet kayıdır

Eğîn Kasabası mütemekkinlerinden Mardoros ve kız karındaşı Seldan veledi Bogos nâm zımmîler meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-vesîka li-ebeveyn karındaşları ve müşterekleri olan Artun veled el-merkûm Bogos nâm zımmî muvâcehesinde şöyle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'annü'l-merâm idüb bundan akdem hâlik olan babamızdan bizim ile li-ebeveyn karındaşımız Artun'a müntakîl Der-'aliyye'de Boncukcu Hanı karşusunda kâ'in bir bâb duhancı dükkânı ve dâhilinde vâki' bir bâb zarkacı dükkânı ve arkasında bir mağâza ve önünde pikesiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ve şurût-ı mukassededen ve mübtaleden 'ârî mezkûr duhancı mülk ve gediğinden ve diğeri dükkân ve mağâza ve pikeden hisselerimize isâbet iden mikdâr-ı ma'lûmeye karındaşımız Artun zımmîye bedel-i ma'lûme ferâğ ve tefvîz ve temlîk eylediğimde ol dahî teferrüğ ve tefevvüz ve kabz ve kabûl eyledikde fi-mâ-ba'd zikr olunan duhancı dükkânının mülk ve gediğinde ve zarkacı dükkânında ve mağâza ve pikede bizim aslen ve kat'en 'alâka ve medhalimiz olmayub karındaşımız ve müşterekimiz müşteri-i merkûm Artun zımmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfi olmuştur keyfa mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vâki'bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri Rebî'ü'l-ülâ sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (11-20 Nisan 1843)

S.15/B.41:

Kemah Voyvodası Hüseyin Beğ vürüd iden müşîr-i efhemîden şukka kaydır

Sa'âdetlü meveddetlü mehâsînkârım beğ Kemah Kasabası'nda resm-i gümrük icrâ olunmadığından işbu elli dokuz senesinden i'tibâren husûs-ı mezbûrın kazâ-i mezbûrde icrâ olunması zımnında tarafımızdan bir kıt'a buyuruldu-ı izbârî akdemde savb-ı sa'âdetlerinden ifâde ve iltimâs olduğına binâ'en ol vecihle icrâsı bâbında bir kıt'a buyuruldu tastîr ve i'tâ kılınmış ise de bu günlerde Eğin Voyvodası Ahmed Ağa tarafından vâki' olan tahrîr ve iş'âra nazaran gümrük-i mezbûr Kemah Kazâsı'nda dahî icrâ olunduğu hâlde Eğin Kazâsı gümrüğünün bütün bütün kesr ve tedennîsini mûcib olacağı anlaşılmiş ve gümrük-i mezbûrın dahî ta'tîli gayr-ı câ'iz bulunmuş olduğundan bu sûretiyle husûs-ı mezbûrın kazânızda icrâsı lâzım gelmiyeceği cihetle bundan böyle icrâ olunmaması husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka-i meveddet tahrîr ve tesyîr olunmuşdur fi 17 R (Rebiyülahir) sene (12)59 (17 Mayıs 1843)

S.15/B.42:

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı 'Âlî Kapucubaşlılarından Arabgir Kazâsı voyvodası sa'âdetlü ağa dâme mecdihu ve şerî'at-şî'âr Arabgir ve Çemişgezek ve Eğin ve Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü beğler ve ağalar zîde kadrühüm ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri inhâ olunur ki

Tanzîmât-ı Hayriye'den müstesnâ bulunan mahal-i ma'lûmede kâ'in olub gerek Der-sa'âdet'de ve gerek mahallerinde dâhil-i defter olanlardan mâ'dâ hâric ez-defter olarak ashâbı 'uhdelerinde olan kâffe-i ze'âmât ve tîmârât ve mukâta'ât ve sâ'irenin işbu elli dokuz senesinden i'tibâren usûl-ı sâbıkasından sarf-ı nezâret-i dâhil-i Tanzîmât olan mahallerde vâki' olan hâric ez-defter olan tîmârât misillü mahalleri müşîr-i nizâm ve ve vülât ve mütesellim ve voyvodaları ma'rifetiyle nizâmına tevfiken emâneten bi'l-idâre hazînece icrâ-yı iktizâları zımnında mikdâr-ı hâsılât ve mesârif-i ta'sîriyesini mübeyyin müfredât defterlerinin irsâl ve gayr-ı ez-mesârif-i ta'sîriye ve sâ'ireleri sene-i mezkûre hâsılâtından dahî ashâbı mahallerinde olanlara yedlerinden makbûz-ı senedâtı ahz ile bi'l-i'tâ senedât-ı me'hûzenin Der-sa'âdet'e irsâli husûsı Der-'aliyye'de bi't-tensîb karâr-gîr olarak o vecihle icrâ-yı iktizâsı husûsuna irâde-i mekârim-'âde-i seniyye ta'alluk buyurulmuş ve mahlûl 'uhde-i hâlisânemiz olan Ma'den-i Hümâyûn kazâlarıyla Diyarbekir Eyâleti'nin hâvî olduğu kazâlarda ashâbı 'uhdelerinde olan ze'âmât ve tîmârât ve mukâta'ât-ı sâ'ireden mâliye hazînesi ve kapu kethüdâsı mahallinde vülât ve mütesellim ve voyvodalar defterlerine dâhil olanlardan mâ'dâ bi'z-zât ashâbı taraflarından zabt ve ta'sîr ve hâsılât-ı vâki'ası ahz ve tahsîl olmakda olan o makûle

ze'âmât ve tîmârât ve mukâta'ât ve sâ'irenin sene-i merkûmeden i'tibâren nizâmına tansîfen tarafımızdan emâneten bi'l-idâre hazînece icrâ ve iktizâları zımnında mikdâr-ı hâsılât ve mesârif-i taârif-i ta'sîriye ve sâ'iresini mübeyyin müfredât defterlerinin irsâl ve gayr-ı ez-mesârif-i ta'sîriye ve sâ'ire hâsılâtının ashâbı mahallerinde olanlara yedlerinden sened ahz ile bi'l-i'tâ senedât-ı me'hûzenin Der-sa'âdet'e îsâli husûsı bâ-emr-nâme-i sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhî tarafımıza irâde ve iş'âr buyurulmuş ve infâz-ı irâde-i seniyye bi-mennihi te'âlâ bundan böyle vakt-i hâsılâda ol vecihle icrâ-yı iktizâsına bakılacağı vâzıhda bulunmuş olub ancak o makûle ze'âmât ve tîmârât ve sâ'irenin mutasarrıflarının şimdiden defterlerinin bi't-tanzîm ve takdîm lâzım gelmiş ve ketebimiz mehterâtından 'izzetlü Nasuh Efendi me'mûr kılındığı sizler ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmunuz oldukda kazâlarınızda vâki' kâffe-i ze'âmât ve tîmârât ve mukâta'ât-ı sâ'irenin bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf ve cümle ittifâkı ve me'mûr ma'rifetiyle tahkîk ve tedkîkle bir kimesne girüye kalmayarak cümlesinin yazı ve esâmisi ve mutasarrıflarının ism ve şöhreti ve tekâ'üd ve sıbyân ve eşkinçiler olanları defteri mumzîde îzâhen gösterilerek evvel emrde defterinin mumzen bu tarafa gönderilmesi husûsuna mübâderet ve bir esâmî dahî ketm olunmayarak defter-i mezkûrede derc ve tezkîr olunmasına dikkat eylemeniz bâbında Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir'den işbu buyuruldu tahrîr ve ile tesyîr olunmuşdur gerekdir ki bermûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü ve's-selâm fi 16 R (Rebiyülahir) sene (12)59 (16 Mayıs 1843)

S.16/B.43:

Venk karyesinde Çırakoğlu Makdisi İgam'ın emri kayıdır

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Eğin Kazası nâ'ibi mevlânâ zîde 'ilmihu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Eğin Kazası'na tâbi' Venk karyesi mütemekkinlerinden Maratoğlu İstefan karye-i mezbûrede kâ'in mutasarıf olduğu menzili kapusunu ve Kirokioğlu Yuvan zımmî dahî ahur kapusunu ötedenberü hakk-ı mürûrları olan mahalle küşâd idüb yine karye-i mezbûre mütemekkinlerinden Çırakoğlu Makdisi İgam veled Yorgi nâm zımmînin menziline zarar-ı şer'îsi yoğiken mersûm İgam ol kapular ki bana zararı vardur deyü def' ve ed'iyyesinde olduğundan mersûm ile mukaddem huzûr-ı şer'de lede't-terâfû' mersûmenin ahur kapuları kadîmî mahallerinde olub mersûm İgam'a bir vecihle zarar-ı şer'îsi olmadığı 'inde'-ş-şer' zâhir olarak mersûm İgam'ın vâki' olan müdâhelesinde men' ve def'içün cânib-i şer'den mersûmân yedlerine hüccet-i şer'iyye virilmiş iken mersûm İgam yine kâni' olmayarak mugâyir-i hüccet-i şer'iyye müdâheleden hâli' olmadığı mesfûrûn İstefan ve Yuvan mukaddem bâ-'arzuhal da'vâ ve lede'l-istid'â

mahallinde şer'le görülmek bâbında ikiyüz kırk dokuz senesi evâhir-i Saferi'nde sâdir olan emr-i şerîf mahalline lede'l-vürûd cânib-i şer'den mahal-i nizâ'a me'mûrları ile ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene mersûm İstefan'ın hakk-ı mürûrî olan mahalle küşâd eylediği kapusunun mersûm İgam'a zarar-ı şer'îsi olmadığından bi-vech mu'ârazadan men' ve def' olunmuş ve mersûm Yuvan menzil kapusunu dîvârından açmış ise de mesfûr İgam menzil-i mezkûrın tahtında vâki' ahurunu fuzûlî zabt eylediğini ahâlî-i karye bi'l-muvâcehe tevâtüren 'alâ-tarîkû's-şehâde ihbâr ve mersûm İgam dahî mukırr ve mu'terif oldukda ahur-ı mezkûr mersûm Yuvan alıvirilmiş olduğunu meclis-i şer'e ihbâr ve takrîr eylediklerini muş'ir vârid olan ilâm mazmûnı sâdir olan emrin kaydı bâlâsına şerh virilerek i'lâmı siyâkında ikiyüz elli iki senesi evâsıt-ı Cemâziye'l-ûlâsı'nda sūdûr iden emrin te'kîdini hâvî işbu sene-i mübârek evâhir-i Safer'inde emr-i şerîfim virildiği Dîvân-ı Hümâyûn'umda mukayyed olub el-hâletü hazîhi mersûm İgam'ın Der-sa'âdet'ime takdîm eylediği 'arzuhâlinde husûs-ı mezkûr ber-vech-i muharrer fasl ve hasm olduğunu külliye inkâr birle hilâf-ı vâki' inhâ olunduğundan mersûm Yuvan ile ber-vech-i hakkâniyet terâfû'-i şer'-i şerîf olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrını istid'â itmekden nâşî husûs-ı mezbûr Anadolu Kâdî-'askeri a'lemü'l-'ulemâ'î'l-mütebahhîrîn Mehmed Arif edâma'l-lah-ı te'âlâ fezâ' ilehudan lede'l-isti'lâm ber-vech-i istid'â emr-i şerîfim ısdârı muvâfık-ı şer'-i şerîf idüğünü i'lâm itmekle mücebince 'amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mersûm Yuvan'ı mahallinde meclis-i şer'e ihzâr birle husûsı ber-vech-i muharrer fasl ve has olunmayub hilâf-ı vâki' inhâ olunmuş olduğu şer'en sâbit olduğu hâlde ber-vech-i hakkâniyet terâfû'-i şer'-i şerîf iderek ihkâk-ı hakka kemâliyle i'tinâ ve dikkat ve hilâfından tehâşî ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâ'il-i şehri Rebî'ü'l-ûlâ sene tis'a ve hamsîn ve mi' eteyn ve elf (1259) (1-10 Nisan 1843)

S.16-17/B.44:

(S.16) İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı 'Âlî Kapucubaşlarından Arabgir voyvodası sa'âdetlü ağa dâme mecduhu ve şerî'at-şî'âr Arabgir ve Eğin ve Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay ve Çemişgezek kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde 'ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kazâhâ-yı merkûme voyvodaları 'izzetlü beğler ve ağalar ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri zidet mekâdirühüm inhâ olunur ki

Beyândan müstağnî olduğu üzere Memâlik-i Mahrûsetü'l-mesâlik-i şâhâne ahâlî ve sükkânının Der-sa'âdet'e 'azîmet ve nakilleri hem usûl-ı zâbitenin hilâfî ve hem de emr-

i zirâ'at ve hırâset mâdde-i nâfi'asına sekte îrâsını mü'eddî olduğundan bu husûsun külliyyen men'iyen men'-i mürûr nizâmına cümle me'mûrîn tarafından dâ'imâ ve müstemirü'l-kemâl takayyüd ve ihtimâm kılınması lâzimedden ve muktezâ-yı irâde-i seniyyeden olub keyfiyet defa'âtiyle tahrîr ve iş'âr olunmuş ise de yine aralık aralık ahâlî-i merkûmeden ba'zîları yedine bulunan emlâk ve arâzî ve sâ'ir çift ve çubuğunu terkle birer vesile ile ruhsat alarak Der-sa'âdet'e 'azîmet itmekde ve mechûlu'l-ahvâl eşhâsa tezkere i'tâsı memnû' iken ekserî mahallerde bu husûsa i'tinâ olunmayub Der-sa'âdet'e 'azîmeti için tezkere i'tâsını istid'â iden kesâna sebab-i 'azîmet ve hâl ve keyfiyeti sû'âl tahkîk kılınmayarak mürûr tezkeresi i'tâ olunmakda olduğundan bu aralık yine Der-sa'âdet'de haylûden haylû eşhâs tecemmü' iderek ba'zîları birer san'at ve ticârete sülûk idüb ba'zîsı dahî serseri geşt ve güzâr ve şuraya ve buraya sokulub temekkün ve karâr itmekde bulunmuş bu ise mülken ve milleten mehâzir-i 'adîdeyi müstelzim olarak bu mâddeye 'ale'd-devâm dikkat ve ihtimâm kılınmasını cümle me'mûrîne farîze-i hâliyeden iken lâyıkiyle dikkat olunmadığı ve bu keyfiyet ise bi'l-vücûh irâde-i seniyyenin mugâyiri bulunduğu cihetle fî-mâ-ba'd pek iktizâ itmedikce ve kefile rabt ve tevsîk olunmadıkca kimesneye der-sa'âdet'e mürûriçün tezkere virilmemesi ve mechûlu'l-ahvâl olan kesânın aslâ mürûrına ruhsat olunmaması ve'l-hâsıl men'-i mürûr nizâmının kamâhî hakkâ icrâsıyla (S.17) icrâsıyla tatarruk-ı halelden vikâyesi husûsuna irâde-i kâtî'a-ı cenâb-ı mülûkâne müte'allık buyurulmuş olduğundan bahsle bu husûs nizâmât-ı mülkiyenin lâzümü'l-i'tinâ mâdde-i ehemmiyesinden olarak kâffe-i me'mûrîn taraflarından kemâl-ı takayyüd ve ihtimâm olunması ve bundan böyle yine mugâyir-i nizâm Der-sa'âdet'e kefilesiz ve maslahatsız serseri eşhâs 'azîmet iderler ise yedlerinde olan tazkaralara bakılacağından kankı mahalden gelmiş ise ol mahal me'mûrî mes'ûl olacağından keyfiyetin zîr-i idâre-i hâlisânemizde olan mahallere i'lâmıyla infâz-ı irâde-i seniyyeye dikkat olunması bu def'a bâ-emir-nâme-i sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî emr ve iş'âr buyurulmuş ve infâz-ı irâde-i seniyye farîze-i zimmet-i me'mûrîn bulunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmlarınız oldukda bundan böyle pek iktizâ itmedikce ve kefile rabt olunmadıkca kimesneye Der-sa'âdet'e mürûriçün tezkere virilmemesi ve hâl ve keyfiyetin bilinmiyan kesânın aslâ mürûrına irâ'e ve ruhsat kılınmaması ve'l-hâsıl nizâm-ı mezbûrın lâyıki vecihle icrâsıyla tatarruk-ı halelden vikâyesi husûsuna dikkat ve bu husûsun tahkîki zımında haffi ve celî câsûslar irsâliyle istihbâr olunacağından eğer çi bu husûsa bundan böyle lâyıki vecihle dikkat olunmadığı ve kefile rabt olunmadıkca bir kimesneye mürûriçün tezkere virildiği ve hâl ve keyfiyeti mechûl olanların mürûrına cevâz gösterildiği mesmû'ımız olur ise bu keyfiyet her kankınızın kazâsı tarafından vukû'a gelür ise mütecâsir olanların haklarında tertîb idecek te'dîbât-ı şedîdenin icrâsından dakîka fevt olunmayacağından ana göre harekete dikkatle her

hâlde infâz-ı irâde-i seniyyeye sarf-ı liyâkat eylemeniz bâbında mülhakâtıyla Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyûn ve Medîne-i Diyarbekir'den işbu buyuruldu tahrîr ve (boş) ile ba's ve tesyîr olunmuşdur gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket eylesiz deyü fi 8 CA (Cemaziyelevvel) (12)59 (6 Haziran 1843)

S.17/B.45:

Sıvrık karye re'âyâsının fermânı kaydıdır

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Eğin Kazâsı nâ'ibi mevlânâ zîde 'ilmihu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Rum Batrîkliği'ne dâhil Erzurum ve tevâbi'i Metropolidi Tanokilos nâm batrîkin yedine itâ olunan berât-ı 'âlîşânım şurûtunda İstanbul Rum Batrîki'nin cemâ'at metropolidânı ile keşîshâne mührüyle memhûr 'arzuhâlleri ma'mûlûn-bih ve sünûb eyleyenlerine müte'allik her ne ki 'arz ve i'lâm iderler ise müsâ'ade oluna deyü musarrah olduğuna ve metropolidliği dâhilinde Eğin Kazâsı'na tâbi' Sıvrık karyesinde vâki' Aya Nikolos Kilisâsı'nda ayinleri icrâ olunacağı ve kande re'âyânın kilisâya gelmeleriçün ayinlerince mu'tâd olduğu üzere tahta çalmalarına bu esnâda ba'zı kesân taraflarından müdâhele ve mûmâna'at olunmakda idüğüne mebnî men'i bâbında emr-i şerîfim südürü İstanbul ve tevâbi'i Rum Batrîği ve Asitâne-i Sa'âdeti'mde mukîm cemâ'at metropolidânı taraflarından südde-i sa'âdetime memhûr 'arzuhâl takdîmiyle istid'â olunub mürâca'at olundukda şurût-ı muharrere metropolid-i merkûmenin yedine itâ olunan berât-ı 'âlîşânımda münderic ve mezkûr Vamnalin'e (?) emr-i şerîfim virildiği mukayyed ve mestûr olmağla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin keyfiyet ma'lûmın oldukda ber-minvâl-ı muharrer 'amel ve harekete mübâderet ve bu vesîle ile eyâde şümânât misillü vaz' ve hareket vukû'a gelmemesine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i südür olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe itimâd kulasız tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremü'l-harâm sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (21 Şubat-2 Mart 1843)

S.18-19/B.46:

(S.18) Bâ'is-i defter-i tevzî' oldur ki

İşbu bin ikiyüz elli dokuz senesine mahsûben elli sekiz senesi mâh-ı Rebî'ü'l-ülâ guresinden elli dokuz senesi mâh-ı Rebî'ü'l-ahiri'nin yigirmi birinci gününe kadar

Eğin Kazâsı'nın ber-mu'tâd-ı kadîm Ma'den-i Hümâyûn'a virilegelan bedel-i kömür ve mârtile ve boğca-bahâ ve 'avâ'id-i harc-ı bâb ve mesârifât-ı sâ'ire ve i'âne-i cihâddan ve mâl-ı câ'iz ve kirâhân mesârifî ve mürûr-ı 'ubûrın mihmândâriyeye hizmet-i mübâşirâne ve sâbık voyvoda Ahmed Efendi ve hâlâ voyvoda Ahmed Ağa ma'rifetleriyle ve şehîr emîni Bekir Ağa ve re'âyâ vekîlleri iki nefer karyeler ve Boşadi Nâhiyesi vekîli Balcıoğlu Mehmed Ağa yedleriyle vukû' bulan mesârifât-ı kazânın defâtirlerini cümle ahâlî-i kazâ ve ber-müdâzâne muvâcehesinde huzûr-ı şer' de yegân yegân muhâsebeleri rûyet olunub cümle ahâlî-i mezbûrûnun kabûlleri olarak kazâ-i mezbûrın sâlyâne defteridir ki ber-vech-i atî 'ale'l-esâmi zikr olunur tahrîren fî evâhir-i Rebi'ü'l-ahir sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (21-29 Mayıs 1843)

Gurûş

29.530	Ber-mu'tâd-ı kadîm Ma'den-i Hümâyûn'a virilegelan bedel-i kömür ve mârtile ve kantâr-bahâ ve bedel-i iltizâm ve şebînât ve harc-ı bâb-ı devletiye ve mesârifât-ı sâ'ire
30.000	İki taksît i'âne-i cihâdiye
25.000	Mâl-ı câ'ize
1750	Ma'den Kâ'im-makâmına virile gelen
8270	Bedel-i ref'-i menzil virile gelen gurûş 770 mümteni'ü'l-husûl olan kurâlara i'ane olunan gurûş 7500
94.550	
312	Tevzî' defterini sahh keşidesine götüran adama ücret gurûş 50 kirâhânelere tuvânâ hayvân bulunmasına bâ-buyuruldu tatara hizmet gurûş 150 bilâ-ücret virilan hayvân kirâsı gurûş 112
218	Elbise husûsiçün muhzırane giden adama ücret gurûş 30 ve memhûrlardan gurûş 20 ve Harpurut'dan Trabzon'a kol ağası ve mülâzime Kuruçay'a kadar virilan mekâriye gurûş 92 Ömer tatara virilan mekârî bilâ-ücret gurûş 72
577	Arabgir'den tabur defterini getüran adama gurûş 20 Gümüşhane'den Maden'e giden baltabir üstâd ve mekâriye mesârifî gurûş 425 Harpurut'dan 'asâkir-i redîf isti'câline tatara ve mekâriye gurûş 132
604	Rebi'ü'l-ülâ mihmândâriye mesârifî gurûş 421 mürûr ve 'ubûr mâddesine me'mûr tatara hidmet gurûş 40 Kemah'dan 'avdetinde Maden'e kadar bilâ-ücret virilan gurûş 93
115	Elbise husûsuna gelen sekbâna virilan gurûş 35 ecnâs-ı altun mâddesine gelen mübâşire hidmet gurûş 60 Kemah'dan Harpurut'a giden hazîne konulan cebelüye virilen ücret gurûş 20

96.326

- 175 Kasaboğlu mâddesine gelan sekbâna hizmet gurûş 35 Harpurut'dan tevzî' defterinin sûretini alan kâtibe virilan ücret gurûş 100 akçe isti'câline gelan sekbâna gurûş 35 ve Kemah'a giden yüzbaşı mekâriyesi
- 1165,5 Harpurut'a giden hodine torba ve keçe ve beraber koşulan cebelüye ve mekâriyeleri gurûş 272 nüfus defterine ve memleket defterine alınan kâğıd gurûş 93 'asâkir-i redîf me'mûrı Hakkı Efendi'ye hizmet gurûş 800
- 2658,5 'Asâkirin Harpurut'a gidince kadar boğaz mesârifi ve koşulan cebelüye ve virilan mekârî ve gelan sekbâna ve bir mâhlık mihmândâriye mesârifi gurûş 2030
- 500 Bekâyâyâ gelan mübâşire hizmet gurûş 400 redîf isti'câline gelan sekbâna gurûş 35 Andoroğlu mâddesine gelan sekbâna gurûş 55 kaya için gelan sekbâna gurûş 10
- 330 Def'a 'asâkir isti'câline gelan sekbâna ve mübâşire gurûş 150 def'a 'asâkir için gelan tatara gurûş 140 Harpurut'a giden akçenin 'ilm-i haberini getüran sekbâna gurûş 35
- 101.205
- 420 Kemah'dan Harpurut'a giden 'asâkirin mesârifi ve cebelüsü gurûş 120 kâfile evvel yaz kütüğü ma'dene virilan gurûş 250 ve sekbâna gurûş 20 ve Kemah'a Ali Beğ'e giden sâ'ie gurûş 40
- 1035 Kâfile evvel kütük sevkine me'mûr kayacılarâ i'âne gurûş 700 Harpurut'a giden akçe noksânı gurûş 70 Kamil Ağa'nın menzilci olmamasına sâdir olan fermân mesârifi gurûş 275
- 567 Kütük sevk iden kaya Paci'ye i'âne gurûş 200 kütük ağasının 'avâ'idi gurûş 200 ve bekcilerine virilan gurûş 30 ve kemah'dan Harpurut'a giden 'asâkirin mesârifi ve me'mûr-ı mekârî gurûş 137
- 316,5 Ali Beğ ile Kemah'a giden ve Arabgir'e mekârieleri gurûş 250 'asâkir-i redîfin 'afv için gelan sekbâna gurûş 35 'asâkirin mahbûslarına mesârif gurûş 31,5
- 1436 Kuruçay ve Kemah'a giden yüzbaşıya mekârî gurûş 23 ve harc-ı mürâsele gurûş 88 elbise husûsuna Arabgir'e gidene ücret gurûş 20 bir aylık mürûr-ı 'ubûr ve mihmândâriye mesârifi gurûş 1295
- 104.979
- 8800 Arabgırlü Ali Beğ ile ahâlîmiz beynlerinde münâzi'-i fih olan yigirmibin gurûş mütâlebesinden sekizbin sekizyüz gurûşa müsâlahaları
- 8650 Elbise husûsı için Vecihi Paşa'nın viridiği inhâ harcı gurûş 6500 bu husûs için Harpurut'a giden ağalar ve çorbacılarâ harcırâh ve mekârîleri gurûş 2150
- 352 Evkât-ı hamse ve cemâ'atle edâ-i salavata müdâvemete tenbîhe gelan mübâşire gurûş 200 akçe isti'câline ve kâ'immakâmlık buyurulduğunu getüran tatara hizmet ve mekâriye gurûş 152

- 170 Elbise husûsuna inhâ getüran sekbâna gurûş 35 Harpurut'dan Kemah'a giden harc öküzünün mesârifi ve sekbâna ve beraber giden cebelü mesârifi
- 1065 Bir aylık mürûr-ı 'ubûrın ve mihmândâriye mesârifi gurûş 570 voyvoda konağında mefrûşât ve yatak ta'mîrine virilan gurûş 45 Harpurut'dan akçe getürana ücret
- 124.016
- 855 Vecihi Paşa Çermik'den Harpurut'a geldikde i'lâniye buyuruldusunu getürana hizmet gurûş 100 nüfûs nâzırı Mahmud Efendi'ye bir senelik ücret gurûş 721 bekâyâya gelan sekbâna gurûş 35
- 440 Harpurut'dan akçe havâlesini getürana gurûş 50 cedîd mürûr tezkeresi getürane 'avâ'id gurûş 165 voyvoda ağa Muhammed Emin'e ilbâs eylediği hil'at gurûş 225
- 3950 Receb guresinden Müfid Efendi'nin ve elli sekiz Recebi'ne kadar bir senelik mâhiyesi gurûş 1200 Esad Efeandi'ye bir senelik kantâr bekâyâsi gurûş 1250 bekâyâyâ gelan ağaya hizmet gurûş 1500
- 1331,5 Bekâyâdan tahsîl olunan akçe getürana gurûş 90 baş hâkim Yusuf Efendi'nin iddi'â eylediği harc-ı imzâ gurûş 1200 Andoroğlu mâddesine Harpurut'a virilan resm gurûş 41,5
- 1085 Bir aylık mürûr-ı 'ubûr mihmândâriye mesârifi gurûş 1100 kasabadan mahal-i aheri nefy olunan hakdan mesârifi gurûş 40 bekâyâ akçesinin senedâtını getüran sekbâna hizmet gurûş 45
- 132.678
- 804 Sefine ve kâ'immakâmlık bekâyâlarına gelan sekbânlara gurûş 49 kâfile nân kütük için ma'dene virilan hizmet gurûş 215 voyvoda Ahmed Beğ'in hüsn-i hâl mahzarını getüran ağaya gurûş 540
- 130 Kemah'dan Harpurut'a giden 'asâkir bekcilerine ve beraber koşulan cebelüye gurûş 50 mefrûşât için gelan sekbâna gurûş 35 ma'denden firârî mu'amele için gelan sekbâna gurûş 45
- 315 Süleyman Beğ efendinin kâ'immakâmlık buyuruldusunu getürana hizmet gurûş 225 akçe havâlesini getüran adama gurûş 55 def'a mefrûşât akçesi için gelana gurûş 35
- 618 Akçe isti'câline gelan tatarâ virilan mikârî ve hizmet gurûş 97 dâ'ire ağalarından iki nefer ve tatarâra virilan mekâriye bilâ-ücret gurûş 192 bir mâhlık mihmândâriye gurûş 330
- 361 Harc davarını getüran kavasa virilan gurûş 25 kethüdâ beğ mirhoruna virilan mekârî gurûş 36 hazîneye giden tahvîlin kirâ getüran sekbâna ve beraber giden voyvoda adamına gurûş 75
- 133.906
- 135 Mefrûşât husûsı için Harpurut'a giden uşâğa tarh davarı isti'câline gelan adama ücret gurûş 75 kaya için gelan gelan sekbâna ve diğer kelek husûsına gelen kavasa gurûş 60

- 1030 Kâfile nân kütük için derûn-ı kasabada kekekcilere i'âne gurûş 800 firâri mahalle için beraber koşulan cebelüye gurûş 50 Kemah'a giden tatarlara 'avdetlerinde ve hazîne ile koşulan cebelü ve mekârî gurûş 180
- 2430 Altı pare kurâlara i'âne gurûş 1100 ve gedikli Ali Beğ yediyle olan mesârif gurûş 500 ve Enbiya Beğ karındaşı Mehmed Beğ ile Harpurut'a mesârif gurûş 750 Ramazan'da sarf olunan barut ve ücret gurûş 80
- 12.270 Köprü ta'mîrine ve tarîk-i câddelerin ta'mîrlerine sarf olunan gurûş 11.550 voyvoda konağının divar ta'mîrleriyle birkaç vakf mahallerin ta'mîr mesârifi gurûş 677
-
- 987 Bir aylık mürûr-ı 'ubûr mihmândâriye mesârifi gurûş 240 voyvoda Ahmed Ağa'nın üç günlük yevmiyesi gurûş 200 sâbık voyvoda Ahmed Efendi'nin kağıd parası gurûş 182 tatar gurûş 258
- 150.757
- 375 Umûr-ı memleket için Harpurut'a kağıd götüran adama virilan gurûş 40 kâfile nân kütüğü sevk iden ada kekekcilerine i'âne gurûş 300 kayar kayasına gidenlere gurûş 15 bekcisine gurûş 20
- 970 Kütük ağasının 'avâ'idi ve sekbânlarına gurûş 30 voyvoda Ahmed Ağa'nın ibkâ buyuruldu getüran ağaya gurûş 600 ve uşaklarına gurûş 55 Harpurut hâkimine koşulan cebelüya virilan gurûş 20
- 435 Ma'denden akçe isti'câline gelan sekbânlara gurûş 30 devletlü İsmail Paşa'nın i'lâniye buyurulduğunu getüran kavasa gurûş 365 havâle getürana gurûş 40
- 140 Harpurut'dan akçe isti'câline gelan kavasa virilan gurûş 100 Kemah tahrîrine me'mûr ağaya koşulan cebelüye gurûş 20 Kemah'dan Harpurut'a giden hazîneye koşulan cebelüye gurûş 20
-
- 759 Hâne nakl olunmamasına gelan mübâşire hizmet gurûş 125 Mekke Şeyhi efendiye bilâ-ücret mekârileri ve ikrâmiye ve cebelüsü gurûş 282 Ekrâdın urulmasına gelan ağaya hizmet gurûş 350
- 153.406
- 220 Nüfus nâzırı adamına koşulan cebelüye gurûş 10 fevt olanların mukâta'a ve vazîfeleri Der-sa'âdet'e i'lâm olunmasına dâ'ir gelan mübâşire hizmet gurûş 210
- 2330 Bâ-buyuruldu defter isti'câline gelan ağaya hizmet gurûş 295 sekbâna gurûş 35 elli altı yedi sekizin kâ'immakâmiyeleri ziyâde olduğundan virilüb binyüz elli gurûş matlûb gurûş 2000
- 1529 Konağın kablari kalaya virilan gurûş 44 memleket umûri için Harpurut'a üç def'a giden adama gurûş 750 bir aylık mürûr-ı 'ubûr mihmândâriye mesârifi gurûş 735
- 220 Harpurut'a akçe getürana ücret ve hayvân kirâsı gurûş 100 şehzâde emrini getürene mekârî gurûş 72 donanma için sarf olunan barut gurûş 48

- 349 Trabzon'a giden kolağasının ve mülâzimin 'avdetlerinde mekârî gurûş 125 nüfus defteri matlûbuna gelen adama gurûş 165 dâ'ire ağavâtına virilen mekârî gurûş 56
- 158.054
- 1688 Elli sekiz senesinin harc-ı imzâsından bâki gurûş 1600 mâl-ı mürettebât ve câ'izeden dolayı ve üç günlük yevmiye gurûş 88
- 6000 Voyvoda-i sâbık mühürdâr Ahmed Efendi'nin 'azlinden sonra voyvoda Ahmed Ağa elli sekiz senesinden elli dokuz târîhine kadar sekiz aylık mesârîfî cümle ma'rifetiyle gurûş 6000
- 1464,5 Habharlık'dan Uzablı nâm mahalle kadar yolların ta'mîri gurûş 600 voyvoda konağının ta 600 voyvoda konağının ta'mîr ve mefrûşâtı gurûş 864,4
- 1041 Harpurut'a akçe götüran adama ücret ve hayvân kirâsı gurûş 140 Kemah'dan Harpurut'a giden 'asâkire koşulan cebelüye gurûş 45 bidr aylık mihmândâriye mesârîfî gurûş 856
- 430 Hâcegân efendi ile Ali Beğ'in mâddelerine dâ'ir buyuruldu getirana gurûş 105 ma'denden akçe matlûbına gelen mübâşire hizmet gurûş 100 cedîd tezkere getirana gurûş 225
- 168.677
- (S.19) 168.677 Nakl-i yekûn
- 855 Harpurut ve ma'dene akçe götürana virilen gurûş 95 redîf ve akçe tahsiline gelen kavasa gurûş 625 Harpurut'a giden 'asâkire koşulan cebelüye ücret gurûş 135
- 160 Hacı Şerif Ağa mâddesiçün gidecek ağaların isti'câline mürûr iden mübâşire gurûş 115 buşarbedet buşyuruldusu getirana gurûş 45
- 645 Girid'den gelen eşyâdan gümrük alınmamasına dâ'ir gelen tatar hizmet gurûş 120 men'-i mürûr için gelen mübâşire gurûş 425 koşulan cebelüye gurûş 100
- 430 Mukaddeme gümrük getirana hizmet gurûş 270 bilâ-ücret tatar virilen mekârî gurûş 70 şenlik oldukça kurşunlu tüfenk atılmamasına dâ'ir vürûd iden mübâşire hizmet gurûş 85
- 392 Gümrük mâddesine gelen tatar bilâ-ücret mekârî Kuruçay'a ve 'avdetinde ma'dene kadar gurûş 50 ve Kamah'a giden cizye me'mûrına ve tatar gidüb gelmelerine mekârî gurûş 342
- 171.159
- 877 Bir aylık mürûr-ı 'ubûr mihmândâriye mesârîfî gurûş 772 Evkâf nâzırı tarafından teftîşe gelen kavasa gurûş 65 nüfus defterini getirana gurûş 40
- 210 Süleyman Beğ kâ'immakâmlık buyuruldusunu getirana gurûş 100 mefrûşât bekâyâsına gelen 'ilm-i haberi getirana gurûş 75 sipâhî tahfîfine gelen adama gurûş 35
- 2054 Bâ-mektûb-ı sâmî Hacı Şerif mâddesine giden ağaların mesârîfî gurûş 1990 tatar Hüseyin Ağa'ya bilâ-ücret virilen mekârî gurûş 64

1255	Kemah'dan Harpurut'a giden hazîneye mekârî gurûş 96 mürûr-ı 'ubûr mihmândâriye mesârifi gurûş 408 müşîr-i ekremiden da'vetiye gelan ağaya hizmet gurûş 750
1658	Ma'denden Kemah'a giden hazîneye koşulan cebelüye mekârî gurûş 108 ispenc husûsuna gelan kavasa gurûş 100 Harpurut'dan Trabzon'a giden Mehmed Paşa'nın mesârifi gurûş 1450
177.213	
7756	Kalbazan altununa gelan mübâşire gurûş 85 Kemah'a giden hazînedârın 'avdetinde bilâ-ücret mekâriyesi gurûş 128 hâkim ve voyvoda ve vücûhın Diyarbekir mesârifleri gurûş 7478
1574	Voyvoda ağa ile isti'lâm için koşulan ağaya hizmet gurûş 1250 Bağdad'a giden İngiliz elçilerine virilan mekârî gurûş 324
6568	Voyvoda ağanın konağının yataklarının ta'mîrine masrûf ve sarâydâra şalvar ve yemeni gurûş 1203 umûr-ı memleket için sarrâflardan alınan akçe güzesteşi gurûş 5865
3329,5	Elli sekizin Rebî'ü'l-ülâ guresinden elli dokuzun Rebî'ü'l-ülâ guresine kadar şehir emini Bekir Ağa'nın bir senelik işlemesi gurûş 3000 bâ-takrîr üstâd mesârifi gurûş 329,5
26.142,5	Tutublu derbendi ve behrebli ve Hostablı ve Avaz bekcilerinin yedi aylık mâhiyeleri ve ma' Pekid Boğazı nefer 40 gurûş 26.142,5
222.583	
2030	Jurnal kâtibi mâhiyesi gurûş 600 Bâzârbaşı gurûş 200 aydar mâhiyesi ve 'abâ şalvar gurûş 670 akçe tahsiline kavasa gurûş 200 gümrük için kavasa gurûş 200 ve alınan nuhâs ve kalaycıya gurûş 60
1350	Ma'denden matlûb olunan direklik ağacını getüran kelekçilere gurûş 765 ve altı pare kurâlara bâ-tahrîr eşyâ ve mürûr-ı 'ubûr idenlere masrûflarına i'âne gurûş 585
4500	Boşadi Nâhiyesi'nde dağ kurâlarına cümle ma'rifetleriyle i'âne gurûş 3500 ve Sergevil ve Tavuk karyelerine i'âne gurûş 1000
13.500	Bâ-mektûb-ı sâmi voyvodaya tahsildâriye gurûş 3000 ve kethüdâsına ve kâtibine gurûş 3000 voyvoda ağanın mesârifine medâr olmak için i'âne gurûş 7500
5459	Ezince çehâriye hâkim efendiye gurûşda bir paradan harc-ı imzâ gurûş 5333 ve harc-ı bâb gurûş 350
249.422	
8968	Fâhiş görünen tenzîlât minhâ
240.454	
4000	mefrûşât-bahâdan hisse
244.454	

İki yük kırkdörtbin dörtyüz elli dört gurûşdur

Tenzilât

Gurûş

- 280 Bilâ-ücret bir ferde hayvân virilmesi câ`iz olmayacağı
- 100 Harpurut'a giden hazîne kirâsı ve torba bahâsı pek fâhişolmağla
- 70 Akçe alındıkda noksân alınmayacağı derkâr ve bu sûretle akçe noksânı sandık eminden lâzım gelür
- 250 Ali Beğ muhâsebesine gidenlere mekârî kirâsı râkibinden lâzım gelür
- 225 Şehir eminine ilbâs olunan hil'at misl-i mesbûk olmadığından minhâ
- 56 Dâ`iremiz ağavâtından her kimlere mekârî virilmiş ise ücreti alan kimesneden lâzım gelür
- 981
- 43 Konağın nuhâs ve kalayı voyvodadan lâzım gelür
- 450 Mefrûşât ta'mîri ve sekbâna ücret fâhiş olmağla tenzîl
- 550 Bilâ-ücret mekârî vukû'ına rızâmız olmayub yedinde buyuruldumuz olmadıkca kimesneye meccânen hayvân virilmemesi
- 324 İngiliz elçileri meccânen hayvâna râkib olmayacakları izhâr idüğünden
- 900 Hacı Şerif Ağa'nın mâddesine gidenlerin mesârifi fâhiş olduğundan
- 3248
- 670 Sarâydar istihdâmı görmesi livâyâ mahsûs olub sâ`ir mahalde gayr-ı câ`izdir
- 1500 Voyvoda mesârifi fâhiş olmağla bin beşyüz gurûş tenzîl
- 200 Baltabir üstâd mesârifi gayr-ı câ`iz olduğundan
- 350 Hâkimlere harc-ı bâb memnû'dur
- 3000 Me'mûr olanlara ve mürûr-ı 'ubûr idenlere mihmândâriye mesârifi birkaç mahalde yazılmış ve bu makûle mesârifin vukû'ında defter müfredâtı görülmek lâzımeden ve me'mûrândan mâ'dâ mürûr-ı 'ubûra meccânen bir şey virilmemesi muktezâ-yı irâde-i seniyyeden bulunmuş olduğundan ba'demâ bu makûle mesârifin vukû'ı câ`iz olmayub bâ-buyuruldu me'mûr varır ise atlusuna üç gurûş ve piyâdesine altmış para yevmiye virilüb kaç gün ikâmet eylediği ve me'mûriyeti ve mevcûdı olan teb'ası beyân olunarak virilen yevmiyesine yedinden sened alınmak ve ol vecihle defteri bi't-tanzîm mumzîyen gönderilmek ve bu husûslar ile dâ'imâ ve müstemiren dikkat olunmak lâzımeden olmağla bundan böyle ber-vech-i meşrûh harekete mübâderet ve hilâf hâl ve hareketlerine mihmândâr mesârifi dinilerek mesârif vukû' bulur ise mesârifât-ı mezkûre kabûl olunmayacağı emr-i hazret-i müşîr-i efhemîdir sahh keşîdesiyle

İşbu defter-i mumzî nâtik olduğu vecihle fâhiş görünüb rahmen li'l-fukarâ tenzîl olunan meblağdan mâ'dâ kûsûr kalan yalnız iki yük kırkdörtbin dörtyüz elli dört gurûş ta'dîl ve tesviye şurûtına ri'âyeten ahâlî-i kazâyâ tevzî' ve taksîm ve tahsîl olunub mebâliğ-i mezbûreden hazînemize râci' olan akçelerin serî'en irsâliyle kûsûrının dahî yerlü yerine te'diye ve teslîm olunması husûsına mübâderet ve zinhâr bir akçe dahî zamm ve tevzî'inden tevakkî ve mübâ'edet olunmak deyü fi 7 CA (Cemaziyelevvel) sene (12)59 (5 Haziran 1843)

Tabaka aslahu'l-mumzî es-Seyyid Mehmed Kamil el-müvellelâ hilâfe be-kazâ-i Eğin nemekahu'l-fakir-i ileyh 'azze şânuhu

Mühür

S.20/B.47:

Şerî'at-şî'âr Eğin ve Çemişgezek ve Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü beğler ve ağalar zîde kadrühüm ve vücûh-ı memleket ve sâ'ir iş erleri inhâ olunur ki

Anadolu ve Rumili'nde kâ'in eyâlet ve elviyede kadîm olan kara ve iskele gümrüklerinden mâ'dâ Tanzîmât-ı Hayriyye usûlü icrâsından sonra derûn-ı memâlike vaz' ve ihdâs olunan bi'l-cümle kara gümrüklerinin müceddeden vusûl-ı asâyiş ve istirâhat-ı teb'a ve teshîl-i ticâret ve temettü'-i sınıf-ı ahâlî zımnında mârû'l-beyân muhdes gümrüklerin fesh ve in'âsıyla ve kazâdan diğerkazâyâ giden zehâ'irden resm-i gümrük ahz ve istihsâli mukarrer hükmüne girmiş ise de (kesik) kazâlara nakl olunan ve bâzâr yerlerinde alınub satılan envâ'-i zehâ'irin resm-i gümrüğünden kadîm olan gümrükler tarafından dahî sarf-ı nazar olunması husûsuna irâde-i ihsân-âde-i hazret-i pâdişâhî müte'allik buyurulmuş olduğundan bahisle zîr-i idâre-i hâlisânemizde bulunan mahallerde dahî mugâyir-i irâde-i seniyyenin icrâsı ber-vech-i muharrer bir kazâdan diğerkazâyâ nakl olunan ve bâzâr yerlerinde satılan zehâ'irden resm-i gümrüğün kadîm olan gümrükler tarafından ahz ve tahsîlinden sarf-ı nazar olunması bâ-emr-nâme-i hazret-i nezâret-penâhî irâde ve iş'ar buyurulmuş ve ol vecihle icrâ-yı iktizâsı lâzimedden bulunmuş olduğu bulunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmlarınız oldukda kazâlarınız vâridât meyânında bulunan gümrüklerinin ber-mûceb-i irâde-i seniyye fesh ve in'âsıyla elli dokuz senesi Martı ibtidâsından Mayısı gâyetine değin hâsilât-ı vâkı'a-ı sahîhesinin bâ-defter-i mumzî irsâline gayret ve bu 'inâyet-i celiyân-ı hazret-i pâdişâhîcün cümle tarafından da'vât-ı hayriyye isticlâbına mübâderet eylemeniz bâbında mülhakâtıyla Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir'den işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve dâ'iremizden Hüseyin Ağa ile ba's ve tesyîr kılınmıştır bi-mennihi te'âlâ

vusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu ‘amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mucânebet eylesiz deyü fi 19 CA (Cemaziyelevvel) (12)59 (17 Haziran 1843)

S.20-21/B.48:

(S.20) Apçağa karyesinden Kardaşoğlu Serkiz’in guremâ defteridir

Bâ’is-i defter oldur ki

Eğın Kasabası’na muzâfe Apçağa karyesi mütemekkinlerinden iken iflâsı zâhir olan Serkiz veled Filyos nâm zimmînin dâinleri taleb-i ma’rifetleriyle ve ma’rifet-i şer’le bi’l-cümle eşyâ ve emvâl ve mülk menzilinî sûkk-ı sultânîde müzâyede ile fûrûht olunan emvâl ve eşyâ ve mülk menzil ve bağçe defteridir ki ber-vech-i atî zikr olunur tahrîren fi evâhir-i şehr-i Cemâziye’l-ûlâ sene tis’a ve hamsîn ve mi’eteyn ve elf (1259) (19-27 Haziran 1843)

Yasdık 6 gurûş 70
 Def’a yasdık 6 gurûş 111
 Yan şiltesi 2 gurûş 119
 Kise 2 gurûş 50
 Seccade 1 gurûş 32
 Kapu perdesi gurûş 11,25
 Köhne yasdık yüzü gurûş 10
 Köhne kilim gurûş 7,5
 Def’a köhne kilim gurûş 7,5
 Def’a kilim 1 40,25
 Çuval 2 gurûş 20
 Vale 2 gurûş 18
 Döşek 1 gurûş 35
 Def’a döşek gurûş 65
 Def’a döşek 1 gurûş 80
 Sağır minder 1 gurûş 20
 Köşe yasdığı 1 gurûş 30
 Def’a köşe yasdığı gurûş 12
 Def’a köşe yasdığı gurûş 27
 Köhne yorgan 1 gurûş 30
 Def’a yorgan 1 gurûş 80
 Def’a yorgan 1 gurûş 80
 Def’a yorgan 1 gurûş 76
 Def’a yorgan 1 gurûş 120

- Çini tabak gurûş 5,5
 Def'a çini tabak gurûş 5
 Def'a çini tabak gurûş 13
 Kuzı lengeri 1 gurûş 31
 Sağır bakrac 1 gurûş 15
 Def'a bakrac 1 gurûş 13
 Kebîr güğüm 1 gurûş 45
 Çorba tası gurûş 23
 Kebir lenger 1 gurûş 45
 Bakır kase gurûş 155,25
 Sağır bakrac gurûş 30
 Kebir leğen 1 gurûş 28,75
 Abdes leğeni gurûş 41
 Güvec 1 gurûş 45,5
 Tencere 1 gurûş 38
 Def'a tencere gurûş 33,5
 Sağır güğüm 1 gurûş 20,25
 Kebir teşt 1 gurûş 180
 Kebir kazgan 1 gurûş 220
 Şam'dân 2 gurûş 110
 Def'a kilim 1 gurûş 55
 Oda takımı 1 gurûş 500
 Tütün tablası gurûş 11
 Kamerkab yoluna muttazıl bir kıt'a kira bağçe gurûş 280
 Mülk menzil kıymeti gurûş 4850
 Cem'an yekûn gurûş 8000
 Resm-i kısmet gurûş 200
 İhtisâbiye gurûş 71,75
 Kâtibiye kaydiye gurûş 30
 Muhzırıye gurûş 15
 Voyvoda uşağına gurûş 15
 Dellâliye gurûş 35
 Yekûnu'l-ihrâcât gurûş 366,5
 Sahhü'l-bâkî gurûş 7633,25
 (S.21) Deyn-i müsbit Çobanoğlu Mihail gurûş 8624 mine'l-guremâ gurûş 1140,25
 Deyn-i müsbit Torosoğlu İstefan gurûş 3526 mine'l-guremâ gurûş 467,5

Deyn-i müsbit Terzi Serkis gurûş 6600 mine'l-guremâ gurûş 863 para 16

Deyn-i müsbit Andonoğlu Ovanis gurûş 2400 mine'l-guremâ gurûş 322 para 24

Deyn-i müsbit Andonoğlu Mekar'ın zevcesi gurûş 1500 mine'l-guremâ gurûş 197,5

Deyn-i müsbit Andonoğlu Bergam gurûş 1000 mine'l-guremâ gurûş 132 Para 13

Deyn-i müsbit Kığılı Mardoros gurûş 1500 mine'l-guremâ gurûş 197,5

Deyn-i müsbit Hoca Kesbar gurûş 11.467,5 mine'l-guremâ gurûş 1517,75

Deyn-i müsbit Hoca İgob gurûş 2660 mine'l-guremâ gurûş 352

Deyn-i müsbit Kamerkabl Ovidis gurûş 1790 mine'l-guremâ gurûş 237

Deyn-i müsbit Redifoğlu Mardoros gurûş 4300 mine'l-guremâ gurûş 569

Deyn-i müsbit Döklekoğlu Bedros gurûş 200 mine'l-guremâ gurûş 26,5

Deyn-i müsbit Eğinli İgob gurûş 7000 mine'l-guremâ gurûş 926 para 14

Deyn-i müsbit Kuyumcu Serkis gurûş 5000 mine'l-guremâ gurûş 661

S.21/B.49:

Vech-i meşrûh üzere bâlâda zikr olunan sahhü'l-bâkî yedibin altıyüz otuz üç gurûş on paradan beher düyûn-ı müsbiteye beşer para birer akçe guremâlarına isâbet idüb fakat kırk gurûş otuz para çıkmadığından beher ashâb-ı düyûnın alacakları mebâliğ-i mezkûre müsbitelerden bin parasına birer gurûş dahî tenzîl olunarak bâkîsi ber-vech-i bâlâ ashâb-ı düyûna ma'rifet-i şer' ve voyvoda ağa ma'rifetiyle teslim olunmuşdur ve's-selâm fi 27 CA (Cemaziyelevvel) (12)59 (25 Haziran 1843)

S.21/B.50:

Apçağa karyesinde Kardaşoğlu'nun iflâs i'lâmı kayıdır

Der-devlet mekîne 'arz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki Eğin Kazâsı'na muzâfe Apçağa karyesi mütemekkinlerinden olup bundan akdem iflâsları zâhir olan Pilosoğulları Serkis ve Nikofos zimmîlerden mesfûr Nikofos zimmî müflisen hâlik olup karındaş-ı mesfûr Serkis zimmî mülk ve eşyâsını be-tarîkü'l-fermân ma'rifet-i şer'le ashâb-ı düyûna guremâ idüb ism-i mâl itlâk olunur mâl kalmayub mesfûr-ı medyûn habse ilkâ ve müddet-i vafire habs ve a'lâsına hükm-i şer'î oldukda habsden tahliye ve müflis olduğunu muş'ir kimesne tarafından dahl ve ta'arruz olunmamak için cânib-i şer'den yedine işbu i'lâm-ı şer'î i'tâ olunmağın ol ki vâki'ü'l-hâldir pâye-i serîrü'l-a'lâya 'arz ve i'lâm olundu bâkî emr ve fermân ve lutf ve ihsân hazret-i men-lehü'l-emrindir tahrîren fi evâhir-i şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (19-27 Haziran 1843)

S.21-22/B.51:

(S.21) Apçağa karyesinden Kardeşoğlu Filyos'un zevcesinin ev hücceti kayıdır

Eğin Kasabası'na muzâfe Apçağa karyesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem hâlik olan Pilos veled Benlikos nâm zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Margirit veledet Bedros ve kebir oğulları Serkis ve Nikofos ve Manuk zımmîlere münhasıra oldukdan sonra verese-i mezbûrûn mesfûrân Serkis ve Nikofos zımmîlerin medyûn ve müstağrik oldukları hâlde iflâsları zâhir oldukdan sonra mesfûr Nikofos medyûnen hâlik oldukda ashâb-ı dÿûndan Apyaroğlu İgob ve Çobanoğlu Mihail ve Kesbar ve Andonoğlu Ovanis ve Berber Torosoğlu İstefan ve Ladifoğlu Mardoros ve kasabadan Davitoğlu Ovanis ve Bogosoğlu karabet ve Abram ve Kuyumcu Serkis nâm zımmîler meclis-i şer' de medyûn-ı mesfûr Serkis ve anası Margirit ve mersûm Manuk muvâcehelerinde her birleri bi'l-asâleten şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm iderler ki mesfûrân Serkis ve hâlik-i mesfûr Nikofos zimmiyân zimmetlerinde bâ-tahvîl alacaklarımız olub karye-i mezbûrde kâ'in ma'lûmü'l-hudûd tahtânî ve fevkânî mülk menzilleri ma'rifet-i şer'le bey' ve müzâyede ve be-tarîkü'l-guremâ dÿûnlarımıza edâ olunması matlûblarımızdır didiklerinde mersûme Margirit Nasrâniye menzil-i mahdûd-ı mezkûre kanatlu kapu ve havlu ve iki kat mahzen ve fevkânî aşhâne ve üzerinde iki bâb oda ve sofa ve tahtında dîvân hâne ve bir bâb kenifi kendü mâlîmdan nefsim için binâ idüb yedimde mülk ve hakkım olub büyût-ı 'adîde-i mezbûreden mâ'dâsı verese-i mezbûrûn mâllarıdır deyü def'le mukâbele idicek mekâlini mübeyyin beyyine taleb olundukda karye-i mezbûrden olub li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirûn olan Makdisi Hazer ve Apyaroğlu Bogos nâm zımmîler li-eserü'l-istîshâd fi'l-hakîka karyemiz derûnunda kâ'in hudûd-ı erba'ası ma'lûmumuz olub firunun karşusunda kanatlu kapu ve havlu ve iki kat mahzen ve üzerinde aşhâne ve fevkânî iki bâb oda ve sofa ve tahtında dîvân hâne ve bir bâb kenifi işbu Margirit veledet Bedros nefsiçün kendü mâlîndan binâ ve ilâ-elân yedinde mülk ve hakkı olduğuna bizler şâhidleriz ve şehâdet dahî iderüz deyü her birleri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde lede't-tezkiye şehâdetleri hayyizi kabûlde vâkı'a olub verese-i sâ'irenin 'alâka ve medhalleri olmadığı ba'de'l-isbât menzil-i mezkûrdan büyût-ı 'adîde-i mezbûre mersûme Margirit Nasrâniye'nin mülkü oldukda oğlu Manuk zımmî dahî menzil-i mezkûre müşterek idüb babası hâlik-i mesfûr Filos menzilinden hâsseten almak için ber-minvâl-ı meşrûh cânib-i şer'den mersûme Margirit ve oğlu (S.22) Manuk yedlerine hüccet virilmeğin mâ-hüve'l-vâki'bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Cemâziye'l-ülâ sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (19-27 Haziran 1843)

Şuhûdu'l-hâl

Kâtib-i mahkeme Müftü-zâde Yaşar Efendi

Karye-i mezbûre sâkinlerinden Salih Efendi

Gül Ağa-zâde İbrahim Ağa

Murtaza Beğoğlu Mustafa Ağa

Şuşanoğlu Makdisi Hazer

Kezber Hacedir veled Mardoros

Andonoğlu Ovanis'in oğlu

Muhzır Monlâ Mustafa bin Osman-zâde

Apyaroğlu Hoca İğob

Çobanoğlu Poca Mihail

Andonoğlu Pergam

Ve gayrühüm

S.22/B.52:

Elli dokuz senesine mahsûben sahîh memleket mesârifî olarak sahh-ı 'âlî keşîde buyurulmuş olan tevzî' defterinden her ne kadar tenzîl buyurulmuş ise de ahâlînin deynleri ve makbûlleri olduğundan mahallerine virilmek üzere cümle ma'rifetiyle tevzî'e idhâl olunan mebâligâtın beyân defteridir ki ber-vech-i atî zikr olunur sene 59 (1 Şubat 1843-21 Ocak 1844)

Gurûş

280 Mürûr-ı 'ubûra virilan hayvân kirâsı

100 Harpurut'a giden hazîne kirâsı ve torba bahâsı

70 Akçe noksânı

250 Ali Beğ'in muhâsebesine gidenlere mekârî kirâsı

225 Şehir eminine ilbâs olunan hil'at bahâ

56 Dâ'ire ağavâtınvirilan hayvân kirâsı

981

43 Konağın nuhâs ve kalayı

450 Mefrûşât bahâsı ve sekbân ücreti

550 Hayvân kirâsı

324 İngiliz elçilerine virilan hayvân kirâsı

900 Hacı Şerif Ağa mâddesine gidenlerin mesârifî

3248

670 Sarâydar mâhiyesi

1500 Voyvoda mesârifinden

200 Baltabir üstâd mesârifî

350 Hâkimin harc-ı bâb

3000 Me'mûr mübâşirân ve sekbânân ve sâ'ire yevmiyeleri

8968

2568	Ber-mûceb-i cenâh makbûl tutılmayan minhâ
6400	
1500	Umûr-ı memleket için Der-‘aliyye’ye gönderilan Hacı Ali Ağa’ya
	harcırâh
7900	
	Tenzîlâtdan ahâlînin makbûlleri olmıyan
	<u>Gurûş</u>
225	Sandık eminine ilbâs olunan hil‘at bahâ
43	Konağın nuhâs ve kalayı
1500	Voyvoda ağanın mesârifinden
450	Sarâydar mâhiyesi
350	Hâkim efendinin harc-ı bâbı
2568	

S.22/B.53:

Vech-i meşrûh üzere

Ber-vech-i bâlâ Eğin Kazâsı’nın elli dokuz senesine mahsûben sahh-ı ‘âlî keşide buyurulmuş olan defter tevzî’inden tenzîl buyurulan cem‘an sekizbin dokuzyüz altmış sekiz gurûşı ahâlî-i kazâ İslâm ve re‘âyâ tahkîk ve tedkîk idüb fâhiş görinan ber-vech-i cenâh ikibin beşyüz altmış sekiz gurûşı ba‘de’t-tenzîl bâkîsi olan altıbin dörtyüz gurûş ile Der-‘aliyye’ye cânib-i vilâyetden i‘zâm olunan Hacı Ali Ağa’ya harcırah bin beşyüz gurûş ki cem‘an yedibin dokuzyüz gurûş borcumuz ve deynimizdir deyü kazâ-i mezbûr voyvodası ‘atûfetlü Ahmed Ağa huzûr-ı şer‘de hâzır olduğu hâlde takrîr ve iltimâs itmeleri bu mahalle şerh virildi.

İşbu defter-i mumzî nâtik olduğu vecihle fâhiş görünüb rahmen li’l-fukarâ tenzîl olunan meblağdan mâ‘dâ kûsûr kalan yalnız iki yük kırkdörtbin dörtyüz elli dört gurûş ta‘dîl ve tesviye şurûtına ri‘âyeten ahâlî-i kazâyâ tevzî’ ve taksîm ve tahsîl olunub mebâliğ-i mezbûreden hazînemize râci‘ olan akçelerin serf‘en irsâliyle kûsûrının dahî yerlü yerine te‘diye ve teslîm olunması husûsına mübâderet ve zinhâr bir akçe dahî zamm ve tevzî’inden tevakkî ve mübâ‘edet olunmak deyü fi 7 CA (Cemaziyelevvel) sene (12)59 (5 Haziran 1843)

S.23/B.54:

Apçağa karyesinden Katr Ağası Hacı Mustafa Ağa’nın hânesi Der-sa‘âdet’e mürûrî için vürûd iden mektûb-ı sâmi kaydır

Gayret-mendim ağa

Fî'l-asl Eğin Kazâsı'na muzâfe Apçağa karyesi sâkinlerinden olub bir müddetden berü Der-sa'âdet'de tavattun itmiş olan Hacı Mustafa Ağa müsinn ve ihtiyâr ve kâr-ı kisbe 'adîmü'l-iktidâr olarak ol tarafa gidemiyeceği ve ol tarafda bulunan zevcesi Dinsend nâm hatun ile bir buçuk yaşında bir nefer oğlu ve iki nefer kerîmesi dûçâr-ı sefâlet olduğu beyânıyla Der-sa'âdet'e mürûrlarına ruhsat i'tâsı husûsı merkûm tarafından bâ-'arzuhâl inhâ ve istid'â ve merkûmların şâyân-ı ruhsat olduklarına dâ'ir Eğin Kazâsı nâ'ibi efendinin bir kıt'a i'lâmı irâ'e ve takdîm olunmuş ve o vecihle bu tarafa mürûrlarına ruhsat virilmiş olmağa îcâb iden mürûr tezkerelerinin i'tâsıyla merkûmların Der-sa'âdet'e i'zâm ve irsâlleri husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında kâ'ime tahrîr ve tesyîr kılınmıştır inşâ'a'l-lah-ı te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete dikkat eyleyesiz

fi 29 CA (Cemaziyelevvel) sene (12)59 (27 Haziran 1843)

S.23/B.55:

Bağçe Mahallesi'nden İbrahim Efendi'nin diğer mektûb-ı sâmi kaydır

Ref'etlü gayret-mendim ağa

Eğimli İbrahim nâm kimesne Eğin Kasabası'nda vâki' Bağçe Mahallesi'nde sâkine zevcesi Hanife nâm hatun ile kızı Ayşe'nin ol tarafda kimesneleri olmıyarak dûçâr-ı zarûret oldukları beyânıyla Der-sa'âdet'e mürûrlarına ruhsat i'tâsı husûsını mukaddemce lede'l-istid'â ol bâbda tesyâr kılınan isti'lâm-nâmenin vusûlünden bahsle keyfiyet bâ-tahkîk mezbûrelerin fî'l-hakîka ol cânibde kimesneleri olmadığı Der-sa'âdet'e nakilleri umûr-ı zarûriyeden olarak virgü-yi müretteblerini dahî beş sene müddetle yine ol tarafa gitmek üzere akrabâsından Ali nâm kimesne tamâmen edâya müte'ahhid idüğü ve bu cihetle bunların 'azîmetlerinde bir gûna bâs ve mahzûr bulunmadığı ifâdesine dâ'ir vârid olan 'arîzeniz me'âlî ve melfûf olan i'lâm-ı şer'î mevâdesi ma'lûmumuz olmuş ve o vecihle mezbûrelerin bu tarafa i'zâm ve irsâlleri husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında kâ'ime tahrîr ve tesyîr kılınmıştır inşâ'a'l-lah-ı te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete mübâderet eyleyesiz

fi 19 CA (Cemaziyel-vvel) sene (12)59 (17 Haziran 1843)

S.23/B.56:

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı 'Âlî Kapucubaşlılarından Arabgir Kazâsı voyvodası sa'âdetlü ağa dâme mecduhu ve şerî'at-şî'âr Arabgir ve Eğin ve Çemişgezek ve Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm

ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü beğler ve ağalar zidet mekâdirühüm ve vücûh-ı memleket ve iş erleri inhâ olunur ki

Beyândan müstağnî olduğu üzere bi'l-cümle sınıf-ı muntazame-i şâhâne mütekâ'idlerinin ma'âş ve mâhiyeleri Der-sa'âdet'de bulunanlarının kendülerine ve taşrada bulunanların dahî bâ-i'lâm-ı şer'î vülât-ı 'izâm taraflarından bâ-inhâ sihhati tebeyyün eyledikten sonra gönderilüb yine onların ma'rifetleriyle yedlerine virdirilmesnie ve sipâriş ve havâle ile mechûl kimesneye tekâ'üdlerin mâhiyesi virilmemesine dâ'imâ dikkak olunmak ve bunlar üç senede bir hafta Der-sa'âdet'e bi'l-'azîme isbât-ı vücûd itmedikleri hâlde mâhiyeleri terkîn kılınmak kânûn-nâme-i hümâyûn şurûtundan ve şimdiye kadar öylece icrâ olunageldiği vâziheden ise de zât-ı şevket-simât hazret-i mülûkâneye 'atiyye-i cenâb-ı ahdiyyet olan husûs-ı celîle-i 'ibâd-perverî iktizâsınca mücerred bu makûle tekâ'üdünün esnâ-i râhda dûçâr-ı sefâlet ve zarûret olmamalarıçün nizâm-ı mezkûre fesh olunarak buldukları mahallin vâridât-ı mîrîyesinden olunmak üzere bâ-irâde-i seniyye nizâma rabt ve tevsîk birle kânûn-nâme-i cedîdeye idhâl kılınmış ve yedlerinede bulunan berevât-ı şerîfleri bâ-kaydiye elli yedi senesi Muharremü'l-harâm guresinden i'tibâren icâb iden ma'âş ve mâhiyeleri kâyimen mahalleri emvâlinde virilmekte bulunmuş ise de bu misillü mütekâ'idînin hîn-i vefâtlarında mutasarrıf oldukları tekâ'üdlük berâtları ber-takrîb yed-i ahire geçerek elân mâhiyeleri alınmakta olduğu cihetle bunlardan rükûb ve nüzûla muktedir olanlar üç veya altı ayda bir kere kürsi-i livâya celb ile isbât-ı vücûd itdikden sonra mâhiyeleri i'tâ ve müsinn ve hareket iktidârı bulunmayanlar dahî buldukları mahallin zâbitân ve nüvvâbı taraflarından bâ-mazbata ve i'lâm inhâ olunarak ol vecihle ifâ kılınmak üzere evvel emrde yoklama ve ahvâli bi'l-müfredât ma'âş ve ism ve şöhetlerini mübeyyin iktizâ iden sene defterlerinin bi't-tanzîm kaydlarının sahîhiyle defter-i mezkûrenin cânib-i hazîne-i mezkûreye takdîmi lâzım gelmiş olduğundan bahsle ol vecihle icrâ-yı iktizâsına mübâderet olunması bâ-emr-nâme-i hazret-i nezâret-penâhî tarafımıza irâde ve iş'âr buyurulmuş ve infâzı irâde-i 'aliyye lâzimedden bulunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmlarınız oldukda ber-vech-i muharrer mütekâ'idîn-i merkûmeden rükûb ve nüzûla muktedir olanlar üç veya altı ayda bir kere kürsi-i livâya bi'l-vücûd isbât-ı vücûd eylemeleri lâzimedden olduğundan ana göre keyfiyetin kazâlarınızda kâ'in kâffe-i mütekâ'idîn ifâde ve tefhîm ile ber-vech-i muharrer icrâ-yı iktizâsına mübâderet ve mütekâ'idîn-i merkûmeden müsinn ve harekete 'adîmü'l-iktidâr olanlar dahî ma'âş ve mâhiyelerini talep eylediklerinde ol vakt keyfiyeti bâ-mazbata ve i'lâm tarafımıza tahrîr ve iş'âra dikkat ve kazâlarınızda kâ'in kâffe-i mütekâ'idînin 'alâ-vechü's-sahîhe yine defterlerinin bâ-tanzîm Der-sa'âdet'e takdîm üzere mahzar olunarak bu tarafa sür'at-i irsâline mübâderet eylemeniz bâbında

mülhakâtıyla Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Medîne-i Diyarbekir'den işbu buyuruldu tahrîr ve seccâdecibaşı Mehmed Ağa ile ba's ve tesyîr olunmuşdur gerekdir ki müceb-i buyuruldu 'amel eylesiz deyü fi 7 C (Cemaziyelahir) (12)59 (5 Temmuz 1843)

S.24/B.57:

Altun ta'rifesi sûreti kaydır

'Atîk Sultân Ahmed ve Sultân Mahmud ve Sultân Mustafa hazretlerinin fındık altınları dirhem 1 gurûş 45 para 10

'Atîk Sultân Mahmud hazretlerinin tam ve nısfıye altunu dirhem 1 gurûş 44 para 30

'Atîk Rumî altunu dirhem 1 gurûş 44 para 5

'Atîk Sultân Mustafa altununun tam ve nısfıyesi ve Sultân Hamid hazretlerinin yedinci târîhine kadar tam ve nısfıye altunlarının dirhem 1 gurûş 42 para 30

Fındık ve İstanbul ve rub'iyye ve cedîd Rumî altunları dirhem 1 gurûş 37 para 25

'Atîk 'Adlî altunu dirhem 1 gurûş 39 para 5

Cedîd 'Adlî altunu ve rub'iyyesi dirhem 1 gurûş 35 para 10

Hayriye altunu dirhem 1 gurûş 41 para 5

Mısır altunu dirhem 1 gurûş 32 para 15

Mısır'ın Parbut altunu dirhem 1 gurûş 31 para 10

Yüzlük ve ikilik ve altmışlık ve zolota gurûş dirhem 1 para 13

Cihâdiye dirhem 1 gurûş 2 para 7

Mısır parası dirhem 1 para 32

Sâhib-i kıran dirhem 1 gurûş 2 para 26

Benabat dirhem 1 gurûş 0,5 para 12

Yaldız altunu dirhem 1 gurûş 47

Macar altunu dirhem 1 gurûş 46 para 10

Lira ve Enperyal ve Lizbonte altunları dirhem 1 gurûş 43 para 10

Napolyon ve Luyic altunları dirhem 1 gurûş 42 para 20

İspanya altunu dirhem 1 gurûş 41

Direkli riyal ve nısfıye 'aded 1 gurûş 22 para 33

Kuşlu riyal ve nısfıye 'aded 1 gurûş 21 para 36

Fırank 'aded 1 gurûş 21 para 10

Mora riyali 'aded 1 gurûş 18 para 38

Yazulu karpure 'aded 1 gurûş 16 para 37

Kuşlu karpure 'aded 1 gurûş 16 para 10

Yigirmi rakamlı havasık dirhem 1 gurûş 1 para 29

On rakamlı Cırık dirhem 15 gurûş 1 para 27

Üç ve beş rakamlı ta'bir olunan dirhem 1 para 35

Soldo (?) dirhem 1 gurûş 1 para 38

Rağzıra ve Kaver altmışlığı dirhem 1 gurûş 1 para 25

İşbu elli dokuz senesi Şaban-ı şerifinin yigirmi birinci günü bâlâda muharrer meskûkâtı fiyât-ı mezkûre ile mübâya'acı tarafına virilüb yeniden çıkarılacak meskûkâtın teksîrine değin Mahmudiye altını tam olarak yigirmi gurûşa ve nısfı on gurûşa ve rub'u beş gurûşa ve altılık ve beşlik ve üçlük ve altmışlık ve yarımlik ve rub'u dahî fiyât-ı mukarrere ile alınub virilmesi tenbîhâtıyla bir kıt'a fermân sûreti ve bir kıt'a buyuruldu ve bir kıt'a beyân-nâme Eğin Mahkemesi'ne şeref-vürüd eyleyüb sicil-i mahfûza kayd ve sebt olmuşdur ve's-selâm

Fî 12 N (Ramazan) (12)59 (6 Ekim 1843)

S.25/B.58:

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Eğin Kazâsı nâ'ibi mevlânâ zîde 'ilmihu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Polıçeci esnâfindan Manuk nâm zımmînin esnâf-ı merkûmden ve Eğin mütemekkinlerinden karındaşları Artin ve Bedros nâm zımmîler zimmetlerinde ecnâs-ı emti'a-i esmânından dolayı matlûbı olan kırkdörtbin gurûş mersûmândan tamâmen tahsîl ve mersûm tarafına irsâl ve mümkün olamadığı hâlde mersûmân bu tarafa ihzâr olunmak üzere keyfiyet iş'âr olunmak bâbında vâki' olan inhâya mebnî Sadr-ı a'zam cânibinden sene-i sâbıka Rebî'ü'l-ahiri'nde mektûb tastîr kılınmış ve mersûmân mersûm Manuk'dan mukaddemce seksandörtbin gurûşluk ecnâs-ı emti'a alub bey' ve fûrûht idüb ba'dehu tüccârân ma'rifetleriyle muhâsibleri bâ-rû'yet birbirlerinde bir akçe alacakları zuhûr eylemediğine mebnî muhâsebe-i mezkûre defteri tüccârân ma'rifetleriyle temhîr ve mersûmân yedlerine virilmiş ve mu'ahheren mersûm Manuk

yine da'vâya tasaddî ile Eyâlet-i Diyarbekir müşîri sâbık düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Vecihi Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu zamânında Eğin ve Harpurut mahkemelerinde iki def'a terâfû'lerinde mersûm Manuk'un bu bâbda hakkı olmayub ikibin yediyüz yetmiş bu kadar mersûmâna vireceği zuhûr eylediğini müşîr i'lâmât-ı şer'iyeye i'tâ ve Eğin Mahkemesi'nde virilan i'lâm bâlâsına müşîr-i sâbık müşârün-ileyh tarafından sahh keşîde kılınmış ise de hâlâ Diyarbekir müşîri düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim İsmail Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu ber-vech-i muharrer tasdîr kılınan mektûba imtisâlen keyfiyeti Eğin voyvodası ve vücûhına lede't-tahrîr inhâları ikibin yediyüz yetmiş bu kadar mersûm Manuk'da mersûmların alacakları olub mersûma virecekleri olmadığı tahkîk eylemiş olduğu beyânıyla mersûmın bî-vech vâkî' olan mu'ârazası men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrını müşîr-i müşârün-ileyh vârid olan şukkasında tahrîr ve iltimâs eylediğini kapu kethüdâsı tarafından bâ-takrîr ifâde olunmuş ve keyfiyet tüccârân ma'rifetleriyle lede't-tahkîk bu husûsun mukaddemce bi'd-defa'ât murâfa'a-i vâkî'asında mersûm Manuk iddi'âsında haksuz idüğü nümâyân olmağla bu sûretde bermûceb-i inhâ emr-i şerîfim ısdârı re'y-i manût idüğü ticâret Nezâreti tarafından i'lâm kılınmış olmağla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin husûs-ı mezkûr inhâ olunduğu üzere olduğu hâlde mersûm Manuk tarafından bî-vech-i şer'î dahl ve ta'arruz itdirmeyüb men' ve def' husûsuna mübâderet olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzîmü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâhir-i şehri-i Ramazan sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (15-24 Ekim 1843)

S.25-26/B.59:

(S.25) Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Kamah ve tevâbî'i kazâlar mütesellimi sa'âdetlü beğ ve şerî'at-şi'âr Eğin ve Çemişgezek kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü ağalar zîde kadrühümâ ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve kurâ muhtârları inhâ olunur ki

Rabbimiz te'âlâ ve takaddes hazretleri zât-ı şevket-simât hazret-i pâdişâhîyi dünyâ durdukca arâyiş-i serîr-işevket-masîr-i saltanat buyursun her hâlde iftâr-ı hümayûn-ı me'adelet-nişârları ve vedî'a-i hâlikü'l-berâyâ olan ahâlî-i ve teb'a-i devlet-i 'aliyyelerinin mezâlim ve te'addiyâtdan vikâyeleriyle refâh ve asâyiş-i istirâhat ahvâlleri esbâbının istikmâline masrûf ve nizâmât-ı umûr-ı 'ibâd bulunan vükelâ ve vüzerâ-yı 'izâmlardan zîr-i idârelerinde bulunan ahâlî ve fukarâ ve re'âyânın dâ'imâ ve müstemiren himâyet ve siyânetleriyle rencide ve te'addî olunmamaları matlûb ve

mültezim-i hazret-i pâdişâh-ı me'adelet mevsûf olduğundan muhavvel 'uhde-i hâlisânemiz olan mahaller ahâlî ve fukarâ ve re'âyâsının her hâlde tahkîk ve temhîr-i ahvâlleriyle mezâlim ve te'addiyâtdan vikâyeleri ve istikmâl-ı esbâb-ı refâh ve asâyişleri husûsuna taraf-ı hâlisânemizden hemîşe sarf-ı yara ve dikkat olunmakda olub bi-lutfuhu te'âlâ sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i mülûkânede muhavvel 'uhdemiz bulunan mahaller ahâlî ve re'âyâsının asâyiş ve huzûrları günden güne efvân ve kemâl-ı emniyet taraf ve ihtâr ve nemûn ise de mürettebât-ı memleket ve mesârif-i vilâyetin tanzîm ve tarafımıza takdîm olunan kazâlar mumzî tevzî' defterlerinden fâhiş ve zâyid görinan mesâriflerin tenzîl ve tenfihiyle mâ'dâsının tahsîliçün bâlâları buyurulub sahh keşidesiyle usûlü vecihle i'âde olunmakda olub ba'zı kazâlar voyvoda ve mütesellim ve zâbitleri kemâl-ı irtikâb ve denâ'eti hasebiyle hâkim ve ba'zı vücûh ile yekdil ve yekcihet olarak beynlerinde tenzîl olan meblağ yine tamâmıyla ahâlî-i kazâyâ tarh ve tevzî' idüb tahsîl eylemekde oldukları rû'yet olunmuş ve bu husûs mekâr-ı sihat olduğu hâlde bu makûle voyvoda ve mütesellim ve vücûhlar haklarında 'ukûbât-ı şedîde ve te'addiyât-ı lâzimenin icrâsıyla tanh ve tahsîl eylediği tenzîlâtının bi'l-istirdâr ahâlî ve fukarâyâ reddi lâzimededen bulunmuş ve o makûle asâ'et ve irtikâba tasaddî tasaddî ve cür'et idenlerin zâhire ihrâcı zımnında tahkîk ve temhîr-i ahvâlleri lâzım gelmiş ve rû'yet olunan asâ'et ve te'addiyât dahî ba'demâ vukû'a gelmamek üzere bir râbita ve usûl tahtına konulub ahâlî ve fukarâ ve re'âyânın bu misillü te'addiyâtdan vikâyebiyle bu yüzden dahî taraflarından cânib-i seniyyü'l-menâkib-i hazret-i pâdişâhîçün da'vât-ı hayriyye isticlâbı lâzımden ve iktizâ-yı mezâminden bulunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmunuz oldukda ba'de ezîn rûz-ı Kasım ve Hızır iltibâriyle senede iki def'a tanzîm olunacak altışar aylık mürettebât ve mesârifât-ı memleketin tevzî' defâtiri mahallerinde hakk ve hakîkati vecihle tanzîm olunarak hâkim ve 'ulemâ ve vücûh ve muhtârân ve mahallât ve kurâ muhtâr ve kocabaşları hâzır oldukları hâlde (S.26) muvâcehelerinde evvel emrde kırâ'at olunub fâhiş ve zâ'id ve gayrı vâki' mesârif dâhil olduğu hâlde tenzîl olunarak ba'dehu defterlerin tanzîm ve temhîriyle tarafımıza gönderilmesi ve tarafımızdan kemâl-ı tedkîk birle tenkîh ve bâlâları buyurulub li-ecli't-tevzî' sahh keşidesiyle i'âde olunduktan sonra gayr-ı ez-tenzîl kûsûr mebâliğ mahallerinde kezalik hâkim ve 'ulemâ ve vücûh ve muhtârân-ı mahallât ve kocabaşlar hâzır oldukları hâlde kazâların mu'teber olan sehm ve hâne ve tavattunlarına ta'dîl ve tesviye usûlüne ri'âyet olunarak tevzî' olunub ol vecihle tahsîl kılınması kat'iyü'l-mekâl matlûbumuz olub ancak sûret-i tevzî' ma'lûm olmak ve her bir mahallât ve kurâ ve hâne ve sehm ve tavattun gayr-ı ez-tenzîl kûsûr mebâliğden kaçır gurûş icâbet eylediği ve i'âde olunan tevzî' defterlerinin bu tarafda olan kaydına bi't-tatbîk muvâfakat ve mübâyeneti bilinmek için tevzî' olunan sahîfenin birer kît'a mumzî defâtirinin bâ-i'lâm serî'en tarafımıza gönderilmesi ve senede iki def'a mu'tâd

olan tevzî'lerden mâ'dâ evkât-ı sâ'irede aralık tevzî'i misillü tevzî' vukû'a gelmemesi husûslarına bezl-i mukadderet ve her hâlde ahâlî ve fukarâ ve re'âyânın mezâlîm ve te'addiyâtından vikâyeleriyle cümleden taraf-ı eşref-i hazret-i mülûkâne için da'vât-ı hayriyye isticlâbına işbu buyuruldu cümle muvâcehesinde 'alenen feth ve kırâ'atla harf be-harf icâbının icrâsıyla sicil-i mehâkime kayd ve işâret ve zinhâr hilâfî vaz' ve hareket vukû'ını tecvîzden begâyet tevakkî ve mübâ'edet eylemeniz Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyûn ve ermekân-ı Hürpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve divitdârımız (boş) er karındaşı Emin Efendi mübâşîr ta'yîn ile ba's ve tesyîr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfindan tehâşi ve mübâ'edet eyleyesiz deyü ve's-selâm fî 29 L (Şevval) (12)59 (22 Kasım 1843)

S.26/B.60:

Abrenk karyesi ahâlîleri odun virmemek için ısdâr itdikleri fermân kaydıdır

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Eğin Kazası nâ'ibi mevlânâ zîde 'ilmihu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Eğin Kazası'na tâbî' Abrenk karyesi ahâlîsi üzerlerine vârid olan tekâlîf ve sâ'irelerini edâda kusûrları olmayub ta'zir itmekleri icâb itmez iken kazâ-i mezbûre voyvoda ve hâkimi bulunanlar câniblerinden kendü dâ'ireleriçün beher sen on beş yigirmi kelek hatab mütâlebe ve cebren tahsîl olunmakta olduğu ve bu keyfiyet perîşânlıklarını mûcibi düğü beyânıyla bu makûle vâki' olan mezâlîm ve te'addiyâtın men' ve def' bâbında emr-i şerîfim sūdûrını karye-i merkûme ahâlîsi bu def'a bâ-'arzuhâl istid'â itmeleriyle Dîvân-ı Hümâyûnûmdan muktezâsı sū'âl olundukda inhâ olduğu üzere ise o makûle mezâlîm ve te'addiyâtın men'i için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak fermânım olmağın imdi zamân-ı 'adâlet-efzân-ı pâdişâhânemde ahâlî fukarâsına ve sâ'ir hiç ferde zulm ve te'addî olunduğuna kat'en rızâ-yı şerîfim olmamağla inhâ olunduğu üzere mahkeme ve voyvoda hânesiçün hatab mütâlebe olunduğu muvâfık-ı nefsu'l-emr olduğu hâlde o makûle vâki' olan mezâlîm ve te'addiyâtın men' ve def' husûsuna mübâderet olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i şehri Rebî'ü'l-ahir sene tis'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (1259) (21-29 Mayıs 1843)

S.26-28/B.61:

(S.26) Mûcebince Diyarbekir Eyâlitî müşîri devletlü İsmail Paşa hazretlerinin buyuruldu kaydır

Şerî'at-şî'âr Me'âdin-i Hümâyûn'ın hâvî oldığı kazâların kuzât ve nüvvâbı efendiler zîde fezâ ilehüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodagân ve zâbitân 'izzetlü beğler ve ağalar ve dâ'iremiz mütehayyizânından olub zikr-i atî husûsa tarafımızdan me'mûr ve ta'yîn kılınmış olan ref'etlü Sabit Efendi zidet-mekâdirehüm va vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri ve nevâhî ve mahallât ve kurâ intiyârânı ve kocabağşları inhâ olunur ki

Cenâb-ı rabbü'l-'âlâ 'ömr ve ikbâl-ı hazret-i şâhâneyi tezâyüd ve nâ-ma'dûd buyursun terfih-i ahâlî ve 'ibâd ve i'mâr-ı memâlik ve bilâd ve kasabat mercetesinin merkez husûlüne fettâh ve îsâlî akdem ve 'ubûr ve müstelzim-i şâhâneleri olub işbu husûs-ı hayriyye mehûsın dahî husûlü teksîr-i zirâ'at ve hırâset ve tevkîr-i sınıyî' ve ticâret mâddelerine mevkûf bulunmuş ve lehü'l-hamd ve'l-minnet memâlik-i mahrûsetü'l-mesâlik-i şâhâne bilâd-ı ecnebiye ibrâhiyesine mukayyes olmayub icâbât-ı mevkiyye mugâyeresince mübennet ve mahsûldâr ve envâ'-ı mahsûlât istihsâline münâsebeti vâhîde-i sikkenin dahî her bir husûsda istidâd ve kâbiliyeti meşhûd ve nemûdâr ise de el-hâletü hazîhi Anadolu ve Rumili'nin ekser mahalleri mevrû'atdan hâlî ve ahâlîsi kâbiliyet-i zâtiyelerinin icrâsında tesâmüh ve tekâsül ile felâhet ve sınıyî'den mahrûm oldukları emr-i vecihi ve zamân-ı me'adelet iktirâr-ı hazret-i mülkdârîde memâlik-i mahrûse-i şehinşâhîde umûr-ı zirâ'at ve sınıyî' ve ticâretin teksîr ve tevkîr ve teşhîdiyle bi'l-cümle ahâlî ve berâyâ ve teb'a ve zîr-i destânın mekâsî'-i dâra takdirce ve ticâretin esbâbı zâhire ve bâtinenin hakkında icrâ-yı lâzım gelan husûsât her bir mahalle göre ne vecihledir mahallerinden isti'lâm ile mütevakkıf idüğü bedihî bulunmuş olduğundan mevâdd-ı meşrûhenin husûli esbâb-ı hüsnün istihsâline temşiyet ve istidâd ile müşîr mâdde-i nâfi'anın icrâsına sarf-ı iktidâr olunması husûsuna mukaddemce idâresine müte'allik buyurulmuş ve be-tevfîkehu te'âlâ sâye-i şevket-vâye-i hazret-i mülûkdârîde bu emin (S.27) bulunanın kuvveden fi'ile ihrâcı husûsı dahî evvel emrde Anadolu ve Rumili'nde vâki' eyâlet ve elviyenin 'ale'l-infirâd kazâ ve ve nevâhisinde envâ'-i zehâyir ve hukûkât ve eşcâr-ı sâ'ireden ne makûle mahsûlât husûlü me'mûl ve ahâlîsi ne ile me'lûfdur ve kalas ve sınıyî'e olduklarında dahî alât ve devât ve sâ'ireden şâmil eşyâya ve ne sûretle i'âneye mutâclardır su başında ve aher mahzûde mebnî terk olunmuş ve bilâ-sebeb hâlî ve mevrû'atdan berî kalmış mahallerin i'mâr ve ıslâhına dâ'ir ve mehâzir-i vâki'esinin def'ine mütedâyir mutâla'aları nedir ve her bir kazâ vevvâhisinde nihâde ta'yîn ile kankısı ve kaç sâ'at mesâfe ve kisb-i ticâretleri ne şehir iledir ve sevâhile eşyâ ve sâ'ireyi ne ile nakli derler ve isticlâb-ı sehûlet için

buldukları mahal tarîklerinin muhtâc-ı tesviye olan mahallerin yapılması ve o vecihle dere ve göller vâfir sular olub beyhûde ve bî-hâsıl cereyân itmekte ise mahalline göre ufuklarının birbirine ve bi'l-ahere cesîme icrâsıyla mücerred ve mesâliki tathîr ve sınıyî ve kâr olan ve sağrı lâzım gelen mahalleri ta'mîr ve tevsîh ve ba'zı cudûller küşâd olunarak ve îcâbı vecihle sedd ve bendler yapılarak o makûle suların sal ve kelek veyahud aheriyle sevâhile hatab ve keraste ve zahîre ve eşyâ-i sâ'ire nakli ve ba'zı bağçe ve tarla sakı zımında isgimâliçün ber-vech-i tadrîc ve teshîl ve tesviye ve tanzîmi ne sûretle olabilir ve el-hâletü hazîhi Anadolu ve Rumili'nin ekser mahallerinde i'mâr olunmakta olan kilim ve alaca ve bez ve sâyir gûnâ emti'a ve eşyânın bedeli li-ecli't-tedrîc hire-i matbû'iyeye vaz' ve kesret üzere 'adem-i i'mâline sebep olan mevânî'in dun'umâ neye mütevakkıfdir mevâdd-ı mezkûrenin mahallerinde bi'l-etrâf tezkîr ve musâla'a erbâb-ı vukûfdan tahkîk ve istikfâh ile zâhire ihrâc olunarak keyfiyet-i mes'ûle üzerine lâzım gelen mevâdd mahallerinde ve hâzıra bend ben ve iş'âr ve iş'ârât ve bu husûsât-ı mezkûreden maksad olunan ancak memâlik-i mahrûse-i hazret-i cihân-bânînin bi'l-i'mâr sâye-i ihsân-vâye-i mülûkânede ahâlî ve fukarânın istirahat-ı hâlleri mâdde-i hayriyesi isticlâb ve istihsâlden 'ibâret oldığı ecilden i'lâm ve işâ'esiyle cânib-i cenâb-ı seniyyü'l-cevânib-i hazret-i mülûkâne için isticlâb-ı da'vât-ı hayriyeyi mübâderet kılınarak cevâbları vürûdunda icrâ-yı iktizâsına bakılacak ise de husûsât-ı mezkûrenin ber-vech-i muharrer tahkîk ve tedkikle cevâblarının vürûdu vakte muhtâc olduğu cihetle husûs-ı mezkûrın ol vecihle icrâ-yı iktizâsına bi-lutfuhu te'âlâ duhûl idecek altmış senesinde bakılacağına binâ'en bu sene ashâb-ı tilâvet ve a'sâr ve tâ'ife-i tüccâr taraflarından ahâlî ve rençberândan hayvân ve tohum tedârikinde akçe istiyan ve istikrâzına muhtâc olan bi't-teşvîk i'âne itdirüb zî-kudret bulunan ahâlî hakkında dahî tergîbât-ı lâzime îfâsıyla ekdirüb bişdürmeğe sa'y olunması husûsları meclis-i zirâ'at ve meclis-i 'ayân-ı 'umûmîde müzâkere ve tesyâr olunarak hakpâ-yı hümâyûn-ı şâhânedan lede'l-istizân irâde-i 'adâlet-'âde-i cenâb-ı şehriyârî dahî evvel müzâkerede müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan keyfiyet lâzım gelenlere taraf-ı eşref-i hazret-i vekâlet-penâhîden bâ-emr-nâme-i sâmi emr ve iş'âr buyurulmuş olduğundan gayrı ber-vech-i meşrûh zîr-i idâre-i hâlisânemizde olan mahal-i mevâke'de husûle gelen mahsûlât ve mevrû'ât ve sınıyî'den ahâlîsinin muhtâc oldukları alât ve edevât ve sâ'ire keyfiyâtının tahkîk ve tedkikle lâzım gelen hubûbâtın îzâhen 'arz ve iş'ârı husûsu taraf-ı müstecimi'ü'l-mecd ve işref-i cenâb-ı sedâret-penâhîden bâ-emr-nâme-i sâmi irâde ve iş'âr buyurulmuş ve infâz-ı emr ve fermân-ı seniyye kâffe-i me'mûrîn ehem ve esnâm ve husûsuyla işbu mâdde-i hayret-'âde-i terfih ve ahâlî ve 'ibâd ve i'mâr-ı memâlik ve bilâd kaziyesinden 'ibâret idüğü emr-i gayr-ı mühim ve bu husûs 'âmme taraflarından mesâ'î-i kâmile ve ikdâmât-ı mümkünenin kemâ yenbuğu hakkâ icrâ-yı ferâ'izi hâliyeden olduğu vâreste-i kayd-ı rakm bulunmuş ve muhavvel 'uhde-i

hâlisânemiz olan mahallerde husûsât-ı muharrerinin tahkîk ve tedkîkiyle ber-vech-i meşrûh îcâbının icrâsı lâzım gelerek keyfiyetin Diyarbekir'in hâvî olduğu kazâlara dahî taraf-ı hâlisânemizden kâtib ta'yîniyle bâ-buyuruldu tahrîr ve iş'âr kılınmış olduğu misillü Me'âdin-i Hümâyûn'un hâvî olduğu kazâlara dahî mûmâ-ileyh Sabit efendi mahsûsen me'mûr ta'yîn kılınarak gönderilmiş olduğu siz ki kuzât ve nüvvâb ve mütesellimîn ve voyvoda ve zâbitân ve muhâtıbûn-ı sâ'ire-i mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lûm-ı himâyet-melzûmlarınız oldukda zîr-i idârelerinizde kâ'in her bir kazâ ve nevâhîde envâ'-ı zehâyir ve hubûbât ve eşcâr-ı sâ'ireden ne makûli mahsûlât husûle gelmiş ve me'mûl ve ahâlîsi ne vecihle me'lûfdur ve kalas ve sınıyî'e teşvîk olundukları hâlde alât ve edevât ve sâ'ireden nasıl eşyâya ve ne sûretle i'âneye muhtâclardır ve su başı ve aher mehâzire mebnî terk olunmak ve bilâ-sebebe hâlî ve mevrû'atdan berî kalmış (S.28) mahallerin i'mâr ve ıslâhına dâ'ir ve mehâzir-i vâki'esinin def'ine mütedâyir mutâla'aları nedir ve her bir kazâ ve nevâhinin ziyâde ta'yîn iskelesi kankısı ve kaç sâ'at mesâfe ve kisb-i ticâretleri ne şehir iledir ve sevâhile eşyâ ve sâ'ireyi ne ile nakli derler ve isticlâb-ı sehûlet için buldukları mahal tarîklerinin muhtâc-ı tesviye ve refâre dolması lâzım olan mahallerin yapılması ve o vecihle dere ve göller vâfir sular olub beyhûde ve bî-hâsıl cereyân itmekde ise mahalline göre ufuklarının birbirine ve bi'l-ahere cesîme icrâsıyla mücerred ve mesâliki tathîr ve kâr olan ve hafrı lâzım gelen mahalleri ta'mîr ve tevsîh ve küşâd olunarak ve îcâbı vecihle sedd ve bendler yapılarak o makûle suların sal ve kelek veyahud aheriyle sevâhile hatab ve keraste ve zahîre ve eşyâ-i sâ'ire nakli ve bağ ve bağçe ve tarla sakı zımında iskimâli için ber-vech-i tedric ve teshîl ve tesviye ve tanzîmi ne sûretle olabilir ve el-hâletü hazîhi kazâlarınızda i'mâr olunmakda olan kilim ve alaca ve bez ve sâyir gûnâ emti'a ve eşyânın li-ecli't-tervîc hire-i matbû'iyeye vaz'ı ya'ni a'lâ ve makbûl bu sûretde konulması ve kesret üzere 'adem-i i'mâline sebebe olan mevânî'in def'i neye mütevakkıfdır mevâdd-ı mezkûrenin nâdî inzimâm-ı re'y ve ma'rifetiniz ve me'mûl-ı mûmâ-ileyh ma'rifeti ve cümle ittifâkı ile tahkîk ve istikfâh birle hakk ve hakîkati vechiyle zâhire ihrâc olunarak keyfiyet-i mes'ûle üzerine lâzım gelen mevâddın lâyiha kılınmış olmak üzere her bir kazâdan îzâhen bend bend tahrîr ve tanzîmle bâ-i'lâm tarafımıza takdîm olunması husûsuna mübâderet ve ber-vech-i meşrûh işbu husûs-ı hayriyye be-husûs mutlakâ terfih-i ahîlî ve sekene-i fukarâ ve i'mâr-ı memâlik ve bilâd ve inhâdan 'ibâret bulunmak hasebiyle bu mâddede tekâsül ve betâ'eti zuhûr iden hükâm ve zâbitân ve zî-kudret ve sâhib-i şevket mahzar-ı eşedd-i mücâzât olunacaklarını nümâyân olduğundan ana göre husûsât-ı muharrerinin mücerred lâyıkıyla tesviye ve temşiyetiyle îcâbının iş'ârına sarf-ı gayret ve mugâyir-i vaz' ve hâlât vukû'undan tevakkî ve mübâ'edet ve sükkân-ı memâlik haklarında bu vecihle hâbûh-ı nümâ-yı sâye-i perver husûslarına lutf ve 'âtifet ve ni'met kılınmış ve celâlet-i

seniyyenin kadr ve şükrünü bilerek du'â-yı nemâdî-i eyyâm-ı cereyân-ı 'ömr ve şevket ve senâ-yı kudâm-ı mecd ve saltanat me'âlî-ni'met-i hazret-i pâdişâhîye iktidâm-ı muvâzebet eylesiz ve sen ki me'mûl-ı mûmâ-ileyhümsüz siz dahî akzâ-yı darâyin ve hamiyet ve muktezâ-yı me'mûriyetin ve sana şifâhen vâki' olan ifâde ve tenbîhâtımız vecihle husûsât-ı muharrerinin ber-vech-i meşrûh tahkîk ve zâhire ihrâcıyla lâyiha kılınub her bir kazânın mumzî beyân-nâmelerinin tanzîm ve hidem-i me'mûriyetle tarafımıza takdîm olunması ve zinhâr mugâyir-i vaz' ve hâlât vukû'a getirilmeyüb bu husûsı ber-vefk-i matlûb 'alî-şevket hazretlerinin sûret-i hüsn birle husûl-pezîri husûsuna dikkat ve gayret eylemeniz bâbında Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyûn ve ermekân-ı Hurpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve tesyîr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesiz deyü ve's-selâm fi 15 ZA (Zilkade) (12)59 (7 Aralık 1843)

S.28-29/B.62:

(S.28) Şerî'at-şî'âr Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay ve Eğin kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü beğ ve ağa zide kadrühümâ ve vücûh-ı memleket ve iş erleri inhâ olunur ki

Beyândan müstağnî olduğu üzere ma'rîn ve 'âbirîne virilmekte olan matbû' mürûr tezkerelerinin 'ünvânı mahallinde tahrîr olunan veled lafzının İslâm ve re'âyâya şümûlu derkâr ve bu husûs usûl-ı müsmâ'îrenin icrâsı lâzimededen idüğü bedîdâr olduğına mebnî ba'demâ tab' olunacak tezâkire açık bırakılarak kalem ile bi'l-cümle ehl-i İslâm ile re'âyâya veled lafzının yazılması husûsuna irâde-i seniyye müte'allık buyurularak ba'de ezîn tab' olunacak mürûr tezkerelerinde dahî veled lafzının yazılmaması husûsı takdîm-i hâne-i 'âlî tarafına irâde ve tenbîh buyurulmuş ve keyfiyet cümlesinin ma'lûmu olmak üzere bi'l-cümle müşîrân-ı 'izâm ve mutasarrıfîn-ı kirâm hazerâtına iş'âr buyurulduğu misillü zir-i idâre-i hâlisânemizde kâ'in (S.29) mahallere bundan böyle veled lafzı terkîm olmayarak irsâl olunacak tezâkireden ber-mûceb-i irâde-i 'aliyye İslâma virilecek kalem ile ibn ve re'âyâya i'tâ olunacaklara veled lafzları tahrîr ve imlâ olunması husûsunun bi'l-cümle mütesellimîn ve zâbitâna bildirilmesi bâ-emr-nâme-i hazret-i nezâret-penâhî irâde ve iş'âr buyurulmuş ve ol vecihle icrâ-yı iktizâsı lâzimededen bulunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lûmlarınız oldukda fî-mâ-ba'd kazâlarınıza gönderilecek tezâkireden ber-mûceb-i irâde-i 'aliyye İslâma virilecek kalem ile ibn ve re'âyâya i'tâ olunacaklara veled lafzları tahrîr ve imlâ olunması husûsuna mübâderet ve bu husûsı icrâ-yı usûl-ı mütekâbizeden 'ibâret ve bunun hüsn-i icrâsına dâ'imâ ve müstemiren ikdâmât-ı kâmilenin buyurulması kâffe-i me'mûrîn lâzimededen idüğü vâreste-i kayr-ı işârât bulunduğundan ber-vech-i meşrûh

icrâsına dikkatle hilâfi hâl ve hâlât vukû'undan mübâ'edet eylemeniz bâbında tenbîhi hâvî Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyân ve erâmekân-ı Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr İbrikdâr Hüseyin Ağa ile ba's ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfını mü'eddî hâl ve hareket vukû'undan tevakkî ve mübâ'edet eyleyesiz deyü fi 21 ZA (Zilkade) (12)59 (13 Aralık 1843)

S.29/B.63:

Eskicioğlu Karabet zimmîye Obşin karyesi ahâlîsinin ısdâr eyledikleri emr-i 'âlî kayıdır

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ mülhakâtıyla Diyarbekir Müşîri ve Me'âdin-i Hümâyûn Emîni vezîrim İsmail Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Eğin Kazâsı nâ'ibi Mevlânâ zîde 'ilmuhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Eğin Kazâsı muzâfâtından Boşadi Nâhiyesi'ne tâbi' Obşin karyesi ahâlîsinin ikiyüz elli senesinde Eğin mütemekkinlerinden murâbahacı tâyifesinden Eskicioğlu Karabet nâm zimmî ile sâ'ir ma'lûmu'l-esâmî Müslim ve re'âyâdan istikrâz eylediği ma'lûmu'l-mikdâr gurûş beher sene üzerlerine devr-i şer'î ve ilzâm-ı rıbh olunmuş değil iken mersûm bilâ-devr-i şer'î murâbaha nâmıyla onu on üç hesâbıyla külliyetlü akçe zammıyla ellibin gurûş ve sâ'irleri dahî ol mikdâr gurûş iblâğ itmeleriyle karye-i merkûme ahâlîsi dahî bilâ-devr-i şer'î murâbaha nâmıyla zamm eyledikleri mebâliği asıl mâldan hatt ve tenzîl ve bâkî kalan deynlerini def'aten edâya kudretleri olmayub te'cîl ve taksît-i şer'î ile edâya râzılar iken def'aten talebi ve ahz ve hasbi teklîfle te'addî ve rencideden hâlî olmadıkları beyânıyla mahallinde şer'le rû'yet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını ahâlî-i merkûme bu def'a mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsrevâneme 'arzuhal takdîmiyle istid'â itmeleriyle Dîvân-ı Hümâyûn'umdan muktezâsı sû'âl olundukda medyûnun dâyinlerinden istikrâz eyledikleri akçe beher sene üzerlerine devr-i şer'î ilzâm-ı rıbh olunmuş ise dahî senede onu on bir buçukdan ziyâde murâbahaya ruhsat virmedüğü devr-i şer'î ve ilzâm olunan senelerde onu on bir buçukdan ziyâde devr-i şer'î ve ilzâm-ı rıbh olunmayan senelerde murâbaha nâmıyla alınan akçe asıl mâldan hatt ve tenzîl ve kûsûr kalan deynlerini defa'aten edâya 'adem-i kudretleri dâyinleri muvâcehesinde ber-nehc-i şer'î sâbit olan medyûnda taksît-i şer'î ile edâ-yı deyn eylemesi şurûtundan olmağla bu sûretde inhâ olunduğu üzere ise mahallinde şer'le rû'yet olunmak için emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği tahrîr olunmağla mahallinde

şer'le rû'yet olunmak fermânım olmağın imdi sen ki müşîr-i müşâr ve nâ'ib-i mûmâ-ileyhsiz husûs-ı mezbûre kemâl-ı dikkatle rû'yet birle inhâ olunduğu üzere ahâlî-i merkûmenin dâyinlerinden istikrâz eyledikleri meblağ-ı mezbûr beher sene üzerlerine devr-i şer'î ve ilzâm-ı rıbh olunmuş değil ise min-ba'd murâbaha taleb itdirilmemesi ve eğer devr-i şer'î ve ilzâm-ı rıbh olunmuş dahî senede onu on bir buçukdan ziyâde murâbahaya ruhsat virilmemekle devr-i şer'î ve ilzâm-ı rıbh olan senelerde onu on bir buçukdan ziyâde devr-i şer'î ve ilzâm-ı rıbh olunmıyan senelerde murâbaha nâmıyla zamm eyledikleri akçeyi asıl mâldan hatt ve tenzîl ve bâkî kalan deynlerini def'aten edâya 'adem-i kudretleri dâyinleri muvâcehesinde ber-nehc-i şer'î sâbit ve mütehakkik olduğu hâlde te'cîl ve taksît-i şer'î ile edâ-yı deyn itdirüb defa'aten talebi ve ahz ve hasbi taltîfiyle te'addî itdirilmemesi husûsuna mübâderet ve ve husûs-ı mezbûr zımında müdde'î-i merkûmûn taraflarından mübâşir ta'yîni matlûb olduğu hâlde mû'ahheren irâde-i seniyye-i mülûkânemle virilan nizâm mücebince ta'yîn olunacak mübâşirin hidmet-i mübâşiriye ve mesârif-i sahîhesin kendü taraflarından te'diye itdirilüb müdde'î-i 'aleyhüm câniblerinden hidmet-i mübâşiriye ve mesârif-i mütâlebe ve ahteretden ve zinhâr bu vesîle ile kimesneye gadr ve te'addî misillü vaz'dan mübâ'edet olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene tis'a ve hamsîn ve mi' eteyn ve elf (1259) (5-14 Ekim 1843)

Mücebince İsmail Paşa efendimiz hazretlerinden dahî buyuruldu sâdır olmuşdur ve's-selâm

S.30/B.64:

Eğîn Kazâsı kurâlarından Obşın karyesi sâkinlerinden karye-i mezbûre imâmı Emin Efendi ve Bölükbaşıoğlu Halil ve Abdullah ve Feyzullahoğlu Hasan ve Hüseyinoğlu Keleş ve Hüseyinoğlu Ali ve İbrahimioğlu İsmail ve ÖküzöğlüHalil ve Meklioğlu İbrahim nâmûn kimesneler bi'l-asâle ve karye-i mezbûreden sâ'ir ma'lûmetü'l-esâmî kimesneler taraflarından Boşadı a'yânı Ahmed Efendi bi'l-vekâle meclis-i şer'e hâzirûn olub hasm-ı şer'îleri olan Eğîn kasabası mütemekkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Eskicioğlu Karabet zımmî muvâcehesinde şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-ı 'annü'l-merâm iderler ki işbu Karabet zımmî ile miyânemizde ahz ve i'tâmız olmağla karyemiz ahâlîlerinden ma'lûmetü'l-esâmî kimesnelerden bilâ-devr-i şer'î onu on iki ve on üç hesâbıyla külliyyetlü güzeşte taleb itmeğın sû'âl olunub yedimizde olan fetvâ-yı şerîf ve emr-i 'âlî mantûkınca devr eylemiş olduğu güzeştesi onu on bir buçukdan ve bilâ-devr olarak ahz eylediği güzeşte hesâb ve kitâb olunub her neye bâliğ

olursa asl-ı dÿûnumuz mahsûb hatt ve tenzîl olunub girü kalan dÿûnumuza dahî mantûk-ı emr-i ‘âlî üzere te’cîl ve taksîte rabt olunmak bi’l-asâle ve bi’l-vekâle matlûbumuzdur didikde müdde’iyûn-ı mezbûrûnun iddi’â eyledikleri güzeşte müdde’âları olan mersûm ile ahâlî miyânelerinde cârî olan ahz ve i’tânın muhâsebesin rû’yet ve sebt-i defter olunmasına mütevakkıf olduğundan hesâb-ı mezkûre vâkıf olanlardan çand nefer İslâm ve re’âyâ ile muhâsebe-i mezkûre lede’r-rû’yet mersûm Karabet zımmînin ahâlî-i karyeden ma’lûmetü’l-esâmî kimesnelerden taleb eylediği cem’an elliyedibin beşyüz gurûşdan onikibin beşyüz gurûş her kÿsûnun esâmîleri altından ba’de’t-tenzîl sahhü’l-bâkî kırkdörtbin gurûş ahâlî-i karyeden bâ-defter-i müfredât ma’lûmetü’l-esâmî kimesnelerin Karabet zımmîye mütebâkî dÿûunları olduğunu ikrâr ve i’tirâf eyleyüb hesâb-ı mezkûre tarafeyn bi’l-asâle ve bi’l-vekâle râzılar ve müsâlehe ve ibrâ-yı zimmet eyleyüb ve her birleri ber-minvâl-ı meşrûh birbirlerinin ibrâlarını kabûl eylediklerinden sonra yedlerinde olan emr-i ‘âlîyi dahî mersûm Karabet zımmîye teslîm eyleyüb kat’-ı nizâ’ ve def’-i mekâl eylediklerini tarafeyn asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr eylediklerinde gibbe’t-tasdîkü’l-mu’teber mâ-hüve’l-vâkî’ bi’t-taleb ketb ve imlâ ve mersûm Karabet zımmîye yine i’tâ olundu hurrîre fi’l-yevmü’s-sâbi’ ve’l-‘aşer min şehr-i Zilhiccetü’ş-şerîfe sene tis’a ve hamsîn ve mi’ eteyn ve elf (17 Zilhicce 1159) (8 Ocak 1844)

Şuhûdu’l-hâl

Müftü-zâde Mahkeme Kâtibi Yaşar Efendi

Piyale-zâde Kamil Ağa

İmam-zâde İsmail Ağa

Mustafa Ağa ibn-i Hüseyin

Genc Osman-zâde Esba Beğ

Muhzır Mehmed

Ve gayrühüm

S.30/B.65-a:

Cenazoğlu Ovanis’in hüccet kaydıdır

Eğin kasabası ahâlîlerinden el-Hâc Mehmed bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer’-i şerîf-i lâzimü’t-teşrîfde işbu râfî’ü’l-kitâb yine kasaba-i mezbûre mütemekkinlerinden Ovanis veled Hazer nâm zımmî muvâcehesinde şöyle ikrâr-ı tâm ve ta’bîr-i ‘annü’l-merâm ider ki Fırat kurbünde vâkî’ iki tarafı mersûm Ovanis zımmînin mülk bağçesi sınıru ve bir tarafı Fırat kese ve bir tarafı hark yolu sınıru bu hudûd ile mahdûd ve mümtâz olan ma’lûmetü’l-hudûd ve ‘inde’l-cîrân bir kıt’a mülk bağçemi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı mukassededen ‘ârî bey’-i bât-ı sahîh-i şer’î ile üçbin gurûşa mersûm Ovanis zımmîye bey’ ve temlik eylediğimde ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbur üçbin gurûşı müşterî-i mersûmın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarîhi olmuşdur

keyfe mâ-yeşâ ve yuhtâr mutasarıf olsun didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-işrîn min şehr-i Zilhiccetü's-şerîfe sene tis'a ve hamsîn ve mi' eteyn ve elf (23 Zilhicce 1159) (14 Ocak 1844)

Şuhûdu'l-hâl

Kahveci Bekiroğlu Ömer

Mahkeme Kâtibi Yaşar Efendi

El-Hâc Ali Ağa

Muhzır Mehmed bin Hasan

Ve gayrühüm

Nalband Hacı Ahmed

Ve Mahtûmları Yaşar ve Osman

Hanifioğlu Yaşar

Ve Bâyi'-i merkûmın oğlu Ömer

S.30/B.65-b:

Merkûm Hacı Mehmed'in sulb-ı kebîr oğlu Ömer nâm kimesne derûn-ı hüccetde mezkûr bağçede vechen mine'l-vücûh ve sibâben mine'l-esbâb 'alâka ve medhali olmayub babası merkûm Hacı Mehmed'in mülkü olduğunu huzûr-ı şer' de ikrâr ve takrîr eyleyüb takrîr-i mezkûr bi't-taleb kibel-i şer'den işbu mahalle şerh virildi fi't-târîhü'l-mezbûr (14 Ocak 1844)

Şuhûdu'l-hâl

Kamil Ağa

Canik-zâde Hafız Mehmed

Ve Hacı Ali Ağa'nın oğlu Mustafa

Kamil Ağa'nın uşağı Mustafa bin Hacı Osman

S.30/B.66:

Medine-i Harput'dan Kemah Kazâsı'na varınca yol üzerinde kâ'in kazâlar zâbitânı 'atûfetlü ağalar ve girhâne müdürleri inhâ-yı hâlisânemizdir ki

Taraf-ı eşref-i müşîr-i ekremîden bu def'a Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay kazâlarına voyvoda nasb ve ta'yîn buyurulan gönüllüyân-ı Dergâh-ı 'âlî'dendârende-i tezkere 'atûfetlü Mehmed Emin Beğ hazretleri savb-ı me'mûriyete 'azîmet itmiş ve mîr-i mûmâ-ileyh hazretleri mütehayyizânı dâ'ire-i mekâr-ı fâhire-i veliyyü'n-na'imîden ve mer'ıyyü'l-hatr zevâtdan bulunmuş olduğundan mahal-i me'mûriyetine vusûllerine kadar sübût idecekleri mahallerde mevcûd ma'ıyyeti bulunan teb'asıyla haklarında merâsim-i mehiyy-i senevârî îfâ ve i'zâz-ı lâzimenin îfâsıyla rükûblarıçün kankısı olunan menzil bârgîrlerini mîr-i mûmâ-ileyh hazretlerinin yedinde bulunan emr-i 'âlî mücebince ücret-i lâzimesiyle i'tâ ve ol vecihle müreffehen imrârı husûsuna himmet ve i'tinâ olunması muktezâ-yı emr ve irâde-i müşîr-i efhemîden olduğu beyânıyla işbu tezkere-i dîvânî terkîm ve i'tâ olundu fi 3 S (Safer) (12)60 (23 Şubat 1844)

S.30/B.67:

Ber-müceb-i tezkere-i dîvânî

Kemah voyvodası 'atüfetlü Mehmed Emin Beğ hazretlerinin yedinde bulunan emr-i 'âlî mücebince nisf mekârî ücreti kendüden ve nisf ücreti cânib-i memleketden yüz seksan gurûş bâ-ma'rifet-i şer'î ve Ali Ağa-zâde Ali ve Arab-zâde Beğ Ağa ve Kâtib Osman Ağa ve re'âyâdan Danzikoğlu Serkis ve Halasoğlu Kirkor ma'rifetleri ile virdüğü işbu mahalle şerh virildi fi 3 S (Safer) (12)60 (23 Şubat 1844)

S.31/B.68:

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı 'Âlî Kapucubaşlılarından Arabgir voyvodası sa'âdetlü ağa dâme mecduhu ve şerî'at-şî'âr Arabgir ve Kemah ve Gürcanis ve Kuruçay ve Eğin kazâları nâ ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kazâhâ-yı mezkûre zâbitleri 'izzetlü beğler ve ağalar zîde kadrühümâ ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri inhâ olunur ki

Beyândan müstağnî olduğu üzere hakkında ahkâm-ı şer'iyeye icrâsı îcâb iden ba'zı mürted mâddelerinden dolayı taşralarda ba'zı kenâr mahkemelerde vukû' bulan murâfa'alarda lâyıkiyla dikkat olunamaması ve ba'zen dahî gazez karışması ihtimâlî cihetiyle dikkat iktizâsınca ba'de ezîn gerek bu misillü mürted mâddesi ve gerek hâşâ sümme hâşâ sebb-i nebî fazîhesi vukû'unda ve sâ'ir mucâzât-ı 'azîme-i şer'iyeye müstehakk olan mevâdd-ı nâ-marziyye zuhûrunda mürâfa'ası hakkında mer'î bulunan nizâm misillü huzûr-ı hazret-i fetvâ-penâhîde bi't-tedkîk rû'yet olunarak îcâbât-ı şer'iyyesi i'lâm-ı sahîh-i şer'îsiyle bi'l-ihbâr müte'allık buyurulacak irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhî mücebince icrâ-yı iktizâsı Der-sa'âdet'de vukû' bulacak bu misillü mevâdd ol vecihle huzûr-ı hazret-i fetvâ-penâhîde rû'yet olunacağı cihetle Asitâne-i sa'âdet'de kâ'in mahallerde zuhûr idecek 'aynı mâddenin dahî rû'yet ve murâfa'ası kezâlik huzûra mahsûs ve münhasır olması Der-sa'âdet'de ba'idce olan yerlerde dahî tedkîkât-ı matlûbe husûsuna medâr olmak ve bir gûna gazez karışmamak için böyle mâddeler müşîrân-ı eyâlet huzûrunda büyük meclislerde 'ulemâ ve müftü ve nükebâ mevcûd buldukları hâlde garezsizce rû'yet ve îcâbı sıhhati vecihle bâ-illâm ve tahrîrât Der-sa'âdet'e inhâ ve işâret kılınması ve ba'zı taşralarda icrâ-yı muhâkemâtında şübhe olunur şey vukû' bulur ise o makûlelerin dahî Der-sa'âdet'e celbiyle tedkîkât-ı lâzimesine bakılması husûsuna beyne'l-vükelâ tezkîr ve tensîb olunarak ol vecihle icrâ-yı iktizâsına irâde-i kerâmet-'âde-i cenâb-ı pâdişâhî müte'allık ve şeref sudûr buyurulmuş olduğına binâ'en zîr-i idâre-i hâlisânemizde kâ'in mahallerde ma'âza'l-lah-ı te'âlâ o makûle müzâhet vukû'unda vech-i meşrûh üzere icrâ-yı îcâbına dikkat ve ihtimâm olunması bâ-emr-nâme-i sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhî irâde ve iş'âr

buyurulmuş ve infâz-ı irâde-i seniyye lâzimededen bulunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmlarınız oldukda fî-mâ-ba'd zîr-i idârelerinizde kazâ ve kasabâtta gerek o misillü mürted mâddesi ve gerek hâşâ sümme hâşâ sebb-i nebî fazîhesi vukû'unda ve sâ'ir mücâzât-ı 'azîme-i şer'iyyeye müstehakk olan mevâdd-ı nâ-marziyye zuhûrunda mürâfa'ası hakkında mer'î bulunan tedkîkât-ı icâbiyenin icrâsı için huzûr-ı hâlisânemizde ulemâ ve müftü ve nükebâ mevcûd buldukları hâlde rû'yet ve icâbı icrâ olunmak üzere o makûlelerin bu tarafa irsâliyle keyfiyetlerinin bâ-i'lâm ve tahrîrât tarafımıza inhâsı ve bu husûsda dâ'imâ ve müstemiren dikkat ve ihtimâm olunarak ber-vech-i meşrûh icrâ-yı iktizâsıyla mugâyiri hâlât vukû'undan tevakkî ve mübâ'edet eylemeniz bâbında mülhakâtıyla Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyûn ve Medîne-i Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ve Çavuşumuz Ağası Osman ile ba's ve tesyîr kılınmıştır be-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-müceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfindan begâyet tehâşî ve mücânebet eylesesiz deyü fî 5 Z (Zilhicce) (12)59 (27 Aralık 1843)

S.31/B.69:

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim mütehayyizân-ı serâyir esbâk Dergâh-ı 'Âlî'den kethüdâmız olub bu def'a tarafımızdan kâ'im-makâm nasb ve ta'yîn olunan sa'âdetlü Hüseyin Beğ dâme mecduhu ve şer'at-şî'âr Harput nâ'ibi faziletlü efendi zîde fazluhu ve kıdvetü'l-'ulemâ'î'l-müstahkikîn me'zûn-ı bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve şer'at-şî'âr Me'âdin-i Hümâyûn'ın hâvî olduğu kazâların nâ'ibleri fütüvvetlü efendiler zîde 'ilmihum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodagân ve zabitleri 'izzetlü beğler ve efendiler ve ağalar zîdet-mekâdirehüm ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri inhâ olunur ki

Muhavvel 'uhde-i halisânemiz olan Diyarbekir kazâlarının tesviye-i umûr-ı lâzimesiyle ahâlî ve fukarânın istihsâl-ı asâyişleri zımnında bâderî-i tevfik-i na'imü'r-refik-i sübhâni işbu mâh-ı sâlin dördüncü yevm-i sebt Medîne-i Harput'dan hareket ve kıyâm ve hareket ve Diyarbekir'e 'atf-ı 'inâyet-i 'azîmet olunmuş ve be-mennihi te'âlâ Harpurut'a 'avdet ve müdâheletimize kadar Me'âdin-i Hümâyûn'ın hüsn-i tesviye umûr zımnında münâsib bir zâtın tarafımızdan Harpurut'a kâ'im-makâm nasb ve ta'yîni lâzım gelmiş ve sen ki kethüdâmız ağa-yı mûmâ-ileyhsin senin kâ'im-makâmlık-ı mezbûr umûrını muhavver lâyıkiyla edâya bezl-i mechûr ideceğin me'mûl ve manzur-ı hâlisânemiz bulunmuş olmakdan nâşî kâ'im-makâmlık-ı mezbûr bu def'a tarafımızdan 'uhde-i hamiyetine ihâle kılınmış olduğu ma'lûm-ı hamiyet-melzûmın oldukda mecbûl olduğun şîme-i mehâminleri ve hatâ'itin iktizâsı me'mûriyetin iktizâsı üzere kâ'im-makâmlık-ı mezbûr umûrını zabt ve rabt ve hüsn-i idâre iderek evvelen cenâb-ı Kibriyâ ve nizâm-nişîn-i meveddelet-i hazret-i pâdişâhî cihân-arâ olan ahâlî ve fukarânın

istihsâl-ı asâyiş-i hâl ve istikmâl-ı arâmiş-i bâllarına dikkatle her bir husûs şer'-i şerîfe tatbîk ve irâde-i 'aliyyeye tevîk birle rû'yet ve tesviyesine iltinâ ve dikkatle zinhâr mugâyir-i şer'-i şerîf ve menâfi-i cenâb-ı mevenne iktizâ-yı cenâb-ı şehriyâr-ı mes'edet elîf-i hâl ve hareket vukû'a getürülmeyüb haydûd ve kuttâ'î't-tarîk makûleleri zuhûr ider veyahud kimesne tarafından mugâyir-i emr ve rızâ hâl ve hareket vukû'a gelecek olur ise o makûlelerin men' ve def'iyle her hâlde tahsîl-i emniyet-i turuk ve memerr ve tekmîl-i refâh-ı aġâd ve ma'ber husûslarına mübâderet ve kazâhâ-yı merkûmenin emvâl-ı mîriyelerinin bir an akdem ve bir dakîka mukaddem istihsâliyle cânib-i hazînemize îsâline gayret ve müsâre'et ve lâzimü'l-inhâ olan husûsâtın peyderpey tarafımıza iş'ârına müşâberet ve bir taraftan ahâlî ve fukarâ hakkında hadîdü'l-müşerref vukû'a getürülmeyerek cümleden taraf-ı müstecimilü'l-mecd ve's-şeref hazret-i tâcidâr için dâ'vât-ı Hayriye isticlâbına bezl-i cihet ve tâtetle her hâlde senden me'mûl ve manzur-ı hâlisânemiz olan ibrâz-ı fâ'irgân-ı gezârı ve hamiiyetkârının icrâsına sarf-ı liyâkat eylesin ve siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz bi-lutfuhu te'âlâ 'uhde-i kayride yine bu tarafa 'azîmet ve müvâheletimiz itlâf-ı hafîye-i ilahîden müsted'â bulunduğu ma'lûm-ı dirâyet-melzûmlarınız oldukda ol vecihle vusûlümüze deġin aġa-yı mûmâ-ileyhi Harput'a kâ'im-makâmımız bilüb her bir husûsda tarafına mürâca'atla rızâ-yı hazret-i bâdî ve 'âlîye muvâfik re'y-i sevâbına mütebâyis ve zinhâr mugâyir-i emr ve rızâ hâl ve hareket vukû'a getürülmeyerek zîr-i idârelerinizde kâ'in kazâlar ahâlî ve fukarâ ve re'âyâsının her hâlde asâyiş-i hâlleri risânin ve bir taraftan rencide ve remîde olunmamaları esbâbının istihsâline bezl-i mechûd birle kazâlarınız emvâl-ı mîriyesinin ta'ahhüdleriniz vecihle tekâsiti duhûlünde bir akçesi girüye kalmamak üzere peyderpey cânib-i hazînemize irsâl ve îsâliyle alınması husûsuna dikkat ve ma'âza'l-lah-ı te'âlâ bir taraftan mugâyir-i rızâ-yı bârî ve 'âlî hareket vukû'a getürülecek olur ise muġbâr olunacaklarından sâye-i şâhânedede te'dîbât-ı şedîde ve mücâzât-ı lâyıklarının icrâsından dakîka fevt olmıyacağından ana göre her vecihle rızâ-yı hüdemâya harekete dikkat eylemeniz bâbında Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyûn ve Medîne-i Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ile ba's ve tesyîr kılınmışdır be-mennihi te'âlâ gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylesiz deyü fî 13 RA (Rebiyülevvel) (12)60 (2 Nisan 1844)

Hidmet-i mübâşiriyesi gurûş 150

Mûcebince kethüdâsı Hüseyin Aġa'yı kâ'im-makâmnasb idüb Hüseyin Aġa tarafından dahî kâ'im-makâmlık buyuruldu vârid olmuşdur

S.32/B.70-a:

Bâ'is-i sened oldur ki

Derûn-ı şukkada iş'âr olunduğu vech üzere bundan böyle esnâf-ı merkûmînden semere nâmıyla akçe istemamesi irâde-i hazret-i müşîrîden bulunmağın kibel-i şer'den işbu mahalle şerh virildi fî gurre-i R (Rebiyülahir) (12)60 (20 Nisan 1844)

İsmail Hakkı Efendi

S.32/B.70-b:

Bâ'is-i sened oldur ki

İşbu bin ikiyüz altmış senesi voyvodası bulunduğum Eğin Kazâsı Culhâ esnâfından seleflerimiz bulunan voyvodalar taraflarından 'utekâ nemregâh nâmıyla birkaç seneden berü senevî beşyüz gurûş ahz itmiş olduklarından tarafımızdan dahî seleflerimiz misillü matlûb olundukda esnâf-ı merkûme Diyarbekir Eyâleti müşîr-i efhemî veliyyü'n-ni'met meymenet efendimiz tarafına 'arzuhâl takdîmiyle bu husûs esnâflarına mûcib-i gadriyet olduğu tazallüm-i hâl ve bundan böyle virilmemesini niyâz veistirhâm itmiş olduklarından bu husûs mugâyir-i şurût ve mûcib-i gadriyet ve cebrûn bulunduğu hasebiyle bundan böyle esnâf-ı merkûmeden bu makûle nemre nâmıyla meblağ alunmasun deyü larzuhâlleri bâlâsına müşîr-i müşârün-ileyh efendimiz şerh buyurarak sahh keşide itmiş olduğu 'arzuhâllerini esnâf-ı merkûme tarafımıza ibrâz itdiklerinde emr-i hazret-i müşîriye imtisâlen meblağ-ı mezkûrî esnâf-ı merkûme tarafından matlûb itmiyerek almadığı ve bundan böyle iltimâsı mugâyir-i emr-i hazret-i müşîrî bulunduğunu hâvî bâlâsı sahh keşide olan 'arzuhâlleri 'indimizde kalmış olduğunu muhtevî işbu sened tahrîr ve temhîr olunarak esnâf-ı merkûme yedine i'tâ kılınmışdır gerek tarafımızdan ve gerek taraf-ı aherden bundan böyle müdâhele olundukda işbu sened ibrâz oluna ve's-selâm fî gurre-i R (Rebiyülahir) (12)60 (20 Nisan 1844)

S.32-33/B.71:

(S.32) Bâ'is-i defter oldur ki

İşbu ikiyüz altmış senesine mahsûben mâh-ı Rebî'ü'l-ülâ'nın on yedinci gününe kadar elli dokuz senesi mâh-ı Rebî'ü'l-ahiri'nin yigirmi birinci gününden Eğin Kazâsı'nın ber-mu'tâd-ı kadîm Ma'den-i Hümâyûn'a virilegelen bedel-i kömür ve Mârtiye ve boğca-bahâ ve 'avâ'id-i harc-ı bâb ve mürettebât-ı sâ'ire ve i'âne-i cihâdiye ve mâl-ı câ'iz ve kirâhâne mesârifî ve mürûr-ı 'ubûr ve mesârifât-ı sâ'ire sâbık voyvoda Ahmed Ağa ve hâla voyvoda el-Hâc Hasan Ağa yedleriyle vukû' bulan mesârifât-ı kazânın defâtirlerini cümle ahâlî-i kazâ muvâcehelerinde bâ-ma'rifet-i şer'de yegân yegân muhâsabeleri rû'yet olunub cümle ahâlinin kabûlleri olarak kazâ-i mezbûrın tevzî' defteridir ki ber-vech-i atî zîkr olunur tahrîren fî evâsıt-ı Rebî'ü'l-ülâ sene sittîn ve mi'eteyn ve elf (1260) (31 Mart-8 Nisan 1844)

<u>Gurûş</u>	
29.530	Mâl-ı mürettebât-ı tamâmî
30.000	İki taksît i'âne-i cihâdiye tamâmî
25.000	Mâl-ı câ'ize tamâmî
1750	Ma'den Kâ'im-makâmına virile gelan tamâmî
<u>770</u>	Ref'-i menzil bedeli tamâmî
87.050	
12.000	Ber-mu'tâd voyvoda ağaya ikrâmiye ve tahsildâriye
20.000	Harc-ı bâb
230	Tebşîr buyuruldu su hizmeti gurûş 120 ve berât tasdîk olmak için gelan ağaya gurûş 80 ve sekbâna gurûş 30
1247	Bu def'a hâkim efendi ve voyvoda ağalar Harpurut'a celb olunduklarında mesârifleri
235	Harpurut ve vücûhun celbi için gelan sekbâna gurûş 75 ve Şa'bân-ı şerîfde bâ-emr-i müşîrî Harpurut'a gitdikde bin altıyüz gurûşunun mesârifî güzeştesi gurûş 160
<u>1160</u>	Yevmiye ve menzil husûsiçün Asitâne'den gelan emr-i 'âlî mesârifî gurûş 600 güzeştesi gurûş 40 bu husûsiçün Harpurut'a giden adamların mesârifleri gurûş 520
121.922	
644	Voyvoda ağanın teşrîfînde üç günlük yevmiyesi gurûş 563 ve mukaddem mahtûmı geldikde mesârif gurûş 80
470	Müftülük husûsiçün Harpurut'a gidenlerin ağa ücreti ve mesârifî gurûş 100 bu husûsiçün Asitâne'den gelan sâ'îye gurûş 300 ve Harpurut'a giden sâ'îye gurûş 70
578	Harpurut'a giden Osman Efendi'ye ücret gurûş 50 yevmiyeci Mahmud Ağa ma'rifetiyle tevzî'e kadar me'mûrlara mesârif gurûş 528
600	'Asâkir-i şâhânenin celbleri için gelan Hüseyin kavasa hizmet gurûş 600
<u>4500</u>	Boşadi Nâhiyesi'ne ve dağ kurâlarına i'âne gurûş 3500 ve Sergevil ve Tavuk kurâlarına i'âne gurûş 1000
128.714	
500	Hâkim efendinin Harpurut'a teşrîfînde mesârifî
500	Voyvoda ağanın kâtibine ve uşaklarına harc-ı bâb
1933	Konağın ta'mîr ve mefrûşâtına mesârif
180	Bu def'a Kemah voyvodası Emin Beğ rükûb eylediği bârgîrlerin kirâ fazlası
<u>1275</u>	Altı pare kurâlarına cümle ma'rifetleriyle i'âne gurûş 800 ve voyvoda konağının damcı mâhiyesi gurûş 475
133.102	

9000	Hoste ve Behre belleriyle Avaz ve Pekir boğazlarının ve Kaşu ve Deliktaş bekçilerinin mâhiyeleri
2300	Dut Beli derbendi bekçilerinin mu'tâdiyesi
12.000	Cümle ma'rifetleriyle kirâhâne i'ânesi elli dokuz senesine mahsûben
2000	Elli dokuz senesi Rûz-ı kasım i'tibâriyle matlûb buyurulan mefrûşât bahâsı
1200	Mukayyid efendinin bir senelik ma'âşı
159.602	
600	Jurnal kâtibinin bir senelik ma'âşı
600	Nüfûs nâzırının bir senelik ma'âşı
2460	Ber-mu'tâd Eğin kelekçilerine kâfile evvel ve sâniye gurûş 1500 etmekçilerine gurûş 500 kütük ağasına gurûş 400 kütük bekçilerine gurûş 60
2000	Kamerkab ve Deliktaş yolları müşrif-i harâb olub ta'mirât mesârifi
975	Elli dokuz senesi voyvoda konağının ta'mirât mesârifâtıyla ahur dîvârının ta'mir ve tabaklar ile kablarn mesârifi
166.237	
200	Ber-mu'tâb bazarbaşılık ücreti
850	Bâ-emr-i hazret-i müşîrî Saru Çiçek'de olan Barcıklü 'Aşireti'nin üzerine gitdikde mesârifât
450	mürûr-ı 'ubûr iden me'mûrlara koşılan cebelü ücreti Boşadi ve Eşke taraflarına
400	Bilâ-ücret mürûr-ı 'ubûr iden mübâşirâna ve tatarâna ve sâ'ire virilan hayvânât kirâsı
3500	Devletlü Vecihi Paşa hazretlerinin elli sekiz senesi taksît-i sâni mefrûşât bahâsından bekâyâ matlûb olarak bâ-'ilm-i haber virilan
1250	Me'âdin-i Hümâyûn kâ'im-makâmiyesi rûsûmâtından elli dört senesi bekâyâsı gurûş 1000 ve elli yedi senesinde bâkî gurûş 250
172.882	
4813	Bermişik ve Dillu karyelerinin elli sekiz bekâyâları nâ-tahsîl gurûş 3592 elli dokuz sâlyânesi gurûş 2721
200	Çemişgezek Kazâsı'nda olan ordu için gönderilan adamların ve bu husûs için Harpurut'a gidenlerin mesârifi gurûş 1500 tahsîlât 1221
1600	Elli dokuz senesi Şa'bân-ı şerîfnde hâkim ve voyvoda ve vücûh ve kocabaşları bâ-emr-i müşîrî Harpurut'a gitdikde mesârif
12.060	Elli dokuz senesi bâ-defter-i müfredât virilan hizmet-i mübâşiriye
10.000	Elli dokuz senesi Rebî'ü'l-ahirinin on dukuzundan Muharremü'l-harâm evâhirine kadar dokuz aylık mürûr-ı 'ubûr yevmiyeleri
201.560	

4289	Ez-gayr-ı i'âne-i cihâdiye bâ-emr-i 'âlî hâkim efendiye gurûş başına birer paradan harc-ı imzâ
<u>350</u>	Ber-mu'tâd harc-ı hademe
206.199	
<u>15.838</u>	Fâhiş görünan tenzîlât minhâ
190.351	

(S.33) Tenzîlât

<u>Gurûş</u>	
4250	Harc-ı bâbda zâ'id olarak yazılan
85	Sekbân ücreti ve güzeste fâhiş minhâ
500	Voyvodanın kâtibine ve uşaklarına harc-ı bâb fâhiş minhâ
933	Konağın ta'mîr ve mefrûşât bahâsından minhâ
<u>180</u>	Bârgîr kirâsı fazlası minhâ
5948	
475	Damcı mâhiyesi minhâ
975	Voyvoda konağının kablalarının kalay mesârifî fâhiş minhâ
350	Sarı Çiçek mesârifinden fâhiş minhâ
250	Cebelü ücretlerinden fâhiş minhâ
<u>4000</u>	Bilâ-ücret virilan hayvân kirâsı fâhiş minhâ
9998	
2500	Hizmet-i mübâşiriyeden fâhiş minhâ
3000	Mürûr-ı 'ubûr iden yevmiye mesârifâtından fâhiş minhâ
<u>350</u>	Harc-ı hademeye
15.848	

S.33/B.72:

İşbu defter-i mumzî nâtik olduğu vecihle fâhiş görülen rahmen li'l-fukarâ tenzîl olunan mebâliğden mâ'dâ kûsûr kalan meblağı ta'dîl ve tesviye şurûtına ri'âyeten bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf beyne'l-ahâlî tevzî' ve tahsîl olunarak mebâliğ-i mezbûreden hazînemize 'â'id olan akçelerin evvel be-evvel irsâliyle kûsûrının yerlü yerine i'tâsı ve sûret-i tevzî' ma'lûm olmak için her bir kurâ ve mahallâta isâbet iden mebâliğin müfredât vechiyle taksîm ve defterinin tarafımıza takdîm ve irsâline mübâderet oluna deyü ve's-selâm 2 R (Rebiyülahir) (12)60 (21 Nisan 1844)

S.34/B.73:

Boşadi Nâhiyesi'nde Paşağı karyeli Hasan bin Osman'ın 'askerden ihrâcî tezkeresi kaydıdır

Dârende-i tezkere

'Asker nizâmına cenâb-ı şâhânedan Der-sa'âdet ordusunun üçüncü alayının ikinci taburunun ikinci bölüğünde dördüncü onbaşının ikinci neferi Eğinli Hasan bin Osman 'alîl olarak sürek-i 'askerîde istihrâk idemiyeceği bi'l-mu'âyeneten tebeyyün eylediği Der-sa'âdet ordusu müşîri devletlü paşa hazretleri tarafından bâ-tezkere inhâ ve keyfiyet Dâr-ı Şûrâ-yı 'Askerîden lede's-sû'âl merkûmın ismi mensûb olduğu ordu defterinden bâ-terkîn lâzım gelan ihrâc tezkeresinin i'tâsı münâsib-i mutâbık olduğu bâ-müzâkere ifâde ve îmâ kılınmış olduğundan ber-vech-i muharrer merkûmın târîh-i tezkereden i'tibâren kaydının terkînle sürek-i 'askerîden ihrâc olunduğunu muş'ir Dîvân-ı Ser-'askerî 'asâkir-i nizâmiye-i şâhânedan işbu tezkere imlâ ve i'tâ kılındı 7 CA (Cemaziyelevvel) (12)60 (25 Mayıs 1844)

S.34/B.74:

Eğin kasabası mütemekkinlerinden olup bundan akdem hâlik olan Mıgırdıc veled Arzuman nâm zimmînin sulbiye kebîre kızı Zümrüd nâm Nasrâniye zikr-i atî da'vâya vekil-i müseccel-i şer'îsi tebkanlu Ahmed ve diğer kızı Elmas tarafından vekil-i müseccel-i şer'îsi İğob veled Hacedor zimmî meclis-i şer'de hâzûrân olup hasm-ı şer'îleri hâlik-i mersûmûn zêvce-i metrûkesi işbu râfi'etü'l-kitâb Maran ibnete Serkiz nâm Nasrâniye tarafından husûsuna vekil-i müseccel-i şer'îsi Serkiz veled İğob nâm zimmî muvâcehesinde üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm iderler ki hâlik-i mersûmun terekesine mersûme Maran vâzi'etü'l-yed olmağla hâlik-i mersûmın terekesinden olarak bâ-defter-i müfredât ma'lûmetü'l-ecnâs eşyâ ve mahalle-i mezbûrede kâ'in ma'lûmetü'l-hudûd 'inde'l-cîrân bir bâb mülk menzilden ve Misakoğlu Koca İstefan zimmetinde bâ-tahvîl alacağı olan beşbin gurûşdan mü'ekkilelerimizin hisse-i irsiyyeleri alıvrılması bi'l-vekâle matlûbumuzdur didiklerinde gibbe's-sû'âl vekîl-i mersûm cevâbında hâlik-i mersûm Mıgırdıc helâkenden akdem kemâl-ı sihatinde bâ-defter-i mumzî eşyâ-i ma'lûmesini ikibin ikiyüz doksan beş gurûşa ve mülk menzilini üçbin elli gurûşa şuhûdlar mahzarlarında bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mü'ekkilem mersûme Marane'ye bey' ve temlîk idüb ol dahi iştirâ ve temellük eyledikten sonra semenleri olan meblağ-ı mezkûreyi meclis-i mezkûrede mersûm Mıgırdıc ba'de'l-ahz ve kabz ve mü'ekkilem mersûme Marane'ye hibe ve temlîk eyleyüb ol dahî inhâb ve kabûl eyledikten sonra eşyâ-yı mezkûrelerde ve mülk ve mülk menzil-i mezbûrede vechen mine'l-vücûh ve sibâben mine'l-esbâb 'alâka ve medhali kalmayub mü'ekkilem mersûmenin kendü mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfîhi olup semenleri olan mebâlig-i mezkûreyi dahî ahz ve kabzını mersûme Marane zimmetinde bir akçesi kalmadığını ve eşyâ-yı mezkûrelerde ve mülk menzil-imezbûrden nefy-i mülk idüb mersûme Maran'ın mülk-i müşterâsı olduğunu ikrâr ve takrîr eylemişdir deyü def'e tasaddî ve Misakoğlu

Koca İstefan zimmetinde olan beşbin gurûş dahî mü`ekkillem mersûmenin kendü mülkü olub hâlik-i mersûm Mıgırdıc'ın kat'en 'alâka ve medhali olmadığını dahî hâlik-i mersûm Mıgırdıc helâkinden akdem kemâl-ı sihhatinde ikrâr ve takrîr eylemiştir deyü def'e tasaddî eyledikde gıbbe's-sû`âl ve'l-inkâr vekil-i mersûmdan def'-i meşrûhesine ve müdde'âsına muvâfık ve mutâbık beyine taleb olundukda ahrâr-ı ricâl-i Nasârâ'dan Kivork Keşiş ve Nikofos Keşiş ve Ohannes veled Serab nâmûn zimmîler li-ecli's-şehâdet meclis-i şer'e hâzürân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka hâlik-i mersûm Mıgırdıc helâkinden akdem kemâl-ı sihhatinde eşyâ-yı mezkûreleri ikibin ikiyüz doksan beş gurûşa ve mülk menzilini üçbin elli gurûşa mersûme Marane'ye bey' eyleyüb semenlerini tamâmen ahz ve kabz eyledikden sonra mersûme Marane'ye hibe ve teslîm eyleyüb ol dahî iştirâ ve kabûl ve irtihâb eylemiştir ve Koca İstefan zimmetinde olan bâ-tahvîl beşbin gurûşda ve mülk menzil-i mezbûrde ve eşyâ-yı mezkûrelerde 'alâka ve medhali kalmayub mersûme Marane'nin olduğunu mersûm Mıgırdıc kemâl-ı sihhatinde bizim huzûrumuzda bey' ve hibe ve ikrâr ve takrîr eylemiştir bizler bu husûsa bu vechle şâhidlerüz ve şehâdet dahî iderüz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'e olub ba'de'l-hükm müdde'ie-i mersûme Zümrüd ve Elmas Nasrâniyelerin bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olundukları gıbbe't-tasdîkû'l-mu'teber mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olunub mersûme Marane yedine i'tâ olundu tahrîren fi evâ'il-i şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene sittîn ve mi'eteyn ve elf (1260) (20-29 Nisan 1844)

Şuhûdu'l-hâl

Müftü-zâde Kâtib-i mahkeme Yaşar Efendi

Ömer Ağa Minalı-zâde

Muhzır Osman

Mensutlu Ömer

Sâbık Şehir Emîni Bekir Ağa

Beni Kamşooğlu Menkifos

Kasaboğlu Makdisi İğob

Teb'adan Halil

Ve gayrühüm

S.34/B.75:

Apçağalu Cergenoğlu Mardoros'un tezvîr mürâselesi kaydıdır

Bâ'isü'l-mürâsele oldur ki

Cergenoğlu Mardoros nâm zimmî bundan akdem iki def'a Ladifoğlu Mardoros'dan kendüsüne asâleten ve gerek torunlarına velâyeten hukûk-ı da'vâ idüb da'vâları şer'en fasl ve hasîm ve musâlaha olmuşlar ve mersûm Ladifoğlu yedine taraf-ı şer'den senedler virilmiş ise de yine kâni' olmayub tarîk-i tezvîrâta caymış olduğundan mersum Cergenoğlu'nun mersûmdan eylediği da'vâsı tezvîr olub lede'l-hükkâm

mesmû' olunmamak için bi't-taleb kibel-i şer'den işbu mürâsele tahrîr olunub mersûm Ladifoğlu Mardoros yedine i'tâ olundu gerekdir ki müceb-i mürâsele 'âmil olasız

7 C (Cemaziyelahir) (12)60 (24 Haziran 1844)

S.34/B.76:

(Belgenin üzeri tamamen çizilerek iptal edilmiştir)

S.34/B.77:

Konya Sancağı'nda Karapınar nâm kasaba ahâlîsinden Maraşoğlu İbrahim nâm (kimesne) târîhinden üç sene akdem zevce-i medhûlesi Apçağa karyesi sâkinelerinden zâtı ta'rîf-i şer'î ile mularrefe olan Adile bint-i Mustafa nâm hatunu tatlık eylediğine şehâdet iden yine Apçağa'dan Ali Beğoğlu ve Emin Ağa'nın oğlu Tahir nâmân kimesneler edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde işbu mahalle şerh virildi 18 Z (Zilhicce) (12)60 (29 Aralık 1844)

S.35-36/B.78:

(S.35) İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim gedikliyân-ı Dergâh-ı 'Âlî'den Kemah ve tevâbi'i kazâları mütesellimi sa'âdetlü zîde mecduhu ve şerâyi'-şi'âr kazâhâ-yı mezbûre nâ'ibleriyle Eğin ve Çemişgezek kazâları nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları 'izzetlü ağalar zîde mecduhumâ ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri inhâ olunur ki

Beyândan müstağnî olduğu üzere be-tevfikehu te'âlâ sâye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i mülûkânede bu def'a der-sa'âdet'de hüsn-i icrâ olunmuş olan tahrîr-i nüfûs mâdde-i nâfi'asının istihsâl-ı fevâ'id-i dâ'imesi zımnında mukarrer olan nizâmının ta'dîl ve te'bîdine dâ'ir tab' ve temessül olunub neşr-i i'lân olan bir kıt'a ta'lîm-nâmede muharrer olduğu üzere işbu mürûr tezkeresi mâddesi bundan böyle neş'etden kurtulmak üzere her bir belde birer mahal-i mahsûsdan idâre olunmak îcâb ideceğine ve bu usûl dâhil-i Tanzîmât olmıyan mahallerde dahî ta'mîmen icrâsı fevâ'id ve muhassenât-ı mülkiye mûcib olacağına binâ'en hârice çıkmayarak derûn-ı kazâda bir karyeden diğerkaryeye gidüb gelenler müstesnâ olarak aher kazâ ve livâya gidecek ve hasbe'l-mesâlih ecnebî diyârına 'azîmet idecek kesân usûl ve nizâmına tatbîken tezkere virilmesi ve her bir mahalde birer me'mûr ve iktizâsına ve mevzi'ine göre ma'iyetlerine kâtib ta'yîn kılınacak olmakdan nâşî bunlara hazîne-i celîleye bâr olmamak bunlara ma'âş bedeli dâhil-i memâlikde sarf olunacak tezkereden altışar gurûş alınarak altmışar parasının ve diyâr-ı ecnebiye gidecekler virilecek tezkereden kırkar gurûş alınub beşer gurûşunu bilâ-ma'âş taşralarda istihdâm olunacak me'mûrîne tahsîs ve i'tâsıyla mâ'dâsının hazîne-i celîleye 'â'id olması ve me'mûrîn-i mûmâ-ileyhümden mu'tâddan ziyâde harc alan ve hilâf-ı usûl tezkere viren veya sarf eylediği tezkere esmânını zimmetine ta'lik

itdiren veyahud umûr-ı me'mûresinde tesâmüh veyahud rehâvet misillü hareket idenler bulunur ise bu makûlelerin' 'arzsızca 'muhâkemeleri icrâ ve ona göre iktizâ-i te'dilberinin îfâsı için tebeyyün idecek hatmeleri iş'âr ve inhâ ve her bir kazâda ve vücûhdan bu hizmet-i mu'tenâ bahâsı ber-vefk-i matlûb hüsn-i idâreye elvirişlilerden bi'l-intihâb ber-minvâl-ı muharrer me'mûrîn-i mahsûseleri derciyle yedlerine i'tâsı lâzım gelan sûretler ve mukaddemâ gönderilmesin mahallere iktizâ iden mühürler bi't-tanzîm gönderilmek üzere isâmî ve şöhretleri serî'en ifâde ve iş'âr kılınması ve ba'de ezîn memâlik-i hazret-i şâhânedede gerek 'alâ tarîkû's-seyhâhe geşt ve güzâr iden ve gerek li-ecli'l-müsalaha bir mahalden diğêr mahalle gitmek murâd eyliyan kesân her kim ve kankı milletden olur ise olsun yedlerinde matbû' tezkere olmadıkca mürûrî câ'iz olmaması ve tezkeresiz bulunan veyahud tezkeresi nizâmına muvâfık olmıyan kimesne hîr-i mürûrunda derhâl ahz ve girift olunub li-ecli'l-istintâk mecle ve meclis olmıyan mahallerde umûr-ı mülkiye me'mûrî tarafına irsâl olunması ve bir mahalden diğêr mahalle gitmek istiyen şahıs ol mahallin yerlûsünden olmıyarak mechûlu'l-ahvâl olduğı hâlde sû'-i tavr ve mu'âmelesi meşhûd olmamış olduğına dâ'ir ahâlîden ehl-i 'ırz iki şâhid edâde ile mürekkece mürûriçün tezkere virilmemesi ve virilecek tezkerelerin derûnunda tezkere alan kimesnelerin ism ve şöhret ve sinn ve san'at ve eşgâl ve asîl vilâyetiyle ikâmet eylediğı ve gideceğı yerlerin ve tezkere virilan mahallerin isimleri ve kankı devlet teb'asından olduğı ve virildiğı vaktin târîhi işâret olunması ve işbu nizâm îcâbınca şahs-ı vâhide tezkere virilmek lâzım geleceğinden ve tâ'ife-i nisvândan tezkere ahzına mahrec olanların ber-minvâl-ı meşrûh eşgâl ve mahsûsesi bilinemeyeceğinden anlara virilecek tezkerelerde yalnız memleket ve sinn ve ism ve boylarının tahrîriyle iktifâ ve bu misillülerin yanlarında kız ve oğlan küçük ya'ni on beş yaşından aşığı evlâdı ve mu'allekâtı bulunur ise başka başka tezkere virilmeyüb vâlidelerine virilecek tezkerenin açık mahalline bunların esâmî ve sinn ve kâmetleri dahî tahrîr ve imlâ ve zevcesiyle beraber gidecek olan kesânın zevcesinin ve kız ve oğlan yanlarında bulunacak küçük çocukların ism ve boyları tahrîr olunarak kezâlik cümlesine bir tezkere virilmesi ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'den olarak ticâretle me'lûf olanların ve gerek teb'adan sâ'ir amed şüd idenlerin maslahatlarını teshîl hakkında bundan böyle virilecek mürûr tezkerelerinde hükmü bir sene-i kâmile olub fakat müddet-i mezkûre iktizâsına değin her gidüb gelişinde yedinde bulunan tezkeresinin me'mûrları tarafından meccânen yoklanub temhîr kılınması Meclis-i Ahkâm-ı 'Adliye ve Meclis-i 'Âlî-i 'Umûm-ı Vükelâda tezekkür ve tensîb olunarak hakpâ-yı hümâyûn-ı hazret-i şâhânededen lede'l-istizân irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne dahî ol vecihle müte'allık ve şeref sudûr buyurulmuş olduğundan bahsle işbu mürûr nizâmı nizâmât-ı mülkiyenin esr-i esâsından olub ta'limât-ı mezkûrde beyân olduğı vecihle buna her tarafda bilâ-kusûr takayyüd ve ihtimâm ile hilâf-ı usû-ı cedîde ve mugâyir-i irâde-i seniyye hâlât vukû'a getürülmamek üzere keyfiyetin zîr-i idâre-i hâlisânemizde kâ'in mahallerde i'lânıyla 'ale'd-devâm icrâ olunması husûsu bâ-emr-nâme-i sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî emr ve iş'âr ve bir kıt'a

ta'limât-ı seniyye dahî ba's ve tesyâr buyurulmuş ve nizâm-ı mezkûrde sür'at-ı tenfiz ve icrâsı ferâ'iz-i hâliyeden olarak ta'limât-ı mezkûrenin bir kıt'a sûreti bi'l-ihrac lefen irsâl kılınmış olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet ma'lûm-ı himâyet melzûmlarınız oldukda ta'limât-ı mezkûre mersûleleriyle işbu buyuruldumuzun zir ve bâlâsı im'ân-ı nazar ve dikkatle mutâla'a olunarak nizâm-ı mezkûrın ta'mîmen ve kâmilen icrâsıyla hizmet-i mezkûre için kazâlarınız vücûhundan muktedir ve okumak yazmak bilür birer münâsibinin cümle ma'rifetiyle bi'l-intihâb yedlerine i'tâsı lâzım gelan sûrsiye ve mühürler Der-sa'âdet'den celb olunmak üzere ism ve şöhretlerinin derciyle bâ-i'lâm taraf-ı hâlisânemize sur'at-ı inhâ ve işâret ve sûret-i ta'limât-ı mezkûre ile beraber işbu buyuruldumuz kazâlarınızın mahkeme sicillerine kayd ve birer sûretlerini ihrâc birle tezkere i'tâsına intihâb (S.36) ve ta'yîn kılınacak me'mûrın yedine i'tâ ve ta'limât-ı merkûmede mûnderic nizâmın harf be-harf icrâsıyla zinhâr ve zinhâr nizâm-ı mezkûrde tatarruk-ı halelden vikâyesine begâyet dikkat ve ikdâm ve ber-vech-i meşrûh ba'de ezîn memâlik-i mahrûse-i şâhânedede gerek 'alâ-tarîkû's-şehâde geşt ve güzâr iden ve gerek li-ecli'l-musalaha bir kazâdan diğerkazâyâ gitmek murâd iden kesân her kim ve kankı milletden olur ise olsun yedlerinde basma tezkere olmadıkca mürûrî câ'iz olmayacağından kazâlarınız ahâlisinden asîl kendü kazâsı derûnundan çıkub karîb ve ba'îd her kankı kazâyâ gitmek murâd idenler her kim olur ise olsun ber-vech-i meşrûh nizâmına tatbîken yedlerine basma mürûr tezkeresi ta'ayyün kılınacak me'mûrlar tarafından virilüb beheri için alınacak altışar gurûş harcın altmışar parası me'mûrlar nizâmına terk ve tevfiik ve mâ'dâ dört buçuk gurûş hazîne-i celîle mâlî olacağından beher dû'â başlarında şehriye hâsıl olan harcın gayr-ı ez-ücret me'mûr-ı kûsûrının mumzî defteriyle beraber savb-ı hâlisânemize irsâl ve tevsîl olunması ve memâlik-i ecnebiye gidecek olur ise ber-vech-i muharrer yedine i'tâ olunacak tezkereden kırk gurûş harc alınub beş gurûşunun ücret-i me'mûr olarak mâ'dâsının irsâl kılınması ve kazâlarınıza tezkeresiz aher kazâ ve memleketden gelür ise derhâl ahz ve girift olunub ber-minvâl-ı muharrer şâhdârâ eylediği hâlde yedine tezkere i'tâ ve şâhdârâ idemediği hâlde tarafımıza gönderilmes ive mürûr tezkeresi kalmadıkca değinmezden evvel tarafımıza iş'âr birle matlûb kılınması husûslarına fevke'l-gâye ihtimâm ve dikkat ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve iş'âr kılındığı vecihle harf be-harf icrâsına ve mezkûrın harcın evvel sûretle ahz ve istifâsıyla her hâlde nizâm-ı mezkûrın tatarruk-ı halelden vikâyesine sarf-ı gayret ve mübâderet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Müşîrî-i Eyâlet-i Diyarbekir ve Emânet-i Me'âdin-i Hümâyûn ve erâmekân-ı Harpurut'dan işbu buyuruldu tahrîr ile ba's ve tesyîr olun kılınmışdır muşdur be-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki müceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfından begâyet tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyü fi 5 C (Cemaziyelahir) (12)60 (22 Haziran 1844)

S.36-37/B.79:

(S.36) Mukarrer olan mürûr nizâmının ba'zı gûnâ ta'dîl ve te'bîdine dâ'ir Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı 'Adliye'den dokuz mâdde üzere kaleme alınub tanzîm olunan ta'lîmât sûretidir

Evvelki mâdde işbu mürûr tezkeresi mâddesi bundan böyle neş'etinden kurtulmak üzere her bir beldede birer mahal-i mahsûsdan idâre olunmak icâb ideceğine binâ'en meselâ Der-sa'âdet'de İhtisâb Nezâreti cânibinden ve taşra memâlikde henüz Tanzîmât-ı Hayriye'ye dâhil olmıyan mahaller şimdilik yine usûl-ı kadîmeleriyle terk olunub dâhil-i Tanzîmât olan yerlerde mecâlis taraflarından a'zâdan birü münâsibi me'mûr ve ta'ayyün olunarak idâre olunması ve husûs-ı mezkûr bu vecihle ve hîn-i müsâ'ade-i 'âlî buyurulduğı sûretde keyfiyet cümlenin ma'lûmu olmak için icrâsından birü veyahud iki mâh mukaddem i'lân kılınması ve taşrada bulunacak tezkere me'mûrlarıçün lüzûmı olan mühürler dahî bu taraftan müceddeden hakk itdirilerek gönderilmesi nizâmından ise de bu usûlün dâhil-i Tanzîmât olmıyan mahallerde dahî ta'mîmen icrâsı fevâ'id ve muhasenât-ı mülkiye-i mûcib Der-sa'âdet'de İhtisâb Nezâreti tarafından rûyet olunmakda olduğu misillü nîk ve bed mes'ûliyeti taraflarından 'â'id olmak üzere nizâm-ı mezkûrın her bir kazâda dahî yerlûden birer me'mûr-ı mahsûs ta'yîniyle idâre itdirilmesi mazbûtiyeti müstevcib olacağına binâ'en hârice çıkmayarak derûn-ı kazâda bir karyeden diğerkaryeye gidüb gelenler müstesnâ olarak aher kazâ ve livâyâ gidecek veyahud hasbe'l-maslaha ecnebî diyârına 'azîmet idecek kesâna atıyyü'l-beyân usûle tatbîken tezkere virilmesi ve dâhil-i memâlik-i mahrûse için isti'mâl olunmakda olan tezkereler bâlâlarına simâsı ismi 'ilâve olunması ve beher tezkere-i matbû'e için dâhil-i memleketde geşt ve güzâr idecek olanlardan altışar gurûş ve memâlik-i ecnebîye gideceklerden kırk gurûş harc-ı iltimâs ve bundan böyle hiç ferdin buyuruldu-i 'âlî ve açıktan yazma tezkere ahzıyla mürûrî câ'iz olmayacağı ve bu havâs-ı me'mûrîn-i saltanat-ı seniyyeden bulunsa bile yedinde olan buyuruldu-i 'âlîyi me'mûrlarına edâ birle kendüsü ve teb'asının beheri için başka başka matbû' tezkere ahzına mecbûr olması ve yedinde yazma tezkere bulunanların mürûrlarına mûmâna'at olunacağı ve ol tezkere kankı mahallin me'mûrî tarafından virilmiş ise bi't-tahkîk mes'ûl ve mu'âteb olacağından işbu tezkere me'mûrlara memleketlerinin ba'd ve mesâfesine ve tezkerelerinin sürilişine göre henüz yedlerinde birer ikişer aylık tezkere mevcûd iken ilerüde ne mikdâr tezkereye muhtâc ise mesûb oldukları mahallerin defterdârları taraflarından istemek üzere defterdârân-ı mûmâ-ileyhin dâhil-i idârelerinde bulunan kazâların mikdâr ve cesâmetlerine göre (S.36) bir senede lüzûmı tahmîn olunan tezkerelerin tab' ve temsîl itdirilerek gönderilmesi ve defterdârân-ı mûmâ-ileyhüm dahî lindlerinde bulunan tezkereler kezâlik tekmîl olmazdan mukaddem ilerüde lüzûmı

görünen tezkereleri bu taraftan matlûb eylemesi ve işbu tezkerelerin sâlefû'z-zikr harclarını defterdârân-ı mûmâ-ileyhüm me'mûrlarından istifâ eylemek üzere Hazîne-i cefileye dahî irsâl ideceği tezkereleri defterdârân-ı mûmâ-ileyhe zimmet kayd iderek hesâbını başkaca rû'yet ile esmânını anlardan istihsâl eylemesi ve müstesnâ olan mahallerde dahî bu usûlün müşîrân-ı 'izâm hazerâtı ma'rifetiyle icrâ kılınması ve me'mûrîn-i mûmâ-ileyhüm her bir mahalde müşîrân-ı 'izâm ve kâ'im-makâmlar ve meclis nezâreti tahtında bulunarak içlerinde mu'tâdından ziyâde harc alan ve hilâf-ı usûl tezkere viren veya sarf eylediği tezkere esmânını zimmetine ta'lîk itdirilan veyahud umûr-ı me'mûresinde tesâmüh ve rehâvet misillü hareket idenler bulunur ise o makûlelerin 'arzsızca muhâkemeleri icrâ ve ana göre iktizâ-i te'bîd olunmayub da me'mûrîn-i mûmâ-ileyhin sû'-i hareket ve idâreleri bu taraftan tahkîk olunduğu hâlde tertîb idecek mes'ûliyet bunlara nezâret-i şâmîle olanlara dahî râci' olmak üzere her bir kazâda vücûhdan ve bu hizmet-i mu'tenâ behâyî ber-vefk-i matlûb hüsn-i idâreye elvirişlerden müşîrân-ı 'izâm hazerâtı ve kâ'im-makâmlar ve mecâlis ma'rifetleriyle birer kimesne intihâb olunarak ber-minvâl-ı muharrer me'mûrîn-i mahsûseleri derciyle yedlerine i'tâsı lâzım gelan sûretler ve mukaddemâ gönderilen mahallere iktizâ iden mühürler bi't-tanzîm gönderilmek için esâmî ve şöretleri serî'en ifâde ve iş'âr kılınması (Tarihsiz)

S.37/B.80:

İkinci mâdde ba'de ezîn memâlik-i hazret-i şâhânede gerek 'alâ-tarîkû's-seyyâh geşt ve güzâr iden ve gerek li-ecli'l-maslaha diğerk mahalle gitmek murâd eyliyan kesân her kim ve kankı milletden olur ise olsun yedlerinde matbû' tezkere olmadıkca mürûrî câ'iz olmaması ve tezkeresiz bulunan veyahud tezkeresi nizâmına muvâfık olmıyan kimesne hîn-i vürûdunda derhâl ahz ve girift olunub li-ecli'l-istintâk meclise ve meclis olmıyan mahallerde umûr-ı mülkiye me'mûrları tarafına îsâl ve ol mahal ahâlîsinden tekeffül idecek adam gösterilmediği sûretde ol kimesne tevkîf kılınması ve ol vecihle tevkîf olan kimesne lede'l-isticlâb vireceği ucûbe karîn kabûl olduğu hâlde mürûrî için müceddeden tezkere virilmesi ve olmadığı sûretde üç gün habs olunub ba'dehu gideceği mahallin tarîki ta'rîf ve ol taraftan tarîkden ayrılmaması tenbîh olunarak yedine virilecek mürûr tezkeresinin sebep-i tevkîfi dahî derc ve tahrîr kılınması ve ol kimesne eğer edâ ve tenebbüh olunan tarîkden çıkar ise vardıği mahalde bir mâh habs olunub ba'dehu yanına bir nefer adam terfikiyle gioecek olduğu mahalle irsâl olunması ve merkûm sahîhen fakîrû'l-hâl olduğu tebeyyün ider ise terfik olunacak adamın yol mesârifi emvâl-ı mîriyeden i'tâ kılınub bu makûle kesânın irsâlleri mülkile me'mûrlarının meteferrî'ât-ı me'mûriyetlerinden olması ve çünki herkesin eşgâl-ı mahsûse ve san'at ve mahal-i lazîmeti yedine virilecek mürûr tezkeresine

yazılacağından kendü ismine olmayarak diğerinin ismine olan tezkere ile geşt ve güzâr iden kimesne dolandığı hâlde lede'l-muhâkeme ol kimesne sâhtekârlık zilleti ihtiyâr itmiş olacağından kânûn-nâme-i hümâyûnda münderic ve musarrah olan cezâ her ne ise ol kimesne hakkında icrâ olunması **(Tarihsiz)**

S.37/B.81:

Üçüncü mâdde Devlet-i 'Aliyye teb'asından ol vecihle bir mahalden diğer mahalle gitmet istiyan şahıs ol mahallin yerlüsünden olmayarak mechûlu'l-ahvâl olduğu hâlde mevtûr ve mu'âmelesi meşhûr olmamış olduğına dâ'ir ahâlsinden ehl-i 'ırz iki nefer şâhid edâ eylemedikce mürûriçün tezkere virilmemesi **(Tarihsiz)**

S.37/B.82:

Dördüncü mâdde Havâss-ı me'mûrîn-i saltanat-ı seniyyeden mâ'dâ teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'den olarak Der-sa'âdet'den diyâr-ı ecnebiyeye gidecek olan kimesne irâ'e-i şâhid itdiğine dâ'ir cânib-i ihtisâbdan aldığı şehâdet-nâme-i makâm-ı vâlâ-yı Nezâret-i Hâriciye'ye bi't-takdîm mürûriçün oradan virilecek tezkereyi tekrâr ihtisâbdan virileceği mahallin Der-sa'âdet'de ikâmet üzere olan ilçisi tarafından başka başka temhîd ve imzâ ve Der-sa'âdet'den mâ'dâ memâlik-i mahrûse sâkin ve mütemekkinlerinden ecnebî diyârına gitmek istiyan teb'a-i Devlet-i 'Aliyye dahî tezkeresini bulunduğu memleketin me'mûrî tarafından alacağından ol memleketde gideceği mahallin konsolosu var ise anın anın ve olmadığı sûrette hudûdda bulunacak konsolosunun tarafından dahî ol tezkereyi kezâlik imzâ itdirmiş ve müste'men tâ'ifesinden berren memâlik-i şâhâneye gidenlerin gerek re's-i hudûdda bulunan ve gerek ikâmet ideceği memleketde memleketde olan tezkere me'mûr-ı mahsûsuna Der-sa'âdet'den gelmiş ise cânib-i ihtisâba yedlerinde bulunan basabortalarını irâ'e ve imzâ itdirmek ve bahren vürûd idecek sefâyinın dahî celbeh-i Kostantiniye'ye duhûllerinde yanına gidecek basaborta me'mûrına sefinede mevcûd olan yolcuların basabortalarını irâ'eye ol sefîne kapudanı dikket iderek zikr olunan basabortalar me'mûr-ı merkûm tarafından imzâ ve temhîd olunması ve şâyed ketm olunub da ol vecihle basabortası me'mûr-ı merkûm tarafından imzâ ve temhîd olunmamış yolcu zuhûr ider ise keyfiyeti taharrî kılınmak üzere ol yolcu düvel-i mütehâbe teb'asından ise kancelyası tarafından tekrâr cânib-i ihtisâba gönderilmesi ve bu usûlün kâffe-i memâlik-i Devlet-i 'Aliyye limân ve iskelelerinde icrâ kılınması **(Tarihsiz)**

S.38/B.83:

Beşinci mâdde virilecek tezkerelerin derûnunda tezkere alan ism ve şöhret ve sinn ve san'at ve eşgâli ve asl vilâyetiyle ikâmet eylediği ve gideceği yerlerin ve tezkere virilen mahallerin isimleri ve kankı devlet teb'asından olduğu ve virildiği vaktin târîhi

işâret olunması ve işbu usûl icâbınca şahs-ı vâhide tezkere virilmek lâzım geleceğinden ve tâ'ife-i nisâdan tezkere ahzına muhtâc olanların ber-menvâl-ı meşrûh eşgâl-ı mahsûsesi bilinemeyeceğinden anlara virilecek tezkerelerde yalnız memleket ve sinn ve ism ve boylarının tahrîriyle iktifâ ve bu misillülerin yanlarında kız ve oğlan küçük ya'ni on beş yaşından aşağı evlâdı ve müte'allekâtı bulunur ise başka başka tezkere virilmeyüb vâlidelerine virilecek tezkerenin açık mahalline bunların esâmî ve sinn ve kametleri tahrîr ve imlâ kılınması ve zevcesiyle beraber gidecek olan kesânın zevcesinin ve kız ve oğlan yanlarında bulunacak küçük çocukların ism ve boyları tahrîr olunarak kezâlik cümlesine tezkere virilmesi **(Tarihsiz)**

S.38/B.84:

Altıncı mâdde Devlet-i 'Aliyye'den olarak ba'de ezîn Der-sa'âdet'den taşra bir mahalle gidecek olan kimesne ibtidâ cânib-i ihtisâba giderek gideceği mahal ve maslahatını bi'l-ifâde beşinci mâddede beyân olunan usûl üzere virilecek mürûr tezkeresinin zahrını ol kimesne ehl-i İslâm'dan bir mahalle sâkinlerinden ise sâkin olduğu mahalle imâm ve muhtârlarına ve milel-i sâ'ireden olduğu hâlde mahallesi muhbirlerine ve bekâr olub da hânda beytûtet iden tâkımdan bulunduğu sûretde kethüdâlık mührüyle hancılar kethüdâsına ve esnâfdan ise kezâlik kethüdâlık mührüyle esnâfin kethüdâsına temhîr ve cerîdelerinden ism kaydını terkîn itdirüb meclis-i tahfızden dahî alacağı tezkere-i sahîhe ile beraber ol tezkere tekrâr cânib-i ihtisâba getürdükde ismi ol vakt oradan dahî terkîn ve mürûrına ruhsatı hâvî tezkere-i mezkûre temhîr olunması ve taşradan virilecek tezâkir dahî be-'aynihâ bu usûle tatbîk kılınması ve bunlar mâ'dâ Der-sa'âdet'e bir amed şüd idenlerin Çekmece-i sağîr ve Şamlar ve Büyük derbend ve Yarım Bergos ve Cisirde ve Bulgurlu ve Bekfun derbendlerinde tezkerelerinin yoklanması ve Liman Adası dahî derbend makâmında bulunduğu mebnî taraf-ı ihtisâbdan lüzûmı mikdârı kâtib ta'yîniyle bahren 'azîmet idecek yolcuların tezkereleri dahî limân cânibinden meccânen yoklanacağı misillü müste'men tâ'ifesinden ve memleketlerine 'avdet veyahud başka mahalle 'azîmet idecek olanlar dahî mazbût olan kaydlarını terkîn itdirmek üzere yedlerinde bulunan basabortalarını cânib-i ihtisâbe irâ'e ve imzâ itdirmeğe mecbûr olması **(Tarihsiz)**

S.38/B.85:

Yedinci mâdde memâlik-i şâhânedede mürûr ve 'ubûr iden kesân tezkerelerinin zabtiye me'mûrlarına ve kazâ ve kesebât ve kurâ muhtârlarına ve limân re'islerine ve karantina me'mûrlarına sû'âl ve istintâk ve icâbında irâ'e eylemeleri ve müste'men tâ'ifesinden fakat memâlik-i İslâmiye'de geşt ve güzâr idecek olanlar dahî taraf-ı ihtisâbdan mürûriçün tezkere ahzına muhtâc olması **(Tarihsiz)**

S.38/B.86:

Sekizinci mâdde teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'den olarak ticâretle me'lûf olan eşhâsdan her birleri maslahatlarının vüs'atına göre memâlik-i şâhânedede merkez-i ticâret olan mahalde senede birkaç kere gidüb gelmekde olduklarına ve bunların her def'a 'azîmetlerinde müceddeden tezkere ahzına mecbûr olmaları haklarında müstelzim-i su'ûbet olacağına mebnî sâye-i me'adelet vâye-i hazret-i şehinşâhîde gerek o makûle tüccârın ve gerek teb'adan sâ'ir amed şüd idenlerin maslahatlarını tezshîl zımnında bundan böyle virilecek mürûr tezkerelerinin hükmü bir sene-i kâmile cârî olub fakat müddet-i mezkûre inkizâsına değin bir kimesne meselâ Bursa'ya birkaç kere gidüb geleceğinden her def'a gidüb gelişinde yedinde bulunan tezkeresinin cânib-i ihtisâbda olan me'mûrları tarafından meccânen yoklanub temhîr kılınması (**Tarihsiz**)

S.38-39/B.87:

(S.38) Dokuzuncu mâdde bundan böyle taşradan gelüb de Der-sa'âdet'de bir mahalleye kayd olunacak veyahud bulunduğu mahalleden diğer mahalleye nakl idecek kesân haklarında dahî müstelzim-i sehûlet olmak üzere taşradan gelüb Der-sa'âdet mahallâtından birine kayd olunmak isteyen kimesne doğruca ihtisâba gelerek sâlik olduğu meslek ve san'atını ve kayd olunmak istediği mahallenin ism ve şöretini bi'l-ifâde meselâ ol kimesne filân esnâfdan filân kimesnenin yanında bulunduğu sûretde bilâ-mühr ol mahallenin imâm ve muhtârlarına hitâben yedine virilecek 'ilm ü haberin zirini kethüdâlık mührüyle esnâfın kethüdâsına ve üstâdına başka başka temhîr itdirüb getürebildiği hâlde ihtisâbda ol kimesnenin ismi ol mahalleye kayd ve 'ilm ü haber-i mezkûrın bâlâsı temhîr olunub imâm ve muhtârân dahî ol kimesnenin isminde cerîde-i mahalleye kayd idüb zikr olunan 'ilm ü haber imâm tarafından (S.39) ahz ve hıfz olunarak çünkü her bir imâm ve milel-i sâ'ire muhbirleri mahallelerin vukû'âtını ihbâr ve ifâde ile cerîdelerini tashîh itmek üzere beher mâh cânib-i ihtisâba geleceklerinden bir mâh kadar ol vecihle terâkim iden tezkereleri her ay başında getürüb teslim eylemeleri ve bir mahalleden diğer mahalleye nakl idecek şahıs dahî ol vecihle virilecek lilm ü haberi mukaddem sâkin olduğu mahallenin imâm ve muhtârlarına temhîr itdirüb cânib-i ihtisâba götürdükdü şahs-ı merkûmın ismi orada sicilde ol mahalleye tashîh müzekker olunan 'ilm ü haber temhîr olundukdan sonra kezâlik 'ilm ü haber-i mezkûrî nakl ideceği mahalle imâmı ahz ve ol şahsın ismini cerîdesine kayd eylemesi ve zinhâr ve zinhâr bunların mukâbelesinde hiç ferd tarafından nesne taleb kılınmaması ve ol vecihle taşradan gelmiş olanlardan kefil bulmayan bî-kes makûleleri muzanne-i töhmet veyahud esnâfa lüzûmı olduğu hâlde İhtisâb Nezâreti ma'rifetiyle münâsib mahalde birkaç gün ikâmet itdirilerek ba'dehu geldiği mahalle i'âde olunmak ve bu misillülerin içlerinde fukarâ-yı sâbirîn ve ve seyyâhîn ve sâ'ir ashâb-ı kulûbdan bulunan sâlikîn

olduğı hâlde haklarında bir vecihle kesr-i kulûbı mûcib olmamak üzere hîn-i vürûdlarında misâferet tarîkiyle sâkin olacakları medrese ve hânîkâh ve cevâmî'-i şerîfenin müderrisi ve şeyh ve kayyûm başlıları ve sâ'ir mahalleri me'mûrlarıyla bi'l-muhâbere münâsib mehle rabt ve tezkerelerine işâret olunarak misâfîren iskânlarıyla tatabbub-ı kulûblarına İhtisâb Nezâreti tarafından ihtimâm ve dikkat olunması
(Tarihsiz)

S.39-40/B.88:

(S.39) Düstûr-ı mûkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtıf-ı'l-melikü'l-a'lâ mülhakâtıyla Diyarbekir Eyâleti Müşîri vezîrim İsmail Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâ'il ve'l-ekârim müşîr-i müşârün-ileyhin zîr-i idâresinde kâ'in kazâların kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadrehum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Beyândan müstağnî olduğu üzere tenâkih ve tenâsül mâdde-i hayriyesi emr-i meşrû' ve mesnûk olarak fevâ'id-i dünyeviye ve uhreviyesi velâ ba' velâ yuhsâ ve icrâ-yı muktezâsı şer'-i şerîf ve etbâ'-ı sünnet-i seniyye husûslarına sür'at ve i'tinâ şî'âr-ı İslâmiye'ye lâyük ve sezâ ve ne'ûzu bi'l-lah betânet ve müsâmahası Dârende-i mûcib-i nedâmet olacağı hedîdâr olub dâ'imâ dikkat ve ihtimâm-ı müterettib-i zimmet-i diyânet olduğu hâlde rivâyet olduğuna göre memâlik-i mahrûse-i şâhânemin ba'zı kasabât ve kurâsında bâkîre kızları babaları ve akrabâları otuz yaşına kadar tezvîc itmeyüb zevci vefât itmiş hatunlar dahî bilâ-mûcib mücerred durmakda ve bu keyfiyet taklîl-i tenâsül mü'eddî olmakda bulunmuş olarak hattâ bu keyfiyet bu def'a kırcaili Meclisi'nden bâ-mazbata beyân ve inhâ olunmuş olduğuna ve beher hâl bu uygunsuzluğun def'i lâzım gelmiş idüğüne mebnî keyfiyetin evvel emrde iktizâ-yı şer'îsi cânib-i fetvâhânenen sû'âl velisi mevcûd olan bâliğe nefsinin bir kimsneye tezvîc murâd eyledikde velâyet-i inkâh sâhibi olan velîsinin izni icâzeti lâzım olub lakin bir emri'e nefsinin küfûvü olan kimesneye tezvîc murâd idüb velîsinden izn taleb itdikde garez-i fâsidiye veyahud bir gûna icrâ-yı nefsâniyle binâ'en ondan ebâ ve imtinâ eylese bilâ-izn velî kâdîsinin izn ve icâzetiyle 'akd olunub ba'de'l-mukaddemce iznim bulunmadı deyü velî-i mezbûr fesh-i nikâha kâdir olduğu mu'teberân-ı kütüb-i fikhiyyeden mukayyed ve mestûrdur velî iznden ebâ itdikde izn-i kâdî ile olan nikâhın sihhat ve nizâmisi mütefi'e-i 'aleyh-i cumhûr olduğu ve bundan böyle mâni'-i şer'îsi yoğiken tezvîc husûsuna ta'bîr-i vech-i şer'î mümâna'at iden baba ve sâ'ir adamlara emr-i lâlû'l-emr ile ta'zîr lâzım geldiği ve husûs-ı mezkûrî serreşt iderek izn ve ruhsat i'tâsı zımnında irtikâba mebnî ser olan kâdî

ve me'mûrîn-i sâ'ire dahî müstehakk-ı eşedd-i ta'zîr olacağı fetvâhâne-i mezkûrdan bâ-müzekkere tasrîh ve beyân kılınmış olup o misillü bâkîre ve seybh hatunların tezvîclerine akrabâ ve müte'allakânın bî-vech-i şer'î mâni' olmaları hilâf-ı şer'-i şerîf olmağın ba'de ezîn o misillü kız ve hatunların tezvîce velî ve akrabâsı tarafından mümâna'at olduğu hâlde ma'rifet-i şer'-i şerîf ve meclis ma'rifetiyle kendüleri celb olunarak sebeb-i mümâna'atları sû'âl ve iktizâ idenlerden dahî tahkîk ve tedkîk birle mevâki-i şer'îsi olduğu 'inde's-şer' tahkîk ve tebeyyün ider ise ma'rifet-i şer'le tâlib-i küfûvuna 'akd ve tenkîh olunması ve o makûle bî-vech-i şer'î mümâna'at iden baba ve sâ'ir velîlerinin bu vesîle ile izn ve ruhsat zımnında irtikâba cesâret iden kuzât ve me'mûrîn-i sâ'irenin bilâ-istizân ve te'dîb ve ta'zîr olmaları ve fakat vukû' bulacak mümâna'at tâliblerin küfûv olmamasından dolayı ise o makûlelerin ta'zîri lâzım gelmiyeceği misillü ba'zı memleketlerin 'âdetleri iznde mesnûn olan dereceden ziyâde masrafa muhtâc olarak zarûri cihetle tezvîc husûsı te'hîr ideyor ise bu hâlde velî inkâr-ı mazrûr bulunduğundan ve zâbitân taraflarından o makûle 'âdet bulunan teklifât-ı nirânda terk itdirilmesi ve ber-minvâl-ı meşrûh bilâ-mâni' sarf-ı 'inâd ve isrâr idenlerin beher hâl mücâzât-ı icâbiyeleri icrâ olunması iktizâ ideceğinden keyfiyetin emr-i şerîfîm isdâr ve tesyârıyla memâlik-i mahrûse-i şâhânemin her bir mahalle ilân ve tenbîh kılınması husûsı meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı 'Adliye'mde ittifâk-ı 'umûmî ile tensîb ve tasvîb kılınmış ve def'a bu sûret teksîr-i tenâsî ile fevâ'id-i 'adîde-i mülkiyeye mü'eddî olacağından ol vecihle icrâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülükânem ta'allukuyla ol bâbda emr-i hümayûn-ı şevket-makrûn-ı şehriyârânem şeref-efzâ-yı sünûh ve sūdûr olarak mantûk-ı münîfi üzere kâffe-i memâlik-i mahrûse-i şâhânem evâmîr-i celîle-i mülükânem tasdîr ve tesyîr ile i'lân ve tenbîn olunmuş olmağla sen ki müşîr-i müşârûn-ileyhsin sana dahî i'lâmen ve tenbîhen Dîvân-ı Hümayûn'umdan mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve tesyâr olunmuşdur imdî vusûl-ı fermân-ı celîlü'l-'ünvân-ı mülükânemde keyfiyet irâde-i seniyyemi zîr-i idârende kâ'in mahal ahâlîsine bi'l-etrâf i'lân ve işâ'et birle çünki bu mâdde mesâlih-i sâ'ireye mukayyes olmayub mesâ'il-i şer'îyyeden olduğına ve hilâfında bulunanlar müstehakk-ı mücâzât olacaklarına mebnî fi-mâ-ba'd o makûle bâliğe olan kızların ve seyyibe hatunların izdivâcına velî ve akrabâları tarafından bî-vech-i şer'î ve muhâlefet olduğu (S.40) hâlde bâlâda beyân kılındığı üzere ma'rifet-i şer'-i şerîf meclis ma'rifetiyle ba'de'l-icrâ tâlib-i küfûvuna 'akd ve tenkîh olunub bî-vech-i şer'î muhâlefet iden baba ve sâ'ir velîlerinin şer'en lâzım gelen 'zîr ve te'dîbleri icrâsı ve andan ruhsat i'tâsı zımnında kuzât ve me'mûrîn-i sâ'ire taraflarından zinhâr ve zinhâr akçe mütâlebesi ve sâ'ir vecihle te'addiyât vukû'a gelmek lâzım gelür ise o makûlelerin dahî iktizâ-yı te'dîlberi icrâ olunmak üzere derhâl derbâr-ı şevket-karâr-ı mülükâneme 'arz ve inhâ ve tâliblerinin küfûv olmamasından dolayı muhâlefet iden velîlerin bir vecihle ta'zîri lâzım gelmiyeceğinden bu bâbda cebr mu'âmelesi vukû'undan ittikâ

olunması ve mesnûn olan dereceden ziyâde ‘âdet olmuş bulunan masrûfun dahî îcâbı vecihle terk itdirilmesi ve bu husûsa ‘ale’-d-devâm i’tinâ ve dikkat olunarak hiçbir vaktde hilâfî vaz’ ve hâlât vukû’a gelmemesi irâde-i seniyye-i mülukânem muktezâsından olduğu ma’lûmın oldukda ber-minvâl-ı muharrer ‘amel ve hareketle îfâ-yı muktezâ-yı kârârgâhî derûnına sarf-ı mâ-hâsıl-ı liyâkat eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâ’ir mûmâ-ileyhümsüz işbu fermân-ı ‘âlîşânım sicillât-ı mahkêmeye kayd ve sebt olunarak ‘ale’-d-devâm mûcib ve muktezâsının îfâ-yı icrâsına bi’l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve hiçbir vaktde hilâf-ı vaz’ ve hâlet ve zinhâr bu vesîle ile kimesneye te‘addî vukû’ını tecvîzden tevakkî ve mübâ’edet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü’l-ittibâ’ ve lâzîmü’l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ’at-makrûnıyla ‘amel ve hareket eylesiniz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılâsız tahrîren fî evâ’il-i şehri Recebü’l-ferd sene sittîn ve mi’eteyn ve elf (1260) (17-26 Temmuz 1844)

S.40/B.89:

Apçağa karyesinden Yüzbaşı Osman Ağa’nın nişânı alındığından vürûd iden şukka kaydır

Sa’âdetlü meveddetlü ağa-yı muhterem hazretleri

‘Asâkir-i redîfe yüzbaşlarından Eğin Kazâsı’na tâbi’ Apçağa karyesi sâkinlerinden Yüzbaşı Osman Ağa ibn-i Mehmed Emin’in hâ’iz olduğu bir kıt’a yüzbaşı nişânı bu tarafa vürûdiye teslîm-i hazîne kılındığını mübeyyin şukka-i hulûsvârî tahrîrine ibtidâr kılındı

20 L (Şevval) (12)60 (2 Kasım 1844)

S.40/B.90:

Beyândan müstağnî olduğu üzere men’-i mürûr mâddesi ne derece dikkat olunacak mevâdd-ı mu’tenâdan olarak bu husûsa cümle tarafından i’tinâ olunması îcâb-ı hâlden bulunmuş olub bundan böyle tarafımızdan ta’yîn kılınacak dâ’iremiz ağavât ve hademe ve kavâsı ve sâ’ireye tarafımızdan buyuruldu ve tezkere i’tâ olunacağından meselâ bir kazâdan diğerkazâyâ gidecek olan tüccâr ve esnâf ve sâ’ire ve köylünün yedinde kazâ başından basma mürûr tezkeresi olmadıkca ve bir karyeden başka karyeye ‘azîmet eyleyecek köylünün kezâlik yedinde karyesi imam ve muhtârı tarafından memhûr tezkeresi bulunmadıkca zinhâr bir kimesnenin salıvirilmeyüb tarafımıza irsâline gayret olunması ve bu husûs için bi’l-cümle karyelere mahsûs adamlar ta’yîn kılınarak dâ’imâ araşdırılacağından o makûleler tezkeresine her kim olur ise olsun bir karyeden geçer ve tezkere sû’âl olunmayub sonra tutulur ise keyfiyet tahkîk ile bu habâsete kankı köylü cesâret itmiş ise haklarında te’dîbât-ı şedîde icrâ kılınacağı cümleye tenbîhen ve i’lânen işbu varaka tab’ ve temsîl kılındı

21 L (Şevval) (12)60 (3 Kasım 1844)

S.40/B.91:

Zehrâboğlu Hacı Eminoğlu Sadık (nâm) kimesnenin hüccet kayıdır

Eğın kasabası mahallâtından Dört yolağzı Mahallesi sâkinlerinden Sadık bin Emin nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde hasm-ı şer'îsi Arki Mahallesi sâkinlerinden Süleyman bin Emrullah muvâcehesinde üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm ider ki mahalle-i mezbûre toprağında ma'lûmetü'l-hudûd 'inde'l-cîrân bir sekü bağçe li-ebb ceddım Ayşe'nin olub ba'de vefâtihâ oğlu pederim Emin nâm kimesneye intikâl idüb pederim merkûm dahî ber-vech-i emânet zabtıma bırakub ben dahî zabt ider iken merkûm Emrullah bağçe-i mezkûreye fuzûlî müdâheleden hâlî olmayub birkaç ağaç kat' eyleyüb ve bir mekdâr kabcın çıkarmış olmağla sù'âl olunub vâki' olan müdâhelesi men' olunub kat' eylediği ağaçların kıymetleri ve çıkarmış olduğu kabcının kıymeti alıvirilmesi matlûbumdur didikde gibbe's-sù'âl merkûm Süleyman cevâbında bağçe-i mezkûre müteveffâ pederim Emrullah'ın kendü mülkü olub torunu gâ'ib-i 'annü'l-meclis Mahmud nâm kimesneye hibe eyledikten sonra yigirmi sene bilâ-nizâ' zabt eylemiş olmağla merkûm Sadık'ın da'vâsı istimâ'a şâyân değıldür deyü def'e tasaddieylediğinde gibbe's-sù'âl merkûm Süleyman da'vâ-yı meşrûhesine muvâfık ve mutâbık beyine taleb olundukda Salih bin Emrullah ve Ömer Ağa bin Mehmed nâmân kimesneler li-ecli's-şehâdet hâzürân olub eserü'l-istişhâd edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde merkûm Sadık tekrâr cevâba iğâz idüb münâzi'-i fihâ olan bağçe-i mahdûd-ı mezkûrı merkûm Süleyman'ın pederi Emrullah hâl-ı hayâtında bir vaktde zabt ve tasarruf ve vaz'-ı yed itmediğini tevâtüren isbât iderim deyü ahrâr-ı ricâl-i müslimîn'den esâmîleri sicil-i mahfûzda mestûr yigirmi nefer kimesneler li-ecli's-şehâdet hâzürân olub münâzi'-i fihâ olan bağçeyi ilâ yevminâ hazâ müdde'î-i merkûmın pederi Emrullah merkûm Süleyman bir vecihle zabt ve vaz'-ı yed itdiği ma'lûmumuz olmayub da'vâ dahî itmeyüb sükût eylemişdir deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itmeleriyle merkûm Süleyman'ın yigirmi beş seneden sonra bu vecihle vukû' bulan da'vâsı istimâ'a şâyân olmayub bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunub işbu vesîka-i 'alîmân ve'l-hakîka bi't-taleb ketb i'tâ olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehri Muharremü'l-harâm sene ihdâ ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (1261) (20-29 Ocak 1845)

Şuhûdu'l-hâl

Kâtib-i mahkeme Yaşar Efendi

Şeyhoğlu Halil Ağa

Tetâni' Ahmed

S.40/B.92:

Muhzır Osman

Jurnal Kâtibi Ömer Efendi

Ve gayrühüm

Apçağa karyesi sâkinlerinden Seyyid Ağa a'zâ-i meclis hâzır olduğu hâlde Pizanoğlu İbrahim Ağa muvâcehesinde şöyle da'vâ eyledi ki elli üç senesi târîhinde

işbu İbrahim Ağa Erzurum tarafından şu kadar davar getirüb ben dahî muhtesib bulunduğumda ihtisâbını i'tâ itmeyüb hâlâ zimmetinde kalmışdır matlûb iderim didikde İbrahim Ağa'dan gibbe's-sû'âl gümrüklü mâldan ihtisâb yokdur deyü gümrük tezkeresini ihrâc eyleyüb gümrüklü mâldan bâ-emr-i 'âli ihtisâb olmadığı nümâyân olub şer'en bir şey lâzım gelmeyüb meclisce cevâb virilmiş olduğu bu mahalle kayd olundu fi 15 (boş) sene (12)62 (30 Aralık 1845-19 Aralık 1846)

(Sayfa 41 boş)

S.42/B.93-a:

Ya rabb meslek-i şer'e habîb îşâ İcrâsını tevfiik eyle nasîb îşâ
İ'zâz idenin şer'î bülehd eyle makâmın 'Aksini murâd eyleyeni hor-ı hakîr îşâ

(Tarihsiz)

S.42/B.93-b:

İbtidâ-yı bebed'ü'l-kuyûd 'in hazîhi's-sicilü'l-mahfûz mübsemilen ve hâmiden ve halben 'alâ'n-nebî salla'-lah-ı te'âlâ 'aleyh ve selem ve 'alâ alihi'l-tabibîn et-tâhirîn
(Tarihsiz)

S.42/B.93-c:

'İzzet-me'âb şerî'at-nisâb Mevlânâ Ömer Feyzi Efendi kâmyâb ba'de't-tehiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki

Ber-vech-i mansûb mutasarrıf olduğum Eğin Kazâsı'nın işbu sene ihdâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf mâh-ı Cemâziye'l-ahirinin on beşinden (21 Haziran 1845) zabtla tarafımızdan umûr-ı şer'iiyesi cenâb-ı şerîfinize bi'n-niyâbet ihâle ve tefvîz olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ gerekdir ki kazâ-i mezbûrı yevm-i merkûmdan zabt idüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i 'âlîde sa'y-ı cemîl ve vukû' bulan muhallefât-ı mevtâ-yı 'askeriyenin müceb-i tahrîr olanlarını tahrîr ve beyne'l-verese 'alâ mâ farzu'l-lahü'l-hekîm taksîm eyleyüb câdde-i şerî'at-ı garrâdan serimû inhirâfa cevâz göstermiyesin ve's-selâm (Tarihsiz)

El-fakîr es-Seyyid Mehmed re'isü'l-mutasarrıf be-kazâ'ü'l-mezbûr

S.42/B.94:

Eğin Kazâsı'na tâbi' Kamerkab karyesi mütemekkinlerinden Soltik veledet Kirkor nâm zımmîyenin mâlı düyûnına vefâ itmeyüb cümle dâyinleri ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le emlâk-ı eşyâsı bey'-i münâyezid olunub beyne'l-guremâ taksîm olduğunun defteridir ki ber-vech-i ati zikr olunur fi 15 B (Receb) sene (12)61 (20 Temmuz 1845)

Gurûş

- 2285 Ber-mûceb-i defter-i müfredât mersûmenin fûruht olunan eşyâ bahâsı
- 5600 Karye-i mezbûrda kâ'in bey'-i min-pezîr olunarak Mahmud Ağa üzerinde karâr-dâde olan mülk menzil bahâsı
- 7885
- 200 Hâkim Efendi'ye resm-i tahrîr-i 'âdî minhâ
- 7685
- 350 Ber-nehc-i şer'î sâbit olan kable'l-ıflâs mersûmenin Koca Ağa'ya istiklâl eylediği ahur bahâ minhâ
- 7335
- 170 Tellâliye ve ihtisâbiye minhâ
- 7165
- 355 Cümle guremâdan gurûşda iki para tahsîl minhâ
- 6810 Sahhü'l-bâkî beyne'l-guremâ tevzî' ve taksîm olunan yalnız altıbin sekizyüz on gurûşdur
- 2203 Beyne'l-guremâ taksîm olunarak Mahmud Ağa'nın müvekkili Ümmü Gülsüm Hatun'a gurûşda onbeş para iki akçe
- 1309 Apçağalu Ağyaoğlu Mardoros'a onbeş para iki akçe hesâbından isâbet iden
- 674 Hunzadoğlu Makdisi Biros
- 441 Karabetoğlu kızı Ağnis
- 228 Karcaoğlu kızı Maran
- 486 Ovanis Keşîş
- 118 Ekizlü Hacı Acı
- 240 Hallacoğlu Hacuk
- 118 Kizir İgob
- 777 Dörtlenoğlu
- 78 Berber Ahmed
- 114 Cerci Bağdasar
- 14 Abdulkerim
- 10 Mersûmenin mesâlihi için ma'rifet-i şer'iyile ve şehre gidüb gelen Mahmud'a virilen
- 6810

S.43/B.95:

Düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ mülhakâtıyla Diyarbekir Eyâleti Müşiri vezîrim İsmail Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Beyâna hâcet olmadığı üzere be-tevfikihu te'âlâ te'sisine muvâfik olduğum tensikât-ı 'askeriye icâbınca kâffe-i cünûd-ı nusret-mev'ûd-ı mülûkânemin sûret-i nezâmiye ve usûl-ı iztibbâliyeleri bi'l-icrâ hidemât-ı 'askeriyeye beş sene müddet ta'yîn ve tahsîs olunub beher sene Mart içinde neferât-ı 'askeriyenin en eskilerine hüsn-i i'tâ-yı ruhsat olunarak yerlerine aherleri celb ile anlar dahî beher sene müddet-i îfâ-yı hizmet itdikden sonra hukûk-ı istibbâliyelerin icrâsı ve beher sene ihrâc olunacak memleketlerinde çift ve çubuk ve iş ve güçleriyle meşgûl olarak fakat senede bir mâh kürsi-i livâda icrâ-yı ta'lîm ve ta'allümlerine bakılmak üzere bedel-i seniyye dahî sayf-ı cedîd istihdâm olunması husûsları mukarrer bulunmuş ve bâ-'avn-ı hüdâ tensikât-ı muharrere-i mevzû'e iktizâsınca geçen sene silkü'l-lâl nizâmında hizmet-i mukarreresini bi'l-ikmâl istidâlen ihrâc olunan neferât-ı 'atîke ber-mûceb-i nizâm-ı redife tezkereleri i'tâsiyla vilâyetlerine gönderilerek işbu altmış bir senesi istibdâli dahî icrâ kılınmış idüğüne ve bu cihetle 'asâkir-i mu'âtefe-i şâhânemden ihrâc ile redîf kayd olunması lâzım gelan neferâtın memleketlerine vusûllerinde kaç nefer geldiği ve kankı kazâ ve karye ahâlîsinden olduğu bilinmek ve her birinin künyelerini sebt-i defter ile icâbına göre hayme ve bölük tertîbine vaz' eylemek ve sen be-sene tezâyüd itdikce bunlardan bölük ve tabur ve alay tertîb ve tanzîmiyle mülâzemetden yukarı zâbitân refte refte 'asâkir-i nizâmiye-i şâhânedan şâb ve ta'yîn kılınmak üzere fakat bu senelik hâssa ve Der-sa'âdet'im ve Rumili ve Anadolu ordu-yı hümâyûnlarımın dâ'irelerinde tahmîn-i tefrîk olunan alniz redîf dâ'irelerine tahdîdine birer büyük zâbit ta'yîn ve ma'iyyetlerine birer kâtib dahî terfîk kılınması ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhümden beherinin me'mûr olacağı dâ'ireye hasbe't-taksîm birbirine muttasıl olarak otuz ve otuz beş ve ba'zısına otuz sekiz kazâ isâbet itmiş olduğundan ve hîn-i 'azîmetlerinde kürsî-i eyâlet ve elviyeye vararak ba'dehu tahrîre mübâşeret itdikleri hâlde dâhîl-i dâ'ire-i me'mûriyetleri olan kazâların ba'zısı gerüye ve ba'zısı sağ ve sol taraflarda kalub bi'z-zarûret sırasıyla devr ve tahrîr idileceklerinden evvel emrde kürsî-i eyâlet ve elviyeye 'azîmetlerinden sarf-ı nazarla hemen Der-sa'âdet'imden hareketlerinde yedlerine virilecek defterde muharrer olduğu vecihle dâhîl-i dâ'ire me'mûriyetleri olan kazâlardan kankısı en karîb ve beden tahrîre münâsib ise ibtidâ ol kazânın kürsîsine muvâsalat ve oradan tahrîre mübâşeret iderek ba'dehu sâ'ir kazâların dahî sırasıyla dolaşmaları ve ancak kazâyı dolaşdıkları hengâmında ol kazânın müdürüyle nüfûs mukayyidinin veyahud

bi'z-zât müdürü olmadığı sûretde tarafından vekil olmak üzere kazâ-i mezbûr vücûhı mu'tebârânından birinin beraber bulunması için zâbitân-ı mûmâ-ileyhüm me'mûriyetleri dâhilinde olan kazâlardan beherine muvâsalat eyledikce tamâmen kazâyı devr ve tahrîr idinceye dek bi'z-zât kendüleri refâket veyahud vekil yollu mu'teberân-ı vücûhdan birini terfike mübâderet eylemeleri husûsunun müşîrân-ı 'izâm ve vülât-ı kirâm câniblerinden kazâlar müdürleri taraflarına bâ-buyuruldu bildirilmesi ve zikr olunan kazâ müdürleri ve nüfûs mukayyidlerinin işbu me'mûriyetlerinden dolayı ba'zı mesârifi vukû'ına binâ'en beher kazâ müdürine ikişer yüz ellişer ve mukayyidlere yüz yigirmi beşer gurûş mâhiye tahsis olunub bir mâhdan eksik ve ziyâde geşt-i güzâr eyledikleri hâlde kıstü'l-yevm kâ'idesince hesâb ve i'tâ olunması ve bu mâhiyeler için zâbitân-ı mûmâ-ileyhüm taraflarından medîde gösterilerek sened virilüb senedât-ı mezkûrenin başkaca hazîne-i celilem tarafına gönderilmesi ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhüm müddet-i ikâmet ve seyr ve hareketlerinde ahâlî ve fukarâlardan yalnız bundan mâ'dâ meccânen hiçbir şey ahz ve kabûl idemeyecekleri misillü kazâlar müdürleri ve mukayyidleri dahî dolaşdıkları müddetce yem ve yiyecekleri akçeleriyle alub meccânen akçesiz bir şey almamaları keyfiyeti kendülere ve ahâlîye ekîd i'lân ve tenbîh kılınması husûsları müteferri'ât-ı sâ'iresiyle Dâr-ı Şûrâ-yı 'Askeriye-i saltanat-ı seniyye ve Meclis-i Ahkâm-ı 'Adliye'mde bi'l-müzâkere tasvîb ve istihsân ve cânib-i hümayûnumdan istizân olunarak ol vecihle icrâ-yı iktizâsına irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk ile ol bâbda emr-i hümayûn-ı şevket-makrûn-ı şehriyârânem şeref-rîz-i sünûh ve sudûr olmuş ve keyfiyet iktizâ iden mahallere evâmir-i celile-i mülûkânem tasdîr ve tesyârıyla bildirilüb me'mûrlar yedhî ve i'zâm kılınması ve ol taraf me'mûrları bi't-ta'yîn yedine ta'lîmât-ı lâzime i'tâ ve kendüsü ba's ve isrâ olunmuş olmağla sen ki sen ki müşîr-i müşârün-ileyhsin sana dahî Dîvân-ı Hümayûn'umdan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuşdur imdi vusûl-ı emr-i şerîfimde beyân olunduğu vecihle keyfiyeti seniyye-i idârenizde bulunan mahaller kâ'im-makâmları ve kazâ müdürleri ve nüfûs mukayyidleriyle sâ'ir iktizâ idenlere bi'l-etrâf iş'âr ve tenbîh birle me'mûr-ı mûmâ-ileyhümün hîn-i vürûdunda yedinde olan ta'lîmât-ı seniyyem üzere icrâ-yı me'mûriyetine cümle tarafından i'âne-i lâzimenin ifâsı ve müdür ve mukayyidlerin dahî icrâ-yı refâket ve me'mûriyetleri ber-minvâl-ı muharrer ahâlî ve fukarâdan meccânen bir şey alamamaları vesâ'ilinin istihsâli irâde-i seniyyem muktezâsından ma'lûm-ı hamiyet melzûmun oldukda ber-minvâl-ı meşrûh 'amel ve hareketle ifâ-yı muktezâ-yı kârgüzârı ve rû'yet-i sarf-ı miknet eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimu'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i şehri Rebî'ü'l-ahir sene ihdâ sittîn ve mi'eteyn ve elf (1261) (29 Nisan -7 Mayıs 1845)

S.44/B.96:

İkiyüz altmış bir senesi mâh-ı Cemâziye'l-ahiri'nin guresinden bâ-emr-i veliyyü'n-na'imî 'ale'l-hesâb ellibin gurûş meclis-i ma'rifet ve cümle ma'rifetiyle kasaba ve kurâya taksîm olunduğunu beyân ider (7 Haziran 1845)

<u>Gurûş</u>	
7859	Derûn-ı şehr İslâmı hâne 29
10.840	Derûn-ı şehr re'âyâsı 40
10.365,5	Boşadi Nâhiyesi 38,5
2235,75	Selahlu Deresi 8,5
<u>677,5</u>	Karye-i Gaşo 2,5
31.977,75	
474,25	Muşağa karyesi hâne 1,75
474,25	Sorak karyesi 1,75
1084	Vanik re'âyâsı 4
67,75	Vanik İslâmı 0,25
<u>474,25</u>	Sıvrık karyesi 1,75
34.552,25	
677,5	Navril karyesi hâne 2,5
542	Ebranik karyesi 2
67,75	Ağıl karyesi 0,25
271	Bizmişin karyesi 1
<u>1084</u>	Bekir karyesi
37.194,5	
1897	Apçağa İslâmı hâne 7
2710	Apçağa re'âyâsı 10
338,75	Kamerkab İslâmı 1
2439	Kamerkab re'âyâsı 9
<u>271</u>	Garşila İslâmı 1
45.850,25	
677,5	Garşila re'âyâsı hâne 2,5
880,75	Ergü karyesi 3,25
1355	Hapnus karyesi 5
1761,5	Ekrek karyesi 6,5
<u>477,25</u>	Kendir karyesi 1,75
49.999,25	

S.44/B.97:

Tutuhoğlu Nikofos'un Halâsoğlu Makdisi İgob için aldığı ev hücceti kaydır

Eğin Kasabası sâkinlerinden Akvalı-zâde Hacı Mehmed bin Ömer nâm kimesnenin Sarâcoğlu Mehmed ve Haburlu Ali şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan ve Ümmü Gülsüm bint-i Hacı Bekir'e bâ-hüccet-i şer'iyeye vâsî olan Ahmed bin Hacı Osman kendi asâleten ve Hacı Mehmed'e vekâleten ve sağîre-i mezbûreye vesâyeten ve Fatma bint-i Hacı Osman nâm hatunun Ahmed bin Hacı Osman ve Hasan bin Mustafa şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan zevci Ahmed ibn-i el-Hâc Numan ve Vanik karyesi mütemekkinlerinden Keşişoğlu Lazar'ır vekil-i müseccel-i şer'îsi oğlu Aposdol meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde Halâsoğlu Makdisi İgob veled Hamis Tutuhoğlu Nikofos muvâcehesinde bi'l-vekâle ve bi'l-asâle şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm iderler ki mûris-i müşterekimiz büyük vâlidemiz müteveffân Ümmü Gülsüm hatundan irsen intikâl iden Cırakoğlu mülkü dimekle ma'rûf mülk menzilin yigirmi dört sehmdede on dört sehmi Lazar'ın ve bâkî mülk ve ittisâlinde bağçe bizim sehmimiz ile müşâ'-i müşterek olan mülk menzili tahtânî ve fevkânî ve derûnunda cereyân iden mâ'-i lezîz ve ittisâlinde bağçemizi bi'l-cümle mâyeştikle ve büyü tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî ve şurût-ı mukassede ve mübtaleden 'ârî ve berrî bey'-i bât-ı kat'î ve sahîh-i şer'î ile Makdisi İgob'ın müvekkili işbu Nikofos'a beşbin gurûşa bey' ve teslim ve temlik itdik ol dahî bi'l-vekâle iştirâ ve tesellüm ve ahz ve kabz ve kabûl idüb semen-i meb'î olan meblağ-ı mezkûrî mersûm yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz itdik sâlefü'z-zikr tarîk-i 'âmm ve Sayikoğlu mülkü ve Halasoğlu mülkleriyle mahdûd olan mülk menzil ve derûnunda cereyân iden mâ'-i lezîz ve bağçede bizim ve mü'ekkilelerimiz aslen ve kat'en 'alâka ve medhallerimiz kalmayub mersûm Makdisi İgob'ın mülk-i müşterâsı keyfâ mâ-yeşâ mutasarrîf olmasıçün ber-minvâl-ı meşrûh taraf-ı şer'den yedine bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye i'tâ olunsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fî selh-i şehri Recebül-ferd sene ihdâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (1261) (4 Ağustos 1845)

Şuhûdu'l-hâl

Sâbıkâ Kemah Nâ'ibi faziletli Mehmed Efendi bin Hüseyin

Akan-zâde sa'âdetli Hacı İbrahim Ağa ibn-i İsmail Ağa

Sarâc-zâde Mehmed Ağa ibn-i Mustafa

Balioğlu Ali ibn-i Ebubekir

Muhzır Monlâ Mehmed ibn-i Hasan

Ve gayrühüm

S.44/B.98:

Ağrik karyesi sâkinlerinden Şerîf Mehmed ibn-i Emin Vanik karyesi sâkinlerinden Alik oğlu Keydi'nin zevcesi Mayrem ve kızı Mayrem tarafından vekâleti müdde'înin tasdikiyle sâbit olan damadı Petro'dan huzûr-ı şer' de merkûm Şerîf ikiyüz gurûş da'vâ idüb ve mersûl esâsının deynini mukırr olub lakin İngiliz Ömer'den Der-'aliyye'de birkaç mahallerden istimâliki bu akçeyi işbu Şerif'in kendi ya vasîsi ya vekîli almışdır didikde vekîli ya vasîsi aldığına 'ilmi lâhık olmadığına ve kendi almadığına bi't-taleb merkûm yemin virüb ba'dehu mersûm Petro'dan akçe-i mezbûrın tahsiline hükm-i şer'î lâhık olmuştur fi 25 Ş (Şaban) (12)61 (5 Ağustos-2 Eylül 1845)

S.45/B.99:

Cin Alioğlu Beğ Ağa'ya virilen hükm mürâselesinin kaydıdır

Eğin kasabası mütemekkinlerinden Cin Alioğlu Beğ Ağa bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine kasaba-i merkûme sâkinelerinden Maryem veledet Holoris nâm Nasrâniye muvâcehesinde üzerine şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm ider ki işbu Maryem kasâb olduğum hengâmda mübâya'a eylediğim etlik davarı ve sâ'ir lahm ve revgan bahâsından dolayı ahz ve i'tâmızın târîhinden altı sene mukaddem hesâbını rû'yet eyleyüb mersûme zimmetinde ikiyüz kırk gurûş otuz para hakkım vardır edâsında mûmâna'at idüb şer'le sû'al olunub alıvirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-sû'âl ve 'akîbü'l-inkâr merkûm Beğ Ağa'dan da'vâsına muvâfik ve mutâbık beyine taleb olundukda 'udûl-ı ahrâr ve ricâl-i Müslimîn'den Emiroğlu Ahmed bin Mustafa ve Sarâcoğlu Osman bin İbrahim nâmân nâmân kimesneler li-ecli's-şehâdemeclis-i şer'e hâzürân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka târîhden altı sene mukaddem mersûme Maryem'in kendi hânesi önünde bağçesi derûnunda merkûm Beğ Ağa ile muhâsebe görüb ba'de'l-muhâsebe ikiyüz kırk gurûş otuz para Beğ Ağa'ya deynim zuhûr itmişdir sizler de şâhid olun deyü bizleri işhâd eyledi bu vecihle mersûmenin takrîrine şâhidleriz ve şehâdet dahî ideriz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde mersûme Maryem inkârını ikrâra tahvîl iderek fi'l-hakîka Beğ Ağa'dan lahm ve ganem ahz idüb ol mikdâr deynim olmuş ide velakin ol târîhde Beğ Ağa'nın müştereki olan gâ'ib-i 'annü'l-meclis Abdurrahman Ağa'ya deyn-i mezkûrdan ikiyüz gurûş edâ itmişdim deyü müdâfâ'a itdikde merkûm Abdurrahman dahî huzûr-ı şer'e celb olunarak lede'l-istintâk cevâbında sâbıkâ müşterekim Beğ ağa'nın iddi'â eylediği lahm parasından dolayı mersûme yedinden bir akçe ve bir habbe almadım deyü inkâ ve müdde'îye-i mersûmeden müdde'âsını mübeyyin beyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden izhâr-ı 'aciz itmekle lahm parası olarak mersûmeden ikiyüz gurûş almadığına merkûm Abdurrahman yemin-i bi'l-lahü'l-'alâ'l-a'li idicek merkûm Beğ Ağa'nın müdde'âsı olan

ikiyüz kırk gurûş otuz para mersûmenin deyni olduğu şer‘en zâhir olmağla ol vecihle hükm-i şer‘î ve hakk olduğunu mübeyyin işbu mürâsele-i şer‘iyye i‘tâ olundu fi 15 B (Receb) (12)61 (20 Temmuz 1845)

S.45/B.100:

Kabikoğlu Bedros’un ibrâ hücceti kayıdır

Eğin kasabası mütemekkinlerinden Kabikoğlu Manuk veled Bogos nâm zımmî meclis-i şer‘-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münif-i ezherde li-ebeveyn er karındaşı Bedros veled Bogos muvâcehesinde bi‘t-tav‘ ve‘r-rızâ bi‘l-kerre ve‘l-cerrâ şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm ider ki işbu hâzır-ı bi‘l-meclis karındaşım Bedros zimmetinde terâkim iden hukûkdan esb bahâsı ve Bekir Ortanoğlu Ali‘den dolayı Harpurut‘da ve Arabgir‘de olan boyada noksânı ve ticâreti ve Kamerkablû Dermanoğlu Miran‘dan dolayı ve babamız mirâsından ve vâlidemiz mirâsından ve karındaşım hâlik Artin‘in menzil ve eşyâsından dolayı zuhûr iden hakkımı edâda leys ve ta‘allül itmekle beynimizde münâze‘e-i kesîre vâki‘ olub ba‘dehu miyânemizde muslihûn tavassıtıyla zikr olunan husûsâtдан dolayı cüz‘î ve küllî matlûbım olan hakkım mukâbelesinde ‘annakd yigirmibirbin gurûşa sulh olub bedel-i sulh olan mebâliğ-i mezbûreyi karındaşım mersûm yedinden bi‘t-tamâm ahz ve kabz eyledim sâlefü‘z-zikr matlûbâtımdan vechen mine‘l-vücûh ve sibâben mine‘l-esbâb bir akçe ve bir habbe hakkım kalmayub ‘âmme-i de‘âvî ve matlûbât ve kâffe-i eymân ve muhâsemâtdan karındaşım mersûmın zimmetini ibrâ‘-i ‘âmm-ı sahîh-i şer‘iyle ibrâ ve iskât-ı hakk eyledim fi-mâ-ba‘d sâlefü‘z-zikr matlûbâtımdan dolayı da‘vâ ve nizâ‘ idersem aslen ve kat‘en ‘amel ve i‘tibâr olunmasun ve bu vecihle yed-i mersûma taraf-ı şer‘den bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyye i‘tâ olunsun didikde mersûm Bedros dahî karındaşı Manuk‘un ibrâsını vicâhen kabûl ve şifâhen tasdîk idicek tarafeynin ibrâ ve kabûl-ı meşrûheleri gıbbe‘t-tesâdikü‘ş-şer‘î işbu vesîka-i anîfe-i hadîke mâ-vaka‘ bi‘l-ibtigâ ketb ve imlâ ve mersûm Bedros yedine def‘ ve i‘tâ olundu tahrîren fi‘l-yevmü‘s-sâlis ‘aşer şehri Recebü‘l-mürecceb sene ihdâ ve sittîn ve mi‘ eteyn ve elf (13 Receb 1261) (18 Temmuz 1845)

Şuhûdu‘l-hâl

Esad Ağa

Küçük Abdullah Ağa

Hacı Osman Ağa

İsmail Ağa Cezendar-zâde

Oseb Tarakcıoğlu

Bağdasar Mizmaroğlu

Ve gayrühüm

Mahmud Efendi

Nalband Hacı Ahmed Ağa

Hacı Mehmed Ağa Çand-zâde

Makdisi Artin Yarsihoğlu

Mesayid Boyacıoğlu

Minas Kelekcioğu

S.45/B.101:

Hacı Muharrem Ağa'nın mütevellî hücceti kaydır zeylinde mestûru'l-esâmî kimesnelerin talebleriyle

Eğin kasabası sâkinlerinden olup bundan akdem vefât iden el-Hâc Abdülbaki nâm kimesne hayâtında etrâf-ı erba'ası Halil Efendi ve Hacı Ömer Ağa mülkleri ve 'arsa-i hâliye ve sûkk-ı sultâniye ile mahdûd olan bir bâb dükkânını îcâr idüb gallesinden Dört yolağzı Câmî'-i Şerîfi'ne ve Orta Câmî'-i Şerîfi'ne birer 'aded şem' ikâd olunmak üzere vakf idüb evlâd-ı kebîrine şart eylemiş olup evlâd-ı kebîri ba'de'l-vefât şart-ı vâkıf üzere oğlu Hacı Ali nâm kimesneye intikâl idüb ol dahî fevt olup evlâd-ı kebîrinden hafid Hacı Ömer Ağa'ya intikâl idüb taraf-ı şer'iden tasarrufuna izin ve ruhsât iltimâs itmekle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsn-i me'âb hazretleri dükkân-ı mezkûra Hacı Ömer Ağa'yı mütevellî nasb ve ta'yîn eyleyüb ol dahî mütevellî olmasını kabûl ve sene be-sene dükkân-ı mezbûrî îcâr idüb gallesini ahz ve şem'leri ikâd ve hizmet-i lâzimesini edâya ta'ahhüd birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fî gurre-i şehr-i Şa'bânü'l-mulazzam sene sene ihdâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (1 Şaban 1261) (5 Ağustos 1845)

Şuhûdu'l-hâl

Mehmed Efendi Nâ'ib-i Kemah

Halil efendi Hacı Ali-zâde

İsmail Ağa Ahun

Halil Ağa Kesem-zâde

Bekir Ağa Yağmur Dereli-zâde

Mehmed Ağa Bali-zâde

Ve gayrühüm

Hoca Osman Efendi

Ahmed Ağa bin Abdurrezzak Ağa

Katib Osman Ağa

Hacı Ali Ağa bin Sadullah Ağa

Hafız Ahmed Hacı Yusuf-zâde

Hacı Ahmed Kız Ali-zâde

S.45/B.102:

Kamerkablı Mahmud Ağa'nın Hasan Efendi zevcesiyle murâfa'ası kaydır

Kamerkablı Mahmud Ağa'nın Garşileli merhûm Hasan Efendi'ye bin dört yüz altmış beş gurûş deyni olup elli târîhinde Der-'aliyye'de Ömer Efendi'nin meclisinde Hasan Efendi'ye edâ ve yedinden bir kıt'a battâl-nâme ahz eylemiş iken altmış târîhinde Hacı Hasan Ağa ma'rifetiyle merkûm Mahmud Ağa'dan husûs-ı mezbûr için fuzûlî sekizyüz gurûş ahz olunmağla terâfû'-i şer' olup Mahmud Ağa'nın meblağ-ı mezbûrî Hasan Efendi'ye tamâmen edâ ve battâl-nâme i'tâ eylediğine asıl şâhidi olan Kamil kavâs ile (boş) ve el-Hâc Kasım Ağa ağzından şehâdet-i 'alâ's-şehâde tarîki iderek fer' şâhidleri olan Abdurrahman Zeki Efendi ve Kamerkablı Selim Ağa'nın şehâdetleriyle sâbit olup hükm-i şer'î lâhık olduğunun kaydır fî 21 Ş (Şaban) sene (12)61 (25 Ağustos 1845)

S.46/B.103:

Kuri Kaveroğullarının bağ hücceti kaydıdır

Eğin kasabası mütemekkinlerinden Kasâboğlu Bogos veled İstefan nâm zımmî meclis-i şer'î-i şerîf-i lâzîmü't-teşrîfde yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-haza'l-kitâb Kuri Kaveroğulları İstefan ve Serkis ve Nikofos ve Kesbar ve Ebu İstefan nâmûn zımmîler vekîli karındaşları İstefan muvâcehesinde takrîr-i kelâm bast-'annü'l-merâm ider ki Şirretoğlu Bağı demekle ma'rûf silk-i mülkümde münselik bir haddi Handaloğlu mülkü ve bir haddi Yavcanoglu Asdar mülkü ve bir haddi Piroveştik karlığı ve bir haddi tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd ve mümtâz olan bir kıt'a mülk bağımı 'âmme-i tevâbi' ve kâffe-i levâhıkı ile mezkûr bağımın cevânib-i erba'asından bir tüccâr arşunu mikdârı mersûmlara hibe-i sahîhe-i şer'îyye ile hibe ve temlîk eyledim ve anlar dahî temellük ve kabûl eylediklerinden sonra sâlefü'z-zikr bir arşundan ilerü vusatını dahî üçbun altıyüz gurûş temiz akçe ve bir kabza 'adedi nâ-ma'lûm filoz akçe mukâbilinde mersûmûn İstefan ve Serkis ve Nikofos ve Kesbar nâm zımmîlere bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' ve kasr-ı yed eyledim didikde mersûm İstefan dahî karındaşı Serkis ve Nikofos ve Kesbar'ın taraflarından bi'l-vekâle ve kendü tarafından bi'l-asâle gerek hibe-i mezkûre ve gerek bey'-i mezbûreyi kabul ve kabz eylediğini mukırrı oldukdan sonra işbu vesîka-i anîfe mâ-vaka' bi'l-ibtigâ ketb ve imlâ ve mersûmûn yedlerine def' ve i'tâ olundu tahrîren fî'l-yevmü'l-hâmis ve'l-'aşer min-şehr-i Recebül-ferd sene ihdâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (15 Receb 1261) (20 Temmuz 1845)

S.46/B.104:

Eğin Marhasası Bedros nâm râhibin berâtı kaydıdır

Ermeni Batrikliği'ne dâhil Eğin Kazâsı ve tevâbi'inde mütemekkin Ermeni milletinin umûr ve husûslarını rû'yet itmek üzere birinin manhasa ta'yîni lâzım gelüb kazâ-yı mezbûrde mütemekkin râhiblerden işbu dârende-i berât-ı hümâyûn kidvet-i muhtâr-ı milletü'l-mesihîyye Bedros râhib zîdet rütbetehu umûr-ı marhasalığı idâre ve rû'yete muktedir bulunmasıyla evvelkinden resm-i pişkeşi ber-vech-i nakd teslim olunmak üzere marhasalık-ı mezkûr râhib-i mersûma bi't-tevcîh şurûtı derciyle yedine berât-ı 'âlîşânım i'tâsını hâvî İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patrîki iftihâru muhtâr-ı milletü'l-mesihîyye Matyos Piskopos dâmet rütbetehu tarafından sūdde-i sa'âdetime memhûr larzuhâl takdîmiyle istid'â olunmuş ve müceddeden ta'yîn olunan beşbin akçe pişkeşini ber-vech-i nakd hazîne-i şâhâneme teslim olunduğu tahrîr ve işâret kılınmış olmağın sâdır olan fermân-ı 'âlîşânım mücebince bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mersûm Bedros râhib zikr olunan Eğin Kazâsı ve tevâbi'i Ermeni marhasalığını idâre idüb marhasalığına tâbi' yerlerde olan olan Ermeni tâ'ifesinin

büyüğü ve küçüğü merkûmı üzerlerine marhasa bilüb ayinlerine müte'allık umûrlarında doğru sözüden tecâvüz eylemeyeler ve marhasalığına tâbi' yerlerde 'azl ve nasba müstehakk olan papasları râhib-i merkûm 'azl ve yerlerini gayrı papasa virdikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm müdâhele olunmayub ve râhib-i merkûmun ma'rifet ve izni yoğiken ba'zı kurâ papasları ayinlerine muhâlif nikâh câ'iz olmıyan zımmiye nikâh eylemeyüb ve bir zımmiye 'avrat erinden kaçsa veyahud bir zımmî 'avrat boşamalu veya almalu olsa aralarına râhib-i mersûm ve vekillerinden gayrı kimesne girmiyeye ve karışmaya ve lakd ve fesh-inikâh mâddelerinde münâza'a iden iki zımmî mâbeynlerini rızâlarıyla ıslâh eyledikde ve iktizâ ider ise kilisâlarında ayinleri üzere yemin virdikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm zâbitân taraflarından müdâhele ve tercîm ve tağrîm olunmayub ve marhasalığına tâbi' yerlerde bilâ-vâris mürd olan karabaşların ve marabet ta'bîr olunan keşîşe 'avratların mu'tâd ve kadîm üzere metrûkâtlarına marhasa-i merkûm tarafından cânib-i hazîne-i 'âmirem içün ahz ve kabz olundukda beytü'l-mâl ve kassâm adamları ve sâ'ire taraflarından muhâlefet olunmıya ve mürd olan Ermeni karabaşları ve zikr olunan marabet ve sâ'ir Ermeni zımmîleri kendü ayinleri üzere kilisâları fukarâsına ve batrîk ve marhasaya her ne vecihle iderler ise makbûl olub Ermeni şâhidleriyle şer'le istimâ' oluna ve Ermeni râhiblerinden ba'zıları kilisâ ve manastırları yoğiken mahalle be-mahalle gezüb fesâda bâ'is olanlar olur ise râhib-i mersûm ma'rifetiyle te'dîb-i vaz' olunub kadîmden kendi ayinleri üzere kilisâlarına müte'allık bağ ve bağçe ve çiftlik ve değirman ve ayazmalarını ve tarla ve manastırlarını ve sâ'ir bunun emsâli kilisâyâ vakf olan eşyâ ve davarlarını mahal-i sâ'ire marhasaları ne vecihle zabt ve tasarruf idegelmişler ise merkûm Bedros râhib dahî ol vecihle ve batrîk tarafından virilen dürlü mektûb mantûkunca zabt ve tasarruf eyleyüb taraf-ı aherden hiç ahad mâni' olmıya şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâ'il-i şehri Recebü'l-ferd sene ihdâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (1261) (6-15 Temmuz 1845)

S.46-48/B.105:

(S.46) İşbu dârende-i berât-ı 'âlîşân kidvet-i muhtâr-ı milletü'l-mesihîyye Karabet nâm râhib hutimet 'avâkıbuhu bi'l-hayr Dîvân-ı Hümâyûn'uma memhûr 'arzuhâl idüb İslambol ve ve tevâbi'i Ermeniyânı Patrîki olan selefi Bogos râhib 'alîl ve ihtiyâr olub umûr-ı batrîki idâre ve rû'yete kudreti olmadığundan kendü hüsn ve ihtiyârıyla patrîklikden istifâ ve 'avfını bâ-'arzuhâl recâ ve niyâz itmekle istid'âsına müsâ'ede-i 'aliyyem 'idzân kılınub yerine Devlet-i 'Aliyye-i ebediyyü'l-kadrime sadâkatla hidmet-i resm-i re'yine mugâyir hareketde bulunmamak üzere mecd ve'l-ahcâl bir aheri intihâb olunmak bâbında beyâz üzerine sâdır olan fermân-ı 'âlîşânıma imtisâlen altı cemâ'at ta'bîr olunur millet-i Ermeniyân ruhbân ve söz sâhibleri ve cemâ'at başı ve sâ'ir ve esnâf ihtiyârları Patrîk-hâne'ye cem' ve lede'l-müzâkere beyne'l-ahbâbîn mersûmı

intihâb ve üzerlerine Patrik nasb olunması niyâzında oldukları mübeyyin Bâb-ı 'Âlî'ye takdîm eyledikleri mahzar 'gûna 'arzuhâllerleriyle inhâ eylediklerine binâ'en taraf-ı saltanat-ı cihân-dârânemden râhib-i mersûm üzerlerine patrîk nasb ve ta'yîn olunub lakin yedine berât-ı 'âlîşânım i'tâ olunmadığın bildirüb mîrî pişkeşin teslim-i hazîne-i 'âmirem eylemek şartıyla patrîklik-i mezkûr selef-i râhib-i mesfûrın ref'inden kendüye tevcîh ve yedine şurût-ı kadîmesiyle berât-ı 'âlîşân virilmek bâbında istid'â-ı 'inâyet eylediği ecilden Hazîne-i 'Âmire'mde mahfûz Piskopos Maktû'esi defterine mürâca'at olundukda İslambol ve perâkende-i Anadolu ve Rumili ve tevâbi'i Ermeni Batrikliği yüzbin akçe mirî pişkeşin ve onüç yük elli iki bin üçyüz seksan dokuz akçe maktû' ile mersûm Boğos râhibin bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile mevân bâ-berât-ı 'âlîşân üzerinde olduğu mukayyed olmağın memhûr 'arzuhâli mücebince mîrî pişkeşin teslim-i hazîne-i 'âmirem eylemek şartıyla batriklik-i mezkûr 'uhdesine tevcîh ve şurût-ı kadîmesi derciyle berât i'tâ olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı 'âlîşânım mücebince 'âdî pişkeşi olan meblağ-ı mezbûr yüzbin akçeyi ber-vech-i nakd teslim-i hazîne-i 'âmirem eylediğin sûret-i rûznâmçe-i hümâyûnum virilmeğın bin ikiyüz otuz dokuz senesi Rebî'ü'l-ahiri'nin altıncı gününden bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mersûm karabet râhib hutimet 'avâkıbuhu bi'l-hayr varub ref' olunan mesfûr yerine İslambol ve perâkende-i Anadolu ve Rumili ve tevâbi'i Ermeni Batrikliğın ber-vech-i te'bîd mutasarrıf olub batrikliğine tâbi' marhasalar beyazlar ve sâ'ir Ermeni tâ'ifesinin ulusu ve kimisi râhib-i mersûmu üzerlerine patrîk bilüb patrîkliğine müte'allık umûrlarında râhib-i mersûma mürâca'at (S.47) idüb doğru sözünden çıkmayalar ve batrikliğine tâbi' yerlerde 'azl ve nasba müstehakk olan marhasaları ve papasları ve karabaşları râhib-i mersûm ayinleri üzere 'azl ve nasb eyledikde aherden kimesne mûmâna'at eylemeyüb karışmıyalar ve patrîk-i mersûmın memhûr 'arzi olmadıkca kâdî 'arzi ve 'arzuhâli ile bir ferde marhasalık virilmeyüb ve sâ'ir vakflarına müte'allık olan husûsları râhib-i mersûm ma'rifetiyle olub aherden kimesne müdâhele eylemeyüb ve mürd olan papas ve keşiş ve marhasa ve karabaşlar ve marabet ta'bîr olunur keşişe 'avratların mu'tâd-ı kadîm üzere patrîke 'â'id metrûkâtların râhib-i mersûmveyahud tarafından vekîlleri mîrîçün ahz ve kabz eyledikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm beytû'l-mâl ve kassâm adamları müdâhele eylemiyeler ve kadîmden zabt ve tasarrufunda olan kilisâ ve manastırlarına ve ziyâretgâhlarına ve kendülere tâbi' olub kadîmden hilâke idegeldiklerindenbu ana değın ayin-i bâtılelerin icrâ eylediklerine ve fetvâ-yı şerîfe ve mahsûsen fermân-ı 'âlîşân ile olan merâmânlarına ehl-i örf tâ'ifesi tarafından ve aherden bî-vech müdâhele ve mu'âraza olunmayub ve patrîk-i mersûmın ma'rifet ve izni yoğiken ayinlerine muhâlif ba'zı kurâ papasları nikâh câ'iz olmıyan zımmîye nikâh eylemiyeler ve bir zımmîye 'avrat erinden kaçsa ya bir 'avrat boşamalu olsa aralarına râhib-i mersûm veyahud tarafından vekîllerinden gayrı kimesne girmiyeye ve karışmaya

ve mürd olan Ermeni marhasaları ve papasları ve keşişleri ve sâ'ir Ermeni tâ'ifesi ve ayinleri üzere kiliseleri fukarâsı ve patrîk her ne vecihle ider ise makbûl olub Ermeni şahidleriyle 'ale'l-istimâ' oluna ve ayinlerine muhâlif vaz' ve hareket iden Ermeni marhasaları ve papas ve keşişleri patrîk-i mersûm ayinleri üzere te'dîb ve sâhibleri hazır ve kendüleri papas ve karabaşlardan 'azl ve kilisâları ahire virdikde müdâhele itmiyeler ve patrîkliğine tâbi' yerlerde kadîmden ayinleri üzere kilisâlarına müte'allik çiftlik ve bağ ve bağçe ve çayır ve tarlalarına ve değirman ve ayazma ve manastırlarına ve belan ve dercakice eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmirelerine ve sâ'ir bunun emsâli vakf olan eşyâ ve davarlarına mu'tâd-ı kadîm olageldüğü üzere işbu berât-ı 'âlîşânımla Ermeni Patrîki olan mesfûr Karabet nâm râhib tarafından zabt ve rabt itdirilüb aherden müdâhele eylemeyeler ve kilise ve manastırlarına vekîl olub düşen patrîklik rûsûmundan ekl ve belğ iden papasların ve keşişlerin patrîk-i mersûm muhâsebelerin gördükde hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm aherden müdâhele olunmayub ve ba'zı zî-kudret kimesneler papas 'azl ve vekîl asâsın vir deyü veyahud şu zımmiye 'avratı şu zımmiye nikâh eyle deyü ayinlerine muhâlif rencide eylemiyeler ve Ermeniyân tâ'ifesinden ba'zıları kilise kilisâ ve manastırları yoğiken mahalle ve mahalle gezüb hilâf-ı ayin sahîh Ermeni re'âyâları ifsâd iden mesfûrlar patrîk-i mersûm ma'rifetiyle ve fermân-ı şerîfimle ahz ve haklarında lâzım gelen tegdîbleri icrâ oluna ve patrîk-i mersûmun mürûr-ı 'ubûr iden mahallerde bindiği bârgîrlerine ve yanında olan baskacine ve adamlarına ve tebdîl-i câme ve kisve idenlerine ehl-i 'örf taraflarından bî-vech müdâhele eylemeyeler râhib-i mesfûrın kendü ma'îşetiçün hâsıl olan bağları mahsulünden ve tasdik nâmıyla zımmî tâ'ifesinin viregeldikleri şire ve bal ve yağ ve sâ'ir eşyâların hânesine nakl eyledikde iskelelerde ve kapularda eminler ve sakkıcılardan bir ferd hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm rencide ve izn-i şer'îyle ilhâk bulmak lâzım geldikde Ermeni papasları ve keşişleri patrîk-i mersûm ma'rifetiyle alıkonulub ve bir zımmînin kendü rızâsı yoğiken cebren Müslümân eylemiye ve râhib-i mersûmun kendü rızâsı yoğiken cebren baskıcı olurun deyü ve sâ'ir bahâne ile kapum kulları tarafından rencide olunmayub ve senevî mâl-ı maktû'ın teslim-i hazîne-i 'âmirem eyledikce patrîkliğine vech-i meşrûh üzere te'bîden mutasarrıf olub bir vecihle zabt ve rabtına taraf-ı aherden ferd mâni' olmayub ve patrîk-i mersûm tarafından tasdik-i cem' için ta'yîn eylediği râhibler mürûr-ı 'ubûr eylediği mahallerde ehl-i 'örf tâ'ifesi taraflarından müdâhele itdirilmeyüb ve ayinlerine muhâlif nikâh iden zımmîler kiliselerine girmek ayinlerine muhâlif olmağla mürd olduklarında müzdât ve mütezât ve sâ'ir zâbitler siz kıldırın deyü papaslara cevri ve eziyet itdirilmeyüb patrîk-i mersûm madâmki müceb-i berât üzere 'amel ve hareket eyleye ve patrîkliği mebnî ba'îd-i ahire virilmemek üzere mahalline kayd ve şerh virilmekle hilâf-ı şurût-ı berât-ı 'âlîşân aherden müdâhele ve mu'âraza eylemiyeler deyü şurûtın musarraha olub ve mesfûr karabet râhib emsâline kıyâmen

kendü ve kapu kethüdâsıyla ma'en on beş nefer adamlarından cizye ve 'avâriz ve tekâlif-i lörfiye mütâlebe olunmayub ve memâlik-i mahrûsemde vâki' kilise ve manasdırlarının hudûdlarında sâkin papas ve karabaşlarının teftîş ve hesâbları patrîk-i mesfûr ve vekîlleri ma'rifetiyle görölüb ve kadîm Ermeniyâna mahsûs kilise ve manasdırları paşa ve mütesellim voyvoda ve kâdî 'arzlarıyla ve mürâsele ile sahîh Ermeni re'âyâsı yedlerinde ayin-i aher üzere olan Katlık Ev ta'bîr olunur müfsîdler virilmeyüb ve ayin-i aher üzere olan Katlık tahminle münzehim müfsîdlerin cürümleri için sahîh Ermeni re'âyâsı rencide olunmayub Ermeni patrîkleri ma'rifet ve inhâları haklarında lâzım gelan te'dîlberi ayinleri üzere icrâ olunub bu makûle müfsîdlerin cerîmeler için olan koyun-ı kesîreleri için şehir ve kasaba ve kurâda olan kilise ve manasdırlarının eşyâsına ta'arruz olunmayub ve rehîn olmak üzere ahz ve kabz itdirilmeye ve bir takrîb ile ahz olunmuş ise de ma'rifet-i şer'le girü mahallerine redd ve teslîm olunub ayin-i kadîm üzere bir zımmî 'avrat boşamak ve 'avrat almak ayinlerine ziyâde mugâyir olmağın o makûlelere ruhsat virilmeyüb te'dîb ve gûsmâl olunub patrîk-i mersûmın yedinde olan esâsın müdâhele itdirilmeyüb ve mîrî maktû' cem' için mürûr-ı 'ubûr iden karabaşlarının mürûr-ı 'ubûr eyledikleri mahallerden ihsân vecihle geçmek için üzerlerinde olan alatlarına ve davarlarına ehl-i 'örf taraflarından müdâhele olunmayub ve kendilere mahsûs olan kiliseye müte'allik eşyâlarından kapularda ve iskelelerde gümrük ve bac mütâlebe olunmayub (S.48) ve ba'zı eşyânın zuhûr iden da'vâları aher mahallerde istimâ' olunmayub Dîvân-ı Hümâyûn'umda görölmek üzere Asitâne-i Sa'âdet'ime havâle için emsâli şurût-ı berâtına idhâl olunmak bâbında 'arzuhâl birle istid'â olundukda emsâli olan İslambol ve aheri patrikliği şurûtları göröldükde İslambol ve aheri patrikleri hizmetlerinde olan kethüdâlarıyla ma'en on beş nefer adamlarından cizye ve 'avâriz ve tekâlif-i 'örfiye mütâlebe olunmayub ve şer'-i şerîfe müte'allık lâzım gelan da'vâları Dîvân-ı Hümâyûn'umda istimâ' oluna deyü berâtları şurûtunda musarraha olduğu der-kenârolunmağla 'arzuhâli ve derkenârı olan emsâli şurût-ı berâtına idhâl olunmak bâbında sadîr olan fermân-ı 'âlîşân şurûtına idhâl olunmağla İslambol ve tevâbi'i Ermeniyânı Patrîki mesfûr Karabet râhib hutumet 'avâkıbuhu bi'l-hayr kapu kethüdâsı ma'en on beş nefer adamlarından cizye ve 'avâriz ve tekâlif-i 'örfiye mütâlebe olunmayub ve şer'-i şerîfe müte'allık lâzım gelan da'vâları Dîvân-ı Hümâyûn'umda görölüb vech-i meşrûh üzere berâtına idhâl olunan şurût ve kuyûduna mugâyir vechen mine'l-vücûh ve sibâben mine'l-esbâb bir dürlü mâni' ve müzâhim olmayub def' ve ta'arruz kılmayalar şöyle bile 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevm hadî 'aşer min şehri Rebî'ü'l-ahir sene tis'a ve selâsûn ve ve mi' eteyn ve elf (11 Rebiyülahir 1239) (15 Aralık 1823)

S.48/B.106:

Kıdvetü'l- kuzât ve'l-hükkâm me'adîni'l-fazl ve'l-keîâm Mevlâna Eğin Kâdîsî zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

İstanbul ve tevâbi'i Ermeniyânı Patrîki Karabet nâm râhibin takdîm eylediği memhûr 'arzuhâli mefhûmunda Der-'Aliyye'mde ve taşrada ve Anadolu ve Rumili câniblerine tarafından bâ-fermân-ı 'âlîşân ta'yîn olunan marhasalar buldukları mahallerde yedlerinde olan emr-i 'âlîşâna mugâyir harekete cesâret idenleri bi't-tahkîk ahz ve girift ve Der-'Aliyye'me irsâl ile iktizâsına göre ba'zısı falaka ve değnek ile te'dîb olunmak ve kezâlik Asitâne-i 'Aliyye'mde şurûta mugâyir ve cüz'î tecâvüz ve ayinlerine muhâlif hareket ideni dahî der-'akab celb ile terbiye olunmakda ise de ancak gerek Anadolu ve gerek Rumili câniblerinde olan marhasalar o makûle şurûta mugâyir ve ayinlerine muhâlif hareket idenleri bi't-tahkîk ahz ve Asitâne-i Sa'âdet'ime irsâli emr-i 'asîr ve güçlük olduğundan lâıyık üzere terbiye olunamadığından ba'zen kusûr ve ihmâl olduğunu bildirüb yedinde olan emr-i 'âlîşân mücebince Eğin Kazâsı'nda olan marhasalar o makûle hilâf-ı şurût hareket idenleri zuhûrunda te'dîbât-ı lâıyıklarını icrâda ehl-i 'örf ve zâbitân taraflarından müdâhele ve te'addî olunmamak için emr-i şerîfim sudûrını istid'â-yı 'inâyet eylediği ecilden Hazîne-i 'Âmirem kuyûduna mürâca'at olundukda İstanbul ve tevâbi'i Ermeniyânı Patrîki Abraham nâm râhib mukaddemâ Dîvân-ı Hümâyûn'uma memhûr 'arzuhâl idüb batrîkliğine dâhil mahallerde ve gerek Asitâne-i 'Aliyyem ve havâlisinde kâ'in papas ve karabaş ve gerek milletlerinin sağır ve kebîri berât-ı 'âlîşân şurûtuna mugâyir ve ayinlerine muhâlif harekete cesâret idenleri olur ise kabâhatleri sâbit oldukda ahz ve te'dîbi iktizâ idenleri falaka ve değnek ile te'dîb olundukda muhâlif olunmamak ve sâ'ire mûcib-i 'ibret ve terbiye ve şâme-i mazarratları men' ve def' ve mütenebbih olmıyanları ıslâh-ı nefis için küreğe vaz' olunmak üzere keyfiyetleri Der-'Aliyye'me 'arz ve i'lâm üzere mukaddemâ virilen emr-i 'âlîşân devlet-i ikbâl ve sa'âdet-i iclâl ile vâki' olan cülûs-ı hümâyûn-ı meymenet-makrûn için tecdîdi muktezî olduğun bildirüb kaydı mücebince tecdîden emr-i 'âlîşân sudûrını lede'l-istid'â bu makûle batrîkliğine dâhil mahallerde ve gerek Asitâne-i Sa'âdet'im ve havâlisinde sâkin papas ve karabaş ve sâ'ir Ermeni tâ'ifesinin ba'zıları hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i ayin hareket üzere olub ve cürm-i galizi zuhûr idenlerin ve papas ve karabaşların dahî te'dîbi iktizâ idüb 'azl ve nasbı iktizâ idenleri 'azl ve yerlerine ahire virdikde muhâlefet olunmayub ve milletlerinden te'dîbi iktizâ idenleri ayinleri üzere te'dîb ve alikonulması lâzım gelenleri zabt ve hükkâma teslim için yasakçı ma'rifetiyle ahz ve habs ve milletlerinin ulusu ve gecisi üzerlerine batrîk bilüb ayinlerine müte'allik umûrlarında mürâca'at ve doğru sözündan taşra tecâvüz eylemiyeler deyü hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile ma'nûn yedine virilen berât-ı şerîf

te'dîlberi iktizâ eyledikde o makûle müfsidler hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâşir-i şurût-ı berât-ı 'âlîşân harekete tasaddî ve batrîk-i mesfûra inkiyâd eylemediklerinden milletleri derûnnuda nizâm-ı hâllerinin ihtilâlîne bâ'is olmalarıyla papas ve karabaş ve milletlerinin saġır ve kebîri berât-ı 'âlîşân şurûtuna mugâyir ve ayinlerine muhâlif harekete cesâreti olur ise kabâhatleri sâbit oldukda yasakçı ma'rifetiyle ahz ve te'dîbi iktizâ idenleri falaka ve deġnek ile te'dîb olundukda muhâlefet olunmamak ve sâ'ire mûcib-i 'ibret ve terbiye ve şâme-i mazarratları milletleri üzerinden men' ve def' ve mütenebbih olmıyanları ıslâh-ı nefis için küreġe vaz'olunmak üzere keyfiyetlerini Der-'Aliyye'me 'arz ve i'lâm olunmak bâbında merhûm ve maġfûrun-leh Sultân Mustafa Han tâbe serâhu zamânında tecdîden emr-i 'âlîşân virildiġi İstanbul ve perâkende Rumili ve Anadolu ve tevâbi'inde sâkin marhasalar ve papaslar ve sâ'ir Ermeniyân tâ'ifesinin ulusu ve gecisi üzerlerine patrîk bilüb patrîkliğine müte'allik ayinleri mûcebince düşen umûrlarında râhib-i mersûma mürâca'at eyleyüb doġru sözündan tecâvüz eylemiyeler ve patrîkliğine tâbi' yerlerde 'azl ve nasba müstehakk olan marhasaları ve karabaşları ve papasları râhib-i mesfûr ayinleri üzere 'azl ve nasb eyledikde aherden kimesne müdâhele eylemeyüb ve ayinlerine muhâlif vaz' ve hareket iden Ermeni marhasaları ve papas ve keşîşleri patrîk-i mesfûr ayinleri üzere te'dîb ve kendülerine 'azl ve kilisâlarıyla ahire virdikde müdâhele olunmayub ve izn-i şer'le alıkonulması lâzım gelen Ermeni papasları ve keşîşleri patrîk-i mesfûr ma'rifetiyle alıkonulub şurût-ı mezkûre üzere mutasarrıf olub zabt ve rabtına taraf-ı aherden ferd mâni' olmıyalar deyü bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile ma'nûn yedine virilen berât-ı şerîf şurûtunda musarrâh olduġu ve vech-i meşrûh üzere tevârih-i muhtelifle ile ma'nûn yedine virilen evâmir-i 'âlîşânın hilâfına emr-i aher virildiġinin kaydı bulunmadıġı Piskopos Mukâta'ası'nda derkenâr olmaġla derkenârı mûcebince bin ikiyüz otuz senesi Zilkadesi'nin on beşinci günü târîhiyle tecdîden emr-i 'âlîşân virildiġi derkenâr olunmaġla derkenârı mûcebince 'amel olunmak bâbında ferman-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahî sen ki kâdî-i mûmâ-ileyhsin husûs-ı mezbûr için tevârih-i muhtelifle ile virilen evâmir-i şerîfime imtisâlen bu def'a dahî şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i celilü's-şânım mûcebince 'amel ve hareket birle hilâf-ı emr-i 'âlîşânım o makûle ayinlerine mugâyir hareket idenleri marhasa-i mesfûr te'dîb eyledikde aheri müdâhele itdirmiyessin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmü't-tâsi' min şehri Şevvâl sene erba'în ve mi' eteyn ve elf (1240) (27 Mayıs 1825)

S.49/B.107:

Fî 7 N (Ramazan) sene (12)61 (9 Eylül 1845)

Me'âdin-i Hümâyûn i'mâlâtına bâ-irâde-i seniyye me'mûr buyurulan Mehzi Begzâdesi bir nefer adamıyla hatm-ı me'mûriyetle Trabzon'a gitmek ve oradan Der-

'aliyye'ye 'âzim olmak üzere bâ-buyuruldu-i sâmi-i hazret-i müşir-i erkemî ve bâ-buyuruldu-i Keban kâ'im-makâmı Eğin Kazâsı'na vürûd itmiş ve müstevfi cebelü terfikiyle Kemah toprağına emnen ve sâlimen i'zâmı husûsı buyuruldu-i mezbûrde irâde buyurulmuş olduğundan bu mahalle kayd ve şerh virildi

S.49/B.108:

Vanikli Hoca Lamik'in menzil hücceti kaydıdır

Eğin Kazâsı'na tâbi' Vanik nâm karye mütemekkinlerinden hâlâ Der-'aliyye'de Alaca Han'da sâkin tüccâr Aymiloğlu Lamik veled Yuvan nâm zımmî tarafından şâhidîn şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Apçağalı Emir Ali-zâde Osman Ağa ibn-i İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Cırakoğlu halik Dembo veled Yani nâm zımmînin sulbiye sağîre kızı Sofiya'nın bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbesi ve sulbiye kebîre kızı Anna'nın tarafından şâhidîn şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Terzi Harkor veled Azarya nâm zımmîyle hâlik-i mersûmın dâyinleri karye-i mezbûre sâkinlerinden Feyzi Beğ ve Yasemin Kadın ibn-i Hasan Efendi taraflarından şâhidîn şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Akkan-zâde İsmail Ağa bin İbrahim ve yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Sofya veledet Anastas nâm zımmiye ve yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Leykoğlu Ardam zevcesi hâlike Düdek nâm zımmiyenin vârisleri tarafından şâhidîn şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Kamil Ağa ibn-i Halil nâmûn kimesneler ve sâ'ir dâyinleri hâzır oldukları hâlde üzerlerine vekil-i merkûm Osman ağa şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm ve bast-ı 'annü'l-merâm ider ki Cırakoğlu halik Dembo veled Yani karye-i mezbûrede vâki' 'inde'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd fevkânî iki oda ve bir memşi ve orta katında bir oda ve bir mutbah ve bir memşi ve tahtânî bir kiler ve altında bir mağaza ve iki sağ tenûr evi ve kurbünde bir mikdâr 'arsasıyla ma'en mâlik ve mutasarrıf olduğu mülk menziline tecemmülatıyla mâyeştimle mersûm Lamik zımmîye olan dokuzbin ikiyüz gurûş deyni mukâbelesinde bundan çand sene mukaddem rehîn iderek vakt-ı merhûnı güzerân idüb mebâliğ-i mezbûreyi edâ idemediğinden yine hâl-ı hayâtında ve kemâl ve 'akl-ı sihatinde menzil-i mezbûrı dokuzbin ikiyüz gurûşa bey'-i bāt-ı kat'î ile bey' ve fûrûht idüb ve semeni dahî tamâmen müvekkilim mersûm yedinden ahz ve kabz eyledikten sonra mersûma olan deynine def' ve te'diye idüb ve mersûm Lamik dahî menzil-i mezkûrın bu tarafda kabzına beni taslîf ve vekîl idüb ben dahî müte'âkiben bi'l-vekâlet kabz ve kabûl idüb icâriyla hâlik-i mersûmın çocuklarını iskân itmişdim şimdi vasî-i mersûm ve dâyin-i merkûmlar menzîl-i mezkûrı idhâl-ı guremâ ideriz diyorlar terâfû'-i şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sû'âl vasî ve vekîl-i mersûm bey'-i mezbûrı ve ol vecihle teslîmini vâris-i mersûmeler tarafından bi'l-vekâleten mukırr olub dâyin-i merkûmlar münkir olmalarıyla vekil-i merkûm

Osman Ağa'dan müdde'âsına mutâbık ve muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-ı ahrâr ve ricâl-i müslimînden Apçağa karyesi sâkinlerinden Mübinoğlu Seyyid Ali Ağa ibn-i mehmed ve Ergü karyesi sâkinlerinden Kapucuoğlu Mustafa Ağa ibn-i Osman nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzır olub istîshâd olunduklarında fi'l-hakîka târîhden çand sene mukaddem mersûm Lamik zımmîye Vanik karyesinde vâki' fevkânî iki oda ve bir memşi ve orta katında bir oda ve bir mutbah ve bir memşi ve tahtânî bir kiler ve altında bir mağaza ve iki sağ tenûr evi ve kurbünde bir mikdâr 'arsasıyla dokuzbin ikiyüz gurûş düyûnu mukâbelesinde rehîn iderek mu'ahheren hâl-i hayâtında ve kemâl ve 'akl-ı sihatinde Alaca Han'da müşterî-i mersûm Lamik zımmînin odasında hâlik-i mersûm Dembo menzil-i mezkûrî mersûm Lamik'e dokuzbin ikiyüz gurûşa bey'-i bât-ı kat'î ile tecemmülatıyla mâyeştikle bey' ve fûrûht idüb müşterî-i mersûm dahî bey'-i mezbûrî ba'de'l-kabûl semeni olan mebâlig-i mezbûreyi tamâmen kendüye teslim eyledikde hâlik-i mersûm dahî mebâlig-i mezbûreyi ba'de'l-kabûl mersûma olan deynine def' ve teslim ve bu vecihle bizleri istîhâd eylediginden sonra mersûm Lamik menzil-i mezkûrın kabzına merkûm Osman Ağa'yı vekîl ve taslît iderek ol dahî bu tarafda müte'âkiben kabz ve teslim eyleyüb ve hâlik-i mersûmın çocuklarına icâr eylemişdir bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz ve şehâdet dahî iderüz deyü her birleri müttefikü'l-lafz ve'l-mü'ennî edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de'l-kabûl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyizi kabûlde olmağın menzil-i mezkûr mersûm Lamik zımmînin mülk-i müşterâsı olduğu şer'en zâhir olub dâyin-i merkûmların idhâl-ı guremâ da'vâları bî-vech-i şer'î olmağla mu'ârazadan men' ve menzil-i mezkûrî vekîl-i merkûm Osman ağa'nın Lamik tarafından bi'l-vekâle zabtına tenbîh birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb ve imlâ ve mersûm Lamik yedine def' ve i'tâ olundu tahrîren fi't-tâsi' min şehr-i Muharremü'l-harâm sene isnâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (9 Muharrem 1262) (7 Ocak 1846)

S.49/B.109: (Yanlışıklıkla numara verilmiş)

Şuhûdu'l-hâl

Faziletlü Müftü Şeyh Mehmed Efendi

Ve Müdür-i kazâ Osman Efendi

Ve a'zâ el-Hâc Ebubekir Efendi

Ve a'zâ Mustafa Ağa

Ve a'zâ Bekir Ağa

Ve a'zâ Mehmed Ağa

Ve zabtıye çavuşu Deli Mehmed

Ve Zabtiye Genc Ağa bin Enbiya Beğ

Ve Muhzır Monla Mehmed bin Hasan

Ve a'zâ-yı millet Bağdasar

Ve a'zâ-yı millet Karabet

Mahmud Ağa bin Gül Ramazan Vanikli

Ve gayrühüm mine'l-hâzirîn

S.50/B.110:

Fermân sûretidir

Kıdvetü'l- kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fazl ve'l-keîâm Mevlâna Eğin Kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Eğin Kazâsı ahâlîsi südde-i sa'âdetime 'arzuhâl idüb yerlüden nâ'ib olmak memnû' iken sen ki kâdî-i mûmâ-ileynsin kazâ-i mezbûrda nâ'ib olan Abdurrahman nâ'ib yerlüden olmağla her varan kâdîlara nâ'ib olub iki hasım bir da'vâ ile mahkemeye vardıkda nâ'ib olan tarafından ahz-ı rüşvetle ol tarafa himâye iderek icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye itmeyüb ibtâl-ı hakk-ı bârî olub bunun emsâlî zulm ve te'addîsinin nihâyeti olmadığın bildirüb nâ'ib-i merkûm fi-mâ-ba'd nâ'ib hizmetinde istihdâm olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istihdâm itmeleriyle Dîvân-ı Hümâyûn'umdan kânûnı sù'âl olundukda yerlüden nâ'ib olmak memnû' olmağla inhâ olunduğu üzere Eğin Kazâsı nâ'ibi yerlüden olub fukarâyâ zulm ve te'addîsi mukarrer ise merkûm Abdurrahman hizmet-i niyâbetde istihdâm olunmamak muvâfık-ı kânûndur deyü tahrîr olunmağla kânûn üzere 'amel olunmak bâbında ferman-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel ve dahî husûs-ı mezbûra takayyüd-i tâm idüb göresin inhâ olunduğu üzere mezbûr Abdurrahman yerlüden olub fukarâyâ ber-vech-i muharrer zulm ve te'addîsi mukarrer ise eyyâm-ı sa'âdet-encâmımda hiç ferde zulm ve te'addî olunduğuna kat'en rızâ-yı şerîfim olmamağla fi-mâ-ba'd hizmet-i niyâbetde istihdâm eylemeyesin min-ba'd kânûn ve emr-i 'âlîşânıma muhâlif iş itdirmeyüb husûs-ı mezbûr için emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâhir-i şehr-i Zilhicce sene isnâ ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (1262) (10-19 Aralık 1846)

S.50/B.111:

Eğin Kazâsı'na tâbî' Vanik nâm karye mütemekkinlerinden iken bundan akdem Der-'aliyye'de hâlik olan Cirakoğlu halik Dembo veled Yani nâm zımmînin verâseti gâ'ib-i 'annü'l-beled sulb-i kebîr oğulları Apostol ve Yuvan ve sulbiye kebîre kızı Acıdori ve sulbiye sağîre kızı Maratek nâm zımmîlere inhisârı lede's-şer'ü'l-kadîm zâhir ve metrûkât-ı hâlik-i mersûm şer'en tahrîri mûcib olduğu bâhir olduğundan metrûkât-ı mezkûre tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fi sâlis ve'l-'aşer min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem sene ihdâ ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (13 Şevval 1262) (4 Ekim 1846)

Karye-i mezbûrede kâ'in mülk menzil ma' tennur evi ve kurbünde 'arsa gurûş 11.000 Terkeki bağı dimekle ma'rûf bir kıt'a bağ cevrikiyle ma'en gurûş 2500

Kilisâ ittisâlinde bir kıt'a kavaklık gurûş 1800
 Karye câddesi ittisâlinde bir kıt'a bağçe gurûş 1200
 Karye civârında çalılık gurûş 500
 Ağa Kelek bağı dimekle ma'rûf bağçe gurûş 500
 Mıgırdıc Ebifan'a muttasıl nısf orta menzil gurûş 1502,5
 Bir 'aded tencere kapağıyla bir sahan ve bir sini gurûş 60
 Yorgan 2 para 3 yasdık 7 ma' makad gurûş 100

Gurûş

23.662,5 Yekûn-ı tereke

591,5 Gurûşda bir para resm-i 'âdî minhâ

23.071

35 Bâ-emr-i 'âlî binde altmış para kaydiye minhâ

23.036

24 Harc-ı hademe minhâ

23.012 Sahnü'l-bâkî beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan yalnız yigirmiüçbin on iki gurûşdur

Hisse-i kebîr oğlu Apostol gurûş 7670 para 26 akçe 2

Hisse-i diğér oğlu Yuvan gurûş 7670 para 26 akçe 2

Hisse-i kebîre kızı gurûş 3835 para 13 akçe 1

Hisse-i sağîre kızı gurûş 3835 para 13 akçe 1

(Sayfa 51 boş)

S.52/B.112:

Eğîn kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem bâ-marazen fevt olan Canik kızı dimekle 'arîfe Fatma bint-i Ebubekir nâm hatunun 'ann-cihetü'l-'usûbet vârisi olub ve verâsetleri huzûr-ı şer'îde tevâtüren sâbit olarak şâhidleri el-Hâc Mehmed Emin binMahmud ve İmâm Osman Efendi ve İmam Hafız Bekir Efendi ve Yusufoglu Hasan Beğ ve Kelekci Mehmed Emin ve Delüoglu İsmail ve Min Alioglu Ömer ve Abd Beğoglu Bekir ve Calpasoglu Osman ve Canik-zâde Hafız Bekir ve Hacı Veli-zâde Ali nâm kimesnelerin şehâdetleriyle sâbit olan Canikoğulları Mehmed Esad Efendi bin İsmail ve Ebubekir Ağa bin İbrahim ve Mehmed Ağa bin İsmail nâmûn kimesnelere inhisârı lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân olarak vâris-i merkûmlar talebiyle muhalledât-ı müteveffiye-i mezbûre tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü's-şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fi gurre-i Cemâziye'l-'ülâ sene isnâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (1 Cemaziyelevvel 1262) (27 Nisan 1846)

Tüfenkci Ömer Ağa'nın mahallesinde mülk menzil gurûş 655
 Mülk bağçe gurûş 600
 İki 'aded kiye müsta'mel gurûş 22,5
 Sofra bezi gurûş 12
 Tandır boğarnı ma' alt boğarnı gurûş 175
 Sofa yoğran gurûş 4 para 30
 Müsta'mel ve köhne yoğra 5 gurûş 96
 İki 'aded minder bir döşek gurûş 77,5
 Diğeri iki yük minder ve dört 'aded caput minder gurûş 37,5
 Diğeri küçük minder gurûş 6
 Altı 'aded yasdık gurûş 70
 İki 'aded köhne kilim bir halı gurûş 100
 Yüklük perdesi ve mest papuc gurûş 12,5
 Nafe kürk ve köhne Tosya kuşağı gurûş 40,5
 Köhne kürk gurûş 10
 Diyarbekir şetarsemisi ve şeytan bezi entari gurûş 82
 Dörk değirmi mücessem yemeni gurûş 15
 Sekiz tob bez gurûş 56
 Çarşab ve şit sandık gurûş 43
 Kıtva ma' hırdavat gurûş 6,5
 Bez gömlek gurûş 5
 Hırdavat ma' yaşmak gurûş 13
 Hırdavat ma' tenmur gurûş 14
 Tahta sandık gurûş 8
 Tandır iskemlesi gurûş 10,5
 Evan nuhas kıyye 27 fi 14 gurûş 378
 Müsta'mel seccade gurûş 36
 Tarlalarda olan kürek gurûş 30
 Turab kübler gurûş 20

Yekûn gurûş 2672

Dört yolağzı Câmî'-i Şerîfi'ne vakf eylediği gurûş 300
 Tahta Câmî'-i Şerîfi'ne vakf eylediği gurûş 200
 Sandıkbağçe Mahallesi Mescid-i şerîfine vakf eylediği gurûş 100
 Hisse-i 'emmî-zâdesi Hafız Esad Efendi gurûş 572
 Hisse-i 'emmî-zâdesi Mehmed Ağa gurûş 572
 Hisse-i 'emmî-zâdesi Ebubekir Ağa gurûş 572

<u>Gurûş</u>	
2672	
<u>600</u>	Berâ-yı müceb altıyüz gurûş ihrâc
2072	
<u>100</u>	Resm-i 'âdî ve kaydiye ve ücret-i kademe minhâ
1972	
<u>50</u>	Cenâzesini yıkayan hatuna vasiyet minhâ
1922	
<u>200</u>	Es'ât-ı salavâtına harc olunan
1722	Sahhü'l-bâkî beyne'l-verese taksîm olunan

S.52/B.113:

Müteveffiyeye-i mezbûrın vâsisi olan Hafız Esad Efendi'ye vesâyeti ve müteveffiyenin vâsî-i merkûma vefâtından üç gün akdem şimdiye kadar vukû' bulan kâffe-i vasiyet ve hibelerimden rücû' itdim ba'demâ bu vasiyetimle 'amel eylesiz deyü emânet eylediği vasiyeti Ali bin el-Hâc Veli ve Kelekci Mehmed Emin nâm kimesnelerin şehâdetleriyle huzûr-ı şer'ide sâbit olduğu Dört yolağzı Câmî'-i Şerîfi'ne üçyüz gurûş Tahta Câmî'-i Şerîfi'ne ikiyüz gurûş Sandıkbağçe Mahallesi Mescid'ine yüz gurûş guslüne ve tecdîd-i tekfîne ikiyüz gurûş ihrâc olunub bâkîsi beyne'l-verese taksîm olunduğu işbu mahalle şerh kılındı tahrîren fi gurre-i Cemâziye'l-ülâ sene isnâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (1 Cemaziyelevvel 1262) (27 Nisan 1846)

Vâris-i merkûm Ebubekir Ağa bin İbrahim'in vekili

Taşdibi Câmî'-i Şerîfi imâmı Hafız Bekir Efendi

Diğer vâris Mehmed Ağa bin İsmail'in vekili

Merkûm Mehmed Ağa'nın yeğeni İsmail Ağa bin İsmail

S.53/B.114:

Harpur mutasarrıfı Ömer Paşa Hâkim Ömer Feyzi Efendi'yi 'azl iderim zu'miyle Der-'aliliyye'ye inhâ mezkûr mahkemeye Der-'aliyye'den nâ'ib gelinceye kadar siz görün umûr-ı şer'iyeyi deyü kurda kuşa ısmarlayub efendi-i mûmâ-ileyh dahî veliyyü'n-na'im ve şeyhü'l-enâm huzûruna hazirân olunan keyfiyetin vukû'ı ifâde iderek mezbûr niyâbetde ibkâsı sûretidir fi 7 CA (Cemaziyelevvel) sene (12)62 (3 Mayıs 1846)

'İzzet-me'âb şerî'at-nisâb Eğin Nâ'ibi Ömer Feyzi Efendi ba'de's-selâm inhâ olunur ki

Me'mûr-ı umûr-ı şer'iyyesi olduğun kazâ-yı mezbûr Harpurut Sancağı dâhilinde olduğundan sancağ-ı mezkûrın mutasarrıf-ı sâbıkı paşa hazretleri ba'zı husûsdan dolayı

tarafınıza muğber olarak sizi niyâbetden men' yerinize müftiyi ik'âd itmiş olduğu mumsû'ımız olup sen kazâ-i 'mezbûr niyâbet-i şer'iyyesinden 'azlin vukû' bulmayub kemâkân niyâbet-i şer'iyye 'uhdende ibkâ olmağla yine mahkemeye ku'ûd ve icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyyeye ihtimâm ve dikkat ve bu husûs paşa-i müşârün-ileyhe dahî vâlî lâhık tarafından tahrîr olunarak müşârün-ileyhin tahrîrâtı lefen tarafınıza ba's ve tesyîr kılınmış olmağla merkûm bi'l-irsâl mahkemeye ku'ûd eylesin umûrına fûtûr getürmeyüb sâlefü'z-zikr Eğin Kazâsı'nın umûr-ı niyâbet-i şer'iyyesini kemâ fi's-sâbık idâre ve rû'yet eylesin fi 25 R (Rebiyülahir) sene (12)62

El-fakîr Mekki-zâde Asım 'afâ 'anhumâ

S.53/B.115:

Hassalı Kel Ahmedoğlu'nun defter-i kassâmî kaydır

Eğin Kazâsı'na tâbi' Hassa nâm karye mütemekkinlerinden iken bundan akdem bâ-marazen fevt olan Kel Ahmedoğlu Hasan bin Osman nâm müteveffânın verâseti kebîr oğulları Mehmed ve İsmail ve kebîre kızları Fatma ve Hanife ibnû Hasan nâmûn kimesnelere inhisârı lede'ş-şer'ü'l-kadîm zâhir ve nümâyân olduktan sonra muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûm bi'l-iltimâs tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fi's-sâlis min şehr-i Cemâziye'l-ahir sene isnâ ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (1 Cemaziyelahir 1262) (27 Mayıs 1846)

Karye-i mezbûrede mülk menzil ma' ahur bağ 7 gurûş 1000

Üzüm bağı ve bağçeler 3 gurûş 2000

Sığır öküzü ve inek 5 gurûş 500

Katır sıpası 1 gurûş 350

Merkeb 2 gurûş 100

Ganem ve keçi 12 gurûş 250

Evan nuhas kıyye 25 fi 10 gurûş 250

Köhne döşek 2 gurûş 30

Müsta'mel yorgan 5 gurûş 120

Şal kuşak 1 gurûş 25

Entari 1 gurûş 20

Mahmûre esvâbı gurûş 50

Cem'an yekûn gurûş 4695

Gurûşda bir para resm-i 'âdî bâ-emr-i 'âlî kaydiye gurûş 135

Sahhü'l-bâkî gurûş 4560

Verese-i kübârların ikrârlarıyla düyûn-ı müsbite

Kasaboğlu Koca Aleksân gurûş 1280

Techîz-i tekfinine gurûş 70

Karye câmi' akçesine gurûş 300

Arabgirli Yusuf Ağa'ya gurûş 42

Düyûn-ı müteferrike gurûş 100

Bâkî gurûş 4560

Düyûn-ı mezkûre minhâ gurûş 1892

Sahhü'l-bâkî gurûş 3668

Sahhü'l-bâkî beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan gurûş 3668 yalnız üçbin altıyüz altmış sekiz gurûşdur

Hisse-i oğlu Mehmed gurûş 1222 para 30 akçe 2

Hisse-i oğlu İsmail gurûş 1222 para 30 akçe 2

Hisse-i kızı Fatma gurûş 611 para 15 akçe 1

Hisse-i kızı Hanife gurûş 611 para 15 akçe 1

Bâlâ-yı defterde muharrerü'l-esâmî Mehmed be-emru'l-lah-ı te'âlâ fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i İsmail ve kebîr oğlu Osman ve sağîr oğlu Ali ve kebîre kızı Ayşe ve kızları Yasemin ve Hadice nâmûn kimesnelere inhisârı lede's-şer'ü'l-kadîm zâhir ve müstehak olmağın bâlâdan kendüye isâbet iden hissesi 'alâ mâfarzu'l-lah-ı te'âlâ beyne'l-verese tevzi' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur

Yekûn mâl-ı Mehmed gurûş 1222

Mihr-i zevce minhâ gurûş 150

Bâkî gurûş 1072

Hisse-i zevcesi Fatma gurûş 124

Hisse-i kebîr oğlu Osman gurûş 268

Hisse-i sağîr oğlu Ali gurûş 268

Hisse-i kebîre kızı Ayşe gurûş 124

Hisse-i sağîre kızı Yasemin gurûş 124

Hisse-i sağîre kızı Hadice gurûş 124

İşbu sağîrelere 'amûcaları İsmail kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunub ol dahî vesâyet-i mezkûreyi kabûl eylemişdir fi 3 C (Cemaziyelahir) sene (12)62 (29 Mayıs 1846)

S.54-55/B.116:

(S.54) Eğin Kazâsı'na tâbi' Vanik nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem bâ-emr-i hüdü fevt olan İç Ağası Mehmed Ağa bin Ali nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe ve kebîr oğulları Ali Ağa ve Hüseyin Ağa ve Halil Ağa ibnû Mehmed nâmûn kimesnelere inhisârı lede's-şer'ü'l-kadîm zâhir ve nümâyân olarak vârisleri talebiyle muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûm tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fî selh-i Rebî'ü'l-ahir sene isnâ ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (1262) (26 Nisan 1846)

Karye-i mezbûrede mülk menzil ma' ahur gurûş 7000

Mülk üzüm bağı gurûş 1800

Tut bağçesi gurûş 1000

Kavaklık yerde seki gurûş 650

Ursen'de harkun yukarusu gurûş 350

Mushaf-ı şerîf gurûş 360

Evan nuhas kıyye 100 gurûş 1180

Meydan sinileri 2 gurûş 240

Şam'danlar 4 gurûş 50

Kahve değirmeni 1 gurûş 20

Cezveler 4 gurûş 12

Fener pirinç 1 gurûş 5

Mak'ad yasdığı iç 15 gurûş 160

Köhne yorgan 1 gurûş 15

Müsta'mel yorgan 2 gurûş 60

Cedîd yorgan 1 gurûş 40

Metil yorgan 1 gurûş 6

Yüz yasdığı 4 gurûş 25

Tabanca çift 1 gurûş 50

Müsta'mel Gördes seccâdesi 1 gurûş 30

Diğer seccâde 1 gurûş 50

Müsta'mel halı 1 gurûş 60

Tahta sandık 1 gurûş 25

Cedîd kilim 1 gurûş 150

Diğer kilimler 3 gurûş 330

Diğer müsta'mel kilim 1 gurûş 50

Köhne kilim 1 gurûş 22

Yükden yan minderi 3 gurûş 8

İki 'aded köşe minderi bir döşek gurûş 40
 Köhne kehribâr takım 5 gurûş 50
 Köhne calkava kürk 1 gurûş 80
 Müsta'mel şalı biniş 1 gurûş 30
 Çuka cebe 1 gurûş 80
 Müsta'mel sarık 2 gurûş 30
 'Acem şalı 1 gurûş 25
 Fincan tebsisi 2 gurûş 15
 Köhne makremeler gurûş 10
 Hamur valesi 3 gurûş
 Pamuk şilte 3 gurûş 100
 Müsta'mel çit yasdık yüzü 12 gurûş 36
 Müsta'mel çuvallar 3 gurûş 20
 Kürsü yorganı 1 gurûş 90
 Tahta kürsü 2 gurûş 25
 Kazma 1 gurûş 10
 Balta 1 gurûş 9
 Meş'e ve keser gurûş 6
 Köhne cicim 2 gurûş 20
 Köhne kaba seccâde 1 gurûş 10
 Kahve fincanı 5 gurûş 7,5
 Sim zarf 10 gurûş 160
 Sim raht 1 gurûş 250
 Sim en'âm kabı 1 gurûş 100
 Müsta'mel nafe kürk gurûş 100
 Çuka çakşır 1 gurûş 40
 Zahire sandığı 2 gurûş 20
 Hamur teknesi 2 gurûş 20
 Diğer yüz yasdığı 4 gurûş 35
 Yanbolu kebesi 1 gurûş 20
 Diğer 'Acem şalı 1 gurûş 80
 Bir 'aded 'asma fes gurûş 10
 Al kaput 1 gurûş 400
 Gön yüzlü kürk 1 gurûş 250
 Beş senelik bağ bağçe mahsûlu gurûş 400
 Alikoğlu zimmîden ahz olunan akçe gurûş 700
 Tombak şiş 1 gurûş 5

Yekûn gurûş 17.158,5

Mine'l-ihracât

Gurûşda bir para resm-i 'âdi gurûş 429

Bâ-emr-i 'âlî kaydiye gurûş 26

Mihr-i zevce gurûş 150

Yekûn ihracât gurûş 605

Sahhül bâkî gurûş 16.553,5

Sahhül bâkî beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan yalnız onaltıbin beşyüz elli üç buçuk gurûş

Hisse-i zevce-i mahlûlesi Ayşe Hatun gurûş 2069 para 7 pul 4,5

Hisse-i oğlu Ali Ağa merkûm gurûş 4828 para 3 pul 10,5

Hisse-i oğlu Hüseyin Ağa merhûm gurûş 4828 para 3 pul 10,5

Hisse-i oğlu Halil Ağa merkûm gurûş 4828 para 3 pul 10,5

Bâlâda mezkûru'l-ism olub bundan akdem bâ-emr-i hüdâ fevt olan Hüseyin bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Elif ve vâlidesi Ayşe ve sulbî kebîr oğlu Mehmed'e inhisârı lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân olarak bi't-taleb muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûm tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü's-şer'iyeye tevzi' ve kassâm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fî selh-i R (Rebiyülahir) sene (12)62 (26 Nisan 1846)

İki takım leğen ibrik gurûş 110

Kahve tabağı 2 gurûş 10

Su maşrabası 2 gurûş 15

Kablama sim Teke bıçağı 1 gurûş 300

Abdest leğeni 1 gurûş 60

Sim kapak 1 gurûş 100

Trabulusî 1 gurûş 150

Köhne salta 1 gurûş 20

Çuka cebe 1 gurûş 180

Filinta tüfenk 1 gurûş 100

Fişeklik 1 gurûş 15

Gurûş

1300 Yekûn metrûkât

4828 Bâlâdan kendüye virilen hisse

(S.55) Hisse-i zevcesi Elif Hatun gurûş 725 para 10

Hisse-i vâlidesi Ayşe Hatun gurûş 968

Hisse-i oğlu sağır Mehmed gurûş 4109 para 30

Gurûş

6188 Kâffe-i tereke-i Hüseyin Ağa

350 Mihr-i zevce-i minhâ

5838

44 Yalnız muhallelâtdan resm-i ‘âdî

5804

2 Yalnız muhallelâtdan kaydiye minhâ

5802

Sahhü’l-bâkî beyne’l-verese tevzî‘ ve taksîm olunan yalnız beşbin sekizyüz iki gurûşdur

Derûn-ı defterde mestûru’l-ism sağır Mehmed ibn-i Hüseyin nâm müteveffânın verâseti vâlidesi Elif bint-i Osman ve li-ebeveyn ‘emmileri Ali Ağa ve Halil Ağa’ya inhisârı lede’ş-şer’ü’l-enver zâhir ve nümâyân muhallelât-ı müteveffâ-yı merkûm tahrîr ve beyne’l-verese bi’l-farîzetü’ş-şer‘iyye tevzî‘ ve kassâm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fi selh-i R (Rebiyülahir) sene (12)62 (26 Nisan 1846)

Sim tebelik 1 gurûş 40

Mahmudiye altını 2 gurûş 150

İslambol bütünü 1 gurûş 30

İsmalbol rub‘iyesi 7 gurûş 50

Sim nusha 1 gurûş 8

Yekûn muhallelât-ı sağır-i merkûm

Gurûş

Para

4109 30 Babasından hisse

278 Kendi terekesi

4387 30

7 30 resm-i ‘âdî minhâ

4380

Sahhü’l-bâkî beyne’l-verese tevzî‘ ve taksîm olunan yalnız dörtbin üçyüz seksan gurûşdur

Hisse-i vâlidesi Elif Hatun gurûş 1460

Hisse-i ‘emmisi Ali Ağa gurûş 1460

Hisse-i ‘emmisi Halil Ağa gurûş 1460

Derûn-ı defterde mestûru'l-ism Ali ağa merkûm gâ'ib-i lannü'l-beled olmağla bu def'a bâ-hüccet-i şer'iyeye kayyum nasb olunan birâderi Halil Ağa'ya hisse-i irsiyesi li-ecli'l-muhâfaza emâneten teslîm olunmuşdur

S.55/B.117:

Eğîn Kazâsı'na tâbi' Gaşo nâm karye mütemekkinlerinden Ayşe bint-i Ali nâm hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde damadı işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Hafız Ali Ağa nâm kimesne mahzarında şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm ider ki karyemizde vâki' câmi'-i şerîfde îkâd eylediğim bir 'aded şem'-i revgan ilâ-ahirü'l-deverân câmi'-i şerîf-i mezkûrda üç vaktde 'ale'd-devâm şu'le-nâr olmak üzere Kara Yakub Çeşmesi civârında kâ'in bir haddi Fakih Osman ve bir haddi Monla Tahir ve bir haddi Ali dâ'î ve bir haddi tarîk-i 'âmm bu hudûd ile mahdûd ve mümtâz olan bir kıt'a mülk bağçemi câmi'-i şerîf-i mezkûrda îkâd eylediğim mum-ı mezkûr üzerine vakf ve damadım merkûm Hacı Ali Ağa'yı mütevellî nasb ve ta'yîn ve bağçe-i mezkûr teslîm-i ile'l-mütevellî eyledim gerekdir ki evlâd-ı zükûr batnen ba'de batn ekber ve reşedi mütevellî olub bağçe-i mezkûreden hâsıl olan galâtlı şem'-i revgan-ı mezkûre harc ve sarf idüb şem'-i mezkûr sekiz kıyyeden noksân olmayarak ilâ inkirâzû'd-deverân terk ve tehâvün olunmayub düstûru'l-'amel ve ma'mûl-bih olmak ve bu vecihle tescîl-i şer'î olunmak matlûbumdur didikde mütevellî-i merkûm Hacı Hafız Ali Ağa dahî ber-minvâl-ı muharrer şurût-ı vâkıfeyi kemâ yenbuğu edâya müte'ahhid olarak tevliyet-i mezkûreyi kabûl itmeğîn ba'de't-tescîlü's-şer'î işbu vesîka 'alâ-mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi's-sâbi' ve'l-'işrîn min şehri Cemâziye'l-ûlâ sene isnâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (27 Cemaziyelevvel 1262) (23 Mayıs 1846)

Şuhûdu'l-hâl

Devletlü el-Hâc Hasan Ağa

Ve Bekir Ağa bin el-Hâc Emin

Ve Emin ağa bin Hafız Ahmed

Ve İmâm Hafız Ali Ağa

Ve el-Hâc Mehmed bin Salih

Ve gayrühüm mine'l-hâzirîn

Mâ-fiye mine'l-vakf ve's-sicil ve'l-hükm bi's-sihhat ve'l-lüzûm ve't-tescil hurrîre el-fakîr-i ileyh 'azze şânuhu Ömer Feyzi el-müvellela hilâfêhu be-kazâ-i Eğîn gafere lehu

Mühür

S.55/B.118:

Abçağa karyesi sâkinlerinden olub bundan akdem Şam-ı Şerîf kurbünde katl olunan Fıraşoğlu Ömer bin Mehmed'in da'vâ-yı kazâsıçün bin ikiyüz gurûş harc-ı râh-ı derîşe rabt olundukda binde ikiyüz gurûş ücret ile karye-i mezbûre muhtârı Abbas Ağa maktûl-ı mezbûrın yetiminin vasiyesi ve hasren vârisi anası Fatma ve zevcesi Rukiye

taraflarından vekil olduğuna şahidîn Mehmed Şerif bin Mehmed ve Ali bin Abdullah olduğu kayd olundu fi 11 C (Cemaziyelahir) sene (12)62 (6 Haziran 1846)

S.56/B.119:

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass-ı bi-mezîd-i 'inâyetü'l-melikü'd-dâ'im mukaddemâ sekizinci alay kâ'im-makâmı ve el-veyv Konya Sancağı tahrîr-i nüfûs me'mûrı olub bu def'a zikr-i atî üçüncü redif alayına taif alayına tayin kılınan Şakir Beğ dâme mecduhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki

Be-lutfuhu ve keremehu te'âlâ te'sîs ve istikrârına muvaffak olduğum tensikât-ı hasene-i 'askeriye iktizâsınca alay-ı askerîde istihdâm ile beş sene müddet-i mukarrerisini bi'l-ikmâl istibdâlen ihrâc olunub sınıf-ı cedîd-i redife nakl birle memleketlere i'zâm olunacak neferâtı mahallerinde sebt-i defter iderek hayme ve bölük tertibine vaz' eylemek ve sene be-sene tezâyüd itdikce bunlardan bölük ve tabur ve alay tertib ve tanzîmiyle mülâzimden yukarı iktizâ iden zâbitânı refte refte 'asâkir-i mu'azzafe-i şâhânemden nasb ve ta'yîn kılınmak üzere her bir ordu dâ'iresinde ta'yîn olunacak redif dâ'irelerine birer büyük zâbit ta'yîn ve ma'iyetlerine birer kâtib intihâb ve irsâl olunması meclis-i muvakkat karârı encâmından bulunmuş ve be-'avn-ı hüda tensikât-ı muharrere-i mevzû'enin bir taraftan icrâsı asâr-ı fi'iliyesine dikkat ve i'tinâ olunarak gerek geçen ikiyüz altmış ve gerek işbu altmış bir seneleri istibdâlinde müddet-i mu'ayyenesini ikmâl iden neferât-ı 'askeriyemin yerlerine redif tezkereleri bi'l-i'tâ mahallerine i'ade olunmaları cihetle mârû'z-zikr zâbitân ve ketebenin dahî tefrîk ve tahsîs-i dâ'ire-i me'mûriyetleriyle şürû' ve mübâşeret eylemelerinin sırası gelmiş olduğundan evvel emrde hâssa ve Der-sa'âdet'im ve Rumili ve Anadolu ordu-yı hümâyûnlarının dâ'ireleri altışar kıt'a bi't-taksîm beher kıt'a dâhilinde bulunan ve bundan böyle dâhil olan 'asâkir-i redife-i mülûkânemi ber-mûceb-i karâr sebt-i defter eylemek için me'mûriyetleri tensib kılınan zâbitânın defteri tanzîm birle ma' teferru'ât icrâ-yı iktizâsı ve zâbitân ve ketebe-i mûmâ-ileyh taraflarından gerek mahal-i me'mûriyetlerine varınca ve gerek 'asâkir-i redife tahrîri zımında dolaşdıkları müddetce her kankı kasaba ve kazâ ve karyeye dâhil olurlar ise me'kûlât ve sâ'ir levâzımâtını akçeleriyle alub ahâliden bir sudan mâ'dâ meccânen habbe-i vâhide ahz olunmaması Dâr-ı Şûrâ-yı 'Askeriye-i saltanat-ı seniyyemde bi'l-müzâkere karârgîr olmuş ve zikr olunan defter nâtik olduğu vecihle sâlefü'l-beyân Anadolu ordu-yı hümâyûnu üçüncü redif süvârî dâ'iresine Ma'den-i Hümâyûn kazâlarından ve Karahisar-ı Şarkî ve Divriği sancaklarından Harpurut ve Çarsancak ve Çemişgezek ve Siverek ve Gerger ve Eğin ve Çermik ve Egil ve Arabgir ve Ma'den-i Keban ve Çüngüş ve Ebu Tahir ve Behisni ve Malatya ve Kuruçay ve Arguvan ve Hekimhanı ve İzoludere

ve Samsad ve Hısn-ı Mansur ve Sağman'a tâbi Çarsacak ve Mazgirt nâm-ı diğer Vazgir ve tâbi-i Çarsacak ve Na'iblü ma' Sis Orta ve Divriği ma' Nâhiye-i Aşodi ve Gürün ve Darande kazâları tahsîs olunarak alay-ı mezkûre sâlefü'l-beyân Harpurut Kazâsı merkez ittihâz ve i'tibâr kılınmış olduğına ve sen ki kâ'im-makâm-ı mûmâ-ileyhsin derkâr olan dirâyet ve ma'lûmâtın cihetiyle zikr olunan kazâlarda bulunan ve bundan böyle müddet-i mukarresini ikmâl idenlerden esnâ-yı istibdâlde çıkarılan neferâtı redife-i yedeke i'tâ olunacak ta'lîmât-ı seniyyem mücebince sebt-i defter eylemek üzere senin alay-ı mezkûre me'mûr ve ta'yîn kılınman husûsı Dâr-ı Şûrâ-yı mezkûrde tensîb ve nezdinde tasvîb olduğuna binâ'en me'mûriyetini hâvî emr-i şerîfim ısdârı bi'l-fi'il ve bi'l-'umûm 'asker-i hâssa ve nizâmiye-i pâdişâhânem ser-'askeri düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'alem vezîr-i metânet-semîrim Hasan Rıza Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu tarafından memhûr takrîr takdîmi ile ifâde ebnâ olunmuş ve ol vecihle me'mûriyetin husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk ile ol bâbda emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şehriyârânem şeref-rîz-i sünûh ve sudûr olmuş olmağın muktezâ-i münifi üzere me'mûriyetini mutazammın Dîvân-ı Hümâyûn'umdan işbu emr-i celîlü's-şânım ısdâr ve i'tâ olunmuşdur imdi keyfiyet ma'lûmun oldukda sen dahî me'mûriyet ve sadâkatin iktizâsını ve ta'lîmât-ı mezkûre me'âl ve mû'edâsı üzere zikr olunan kazâlarda bulunan ve ilerü seneler istibdâlinde çıkan neferât-ı redife-i kazâ ve karye ve ism ve künyeleriyle sebt-i defter iderek ve mevâdd-ı lâzimedede 'asker-i müşârûn-ileyh tarafına mürâca'at eyleyerek vâki' olacak tenbîhât ve iş'ârâtı üzere hareket ve geşt-i güzâr ideceğın mahallerde me'kûlât ve sâ'ir levâzımâtını akçesiyle alub zinhâr ve zinhâr ahâlî ve re'âyâdan meccânen bir şey mütâlebesine ve virilan ta'lîmâtın hilâfı vâzı' vukû'a gelmesine bir vecihle rızâ-yı hümâyûnum olmadığın bilüb ona göre ifâ-i lâzime-i fermânları ve istikâmete 'ale'd-devâm ikdâm ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla 'amel ve hareket eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi evâ'il-i şehri Cemâziye'l-ülâ sene ihdâ sittîn ve mi' eteyn ve elf (1261) (8-17 Mayıs 1845)

S.56/B.120:

İşbu emr-i 'âlî ile ma'en mîr-i mûmâ-ileyh yedinde bulunan Anadolu müşîri Rüstem Paşa'nın buyurulduşudur

İftihârü'l-ümerâ'î'l-mücâhidîn 'asâkir-i redife-i cenâb-ı şâhâne kâ'im-makâmılarından sa'âdetlü Şakir Beğ alay-ı hümâyûndan istibdâlen ihrâc ile silk-i redife nakl olunan neferâtın müte'allik buyurulan irâde-i seniyye mücebince tahrîrâtın üzere Diyarbekir Eyâleti'nin hâvî olduğu kazâları geşt ve güzâr ideceğinden mîr-i mûmâ-

ileyhin dâhil ve vâsıl olduğu mahallerde yedinde bulunan ta'lim-nâme-i hümâyûna tatbiken ma'âş ve ta'yînâtının bâ-senedât-ı makbûze kazâlar müdürleri taraflarından te'diye ve îfâ olunub şöyle ki mîr-i mûmâ-ileyhin bir aylık ma'âş ve ta'yînâtının diğer mâha bırağılmayarak bulunduğu mahaller mâl-ı me'mûrları taraflarından i'tâsıyla hilâf-ı vaz' ve hâlât vukû'undan mücânebet ve emr tahrîri me'mûr olduğu 'asâkir-i redîfe neferâtından şâyed fevt olanlar olduğu hâlde o makûle müteveffâların akdemce virilüb yanlarında bulunacak ihrâc tezkerelerinde müdür-i kazâ ma'rifetiyle mîr-i mûmâ-ileyhe teslimiyle mugâyir-i tensikât nizâmiye hâlât vukû'a getirilmemesine mübâderet olunmak bâbında cânib-i müşîr ve ordu-yı hümâyûn-ı Anadolu'dan işbu buyuruldu ısdâr ve tesyâr olunmuşdur gerekidir ki mücebince hareket ve hilâfından mücânebet olunmak deyü fi 16 B (Receb) sene (12)62 (10 Temmuz 1846)

S.56/B.121:

Eğîn kasabası mütemekkinlerinden Tavil Ahmedoğlu Emin huzûr-ı şer' de Peker karyesi mütemekkinelerinden Ayşe bint-i el-Hâc Mehmed nâm hatun mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ider ki işbu Ayşe Hatun'un zevci Telli Hüseyin Ağa zimmetinde alacak hakkım olan üçyüz kırk beş muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûmdan tahsîl olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-sû'âl müteveffâ-yı merkûmın mâlî deynine vefâ itmez didikde metrûkât-ı müteveffâ-yı merkûm ma'rifet-i şer'le tahrîr olunub dâyinlerine taksîm olunacak ise hatun perişân olmayım işbu meblağın bir mikdârını bana hibe itsün deyn idineyüm deyü ilticâ itmekle ağa-yı merkûm kırk beş gurûş hatt ve tenzîl idüb mezbûre dahî üçyüz gurûş zevci deynini iltizâm-ı deyn ve ta'ahhüd eylediğini kayd ve şerh virildi fi 13 Ş (Şaban) sene (12)62 (6 Ağustos 1846)

Şuhûd

İmam Ahmed Efendi

Ve Tellal İsmail

Ve Muhzır Halil Ağa

Ve Mehmed bin Şerif

S.57/B.122:

Genç Ağa-zâde merhûm Emin Beğ'in mahdûmı a'mâ Genç Halil'in vazîfe berâtının kaydıdır

Eğîn Kazâsı ahâlîsinden Emin'in vefâtına mebnî kazâ-i mezbûr cizyesi mâlından mahsûs olan şehriye elli gurûş ma'âş mahlûl olmuş ve müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin sabî oğlu işbu râfi'-i tevkî'ü's-şân-ı hakanî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Halil zîde kadruhu 'alîl ve a'mâ ve bir taraftan medâr-ı ma'âş olmayub itlâf-ı 'aliyyeme şâyetse ve sezâ bulunmuş olduğu beyânıyla ma'âş-ı mahlûl mezkûrın sadaka-i ser-şevket-efser-i mülûkânem olmak üzere mûmâ-ileyh bi't-tevcîh yedine bir kıt'a berât-ı şerîfim i'tâsı husûsu mîr-mîrân-ı kirâmdan Harpurut Eyâleti mutasarrıfı esbak fahrü'l-ümerâ'i'l-

kirâm Ömer Faiz Paşa dâme ikbâlehunun eyâlet-i mezkûre mutasarrıflığı hengâmında tarafından derbâr-ı şevket-karârım inhâ ve kazâ-i mezbûr meclisinden bir kıt'a mazbatası ba's ve isrâ olunmakdan nâşî ma'âş-ı mahlûl-ı mezkûrın sabî-i mûmâ-ileyh tahsîsi husûsu bi'l-fi'ıl umûr-ı mâliye nâzırı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'alem müşîr-i sadr-ı akşemîrim es-Seyyid Abdurrahman Nafiz Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu tarafından bâ-takrîr lede'l-'arz sâlefü'z-zikr elli gurûş ma'âşın işbu ikiyüz altmış iki senesi Şa'bân-ı şerîfinin on sekizinci gününde vâki' sene-i merkûm temmuz'unun otuzuncu gününden i'tibâren kazâ-i mezbûr emvâlinden mûmâ-ileyh tahsîs olunması husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk iderek ol vecihle mûmâ-ileyh mezkûru'l-mikdâr ma'âş tahsîs olunduğunu mübeyyin yedine berât-ı celîlü'l-'ünvânım virilmek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmağın hakkında mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhânem zuhûra gelüb târîh-i merkûmdan i'tibâren bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh Halil zîde kadruhu vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan mâhiye elli gurûş ma'âş kazâ-i mezbûr emvâlinden mâh be-mâh alub ol bâbda istidâme-i eyyâm-ı lömr ve ikbâl-ı şâhânem ed'îye-i hayriyesine muvâzebet ve iştigâl üzere ola şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' ve'l-'işrîn min şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene isnâ ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (24 Şaban 1262) (17 Ağustos 1846)

S.57/B.123:

İşbu berât-ı 'âlîşân mücebince Harput defterdârı Şakir Mehmed Efendi'nin emr-nâmesi kaydıdır

Eğîn Kazâsı cizyesi mâlından almak üzere kazâ-i mezkûr ahâlîsinden şehriye elli gurûş ma'âş mutasarrıfı Emin Halil nâmında bir nefer sulb-i sağîr oğlunu terk ile vefât eylediğinden ve sabî-i merkûm 'alîl ve a'mâ olarak bir taraftan ma'âş almadığından müteveffâ-yı merkûmın mahlûl olan ma'âşının sadaka-i seniyye-i hazret-i şâhâne olarak merkûm Halil'e tahsîsi husûsu bundan akdem bâ-mazbata derbâr-ı me'adelet-karâra 'arz ve inhâ olunmuş olmakdan nâşî ma'âş-ı mezbûr altmış iki senesi mâh-ı Temmuz'unun otuzuncu gününden i'tibâren kazâ-i mezbûr emvâlinden virilmek üzere merkûma tahsîs ve ihsân ve ol bâbda yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i 'âlîşân i'tâsına müsâ'ede-i merâhim-'âde-i seniyye erzân buyurulmuş olmağla mezkûr elli gurûş ma'âşın ber-müceb-i berât-ı şerîf mezkûr anefü'z-zikr altmış iki senesi mâh-ı Temmuz'unun otuzuncu gününden i'tibâren kazâ-i mezbûr emvâlinden mâh be-mâh merkûma i'tâsıyla yedinden makhbûz-ı senedâtının bi'l-ahz bu cânibe isrâsı ve li-ecli't-tatbîk Der-sa'âdet'e gönderilmek üzere merkûmın mührü bir kıt'a beyâzı üzerine basdırılarak evvelce bu tarafa îsâli husûsuna mübâderet eylemeniz me'mûlümüz ifâdesiyle terkîm-i şukkaya ibtidâr olundu (Tarihsiz)

S.57/B.124:

Altmış iki senesi Urıklı Hasan Beğ'in iltizâm eylediği resm-i tapu için ahz eylediği mürâsele kayıdır

Hâlâ Boşadi Nâhiyesi'nin hâvî olduğu kurâların imâmları ve muhtârları ba'de's-selâm inhâ olunur ki

Urbek karyesi hânedânından Hasan Beğ bu def'a nâhiye-i mezkûrın mahlûlât-ı ferâğ-ı intikâlât-ı resm-i tapusunu iltizâm itmekle vusûlünde şurût ve nizâmı vecihle bir akçesi ketm ve ihfâ itmeyerek me'mûriyetini ta'arruk ve şurûtına tatbiken icrâsına mu'âvenet eylemeniz matlûbdur fi 15 RA (Rebiyülevvel) sene (12)62 (13 Mart 1846)

S.57/B.125:

Eğın kasabası mahallâtından Orta Tepe Mahallesi sâkenelerinden iken Kaçoroğlı Mustafa bin Ali nâm kimesne ile sınır-ı zirâ'ate dâ'ir ba'zı mükâleme idüb merkûm Mustafa komşuları getirüb sû'âl idelim deyü 'avdet itdikde kendi taşra kapusu önünde fevt-i mefâciye tutulub mücenneten fevt olan Dudu bint-i Ahmed nâm hatunun vefâtı taraf-ı şer'e ihbâr olunarak kıbel-i şer'-i enverden li-ecli'l-keşf ta'yîn olunan Mehmed bin Şerif Mehmed ve İbrahim bin Mehmed müteveffıye-i mezbûrenin üzerine varub keşf ve istintâk eylediklerinde müteveffıye-i mezbûrenin sulbiye kızı kebîre Fatma bint-i Ali ve Gelnek Ayşe bint-i Osman ve Fatma bint-i el-Hâc Ömer ve mahalle imâmı Ahmed Efendi zevcesi Emine bint-i Süleyman nâm hatunun müteveffıye-i mezbûrede aslâ eser-i cerh ve darbe dâ'ir bir şeyi olmayub ve merkûm Mustafa ile bir iki lâkırdı ve mükâleme itdiler merkûm gitdikde mücenneten düşüb teslîm-i rûh itdi deyü kızı ve Gelnek ve ecnebiye-i mezbûre takrîr eylediklerini merkûmân huzûr-ı şer'e ihbâr ve ifâde eyledikleri tescîl-i şer'î olundu fi 9 CA (Cemazeyevvel) sene (12)62 (5 Mayıs 1846)

S.58/B.126:

Bekci husûsîçün vârid olan emr-i sâmîdir

Devletlü 'inâyetlü 'atûfetlü seniyyü'l-himem efendim hazretleri

Eğın Kazâsı ahâlîsinin mürûr-ı 'ubûr eyledikleri Susik dimekle ma'rûf tarîk kable't-Tanzimât voyvoda bulunanlar taraflarından muhâfaza olunmakda iken bir müddetden berü muhâfazasına bakılmadığı ve ahâlî-i merkûmenin tarîk-i mezkûrden başka mürûr ve 'ubûr idecek ve zahîrelerini nakl idecek yolları olmadığı cihetle dūçâr-ı havf ve ızdırâb olduklarından tarîk-i mezkûrın muhâfazası husûsu çand def'a zâbitân-ı memlekete ifâde olunmuş is de bir semeresi görülemediği ve mû'ahheren tarîk-i mezkûrde birkaç nüfûs dahî itlâf olduğundan istikmâl-ı emn-i muhâfazası husûsu

mukaddemâ ahâlî-i merkûme tarafından lede'l-istid'â keyfiyet bâ-tahrîrât iş'âr kılınmış ise de tebeddülât vukû'uyla iktizâsı icrâ olunamadığından bahsle te'kîdi husûsu bu def'a dahî ahâlî-i merkûme tarafından istid'â olunmuş ve sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i mülkdârîde emniyet-i tarîke ve muhâfaza-i mâl ve can mâddeleri matlûb ve mültezim bulunmuş olmağla mukaddem vâki' olan iş'âr vecihle bundan böyle tarîk-i mezkûrın istikmâl-ı emn-i muhâfazasıyla istirâhat-ı ahâlî ve teb'a kazıye matlûbesinin istihsâl ve icrâsına ve sûret-i icrâyesinin inhâsına himmet buyurmaları siyâkında kâ'ime-i senâverî tahrîr ve savb-ı vâlâlarına ba's ve tesyîr kılınmıştır inşâ'a'l-lah-ı te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları senâverîdir

Fî 23 R(Rebiyülahir) sene (12)62 (20 Nisan 1846)

S.58/B.127:

Siverek müfettişi fazîletlü Mehmed Sadık Efendi'nin 'afv-ı itlâk emr-i cedîdidir

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Eğin Kazâsı nâ'ibi Mevlânâ (boş) zîde 'ilmihu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Harpurut Eyâleti dâhilinde vâki' Siverek Kazâsı müfettiş-ı sâbıkı Mehmed Sadık'ın hilâf-ı rızâ hareketi inhâ olunduğuna mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Eğin Kazâsı'na nefy ve iclâ kılınmış ise de merkûm şimdiye kadar islâh-ı nefis itmiş olduğundan bahsle merhameten 'afv ve itlâkı husûsu Harpurut Vâlisi düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'alem vezîrim Ali Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu tarafından bu def'a iltimâs ve inhâ ve mezbûrın müddet-i nefyi hakkında icrâ-yı kâfi olduğına mebnî 'afv ve itlâkına müsâ'ede-i seniyye-i mülûkânem erzân kılınması husûsı Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı 'Adliye'mden bâ-mazbata ifâde ve enbâ olunmuş ve ol vecihle itlâkı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla ol bâbda emr-i hümâyûn ve himmet-makrûn-ı şehriyârânem sünûh ve sudûr olarak mücebince 'afv ve itlâkı bâbında lâzım gelen emr-i şerîf-i hümâyûnumun ısdârı bi'l-fi'il Şeyhü'l-islâm ve müftiyü'l-enâm olan a'lemü'l-'ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-füzelâ'i'l-müteverri'în Mevlânâ Arif Hikmet Beğ edâma'l-lah-ı te'âlâ fezâ ilehu tarafından dahî işâret kılınmış olmağın sen ki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin vusûl-ı emr-i şerîfimde merkûmın kayd-ı nefyinden tahliye-i sebîline mübâderet eylesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fî evâhir-i min Cemâziye'l-ahir sene selâse ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (1263) (6-14 Haziran 1847)

S.58/B.128:

Re'âyâlardan ihtisâb me'mûrı tarafından ahz olunan resm-i 'arûsın 'afvı için Ali Paşa buyuruldu

Şer'at-şî'âr Eğin Kazâsı nâ'ibi ve müftüsü devletlü efendiler zîde'ilmuhumâ ve müdürî hamîyyet ve ağa zîde kadruhu ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve re'âyâ papaz ve kocabaşları inhâ olunur ki

Memâlik-i mahrûse-i hazret-i şâhânede mutavattın bi'l-cümle re'âyâ Devlet-i 'Aliyye'den öteden berü ahz ve istihsâl olunmakda olan 'arûs resminin 'afv ve ilgâsı husûsuna irâde-i lutf-ı 'âlî cenâb-ı cihândârî şâyân ve erzân buyurulmuş ve bu bâbda bir kıt'a emr-nâme-i sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhî dahî bu def'a şeref vürûd itmiş olduğundan resm-i mezkûrın bir sûretle ahz ve istihsâline mesâğ göstermemiş ve hilâf-ı irâde-i seniyye hâlât vukû'a getürülmemesi husûsları Harpurut Eyâleti kazâlarına îcâbı vecihle i'lân ve iş'âr olunmuş olduğu siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz keyfiyet sizlerin dahî ma'lûm-ı meveddet melzûmlarınız oldukda ber-mûceb-i irâde-i seniyye işbu buyuruldu-ı hâlisânemizin lâzîmü'l-huzûrın beyninde 'alenen feth ve kırâ'at ve bu bâbda mebzûl olan irâde-i merhâmet 'âde-i hazret-i pâdişâhî ilân ve işâ'et olunarak bundan böylece resm-i mezkûrın hiçbir tarafda ahz ve istihsâline yol virilmemesi ve takayyüdât-ı ed'iyyenin icrâsıyla hilâf-ı irâde-i seniyye hâlât vukû'undan mücânebet ve ol vecihle re'âyâ-yı Devlet-i 'Aliyye tarafından cânibü'l-hevânib-i cenâb-ı pâdişâhî cûbe da'vât-ı hayriye istibhâline mütâberet eylemeniz bâbında ber-mûceb-i irâde-i seniyye eyâlet-i Harpurut'dan işbu buyuruldu ısdâr ve tesyâr kılınmışdır bi-mennihi te'âlâ vusulünde ber-mûceb-i irâde-i seniyye ve buyuruldumuzla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü fi 15 Receb sene (12)63 (29 Haziran 1847)

S.58/B.129:

'Ann-asl Kuruçay Kazâsı'ndan olub Eğin mahallâtından Holik Mahallesi'nde mutavattinen sâkin olan Ömer bin Süleyman nâm kimesne meclis-i şer'de kasaba-i mezbûr sâkinlerinden Nalband Hacı Ahmed Ağa bin İbrahim muvâvehesinde şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan iki sene akdem işbu el-Hâc Ahmed Ağa oğlum Süleyman nâm kimesneyi 'asâkire gitmek üzere üç karyeye dörtbin gurûşa fûrûht iderek ve meblağ-ı mezbûrî kurâhâ-yı mezkûrden tamâmen ahz idüb zimmetinde kalmış olmağla meblağ-ı mezkûrî mûmâ-ileyhden taleb iderim deyü da'vâ ve müdde'î-i 'aleyh el-Hâc Ahmed Ağa'dan gıbbe's-sû'âl ve 'akîb-i inkâr müdde'î-i mezkûr Ömer'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olunub ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'acz idüb müdde'î-i 'aleyh el-Hâc Ahmed Ağa'ya şer'en yemin lâzım gelmeğın salef-i bi'l-lah idicek müdde'î-i mezbûr Ömer mu'ârazadan men' olmağın işbu mahalle kayd olundu fi 5 B (Receb) sene (12)63 (19 Haziran 1847)

S.59/B.130:

Kaşolu Büyük Hacı Hüseyin Ağa'nın ma'âş berâtı kaydıdır fi 15 N (Ramazan) sene (12)63

Dergâh-ı Mu'allâm Kapucubaşlarından iken işbu râfi'-i tevti'ü's-şân-ı hakanî iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim el-Hâc Hasan dâme mecdihuya ol tarafda mahlûl vukû'unda münâsib mikdâr ma'âş tahsîsi mukaddemce inhâ olunmuş ise de mûmâ-ileyhin fakr-ı vifâkeye dûçâr olmasıyla hakkında 'âtifet-i seniyyem erzân kılınması husûsu Harpurut Vâlisi düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'alem vezîrim Ali Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu tarafından bâ-tahrîrât inhâ olunmuş olduğundan sâye-i merhamet-vâye-i şehinşâhânemde medâr-ı ta'ayyûş zımnında şimdilik Harpurut Eyâleti fazla vâridâtından olarak işbu ikiyüz altmış üç senesi Receb-i şerîfinin sekizinci gününde vâki' sene-i merkûme Haziran'ının onuncu gününden i'tibâren bâ-şart kayd-hıyân mûmâ-ileyhe şehriye beşyüz gurûş ma'âş tahsîsi husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'alluk iderek ol vecihle mûmâ-ileyhe mezkûr'l-mikdâr ma'âş tahsîsi olduğunu mübeyyin yedine mübeyyin yedine berât-ı celîlü'l-'ünvânım virilmek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmağın hakkında mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhânem zuhûra gelüb târîh-i mezkûden i'tibâren bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh el-Hâc Hasan dâme mecdihu vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan mâhiye beşyüz gurûş ma'âş eyâlet-i mezkûre vâridâtı fazlasından mâdâmü'l-hıyân mâh be-mâh alub ol bâbda istidâme-i eyyâm-ı 'ömr ve ikbâl-ı şehinşâhânem ed'ıye-i hayriyesine muvâzebet ve iştigâl üzere ola şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî ve'l-'işrîn min şehriye Recebü'l-müreccib sene selase ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (21 Receb 1262) (15 Temmuz 1846)

S.59/B.131:

Kâdiöğlü Hacı Osman Ağa'nın mütevellî hücceti ve vakf menzilin tescîlidir

Ahîret-i be-mâ-fiye mine'l-vakf ve't-tescîl ve'l-habs ve't-tebsîl kâmziyetuhu 'alâ mâkân 'âlimen bi'l-hallâk

Beyne'l-e'imme'ü'l-eslâf 'aleyhümü'r-rahmet ve innâ il-fakîr Ömer Feyzi el-müvellela hilâfehu be-kazâ-i Eğin nemekahu'l-fakîr-i ileyh 'azze şânuhu gafere lehu

Eğin Kazâsı mütemekkinlerinden Kâdiöğulları el-Hâc Osman Ağa ve Abdulhalim Ağa ibn-i el-Hâc Emin Ağa nâmûn kimesneler ile kız karındaşları Salihe bint-i el-Hâc Emin Ağa nâm hatun tarafından sâbitü'l-vekâlet oğlu Ahmed Efendi bin Emin Efendi nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde yine kazâ-i mezbûre mütemekkinlerinden müteveffâ Esad Ağa'nın oğlu Reşid Efendi ve kızı

Abide tarafından vekîl-i müsbiti Abdurrahman Ağa ibn-i el-Hâc Mahmud Ağa ve diğerkızı Fatma'nın vekîl-i müsbiti Halil Efendi bin Mehmed ve zevce-i müteveffâ-yı merkûm Hadice bint-i İsmail tarafından vekîl-i müsbiti Katib Osman Ağa bin el-Hâc Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ babamızdan müntakil emvâl ve eşyâ ve bi'l-cümle terekemizi taksîm itdiğimiz esnâda Hutsalı Mahallesi'nde kâ'in bir haddi tarîk-i 'âmm ve bir haddi Hustalıoğlu Nakib mülkü ve bir haddi Urikoğlu zımmî mülkü ve bir haddi Hacı Mustafa 'arsası işbu hudûdlar ile mahdûd ve mümtâz olan mülk menzili ol vakt mîrâsdan ihrâc iderek beş verese pederimiz merhûmda Arika Mahallesi mescidinde kâ'in şam'dânları mumuna vakf idüb büyük karındaşımız olmağla müteveffâ Esad Ağa mütevellî olduğu hâlde menzil-i mezkûrı vakfen tasarruf idüb ve sâlefü'z-zikr mumları bi't-tevliyet nasb ve îkâd iderdi el-hâletü hazihi fûrûht eylediği ma'lûmumuz olmağla menzil-i mezkûrı vakfiyyet üzere el-hâletü hazihi büyüğümü bulunan el-Hâc Osman Ağa'ya şer'le teslîm olunması matlûbumuzdur didiklerinde gibbe's-sû'âl merkûmlar cevâblarında fi'l-hakîka Esad Ağa hayâtında mescid-i mezkûrın senevî mumlarını îkâd iderdi velakin menzil-i mezkûrın vakf olduğu ma'lûmumuz olmayub Esad Ağa'nın îrâsında dâhildir deyü menzil-i mezkûrın vakfiyyetini münkir olmalarıyla müde'î-i merkûmlardan da'vâlarına mutâbık ve muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-ı âhrâr-ı ricâl-i Müslimîn'den Behtoğlu İsmail Ağa bin Abbas ve Yarıcıoğlu İsmail Ağa ibn-i Mustafa nâmân kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzürân olub lede'l-istişhâd fi'l-hakîka babaları mirâsını taksîm esnâsında cümle verese menzil-i mezkûrı mîrâsdan ihrâc idüb mûrisimiz müteveffâ el-Hâc Emin Ağa'nın şam'dânları mumuna gallesi sarf olunmak üzere cümleten rızâmızla vakf eyledik beş verese bizim huzûrumuzda karâr idüb Esad Ağa'ya fûrûht ve ibrâya idhâl eyledikleri ma'lûmumuz değildir bu husûsa bizler bu vech üzere şahidleriz ve şehâdet dahî iderüz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hîn-i kabûlde olub 'ârif-i samedânî ilâ müdifü's-şehîr bi'l-imâmü's-sânî ictihâd-ı hatîrlarında vâkıfın mücerred vakfiyyet kavliyle vakf-ı sahîh ve sıhhat-i lüzûmı müstelzim olduğundan ol bâbda temhîd-i kavâ'id-i hayrât-ı evlâ olub ve mübettal-ı hayr olmakdan hazer 'âlimen el-hilâf beyne'l-e'immetü'l-eslâf vakf-ı mezbûrın evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmına hükmi sarîh-i şer'î olunub ve tescîl-i şer'î olundukda vâkıf-ı müdde'î-i merkûmların iltimâsıyla merkûm el-Hâc Osman Ağa taraf-ı şer'den menzil-i mezkûrın gallesiyle sene be-sene mescid-i mezkûre kadîmî vecihle iki 'aded kebîr berât mumları îkâd eylemek üzere mütevellî nasb ve ta'yîn kılındı femen bedelehu ba'demâ be-ma'd fe-innemâ ismihu 'ale'z-zeyt yebdulune inne'l-lah-ı semî-i 'alîm ve ecrü'l-vâkıf 'alâ alihi'l-kayyûm tahfîren fi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i Recebü'l-ferd sene selase ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (25 Receb 1263) (9 Temmuz 1847)

S.60/B.132:

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem be-emr-i hüda fevt olan Canikoğlu Ali Beğ bin Osman nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i Ahmed ve li-ebeveyn karındaşları oğulları Mehmed ve Mehmed Esad ibn-i İsmail ve Ebubekir bin İbrahim nâm kimesnelere inhisârı lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkik olmağın muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûm verese iltimâsıyla tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü's-şer'îyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fi's-sâbi' ve'l-'aşer min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem sene selase ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (17 Şevval 1263) (28 Eylül 1847)

Yük yasdık 5 gurûş 50
 Paçavra yasdık 1 gurûş 5
 Müsta'mel yorgan 2 gurûş 50
 Sağır ve kebîr tennur yorganı 2 gurûş 90
 Yük döşek 1 gurûş 40
 Minder yük 1 gurûş 20
 Paçavra minder 5 gurûş 35
 Toprak küb 8 gurûş 10
 Evânî nuhas kıyye 12,5 fi 10 gurûş 125
 Şam'dân 1 gurûş 5
 Fiske 1 gurûş 1
 Fener 1 gurûş 1
 Hırdavât-ı menzil gurûş 4
 Mülk menzil bağ 3 gurûş 300
 Bir kıt'a bağçe gurûş 125

İşbu cizikden aşağı beş kalem eşyâ 'ale'l-hesâb sûretiyle zevce-i mezbûrenin hissesi bedeli kız karındaş Emine'ye teslîm olunmuşdur

Def'a yasdık 5 gurûş 50
 Yorgan 2 gurûş 50
 Minder 4 gurûş 50
 Def'a nuhas kıyye 10 fi 7 gurûş 100
 Küb ve direk gurûş 30
 Yekûn tereke gurûş 1156
 Mihr-i zevce gurûş 60
 Sahnü'l-bâkî gurûş 1096 beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan

Hisse-i zevce gurûş 274 mihr-i müsemâm zamm gurûş 60 gurûş 334

Hisse-i birâder-zâdesi Mehmed Ağa gurûş 274

Hisse-i birâder-zâdesi Esad Efendi gurûş 274

Hisse-i diğeri birâder-zâdesi Beğ Ağa gurûş 274

Kaçaroğlu gâ'ib Hacı Ali'nin metrûkâtından kayyum imâm Ahmedî'ye teslim olunan eşyânın beyânıdır fi 3 (silik) sene (12)63

Sağır ve kebîr tencere ma' kabak 'aded 3

Kebîr ve sağır tava 'aded 2

Güvec ma' kapak 'aded 1

Kahveci güğümü 'aded 1

El leğeni ma' nefis 'aded 1

Kaygır leğeni 'aded 1

Sahan kapağı 'aded 7

Kefker 'aded 3

Sahan 'aded 4

Def'a sudlı sahanı 'aded 4

Sağır tabak 'aded 2

Sağır sahan 'aded 1

Sağır corba tası 'aded 1

Kebce 'aded 1

Tuc köhne tebsi 'aded 1

Keb'ir şam'dân ma' makras 'aded 1

Fiske şam'dânı 'aded 2

Sağır kahve ıbrığı 'aded 3

Köhne kahve değirmanı 'aded 1

Sağır muska 'aded 1

Sağır kazma 'aded 1

Müsta'mel bıçak 'aded 1

Nuhas kıyye 25 gelen parça kıyye 37

Der-'aliyyede makkefe kız karındaşıyla müşterek menzil ma' bağçe

Sonra hâcı Kede Kel'den gelen nuhâs

Abdest leğeni 'aded 1

Güvac 'aded 1

Küçük sini 'aded 1

Çorba leğeni 'aded 1

Küçük lenger 'aded 1

Kıyye 9 dirhem 70 parça 5

S.60/B.133:

Eğın Kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Haraloğlu Kıbrıl veled Mikail nâm zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Teşko veledet Kirkor ve sulbiye kebîre kızları Yakut ve Oğık veledet Kıbrıl ve ‘emmîzâdesi Ohannes veledet Ohan nâm zımmîlere inhisârı lede’sş-şer’ü’t-takdîm zâhir ve mütehakkik olub ‘emmîzâdesi mersûm gâ’ib-i ‘annü’l-beled olmağla hâlik-i mersûmın terekesi be-emr-i ‘âlî tahrîri mûcib olmağla metrûkât-ı hâlik-i mersûm tahrîr ve beyne’l-verese bi’l-farîzetü’sş-şer’iyye tevzî’ ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fî gur-re-i Muharremü’l-harâm sene erba’a ve sittîn ve mi’eteyn ve elf (1 Muharrem 1264) (9 Aralık 1847)

Yan minderi kıyye 55 fi 5 gurûş 220
 Makat yüzü 3 gurûş 35
 Müsta‘mel dimes yastık ot 13 gurûş 130
 Köhne çul 1 çaput minder 2 gurûş 20
 Müsta‘mel kilim 1,5 gurûş 70
 Diğer yan minderi 10 gurûş 30
 Kürsi yorganı ma‘ alt 1 gurûş 150
 Cicim 1 gurûş 25
 Penbe yorgan 3 gurûş 150
 Yün yorgan 4 gurûş 200
 Yüz yasdıkları 10 gurûş 100
 Yanak döşegi 3 gurûş 216
 Sade kılıf ot yasdık 16 gurûş 80
 Müsta‘mel kebe ma‘ köhne kilim 1 gurûş 20
 Tabak bayağı berkat 6 gurûş 15
 Kebîr fincan 4 gurûş 9
 Şerbet bardağı 5 gurûş 10
 Kadahlar 8 gurûş 15
 Pirinç zarf ma‘ fincan ma‘ tebsi 10 gurûş 25
 Dimeşti tabaklar 3 gurûş 3
 Fiske ve şam’dân 6 gurûş 18
 Cezve 5 gurûş 10
 Duhan tablası pirinç 5 gurûş 5
 Leğen ibrik 9 gurûş 30
 Duhan çubuğu ma‘ sakat takımı 2 gurûş 20
 Evânî nuhas kıyye 19,5 parça 22 gurûş 290

Ma'den kaşuk 8 gurûş 13
 Bıçak 6 gurûş 10
 Çatal 8 gurûş 10
 Şimşir kaşuk 7 gurûş 2
 Makreme 4 gurûş 5
 Sofra bezi müsta'mel 1 gurûş 20
 Hırdavât-ı menziliye gurûş 44
 Bağçesiyle ve mâ'-i lezîzi müstemil dört mülk kuyu gurûş 22.636

Gurûş

24.636 Yalnız yigirmidörtbin altıyüz otuz altı gurûşdur
600 Gurûşda bir para resm-i 'âdî
 24.036
36 Be-emr-i 'âlî kaydiye
 24.000 Sahnü'l-bâkî

Hisse-i zevce-i Teşko gurûş 3000
 Hisse-i kızı Yakut gurûş 8000
 Hisse-i kızı Oğik gurûş 8000
 Hisse-i 'emmi-zâdesi Ohannes 5000

S.61/B.134:

Eğın Kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem be-emr-i hüdü fevt olan Ümmü Gülsüm bint-i el-Hâc Ömer nâm müteveffiyenin verâseti zevci el-Hâc Osman ve sulb-ı kebîr oğlu Hacı Ömer ve sulbiye kebîre kızı Abide ibn-i el-Hâc Osman nâmûn kimesnelere inhisârı lede's-şer'ü'l-kadîm zâhir ve mütehakkik olmağın metrûkât-ı müteveffıye-i mezbûre verese talebiyle tahrîr ve bi'l-müzâyede beyne'l-verese bi'l-farizetü's-şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur fi 23 B (Receb) (12)63 (7 Temmuz 1847)

Kıbrız basması yorgan 1 gurûş 58
 Köhne yorgan 1 gurûş 26
 Köhne yüzlü minder 1 gurûş 32
 Kebîr Yanbolu minder 2 gurûş 50
 Siyer-i şerîf 1 gurûş 80
 Sim taraklar gurûş 183,5
 Fincan 6 gurûş 10
 Frenk yedeği 1 gurûş 15
 Sağır kahve ıbrığı 4 gurûş 10

Kahve tebsisi 2 gurûş 10
 Saġîr mantar 1 gurûş 20 '
 Saġîr anbar ve köhne sandıklar 8 gurûş 65
 Ocak demürü ve maş'a 3 gurûş 23
 Hırdavât-ı menzil gurûş 100
 Kahve dibegi 1 gurûş 12
 Yeni kızıl kanaldı kese kurşunukca ile gurûş 2500
 Müsta'mel entari ve cebe ve şal gurûş 70
 Rüzgardan yıkılan ceviz ağacı gurûş 100

Merkûm oġlu Hacı Ömer'in 'ale'l-hesâb sûretiyle bi'l-müzâyede aldığı eşyâ

Müsta'mel yorgan 1 gurûş 23,5
 Kıbrız basması penbe yorgan 1 gurûş 51
 Köhne yüzlü yorgan 1 gurûş 43
 Dükkânda olan minder 1 gurûş 20
 Tennur yorganı ma' alt yorganı 1 gurûş 140
 Yanbolu kebesi 1 gurûş 11
 Köhne halı 1 gurûş 20
 Kaval tüfenk 1 gurûş 70
 Kelâm-ı kadîm hediyesi 1 gurûş 70
 Fetvâ ve Üstüvânî 2 gurûş 30
 Fener 1 gurûş 15
 Saġîr şam'dân 2 gurûş 10
 Kebîr kantar 1 gurûş 65
 Kabaksız güvac 1 gurûş 30
 Leġen ıbrık 1 gurûş 50
 Mukas 1 gurûş 50
 Mangal 1 gurûş 40
 Kuzu lengeri 1 gurûş 35
 Tavalar 3 gurûş 21,5
 Kepçe 1 gurûş 8
 Bir sahan ve leġen 2 gurûş 30
 Satır 2 gurûş 26
 Teşt 1 gurûş 71
 Meydan sinisi 1 gurûş 200
 Küçük sini 1 gurûş 55,5
 Maşraba 1 gurûş 8

Yasdık 9 gurûş 112,5
 Sofra peşkir 1 gurûş 11
 Nuhas kıyye 46,5 gurûş 591,5
 Yan minderi 5 gurûş 100
 Altun bilazik gurûş 540
 'Atik menzil önünde bağçesiyle kanaldı gurûş 2500sim nusha ve helâl ortası gurûş 20
 Altmış 'aded Sultân Mustafa gurûş 1800
 Üç 'aded Mahmudiye-i nısfî târîhli gurûş 105

Kızı mezbûr Abide'nin 'ale'l-hesâb sûretle bîl-müzâyede aldığı eşyâ

Çit yüzlü yorgan 1 gurûş 35
 Kıbrız basma yorgan 1 gurûş 51
 Müsta'mel küçük yorgan 1 gurûş 23,5
 Çit yüzlü minder 1 gurûş 40
 Küçük minder 1 gurûş 20
 Köhne seccâde 1 gurûş 6
 Şam'dân 1 gurûş 10
 Sağır kantar 1 gurûş 9
 Kabaklı güvec 1 gurûş 40
 Kabgir 1 gurûş 12,5
 Çamaşur kazganı 1 gurûş 15,5
 Sofra peşkiri 1 gurûş 11
 Telkari kemer dirhem 56 fi 95 gurûş 135
 Ve bir telkari küçük dirhem 13 gurûş 73
 Sim yazbenu 1 gurûş 12
 Nuhas kıyye 10,5 gurûş 201,5
 Yasdık 3 gurûş 27,5
 Baf kıyye 18 gurûş 36
 Büyük anbar 1 gurûş 40
 Yeni menzil kanadlı kese karşı bakır ile gurûş 2500
 Mahmudiye-i nısfî 1 İslambol 2 Çift Fındak 1 gurûş 160
 Yigirmi 'aded Sultân Mustafa gurûş 600
 Târîhli Mahmudiye-i nısfî gurûş 35
 Deredeküçük kavaklık gurûş 161
 Üç 'aded dükkânda olan hisse gurûş 100

Yekûn tereke

Gurûş

14.819

370 Resm-i 'âdî minhâ

14.569

23 Kaydiye

14.547

47 Ücret-i kadem minhâ

14.500 Sahnü'l-bâkî beyne'l-verese taksîm olunan yalnız ondörtbin beşyüz gurûşdur

Hisse-i zevc-i merkûm Hacı Osman Ağa gurûş 3625

Hisse-i oğlu Hacı Ömer gurûş 7245

Hisse-i kızı Abide gurûş 3625

S.62-64/B.135:

(S.62) Eğin Kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem be-emr-i hüdâ fevt olan Ahmed Esad Ağa bin el-Hâc Emin nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûhesi Hadice bint-i İsmail ve sulb-ı kebîr oğlu Mehmed Raşid ve sulbiye kebîre kızları Derviş ve Abide ve Fatma ibnû müteveffâ Ahmed Esad Ağa nâmün kimesnelere inhisârî lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkik olmağın metrûkât-ı müteveffâ-yı merkûm ma'rifet-i şer'-i şerîf ve verese talebiyle tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü's-şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i atî zikr ve beyân olunur tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Recebü'l-ferd sene selase ve mi'eteyn ve elf (1263) (25 Haziran-4 Temmuz 1847)

Zevcesi Hadice'nin 'ale'l-hesâb sûretiyle bîl-müzâyede aldığı eşyâ

Köhne vaşak kürk 1 gurûş 110

Sandallı çuka cebe 1 gurûş 121

Sim kablama bıçak 1 gurûş 250

Küçük şişhane tüfenk 1 gurûş 146

Sürme tüfenk 1 gurûş 157

Kaval tüfenk 1 gurûş 40

Sim tabak ve ma' kaşık 2 gurûş 110

Sim buhurdan ve ma' gülabdan 2 gurûş 500

Halı seccade 1 gurûş 80

Sakat kilim 1 gurûş 71

Mak'ad (kesik)

Billur bardak 1 gurûş 3

Fute ve havlu ve makreme 3 gurûş 50
 Köhne kilim 1 gurûş 6
 Köhne kebe 1 gurûş 10
 Çit yorgan 1 gurûş 50
 Atlas yorgan 1 gurûş 150
 Diğer müsta'mel yorgan 1 gurûş 50
 Köhne yorgan 1 gurûş 25
 Yüz yasdığı 1 gurûş 6
 Cicim 1 gurûş 33
 Tennur yorganı ve iskemle ve alt yorganı 2 gurûş 200
 Çit (kesik) 1 gurûş 20
 Köhne halı 2 gurûş 30
 Yün yan minderi ve santranc 2 gurûş 120
 Köhne kilim 1 gurûş 50
 Anbar 2 gurûş 70
 Çaluluk hissesi gurûş 50
 Tob takımı ve arya küskü 5 gurûş 160
 Müşterek olan kebîr kazgandan hisse gurûş 100
 Arif Ağa'dan havâle gurûş 120
 Lahorî şal 1 gurûş 500
 Müsta'mel yasdık 1 gurûş 50
 Ceviz sandık 1 gurûş 100
 Hırdavât-ı menziliye gurûş 244,5
 Hınta bahâsı gurûş 75
 Mezbûrenin aldığı eşyâ

Gurûş

4088,5

3055 Ber-mûceb-i defter-i kassâm minhâ

1033,5 İşbu bin otuz üç buçuk gurûş fazla Raşid eEfendi'ye gidendir

Mahdûmı Raşid Efendi'ye virilan eşyâ

Dimekton entari 1 gurûş 125
 Hama kuşağı 1 gurûş 58
 Beyaz mintan 1 gurûş 15,5
 Ağabani 1 gurûş 41
 Köhne ağabani 1 gurûş 16

Köhne çakşır	1 gurûş	14
Biniş kürk	1 gurûş	302
Köhne çuka mintan	1 gurûş	10
Çuka zirâ'	6 gurûş	140
Köhne çarşab	1 gurûş	2
Köhne kürk yüzü	1 gurûş	2
Akçe kisesi ve (kesik)	2 gurûş	5
Çaku	1 gurûş	3
Sim kutu	1 gurûş	111
Çubuk ve ma' takım	2 gurûş	55
Yasmin çubuk ve ma' takım	2 gurûş	40
Simlü tüfenk	1 gurûş	151
Mısır kaval tüfenk	1 gurûş	57
Diğer kaval tüfenk	1 gurûş	15
Kahve değirmanı	1 gurûş	20
Halı seccâde	1 gurûş	65
Diğer halı seccâde	1 gurûş	107
Köhne seccâde	1 gurûş	5
Müsta'mel halı	1 gurûş	70
Orta kilimi	1 gurûş	170
Diğer kilim	1 gurûş	100
Cicim	1 gurûş	40
Köhne kebe	1 gurûş	10
Hegbe	2 gurûş	20
Saçak	1 gurûş	15
Şam'dân	2 gurûş	50
Billur şam'dân	2 gurûş	109
Sofra bezi 1 peşkir 1 makreme	1 gurûş	50
Köhne cicim	1 gurûş	5
Vale	2 gurûş	50
Büyük odanın takımıyla ve yanıyla yasdığı ve kilimleriyle	gurûş	1100
Minder	1 gurûş	35
Döşek	1 gurûş	100
Çit hurec	1 gurûş	17
Büyük çit hurec	1 gurûş	58
Köhne çuval 1 gurûş 5,5 def'a çuval	7 gurûş	30
Sim yüksük pafta	gurûş	26

- (S.63) Kebîr sini 1 gurûş 23
 Havan ma' el 2 gurûş 20
 Bakır güvec harem leğeni küçük tencere gurûş 300
 Mangal 1 gurûş 50
 Kebîr şam'dân 1 gurûş 40
 Def'a sağır ve kebîr şam'dân ve fiske gurûş 25
 Bıçak takımı kutu cezve ile ateş küreği ve iskemle gurûş 45
 Balta kazma keser çeküc kebab şişi sicim kabak kefelkan ve sâ'ir gurûş 100
 Derviş altunu 1 gurûş 750
 Anbar 3 gurûş 100
 Bir re's esb gurûş 925
 En'âm Delâ'il-i şerîf Bergoy ve sâ'ir gurûş 20
 Şakka ve tahta 11 gurûş 240
 Simlü kablama tabanca çift 1 gurûş 400
 Resm-i surani 1 gurûş 250
 Kaval tüfenk 1 gurûş 200
 Çuka biniş 1 gurûş 200
 Kilim 2 gurûş 180
 'Acem şalı 1 gurûş 100
 Sim kahve takımı gurûş 350
 Kış odasının takımı gurûş 599
 Çaluluk hissesi gurûş 140
 (Kesik) gurûş 40
 Bir ağaç ceviz gurûş 21
 Selamlık taraf hane gurûş 3000
 Bağçelüoğlu'ndan alınan hane ve bağçeden hisse gurûş 2000
 Dededen kalma haneden ve çınarlıktan ve kavaklıktan gurûş 700
 Arif Ağa'dan havâle gurûş 350
 Seccâde 1 miltan 1 gurûş 100
 Hint bahâsı gurûş 210

Kerîmesi Derviş Hanım'ın hisse bedeli aldığı eşyâ

- Çuka mintan 1 gurûş 60
 Çuka şalvar 1 gurûş 190
 Çuka köhne entari 1 gurûş 15
 Çubuk ve ma' takım 5 gurûş 135
 Müfrârde 1 gurûş 10

Pala 1 gurûş 312
 Buçuk 2 gurûş 51
 Sağlı tüfenk 1 gurûş 208
 Kaval tüfenk 1 gurûş 21
 Cicim 1 gurûş 40
 Billur şişe 1 gurûş 2
 Çarşaf döşek gurûş 20
 Beyaz yüzlü yorgan 1 gurûş 90
 Tennur yorganı ve ma' alt yorganı gurûş 250
 Döşek 1 gurûş 95
 Yüz yasdığı 1 gurûş 6
 Köhne çuval 2 gurûş 5,5
 Nuhas kıyye 24,5 gurûş 245
 Köhne bakır kıyye 9 gurûş 75
 Havan ve ma' el 2 gurûş 10
 Balta ve kazma ve sâ'ir gurûş 23
 Dededen kalma mülk menzil taş divar kise çınarlık ve kavaklık hissesi gurûş 700
 Mushaf-ı şerif 1 gurûş 66
 Şakka 4 gurûş 80
 Çaluluklardan hissesi gurûş 70
 Serun zimmîden havâle gurûş 250
 Arif ağa'dan havâle gurûş 170
 Döşek 1 gurûş 91
 Hınta bahâsı gurûş 105

Gurûş

3396 Mezbûreye virilan kâffe eşyâ bahâsı
 881 Birâderi Raşid Efendi'den nakden teslîm
 4277

Kerîmesi Abide Hanım'ın hisse bedeli aldığı eşyâ

Müsta'mel çuka cebe 1 gurûş 60
 Sâ'at 1 gurûş 364
 Çubuk ma' takım 2 gurûş 150
 Simli bıçak 1 gurûş 250
 Çift tabanca gurûş 168
 Tek tabanca 1 gurûş 57
 Kaval tüfenk 1 gurûş 40

- Def'a kaval tüfenk 1 gurûş 93
 Kahve değirmanı 1 gurûş 20
 Sim kabralı haş 1 gurûş 400
 Sim zarf 14 fincan 10 tabla 1 gurûş 410
 Halı seccâde 1 gurûş 95
 Halı seccâde 1 gurûş 52
 Alt gömleği ve minder gurûş 40
 Maraş gömleği 1 gurûş 20
 Heğbe 1 gurûş 21
 Billur şişe gurûş 5
 Döşek çarşafı 1 gurûş 30
 Diğer döşek çarşafı 1 gurûş 31
 Kilim gurûş (kesik)
 Yorgan 1 gurûş 51
 Kutni yorgan 1 gurûş 130
 Müsta'mel yorgan 1 gurûş 55
 Yüz yasdığı 1 gurûş 6
 Bir çift köhne hurc gurûş 8
 Büyük hurc 1 gurûş 3
 Bakır kıyye 26,5 gurûş 262,5
 Ve şiş ve saşle ufak tefek ve kantar gurûş 37
 Sim tepelik 1 gurûş 150
 Zebun kelife Emine'den alınan mülk gurûş 120
 (S.64) Çaluluklardan hissesi gurûş 70
 Bağçelüoğlu'ndan alınan haneden kömürlük ve otuk ve bağçenin sülüsü gurûş 1000
 Arif Ağa'dan havâle gurûş 170
 Hint bahâsı gurûş 105

Gurûş

- 4542,5 Mezbûrenin aldığı eşyâ
 4277 Ber-mûceb-i defter-i kassâm hissesi minhâ
 265,5 İkiyüz altmış beş buçuk gurûş birâderi Raşid eEfendi'ye gidecekdir

Kerîmesi Fatma Hanım'ın hisse bedeli aldığı eşyâ

- Müsta'mel kürk 1 gurûş 72
 Köhne çakşır 1 gurûş 16,5
 Şali çakşır 1 gurûş 11
 Kaval tüfenk 1 gurûş 120

- Diğer kaval tüfenk 1 gurûş 31
 Küçük kaval tüfenk 1 gurûş 74
 Halı seccâde 1 gurûş 101
 Kilim 1 gurûş 180
 Döşek çarşafi 1 gurûş 26
 Yorgan 1 gurûş 81
 Müsta'mel yorgan 1 gurûş 46
 Diğer penbe müsta'mel yorgan 1 gurûş 26
 Döşek 1 gurûş 70
 Diğer döşek 1 gurûş 86
 Diğer döşek 1 gurûş 61
 Yüz yasdığı 1 gurûş 5
 Bakır kıyye 25,5 gurûş 252,5
 Balta ve keser ve sâ'ir gurûş 26
 Dededen kalma mülk menzil taş divar kise çınarlık ve kavaklık hissesi gurûş 700
 Çaluluklardan hissesi gurûş 70
 Arif Ağa'dan havâle gurûş 170
 Kilim 2 gurûş 170
 Hınta bahâsı gurûş 105

Gurûş

- 2510 Mezbûreye virilan kâffe-i eşyâ bahâsı
 1767 Birâderi Raşid eEfendi'den nakden teslim
 4277

Düyûn-ı müsbite

Gurûş

- 275 Karakollukcuoğlu Ali Ağa'ya
 640 Techîz tekfinine Ömer efendi'nin masrûfi
 250 Tarakcıoğlu zımmîye
 1990 Yürgüloğlu Hozmek'e
 300 Orta Câmi' vakfına
 400 Hacı Osman Ağa'ya
 39 Mekin-zâde Bekir Ağa'ya
 3894
 420 Kuyumcuoğlu'na
 200 Zevcesine mihr
 100 Hidmetkârı Hüseyin'e

100	Kani Ali Ağa'ya
856,5	Vâkıf menzili alan zımmîye
80	İmâm Hafız'a
42	Hacı Osman Ağa'ya şa'ir barası
<u>500</u>	Hacı Osman Ağa'ya bekâyâsı
6192,5	
<u>Gurûş</u>	
275	Karakollukcuoğlu Ali Ağa'ya
<u>Gurûş</u>	
31.332	Yekûn tereke
<u>6192,5</u>	Düyûn-ı müsbite minhâ
25.138,5	
<u>666</u>	Gurûşda bir para resm-i 'âdî ve binde altmış para kaydiye minhâ
24.472,5	
<u>32,5</u>	Ücret-i hademe minhâ
24.440	
	Hisse-i zevcesi merkûm Hadice Hanım gurûş 3055
	Hisse-i kebîr oğlu Raşid Efendi gurûş 8554
	Hisse-i kebîre kızı Derviş Hanım gurûş 4277
	Hisse-i kebîre kızı Abide Hanım gurûş 4277
	Hisse-i kebîre kızı Fatma Hanım gurûş 4277

S.65/B.136:

Esad Ağa-zâde Raşid Efendi'nin kız karındaşı hanımla olan mürâfa'ası hücceti kayıdır

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem be-emr-i hüdü fevt olan Ahmed Esad Ağa bin el-Hâc Mehmed Emin Ağa nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Hadice bint-i İsmail ve sulb-ı kebîr oğlu Mehmed Raşid ve sulbiye kebîre kızları Dervişe ve Abide ve Fatma'ya inhisârı lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkik olduğu hâlde talebleriyle tereke-i müteveffâ-yı merkûmın üzerine varılub tahrîr ve taksîm-i şer' olundukda kebîre kızı Dervişe Hanım'ın vekîl-i şer'îsi Behkoğlu İsmail Ağa bin Abbas nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde müteveffâ-yı merkûmın oğlu işbu bâ'isü'l-vesîka Mehmed Raşid mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm ider ki işbu Raşid Efendi tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan bir 'aded kebîr kürk ve bir 'aded al kapud ve bir 'aded Lahorî şal ve bir atlı şalvarı ve bir 'aded Trablus kuşağı ve bir 'aded kara Horasan kılıç ve iki 'aded

tüfenk ve iki çift tabanca ve bir sandallı şalvarı ve bir sim haşeli kesme raht ve bir 'aded merkuyid sâ'at ve bir 'aded şim en'âm kabı işbu ondört kıt'a eşyaları vâlidesi dahî takımıyla bir 'aded kesme raht ve yedi mağı müştemil mülk menzil ve iki sekü bağçeyi müteveffâ-yı merkûmın terekesinden ifrâz iderek fuzûlî zabt ve tasarruf itmeleriyle eşyâ-yı mezkûre tereke-i müteveffâ-yı merkûme idhâl ve taksîm olunması müvekkilem tarafından bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gibbe's-sû'âl merkûm Mehmed Raşid kendi tarafından bi'l-asâle vâlidesi mezbûre tarafından bi'l-vekâle cevâbında müteveffâ pederim hâl-i hayâtında ve kemâl-ı 'akl ve sihatinde işbu sâlefü'z-zikr on dört parça eşyâyı bana hibe ve teslîm idüb ben dahî tesellüm kabz ve kabûl eyledim ve bir takım kemer raht ve yedi mağı müştemil mülk menzil ve iki sekü bağçe vâlidem mezbûra hibe ve ba'de't-tahliye teslîm idüb ol dahî tesellüm ve kabz eyledi ve büyük hemşirem ile küçük hemşirem Fatma ve Dervişe kadunların ma'lûmları olub mukırr ve mu'terife olmuşlardır didikde vekîl-i merkûm İsmail münkir olmağla merkûm Raşid'den müdde'âsına muvâfık ve mutâbık beyine taleb olundukda 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimîn'den Sehlukoğlu katib Osman ağa bin el-Hâc Mustafa ve el-Hâc Alioğlu Halil Efendi bin Memiş Ağa nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzürân olub lede'l-istişhâd fi'l-hakîka târîhden bir buçuk sene mukaddem Müftü Efendi ve Sofi-zâde Mahmud Efendi ve sâ'ir komşular ma'rifetiyle müteveffâ-yı merkûmın terekesi tevzî' ve taksîm olunmak için meclis 'akd olundukda müteveffâ-yı merkûmın büyük kerîmesi Fatma Kadun dahî dayısı Ali Ağa'yı vekîl iderek vekîlân-ı merkûmân meclis-i mezkûre gelüb müvekkileleri tarafından bi'l-vekâle sâlefü'z-zikr on dört parça eşyâyı karındaşı Raşid Efendi'ye ve takımıyla bir 'aded kesme raht ve yedi mağı müştemil mülk menzil ve iki sekü bağçe vâlidemiz Hadice Kadun'a hibe ve ba'de't-tahliye teslîm ve anlar dahî intihâb ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylemişlerdir karındaşımız merkûm vâlidemiz merkûme ile sâlefü'z-zikr emvâl ve eşyâ için da'vâ ve nizâ'mız yokdur deyü müvekkileleri taraflarından bi'l-vekâle bizim huzûrumuzda bu vecihle ikrâr ve takrîr eylediklerine şâhidleriz ve şehâdet dahî ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyizi kabûlde olub vekîl-i müdde'î-i merkûm İsmail Ağa da'vâsıyla bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğunu mübeyyin işbu vesîka-i 'anîfe mâ-vaka' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi't-tâsi' ve'l-'işrîn min şehr-i Recebü'l-ferd sene selase ve mi'eteyn ve elf (29 Receb 1263) (13 Temmuz 1847)

Şuhûdu'l-hâl

Emin Efendi-zâde Ahmed Efendi

Ve Eşki-zâde Beğ Ağa

Ve el-Hâc Osman Ağa Kadı-zâde

Ve Kara Ali-zâde Osman Ağa

Ve Katib İsmail Efendi

Ve Muhtar Salih Ağa

Ve Sofi-zâde Osman Efendi
 Ve Kethüdâyerioğlu Osman Ağa
 Ve gayrühüm mine'l-hâzirîn

Ve Paluluoğlu Ahmed Ağa
 Ve Ömer Ağa

S.65/B.137:

Esad Ağa-zâde Raşid Efendi'nin kız karındaşı Abide Hanımla olan mürâfa'ası hücceti kaydıdır

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden iken bundan akdem be-emr-i hüdü fevt olan Ahmed Esad Ağa bin el-Hâc Mehmed Emin Ağa nâm müteveffânın sulbiye kebîre kızı Abide tarafından sâbitü'l-vekâle kâ'impederi Abdurrahman Ağa bin el-Hâc Hüseyin Ağa nâm kimesne meclis-i şer'-i lâzimü't-tevkîrde işbu bâ'is-ihaza'l-kitâb işbu Reşid Efendi ve vâlidesi Hadice bint-i İsmail nâm hatun tarafından sâbitü'l-vekâle Katib Osman Ağa bin el-Hâc Mustafa nâm kimesne ler muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu Reşid Efendi ve vâlidesi müteveffâ Esad Ağa'nın terekesinden pek kadife üzerine sim haşeli bir 'aded kemer raht ve bir 'aded Lahorî şal ve bir 'aded Trablus kuşağı ve iki 'aded bahişhan tüfenk ve bir çift sarı Timurlu İngiliz tabancası ve bir çift kubur tabancası ve bir sim kablama kılıç ve bir sim en'âm kisesi ve bir samur kürk ve bir sandallı biniş ve bir göz kapud ve bir şalvar ve bir 'aded perbul sâ'ât ve bir sim depud ve bir tob sivabî ve altı maği iki sekü bağçeyi müşt Emil mülk menzil ve bir göz kadife üztüne sim haşeli bir takım kemer raht işbu eşyâları bizlere virmişdir deyü ifrâz iderek müvekkilem ve sâ'ir vereseye gadri mûcib olmağla bundan akdem iddi'âsında bulunduğumdanmazbata mahkemeye kayd ve zabt-ı da'vâ itdirilmiş ise de miyânemize muslihûn tavassut idüb müvekkilemin karşu bağçe ve menzilde kâ'in hissesini merkûm raşid efendi'ye üçbin gurûşa tâlib ve râğib olmağla vekâletim hasebiyle hisse-i mezkûreyi üçbin gurûşa merkûm Raşid Efendi'ye bey'-i bāt-ı kat'î-i şer'î ile ferâğ ve kasr-ı yed eyledim fi-mâ-ba'd hisse-i mezkûrede müvekkilemin 'alâkası ve medhali ve sâlefü'z-zikr on altı kalem Raşid efendi yedinde olan eşyâdan ve iki kalem vâlidesi mezbûre yedinde olan eşyâların da'vâsından keff-i yed eyledim min-ba'd eşyâ-yı mezkûreye müte'allike müvekkilem mezbûrenin merkûm Raşid Efendi ve vâlidesi mezbûre ile da'vâ ve nizâ'ı yokdur deyü bi'l-vekâle ikrâr-ı meşrûhunu gibbe't-tasdîkü'ş-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi gurre-i şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene selase ve mi'eteyn ve elf (I Ramazan 1263) (13 Ağustos 1847)

Şuhûdu'l-hâl
 Faziletli Müftü Efendi
 Ve A'zâ Mustafa Ağa

Ve Müdür Mahmud Efendi
 Ve A'zâ Ebubekir Ağa

Ve el-Hâc Osman bin Hacı Osman	Ve Çerçi-zâde el-Hâc Mehmed Ağa
Ve el-Hâc Burhan Ağa	Müfti-zâde Yaşar Efendi
Ve Sofi-zâde Osman Efendi	Ve Paluluoğlu Ahmed Ağa
Müfti-zâde Hüseyin Efendi	Ve A'zâ Bekir Ağa-zâde Monla Mehmed
Ve Sofi-zâde Hacı Bab	Ve gayrühüm mine'l-hâzirîn

S.65/B.138:

Eğin Kazâsı'na tâbi' Apçağa nâm karye mütemekkinlerinden Hasekellüoğlu Bağdasar veled Melkon nâm zımmî karye-i mezbûrede vâki' câmi'-i şerîfin mütevellisi Ahmed Said Ağa bin Kel Mustafa Ağa nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav'ü'r-rızâ ikrâr-ı tâm idüb karye-i mezkûre câmi'-i şerîfi vakfi toprağında yayla nâm mahalde binâ itdiğim menzilin yerine îcâr olarak câmi'-i şerîf-i mezkûrın ta'mîr ve termîmine sarf olunmak üzere senevî rızâmla yüz elli gurûş tahsîs ve ta'ahhüd eyledim tescîl-i şer'î olunması matlûbumdur didikde gibbe's-sû'âl mütevellî-i merkûm dahî bu vecihle râzı olub ve mersûmı tasdik itmekle husûs-ı mezbûr tescîl-i şer'î olundu

Fî 19 Z (Zilhicce) sene (12)63 (28 Kasım 1847)

S.66/B.139:

Eğin Kazâsı'na tâbi' Abçağa nâm karye mütemekkinlerindeniken bundan akdem hâlik olan Eliparoğlu Ovidis veled Elipar nâm zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Oskohi veledet Toros ve sulb-i kebîr gâ'ib oğlu İgob sulbiye kebîre kızları Anna ve Berab ve Aro ve Morkan ve Kelum ve Seltan ve İylo ve sulbiye sağîre kızı Tarduhi nâm nasrâniyelere inhisârı lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkik olub metrûkât-ı hâlik-i mersûm tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzetü's-şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i afî zikr ve beyân olunur tahrîren fî evâsıt-ı şehri Muharremü'l-harâm sene erba'a ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (1264) (19-28 Aralık 1847)

Karye-i mezbûrde kâ'in mülk konak 2 gurûş 25.000

Hadice bağlarında kâ'in mâ'-i lezîz ve derûnunda konak ve kâffe-i levâhıkıyla bir kıt'a cehri bağı gurûş 25.000

Babadan kalma bir kıt'a bağı gurûş 7500

Evani nuhas kıyye 812,5 fi 15 gurûş 12.187,5

Oda takımları yan yasdık yün kıyye 2203 fi 5 gurûş 11.265

Döşek 28 kıyye 266 fi 7 gurûş 2350

Yün ve penbe yorgan cedid 33 gurûş 2475 müsta'mel 12 gurûş 360

Baş yasdığı ve yüz yasdığı 32 gurûş 400

Sofra minderi 9 kıyye 117 fi 702

Kebîr ve cedîd kilim 11 gurûş 1500

- Kebîr ve cedîd halı 2 gurûş 1300
 Seccâde 4 gurûş 250
 Müsta'mel ve köhne kilim 7 gurûş 250
 Çuka ve çit kapak perdesi 7 gurûş 300
 Çul duvale 32 gurûş 480
 Harar ve çuval 17 gurûş 340
 Kebîr kubbe çadırı 1 gurûş 150
 Yorgan ve cicim ve sâ`ireyi müstemil tennur takımı 3 gurûş 750
 Pirinç şam'dân sağır ve kebîr 24 gurûş 750
 Sim taklidi şam'dân çift 4 gurûş 100
 Pirinç mangal 2 gurûş 300
 Ocak temurı ve maş'a ve sâ`ir takım 2 gurûş 48
 Sim kahve takımı 2 dirhem 245 fi 2,5 gurûş 612,5
 Tonbak kahve takımı 2 gurûş 50
 Kehribar çık takımı sağır ve kebîr 13 gurûş 3200
 Sim sırlı nargile 2 gurûş 600
 Tonbak nargile 1 gurûş 15
 Pirinç duhan tablaları 28 gurûş 80
 Polad tebsi 4 gurûş 200
 Dirbin 1 gurûş 200
 Sim maşraba 1 gurûş 100
 Sim tas 2 dirhem 84 fi 3 gurûş 252
 Samur kürk 1 gurûş 750
 Calkafa kürk 1 gurûş 500
 Nafe kürk 2 gurûş 300
 Zerdeva kürk 1 gurûş 300
 Nafe kısa kürk 2 gurûş 125
 Çuha cebe 2 gurûş 32
 Çuha biniş 1 gurûş 200
 Şalî cebe 1 v 150
 Kirman çubuklu şal 1 Lahorcar şal 1 Trablus 1 Beyahık abalı 1 gurûş 1300
 Şetari ve hegber entari 4 gurûş 300
 Yakut yüzük 1 gurûş 1200
 Sâ`at 2 gurûş 1100
 Sim kılıc gurûş 650
 Tüfenk 1 gurûş 300
 Tabanca ma' sim harbî çift 1 gurûş 400

Sim rişme 2 gurûş 90
 Simli kırbac1 gurûş 40
 Esb 1 gurûş 400
 Çarsancaklı İsmail Beğ'de bâ-tahvîl zimem gurûş 15.000
 Palu sarrâfi İğob'da zimem gurûş 4500
 Kasab Margar'da zimem gurûş 2000
 Çepepoğlu nâm zımmîde zimem gurûş 2500
 Kuruçaylı Süleyman Beğ'de zimem gurûş 12.500

Gurûş

185.069 Yekûn tereke

4625 Gurûşda bir para resm-i 'âdî

180.467

67 Bâ-emr-i 'âlî kaydiye minhâ

180.400 Sahnü'l-bâkî beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan yalnız bir yük seksan bin dörtyüz gurûşdur

Hisse-i zevcesi merkûm Oskohi gurûş 22.550

Hisse-i kebîr gâ'ib oğlu İğob gurûş 31.570

Hisse-i kebîre kızı Anna gurûş 15.785

Hisse-i kebîre kızı Berab gurûş 15.785

Hisse-i kebîre kızı Aro gurûş 15.785

Hisse-i kebîre kızı Morkan gurûş 15.785

Hisse-i kebîre kızı Kelum gurûş 15.785

Hisse-i kebîre kızı Seltan gurûş 15.785

Hisse-i kebîre kızı İylo gurûş 15.785

Hisse-i sağîre kızı Tarduhi gurûş 15.785

Derun-ı defterde mestûru'l-ism gâ'ib-i mersûm İğob ve sağîre mersûme Tarduhi'nin ber-mûceb-i defter-i kassâm hisse-i musîbeleri bu def'a taraf-ı şer'den kayyum ve vasî nasb olunan anaları Oskohi veledet Toros nâm Nasraniye'ye lede'l-muhâfaza teslim olunduğun işbu mahalle kayd ve şerh virildi fi 15 M (Muharrem) sene (12)64 (23 Aralık 1847)

S.67/B.140:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehtid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ Harpurut Eyâleti Vâlîsi vezîrim Mustafa Ceri Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ

iclâlehu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan eyâlet-i mezkûre defterdârı Mustafa Nazif zîde mecdihu ve mefâhirü'l-mu'inü'l-muhakkikîn me'âdini'l-fezâ'il ve'l-yakîn nâ'ib ve müftüler zidet 'ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket zîde kadrehum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Harpurut Eyâleti'nde vâki' kazâlarda haylice duhân husûle gelüb resm-i gümrük ve ihtisâb nâmıyla şimdiye kadar bir akçe ahz ve istihsâl olunmadığı ve gümrük olmak takrîbiyle birer gûna sened ve tezkere ile hâsıl olan duhân bilâ-rüsûmât kaçak sûretinde aher mahallere nakl olunmakda idiği rivâyet kılınmış ve duhân hevâyic-i zarûriyeden olmadığından fukarâya bir gûna mazarratı olmayub tüccârı dahî beher kıyyesine zamm olunacak gümrüğünün 'ilâvesiyle fûrûht idecek oldukları bedihî bulunmuş idüğüne mebnî mahal-i sâ'irde icrâ olunduğu misillü eyâlet-i merkûmede husûle gelan duhânın nizâmı vecihle beher kıyyesinden elli para gümrük ve ikişer para ihtisâb rüsûmâtı ahz olunmak üzere eyâlet-i mezkûreye duhân gümrüğü vaz'ıyla bidâyet icrâsı olunmak takrîbiyle iki sene kâr ve zararı mültezimine 'â'id olarak müddet-i merkûmeden cânib-i hazîneden fazla ve mültezimi tarafından bi'l-cümle zarar ve ziyân iddi'â olunmamak ve kendüsünün nezâretiyle bi'l-idâre müddeti tekmîlinde hâsılât ve bedelât-ı sahîhesi defteri bi't-takdîm ana göre bedelât-ı sahîhe ve lâyika ile ilerü senelerinde ahire ihâlesi icrâ kılınmak şartıyla altmış üç senesi rûz-ı Kasım ibtidâsından i'tibâren senevîsi ma'lûmü'l-mikdâr bedel ve senetin ve sarrâf ta'ahhüdüyüle maktû'en 'uhdesine ihâle kılınması husûsı mütehayyizân-ı ricâl-ı Devlet-i 'Aliyye'mden Der-sa'âdet'im Duhân Gümrüğü Eminî iftihârü'l-e'âlim ve'l-e'âzîm Mustafa Kani Beğ dâme 'ulvuhu tarafından ifâde ve enbâ olunmuş olmağla eyâlet-i mezkûre dâhilinde kâ'in kazâlarda husûle gelan mahsûlünden der-sa'âdet'ime tevârüd ider ise nizâmı mücebince gümrük ve rüsûmât-ı sâ'iresi Der-'aliyye'mde istihsâl olunmak üzere kavî küfelâya rabt olunarak tüccârı yedlerine hesâbınca lim u haber kâ'imesi virilerek idâreye ruhsat i'tâ olunmak ve mâ'dâ bi'l-cümle mahallere giden ve derûn-ı belde dükkânlarda fûrûht olunan duhânın beher kıyyesine elli para gümrük ve ikişer para ihtisâb resmi almak ve duhân mahsûlü tarlada veyahud ba'de'l-evrâk anbarda iken gümrük ahz iddi'âsıyla fukarâ ve re'âyâ ve sâ'ireye bir gûna te'addî ve rencide olunmayarak ve hüsn sûretle idâre birle bir taraftan mugâyir-i rızâ-yı 'aliyyem iştikâ vukû'a gelmeyüb ve resm-i gümrük ahzını mübeyyin virilecek tezâkir Der-sa'âdet'imden mâ'dâ kâffe-i mahalde mu'teber tutulmak ve mahal-i sâ'ireden kazâhâ-i mezkûreye resm-i gümrük alınmamış bilâ-tezkere duhân vürüd eylediği hâlde anın dahî resm-i gümrüğü tamâmen istihsâl olunarak virilecek tezkere mu'teber ve bir gûna zarar ve ziyân iddi'â olunmamak şerâ'itiyle mezkûr altmış üç senesi rûz-ı Kasım'ından

i'tibâren senevî ma'lûmü'l-mikdâr bedel ile ve senetin bedel-i ma'lûme ile ve sarrâf-ı ma'lûm ta'ahhüdüyle mîr-i müşârün-ileyh luhdesine maktû'en ihâlesi kararlaştırılmış olduğundan idâresine hâvî emr-i şerîfim ısdâr ve vükelâ-yı fihâm-ı saltanat-ı seniyyemden bi'l-fi'il umûr-ı Maliye Nâzırı düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmü'l-âlem müşir-i sedâretsemîrim İbrahim Sarım Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu tarafından bâ-takrîr lede'l-'arz keyfiyet haptâ-yı hümâyûn-ı şâhânemden istizân olunarak ol vecihle icrâsı husûsuna emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şehriyârânem müte'allik ve şeref-sünûh olmuş ve muktezâ-yı münîfi üzere hazînece icâbı ve ta'ahhüd usûlü icrâ ve memhûr ve mumzî bir kıt'a sûret-i defteri i'tâ kılınmış olmağla siz ki vâlî-i müşâr ve defterdâr ve sâ'ir mûmâ-ileyhümsüz kazâhâ-yı merkûmeden husûle gelüb Der-sa'êdet'ime tevârüd idecek duhândan mâ'dâ mahal-i ahire giden duhânın hîn-i fûrûhtunda gümrük ve ihtisâb rûsûmunun şirâları muharrere ve nizâmına tatbiken ve teb'a-i Devlet-i Seniyye ve düvel-i ecnebiye tüccârı haklarında derkâr olan mu'âhedât ve mü'ahheren virilan karâr iktizâsına tevîken sene-i merkûme-ı Kasım'ından i'tibâren iki sene-i kâmile mîr-i müşârün-ileyh tarafından hüsn-i zabt ve idâre olunub ve zinhâr şirâları mezkûrenin gerek adamları ve gerek tüccâr ve sâ'ire cânibinden bir gûna hâlât-ı marziye vukû'a gelmemesine bezl-i cell ve miknet eylemeniz fermânım olmağın mîr-i müşârün-ileyhin zabtını muhtevî işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve i'tâ olunmuşdur imdi keyfiyet-i irâde-i seniyye-i şâhânem ma'lûmunuz oldukda rûsûm-ı mezkûrın seneteyn-i merkûmeteyne mahsûben mîr-i müşârün-ileyh ma'rifetiyle iki sene-i kâmile şerâyit-i mezkûreye tevîken hüsn-i zabt ve istihsâl husûsuna mezîd-i i'tinâ ve sarf-ı rû'yet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla 'amel ve hareket eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız hurrîre fi'l-yevmü's-sâdis min şehr-i Muharremü'l-harâm sene erba'a ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (6 Muharrem 1264) (14 Aralık 1847)

Zikr olunan fermân-ı 'âlîşân mücebince Mustafa Ceri Paşa hazretlerinin bir kıt'a buyurulduzu dahî sâdır olmuşdur

S.68/B.141:

Duhân gümrüğü hakkında bir kıt'a ta'rife kayıdır

Duhânın beher denkinde olan çul ve çuval vezne 'ayâr olarak icâbına göre taşra ve tenzîline

Beher denk duhândan harc nâmıyla on dört para alına

Harpurut ve tevâbi' kazâlarında husûle gelan duhânın beher kıyyesinden alınması icâb iden

Kıyye 1 gümrük para 50 ihtisâb para 2 yekûn para 52 (Tarihsiz)

S.68/B.142:

Bilâ-tezkere zuhûr ider ise yüzde dört hesâbıyla gümrük alına

İran memâlikinden Erzurum tarîkiyle gelan tönbaku Erzurum Gümrüğü'nden virilan tezkere ma'mûl-bih olub fakat 'ayâr olub tezkeresine tevâfik eylediği hâlde gümrük ve rüsûmât-ı sâ'ire mütâlebe olunmayub ruhsat virile (Tarihsiz)

S.68/B.143:

Der-sa'âdet'den ol tarafa duhân irsâl idenlerin yedlerinde olan tezkereleri ma'mûl-bih olub yedinde memhûr tezkere olmadığı takdirce köbek nev'inden doksan altı para gümrük ve dört para ihtisâb ve göbed olduğu hâlde altmış para gümrük ve dört para ihtisâb ve basan ve pirsıman ve zebri duhânı olur ise elli beş para gümrük ve iki para ihtisâb ve sâ'ir nev' olur ise bâlâda muharrer olduğu üzere elli para ihtisâb alınmak nizâmından olmağla işbu ta'rife-i gümrük defterinden ihrâc birle temhîr i'tâ olundu (Tarihsiz)

S.68/B.144:

Erzincan'dan Ocacık'a varınca esnâ-yı râhda vâki' kazâ müdürleri hamiiyetlü ağalar ve karye ihtiyârları inhâ olunur ki

Başî bozuk 'askerîden bölük başî Abdullah Ağa refâketinde bulunan kırk nefer 'asker ile beraber me'mûren Ovacık'a gönderilmiş olmağla siz ki muhâtıbûn-ı mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmlarınız oldukda ağa-yı mûmâ-ileyh her kankınızın kazâ ve kurâsına uğrar ise ber-mûceb-i nizâm-ı müstahsene birer gice misâfir olunarak me'kûlât-ı lâzime ve mekârî hayvânı akçesiyle bi'l-i'tâ emnen savb-ı maksûdlarına i'zâm ve isrârî husûsuna i'tinâ olunmak bâbında Dîvân-ı kâ'im-makâmî müşîr-i ordu-yı hümâyûn-ı Anadolu'dan işbu buyuruldu ısdâr ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet oluna deyü

Fî 12 RA (Rebiyülevvel) sene (12)64 (17 Şubat 1848) Vusûlü 18

S.68/B.145:

Harpurut'dan Eğin ve Arabgir'e varıncaya değin yol üzerinde vâki' kazâ müdürleri ve karye muhtârları inhâ olunur ki

Başı bozuk sergerdesi hamiyetlü Hacı Timur Ağa'nın süvârîlerinden bir nefer süvârî husûs-ı mezbûr tarafına li-ecli'-maslahat 'azîmet itmiş olduğundan ber-mûceb-i ta'limât-ı seniyye îcâb iden ta'yînâtını yedinden sened ahzıyla i'tâ olunmak lâzimedden bulunmuş olduğuna mebnî süvârî-i merkûm kankınızın kazâ ve kurâsına uğrar ise iktizâ iden yem ve yiyeceklerini kâmilen i'tâ idüb lâzım gelan akçesini sergerde-i mûmâ-ileyh tarafından mû'ahheren i'tâ olunmak üzere yedinden sened ahz ile iktizâ iden ta'yînâtın i'tâsı için bâ-irâde-i veliyyü'n-na'imî işbu tezkere-i dîvân tahrîr ve tesyîr olundu fî 17 RA (Rebiyülevvel) sene (12)64 (22 Şubat 1848) Vusûlü 20

S.68/B.146:

Sûret-i emr-nâme-i cenâb-ı sedâret-penâhî fî 22 N (Ramazan) sene (12)63

Ba'zı mahallerde isti'fâ eyledi dinilerek meclis a'zâsı ve kazâ tebeddülüne teşebbüs olunmakda idüğünden bu mâddeye ba'zı mertebe fesâd karışması melhûz olarak bir usûle rabtı münâsib olmasıyla lede'l-mutâla'a bu makûle me'mûrîn isti'fâsını kendüsü tahrîren beyân idüb keyfiyeti anlaşıldıktan sonra îcâbı icrâ olunması münâsib olacağından bundan böyle meclis a'zâsı ve kazâ müdürlerinin isti'fâları vukû'unda sebep-i hakîkati taraflarından tanrîren beyân olunub anın üzerine keyfiyet mahallerinden bâ-mazbata inhâ olarak ana göre îcâbı icrâ olunmak üzere dâhil-i dâ'ire-i Tanzîmât olan mahaller me'mûrlarına tahrîrât-ı hulûsûrî tastîriyle bildirilmesi Meclis-i Vâlâ'da tezkîr ve tensîb birle hakpâ-yı hümâyun-ı cenâb-ı mülûkânedden lede'l-istizân irâde-i ihtâs-âde-i hazret-i pâdişâhî olmanızda müte'allik ve şeref-sudûr buyurulmuş ve mûcebince îcâb-ı keyfiyet lâzım gelenlere iş'âr kılınmış olmağla zât-ı 'atûfîleri dahî işbu tahrîrâtımız sûretlerinin bi'l-ihrac zîr-i idârelerinde bulunan mahaller muhassil ve kâ'im-makâmılarına tesyârıyla ber-mantûk-ı irâde-i seniyye ba'de ezîn meclis a'zâsı ve kazâ müdürlerinin isti'fâları vukû'unda bu usûle tatbîken iktizâlarının icrâsına himmet buyurmaları siyâkında şukka-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı Vusûlü fî 20 RA(Rebiyülevvel) sene (12)64 (3 Eylül 1847)

S.69/B.147:

Sûret-i emr-nâme-i sâmi-i hazret-i sedâret-penâhî

Sınûf-ı 'asâkir-i nizâmiyenin memleketleri cânibinde bulunan emlâk ve arâzîsinden virgü ahzının sûret-i tesviyesi ne vecihle olmak lâzım geleceği ba'zı taraflara inhâ ve istizân olunmakda olduğundan îcâb-ı hâl Mâliye Nâzırı devletlü paşa hazretleri cânibinden lede'l-iş'âr 'asâkir-i nizâmiye-i şâhâne zâbitân ve neferâtından memleketlerinde virgü alındığının hazîne-i celîlede hasetsen kaydı yoğise de erbâb-ı vukûfun rivâyetine göre yalnız peder ve vâlidesi olarak za'ifü'l-hâl olanlardan virgü alınmadığı ve erbâb-ı iktidârdan tamâmı ve ba'zı esbâba mebnî sâbıkından noksân tahsîl

olunduğu anlaşıldığına ve hazîne-i celîlenin başluca vâridâtı ise işbu virgü husûsu demek olduğuna binâ'en o makûle meslek-i 'asâkirîde bulunanların memleketlerinde olan tarla ve arâzisinden virgü ahz olunduğu hâlde beher sene istibdâl olan 'asâkir-i tanzîme mahallerinde redîf silkine idhâl olacakları ve bunların peder ve akrabâları evlâdımız silk-i 'askerîde redîfdir diyerek virgü i'tâsında muhâtala ve iddi'â idecekleri ve beher sene istibdâlinde dahî 'asâkir-i redîf teksîr ideceği ecilden bu keyfiyet ilerüde hazîne-i celîle vâridâtına gereği gibi naksiye îrâsını müstelzim olacağından ve 'asâkir-i nizâmiye-i şâhânedan virgü alınmaması hakkında bir gûna nizâm olmadığından şimdiye kadar ba'zı mahallerde tahsîl olunub biraz yerlerde virgü alınmamış olsa bile sehv kabilinden olacağından o makûle alınmayan mahallerde dahî istihsâli lâzimedan bulunmuş olmasıyla silk-i 'askerîde buldukları hâlde dahî mutasarrîf oldukları arâzîsi hânelerinde bulunan peder ve birâder ve sâ'ir akrabâ ve ta'allukâtı ve bunların bulunmadığı takdîrde müste'ciri taraflarından zirâ'at ve hîrâset olunarak metrûk kalmayacağından hâl-i tahammüllerine göre her hâlde isâbet iden virgülerinin ahz ve istihsâli lâzım geleceği meclis-i muhâsebe-i mâliyeden bi't-terkîm nâzır-ı müşârün-ileyh hazretleri taraflarından bâ-takrîr takdîm olunan mazbatada beyân ve istizân olunmaktan nâşî keyfiyet Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı 'Adliye'ye lede'l-havâle sûret-i iş'ârın nazaren şimdiye kadar bi'l-cümle 'asâkir-i nizâmiyenin emlâk ve arâzîlerinden virgü ahz olunagelüb ba'zı mahallerde alınmamış olsa bile sehv kabilinden olduğuna ve işbu virgü emvâlî ise hazîne-i celîlenin başluca vâridâtından bulunduğuna binâ'en kesr ve tedennîden vikâyesi lâzimedan olub şu kadar ki 'asâkir-i nizâmiye silkinde bulunanların memleketleri cânibinde olan emlâk ve arâzîsini akrabâ ve ta'allukâtı idâre iderek veyahud îcâra virerek mu'attal kalmamış olduğu hâlde isâbet idecek virgülerinin ahz ve istihsâli zımında îcâbâtının meclisce tesviye ve icrâ olunması sûret Meclis-i Vâlâ ve 'Umûmî'de bi't-tensîb hakpâ-yı 'âlfiden lede'l-istizân ber-minvâl-ı muharrer îcâbının icrâsıyla emlâk ve arâzî-i mezkûreden mu'attal kalmış olanlardan virgü alınmayacağına binâ'en tam-ı 'asâkir-i perverî şâhâne iktizâsınca hilâfına hareket itdirmeyüb bu misillülerin diz'âcından vikâyesi husûsuna irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne müte'allık ve şeref-sudûr buyurularak mücebince sûret-i hâl taraf-ı senâverîden bâ-tahrîrât lâzım gelan me'murin-i Devlet-i 'Aliyye taraflarına tevsîn ve iş'âr kılınmış olmağla zât-ı vâlâları dahî ber-müceb-i irâde-i seniyye ve ber-minvâl-ı muharrer iktizâ-yı memâlik icrâsı husûsuna himmet buyurmaları siyâkında kâ'ime-i senâverî tahrîr ve savb-ı sâmilere ba's ve tesyîr kılınmışdır inşâ a'l-lah-ı te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûl-ı senâverîdir (Tarihsiz)

S.69/B.148:

Harpurut'dan Arabgir'e varıncaya kadar yol üzerinde vâki' kazâların müdürleri ve karye muhtârları inhâ olunur ki

Başî bozuk sergerdesi hamiyetlü Hacı Timur Ağa'nın süvârîlerinden bir nefer süvârî Eğin Kazâsı tarafına bâ-maslahat 'azîmet itmiş olduğundan ber-mûceb-i ta'limât icâb iden ta'yînâtını yedinden sened ahzıyla i'tâ olunmak lâzimededen bulunmuş olduğuna mebnî süvârî-i merkûm kankınızın kurâ ve kasabasına vusûl bulur ise iktizâ iden akçesi sergerde-i mûmâ-ileyh tarafından mû'ahheren i'tâ olunmak üzere yedinden sened ahzıyla iktizâ iden ta'yînâtın i'tâsı için bâ-irâde-i veliyyü'n-na'imî işbu tezkere-i dîvânî tahrîr ve tesyîr kılındı fi 17 RA (Rebiyülevvel) sene (12)64 (22 Şubat 1848) Vusûlü 23

S.70/B.149:

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yü's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı 'avâtifil-melikü'l-a'lâ mülhakâtıyla Harpurut Eyâleti Vâlîsi vezîrim Ali Paşa edâma'l-lah-ı te'âlâ iclâlehu ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Eğin Kazâsı nâ'ibi Mevlânâ (boş) zide 'ilmuhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'zâ-yı meclis zîde kadrehum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Eğin Kazâsı'nda kâ'in Meryemana Kilisâsı dimekle ma'rûf bir bâb Ermeni kilisâsı mürûr-ı eyyâm ile müşîrif-i harâb olduğundan ta'mîri husûsu kazâ-i mezbûr re'âyâsı tarafından istid'â olunduğuna mebnî kilisâ-yı mezbûr ma'rîfet-i şer'le keşf ve sâde birle tûlen otuz buçuk ve 'arzen yigirmi dokuz ve kadden on iki zirâ' olub kadîmî ve fi'l-hakîka muhtâc-ı ta'mîr ve termîm olduğundan bahsle vaz'-ı kadîmî ve hey'et-i asliyesi üzere ta'mîr ve inşâsına ruhsatı hâvî emr-i şerîfim sudûrî bâ-i'lâm ve mazbata inhâ olunmuş ve keyfiyet bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve müftüyü'l-enâm olan İsmet Beğ-zâde i'limü'l-'ulemâ'î'l-mütebahhirin efdalü'l-füzelâ'î'l-müteverri'in Ahmed Arif Hikmet Beğ edâma'l-lah-ı te'âlâ fezâ' ilehudan lede'l-istiftâ bir karyede vâki' kenise-i kadîme harâb oldukda erbâb-ı hey'et-i asliyesine nesne ziyâde itmeksizin vaz'-ı kadîmî üzere i'âdeye kâdir olurlar mı el-cevâb olurlar deyü bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe virilmiş olmakdan nâşî kilisâ-yı mezbûrın mesâğ-ı şer'-i şerîf olduğu üzere ta'mîr ve termîmine ruhsat-ı seniyye-i mülûkânem erzân kılınarak ol bâbda hatt-ı hümâyûn-ı 'inâyet-makrûn-ı pâdişâhânem merhamet-rîz-i sünûh ve sudûr olmuş olmağla mantûk-ı münfi ve virilan fetvâ-yı şerîfe muktezâsı üzere 'amel olunmak fermânım olmağın ruhsatı hâvî Dîvân-ı Hümâyûn'umdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve i'tâ olunmuşdur imdi kilisâ-yı mezbûrın

tülen ve 'arzen ve kadden ve vüs'aten vaz'-ı kadîmi ve hey'et-i asliyesini bir karış ve bir barmak tecâvüz itmemek şartıyla ber-vech-i mesâğ -ı şer'î ta'mîr ve termîmine müsâlede-i seniyyem erzân kılındığı ve bu vesîle ile vaz'-ı kadîminden ziyâdesine vaz' ve ihdâsına irâ'e-i ruhsat kılınmak veyahud zımnında re'âyâdan akçe alınmak lâzım gelür ise mütecâsir olanlar haklarında müstelzim-i mes'ûliyet ve vehâmet olacağı siz ki vâlî-i müşâr ve nâ'ib ve sâ'ir mûmâ-ileyhümsüz ma'lûmlarınız olundukda ana göre 'amel ve hareket ve hilâfından mübâ'edet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız hurrîre fi evâhir-i şehri Recebül-mürecceb sene sene selase ve sittin ve mi'eteyn ve elf (1263) (22 Şubat 1848)

S.70/B.150:

Eğîn Kazâsı'na tâbi' Boşadi Nâhiyesi'nde vâki' Şırzi karyesinde sâkin müteveffâ Hüseyin Efendi zevcesi Hafize tarafından zikr-i atî sulh ibrâsına vekîl vekâleti Çerçi-zâde el-Hâc Mehmed Ağa ibn-i Hüseyin Ağa ve karye-i mezkûre sâkinlerinden Ömer Ağa ibn-i Ahmed nâmûn kimesnelerin 'alâ vechü'ş-şer'î şehâdetleriyle sâbit Nalbant el-Hâc Ahmed ibn-i İbrahim meclis-i şer'-i lâzîmü't-tevkîrde yine karye-i mezkûrede müteveffâ mârû'l-ism Hüseyin Efendi ibn-i Mehmed Efendi ibn-i Abdullah'ın sulbiye kebîre kızları Fatma ve Ümmü Gülsüm bintâ Hüseyin Efendi taraflarından vekîl vekâleti karye-i mezbûre ahâlîlerinden Kocumoğlu Halil ibn-i Hasan ve Mustafa ibn-i el-Hâc Ahmed nâmân kimesneler şehâdetleriyle 'inde'ş-şer' sâbit ve Emekli Halil Ağa ibn-i Mehmed Ağa muvâcehesinde Hüseyin Efendi zevce Hafize bint-i Ebubekir ibn-i Abdullah vekîl-i mûmâ-ileyh el-Hâc Ahmed şu vecihle takrîr-i kelâm ve vekâleti hasebiyle ikrâr-ı tâm ider ki müteveffâ Hüseyin Efendi'nin bana hâl-ı hayâtında ve kemâl-ı 'akl-ı sihhatinde be-tav'ühâ hibe ve teslîm ve tesellüm ve kabûl itmiş olduğum karye-i mezkûrede vâki' bir taraftan Hüseyin efendi mülkleri ve bir taraftan Kocum Hüseyin arsası ve bir taraftan Hacı İsmail dıranası ve bir taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd han ismiyle müsemmâ bir bâb fevkânî oda tahtı yine Hüseyin Efendi'nin mülkü kadîm tarîkiyle ma'en ve karye-i mezkûrede vâki' Belbek demekle 'arîf bir taraftan Hacı Mahmud mülkü ve bir taraftan çalıkoğlu mülkü ve bir taraftan Çaylıoğlu mülkü ve tarîk bu hudûd ile mahdûd tahmînen dört dönüm tarla sâhib-i arzından temessükünü ahz ve yedime teslîm ile arsa-i mevhubem ve müteveffâ Hüseyin Efendi'ye hîn-i 'akdimde tesmiye olunan üçyüz bir gurûş mihrimden kerfemeleri Fatma ve Ümmü Gülsüm yedime ikiyüz gurûş teslîm ben dahî ahz itdiğim mebâliğ-i ma'lûme mâ'dâ Hüseyin Efendi'de ve terekesinden hakkı irs-i şer'î olduk cümle mâl ve emlâk ve 'akâr ve menkûlât malûm ve mechûl cümlesinden vekâleti hasebiyle işbu vekîlleri olduğum Fatma ve Ümmü Gülsüm zimmetlerin ibrâ-yı 'âmm ile ibrâ ve iskât-ı hakk eyledim didikde mezkûrlar vekîlleri Halil Ağa ibrâ-i mezkûreyi kabûl ve Halil Ağa'da mezkûrül-esâmî Fatma ve

Ümmü Gülsüm taraflarından vekâleti hasebiyle pederleri müteveffâ Hüseyin Efendi düyûnuna müte'allık ve gerek menzil-i mezkûre-i mahdûde ve tarla-yı mezbûre-i sâ'ire malûm ve mechûl babaları zevcesi Hafize zimmetini ibrâ-yı 'âmm ile ibrâ ve iskât-ı hakk eylediklerinde Hafize vekîli el-Hâc Ahmed dahî kabûl min-ba'd birbirlerinden hukûk-ı mü'minîn olan muhabbetden gayrı aslâ ve kat'â 'alâka ve medhalleri kalmadığı 'inde's-şer' zâhir olmağla bi't-taleb mâ-vaka' ketb ve tahrîr ve tesmiye sâniye olarak Hafize vekîli el-Hâc Ahmed yedine i'tâ olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min-şehr-i Cemâziye'l-ahir sene erba'a ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (5 Cemaziyelahir 1264) (9 Mayıs 1848)

Şuhûdu'l-hâl

A'zâ-yı belde Mustafa ağa ibn-i Hüseyin Ağa
Süleyman ibn-i Süleyman

Monlâ Mehmed Esad ibn-i Ali
Ve gayrühüm

S.71/B.151:

Eğîn Kazâsı'na tâbi' Boşadi Nâhiyesi'nde vâki' Şırzi karyesi sâkinlerinden Ebubekir ibn-i Osman ve kasaba mahallâtından Dörttaş Câmî'-i Şerîf Mahallesi sâkinlerinden mezkûr Ebubekir karındaşı Ayşe ibnete Osman tarafından vekâleti makbûle zevci Yaşar Mustafa Ağa ibn-i el-Hâc Ali meclis-i şer' de Müfti-i belde hâzır olduğu hâlde Şırzi karyesi ahâlîlerinden el-Hâc Ömer ibn-i Ahmed muvâcehesinde şu vecihle da'vâ ve takrîr-i kelâm iderler ki Ebubekir müdde'î ile Ayşe müdde'iyeye li-ebeveyn karındaşlar olub anaları müteveffîye Rukiye bint-i Mustafa olub ve Rukiye'nin anası müteveffîye Ayşe bint-i el-Hâc Ömer olub ve Ayşe'nin işbu Hacı Ömer'in babası Ahmed karındaşı olub Ayşe ile Ahmed'in vâlidesi Hadice bint-i Abdullah olub ve mezkûr Ahmed anası Hadice hâl-ı hayâtında fevt ba'dehu Hadice dahî fevt olub Hadice'nin cümle emvâl ve eşyâ ve nukûd oğlu müteveffâ Ahmed'in sulbî oğlu işbu Hacı Ömer yedinde olub ceddemiz Hadice mâlından hisse-i irsiyemizi şer'en talebi deriz deyü cevâblarında gibbe's-sû'âl müdde'î-i 'aleyh el-Hâc Ömer cevâbında babası Ahmed vefât ideli kırk beş sene olub cümle mâlik olduğum babamdan kalub sinîn-i mezkûreden berü Ayşe ve Rukiye'den vechen mine'l-vücûh şimdiye kadar benden taleb-imirâsa müte'allık cevâb işitmedim cümlesi vefât itdiler ve bende mirâsları olduğımı bilmem ve kırk beş sene mürûr iden ve müteveffîye Ayşe ve Rukiye'nin hâl-ı hayâtlarında taleb itmamiş olduğu mirâs ve sâ'ire da'vâsına bunlar şer'en kâdir ve mesmû' olur mu bende da'vâ-yı meşrûhe üzere habbe-i vâhide hakları yokdur cümle mâl babam Ahmed'den bana intikâl ve kırk beş senedir mâlım olmak üzere mutasarrıfımdır deyü cevâbında vekîl Yaşar Mustafa Ağa kırk beş sene mürûrünü ve müteveffîyelerin sâkit olarak vefâtları ikrârlarından sonra bilâ-özr on beş sene terk olunan da'vânın hükkâm men'-i şâhânem ile memnû'dur ve'd-da'vâ li-intikâlü'l-mirâs

bu sûretde da'vâya selâhiyetleri kalmadığı görünüb bî-vech bilâ-emr mu'ârazadan müdde'î Ebubekir ve Yaşar Mustafa Ağa men' olunduğu mâ-vaka' ketb ve tahrîr olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min-şehr-i Cemâziye'l-ahir sene erba'a ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (5 Cemaziyelahir 1264) (9 Mayıs 1848)

Şuhûdu'l-hâl

Müfti-i belde faziletlü Mehmed Hamdi Efendi

El-Hâc Osman Ağa

Monlâ Mehmed Esad ibn-i Ali Muhzır

Süleyman ibn-i Süleyman

Ve gayrühüm

S.71/B.152:

Bâ'is-i tahrîr-i defter-i rkassâm oldur ki

Eğin Kasabası mahallâtından Dört yolağzı Câmi'-i Şerîf ahâlîlerinden akdem be-emru'l-lah-ı te'âlâ İzmir'de fevt olan Debbâğoğlu Mustafa ibn-i Ali ibn-i Mustafa nâm müteveffânın verâseti vâlidesi Emine bint-i Mehmed Emin ve li-ebeveyn kız karındaşları Alime ve Fatma ve Naime ibnetâ Ali ile 'emmî-zâdesi mefkûd Ahmed ibn-i İsmail ibn-i Ahmed'e inhisârı şer'en ba'de't-tahkîk-i şer'î mefkûd-ı mezkûre kibel-i şerîfden İmam Ahmed Efendi ibn-i Ali taleb ve ma'rifet-i şer'le müteveffânın mâl-ı mevcûd vârisün muvâcehesinde ma'rifet-i şer'le müzâyede olunub karârıyla tahrîr ve taksîmü'l-verese defteridir ki ber-vech-i atî beyân olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min-şehr-i Cemâziye'l-ahir sene erba'a ve sittîn ve mi'eteyn ve elf (5 Cemaziyelahir 1264) (9 Mayıs 1848)

Fevkânî bir bâb oda gurûş 560

Kebir kazgan 1 kıyye 16 gurûş 240

Kebîr teşt 1 kıyye 5 gurûş 90

Kevgir ve leğen ve kepçe gurûş 30

Pirinç ibrik ma' leğen gurûş 66

Çorba tası ma' kapak 2 gurûş 26

Saplu tası 1 gurûş 13

Sağîr çorba leğeni 1 gurûş 11

Sağîr taba 1 gurûş 11

Fincan 5 ve zarf 5 ve tebsi gurûş 250

Maşraba 1 gurûş 3

Kebir ve sağîr lenger 5 gurûş 56

Kapaklı sahan 1 gurûş 15

Su tası 1 gurûş 4

Bıçak gurûş 16

Sahan 2 ma' kapak gurûş 15
 Köhne kebe 1 gurûş 10
 Tennur yorganı 1 gurûş 60
 Bağezri 1 gurûş 15
 Köhne kilim 2 gurûş 21
 Yüz yasdığı 2 gurûş 20
 Sofra ma' peşkir gurûş 21
 Şam'dân 2 gurûş 15
 Sağır tabak 2 gurûş 5
 Ufak nuhas kıyye 18 gurûş 200
 Ekmek leğeni 1 gurûş 2,5
 Bir sekü bağçe 1 gurûş 850
 Misakoğlu civârında bağçe hissesi gurûş 179,5
 Yüzeli gurûş icâreden çarşuda vâki' iki 'aded dükkândan on altı buçuk gurûş
 hisse-i dükkân
 Orta Câmî'-i Şerife cümle bey' eyledüğü gurûş 260

Gurûş

2917	Yekûn tereke
73	Gurûşda bir para resm-i 'askerî
2844	
25	Vefât masrafına
2843	Bâkî taksîm beyne'l-verese

Hisse-i Ümm Emine gurûş 470 para 20

Hisse-i uht Alime gurûş 627 para 13

Hisse-i ibnü'l-'emm mefkûd Ahmed gurûş 470 para 20

Hisse-i uht Fatma gurûş 627 para 13

Hisse-i uht Naime gurûş 627 para 13

S.72/B.153:

Ba'dehu be-emru'l-lah-ı te'âlâ cânib-i defterde mestûru'l-ism Emine dahî fevt
 olub verâseti kebire kızları Alime ve Fatma ve Naime ibnetâ el-mezbûrlar ile li-
 ebeveyn 'amcasıoğlu gâ'ib-i 'annü'l-beled Mehmed Emin ibni- Abdurrahman ibni-
 Mehmed Emin nâmân kimesnelere inhisâr-ı şer'îsi ba'de't-tahkîk-i şer'î gâ'ib-i mezbûr
 Der-'aliyye'de olub bâ-hüccet-i şer'î vekîl-i sâbit-i şer'îsi Bayzanoğlu İbrahim ibni-
 Hasan taleb ve ma'rifet-i şer'le tereke-i mevcûdesi ba'de'l-müzâyede tahrîr ve taksîmü
 defteridir ki ber-vech-i atî beyân olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min-şehr-i Cemâziye'l-ahir
 sene erba'a ve sittîn ve mi' eteyn ve elf (5 Cemaziyelahir 1264) (9 Mayıs 1848)

- Fevkânî bir oda ve tahtında kebîr gurûş 1375
 Misakoğlu civârında bağçe hissesi gurûş 141 para 7
 Menzil civârında vâki' bir kıt'a sekûlûk gurûş 500
 Bir sekü bağçe gurûş 375
 Kebîr sini 1 gurûş 100
 Yorgan 2 gurûş 42
 Döşek 1 gurûş 40
 Şam'dân 3 gurûş 30
 Sırmalı yemeni değirmi 2 gurûş 42
 Küçük yağlık 1 gurûş 11
 Terazü ve dirhem gurûş 25
 Kutni entari 1 gurûş 25
 Çuka cebe 1 gurûş 35
 Çarşab 1 gurûş 10
 Kuşak 1 gurûş 10
 Küçük sanduk 1 gurûş 26
 Müsta'mel sanduk 3 gurûş 21
 Menzil ittisâlinde ahur gurûş 430
 Mutbah gurûş 700
 Anbar 1 gurûş 40
 Çarşuda iki bâb dükkânın bahâsından monla yüz elli gurûş otuzbeş gurûş on para hisse bahâsı
 Dört yolağzı Câmî'-i Şerîf mütevellisine cümle verese bey' eyledikleri gurûş 750
 Hırdavât-ı menzil gurûş 30 para 20
 Balta 1 gurûş 5
 Abdest leğeni 1 gurûş 70
 Mercan tesbih 1 gurûş 60
 Oğlu Mustafa'dan müntakil hissesi ber-mûceb-i defter-i cânib gurûş 470
 Yan kilimi gurûş 49
 Seccâde 1 gurûş 35
 Yekûn gurûş 6589 para 7
 Resm-i 'askeriyesi gurûş 165
 Masrûfât gurûş 150
 Berâ-yı vasiyet sülûs Mahmud ve Fatma ve techîzât-ı sünnet gurûş 2081 para 13
 Taksîm-i beyne'l-verese gurûş 4163 para 33
 Hisse-i bint Alime gurûş 925 para 10

Hisse-i bint Fatma gurûş 925 para 10

Hisse-i bint Naime gurûş 925 para 10

Hisse-i ibnû'l-'emm Mehmed Emin gurûş 1387 para 37

S.72-73/B.154:

Bâ'is-i tahrîr-i defter-i rkassâm oldur ki

(S.72) Eğin Kasabası sâkinlerinden olub ikiyüz elli sekiz senesi târîhinde be-emru'l-lah-ı te'âlâ müteveffıye Fatma bint-i Mehmed nâm hatunun verâseti zevcû'l-müteveffıye Mehmed ibn-i Mehmed ile li-ebeveyn karındaşı Ahmed ibn-i Mehmed'e inhisâr-ı şer'î olub müteveffıye-i mezbûrenin vereseleri iltimâsıyla emvâl ve eşyâ ve nukûd defteridir ki ber-vech-i atı beyân olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min-şehr-i (boş) sene semân ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf (5 (boş) 1258) (12 Şubat 1842-31 Ocak 1843)

Müsta'mel çuka göz cebe 1 gurûş 30

Müsta'mel kadife salte 1 gurûş 25

Müsta'mel kadife cebube gurûş 150

Müsta'mel kısa marnoz kürk 1 gurûş 50

Beyaz işleme oya gurûş 50

Gevgez kadife salte 1 gurûş 170

Siyah kadife salte 1 gurûş 25

Lahor eki bağma gurûş 17

Mor bellü gurûş 40

Müsta'mel haşko gurûş 25

Pullu güvez yemeni 1 gurûş 25

Müsta'mel yelek 1 gurûş 10

Zerli sırmalı enteri 1 gurûş 180

Göz basma entari 1 gurûş 60

Beyaz pullu fes 1 gurûş 15

Çit libade 1 gurûş 15

Köhne havlu 1 gurûş 5

Madrori 3 gurûş 24

Bez tb 5 gurûş 40

Müsta'mel sırmalı entari gurûş 80

Diğer sırmalı entari 1 gurûş 120

Beyaz yemeni 1 gurûş 15

Zenne şalvarı boğça gurûş 15

Ketan uçkur 7 gurûş 35

Yağlık 5 gurûş 40
 Çevre ve boğça 2 gurûş 15
 Sarılu yemeni 1 gurûş 12
 Hameklü ve mavi boğça gurûş 15
 Sırmalı babuc gurûş 15
 Diğer mai yemeni gurûş 15
 Köhne pullu boğça 2 gurûş 6
 Sim bilerzik çift 1 gurûş 75
 Sim kolçak 1 gurûş 40
 Sim kutni ve melal ve rette 3 gurûş 55
 Diğer yemeni gurûş 8
 Sim küpe çift 1 gurûş 18
 Altun yüzük 3 ve diğer 1 gurûş 50
 Altun hilal 1 gurûş 165
 ‘Adliye rub‘iye 17 gurûş 20,5
 Fındık rub‘iyye 3 gurûş 28,5
 Zer-i mahbûb 11 gurûş 172
 (S.72) ‘Adliye nısfı 1 mısır nısfı 1 gurûş 30
 Eski şu altun 1 gurûş 50
 Hilal altun mahbub nısfıye gurûş 1208
 Çifte fındık 2 gurûş 170
 Mahmudiye 1 gurûş 80
 Zer-i mahbub tamamı 1 gurûş 32
 Zer bilezik dirhem 33 gurûş 440
 Mercan tesbih 1 gurûş 30
 Sebet gurûş 30
 Mahur cebe gurûş 200
 Hısar sim gurûş 15
 Cihâz yorgan 2 gurûş 85
 Döşek 1 gurûş 40
 Mak‘at çift 1 gurûş 40
 Yasdık 2 gurûş 30
 Yüz yasdığı gurûş 7
 Kilim 2 gurûş 100

Cem‘an yekûn gurûş 4623 yalnız dörtbin altıyüz yığirmi üç gurûşdur

Mine'l-ihracât

Hâkimü'l-vakt efendiye ma' harc gurûş 200

Berâ-yı vasiye gurûş 800

Muhzırıye gurûş 3

Bâkî taksîm-i beyne'l-verese gurûş 3620

Hisse-i zevcû'l-müteveffiye Mehmed gurûş 1810

Hisse-i ahû'l-ebeveyn Ahmed gurûş 1810

S.74/B.155:

Voyvoda konağından vürüd iden ondalıklar bundan böyle vukû' buldukca ism ve resmiyle tahrîr olunur fi 27 Ş (Şaban) sene (12)58 (3 Ekim 1842)

Gurûş

- 30 Dikenli Ahmed'in tahsîl olunan altıyüz gurûşdan
100 Denklü 'emmi enişteden
30 Balioğlu yediyle Semercioğlu'ndan ondalık

S.74/B.156:Gurûş

- 37.100 Elli dokuz senesi mâh-ı Cemâziye'l-ahirin on beşinci günü cümle ma'rifetleriyle beher hâneye ikiyüz gurûşdan selef tevzî' olunub 'atûfetlü Ahmed Ağa'ya teslim olunduğu fi 15 C (Cemaziyelahir) sene (12)59 (13 Temmuz 1843)
- 37.100 Elli dokuz senesi mâh-ı Ramazân-ı şerîfi'nin gurre-i günü cümle ma'rifetleriyle beher hâneye ikiyüz gurûşdan selef tevzî' olunub 'atûfetlü Ahmed Ağa'ya teslim olunduğufi gurre-i N (Ramazan) sene (12)59 (25 Eylül 1843)
- 30.000 Altmış senesi mâh-ı Muharremü'l-harâmı'nın yigirmi beşinci günü cümle ma'rifetleriyle beher hâneye yüz altmış üç gurûşdan selef tevzî' olunub 'atûfetlü Ahmed Ağa'ya teslim olunduğu fi 25 M (Muharrem) sene (12)60 (15 Şubat 1844)
- 104.200

S.74/B.157:Gurûş

- 18.550 Altmış senesi mâh-ı Cemâziye'l-evvel gurre-i günü cümle ma'rifetleriyle ve ma'rifet-i şer'le beher hâneye yüz gurûşdan selef tevzî' olunduğu fi gurre-i CA (Cemaziyelevvel) sene (12)60 (18 Mayıs 1844)
- 37.100 Altmış senesi Recebü'l-ferdinin on beşinci günü cümle ma'rifetleriyle ve ma'rifet-i şer'le beher hâneye ikiyüz gurûşdan selef tevzî' olunduğu fi 15 B (Receb) sene (12)60 (31 Temmuz 1844)

18.550 Def'a altmış senesi Şa'bân-ı şerîfi'nin yigirmi beşinci günü cümle ma'rifetleriyle beher hâneye yüz gurûşdan selef tevzî'olunduğu fi 25 Ş (Şaban) sene (12)60 (9 Eylül 1844)

74.200

37.100 Def'a râbi'ede Zilkadesi'nin üçüncü günü cümle ahâlî ma'rifetleriyle ve ma'rifet-i şer'le beher hâneye ikiyüz gurûşdan selef tevzî'teslîm olunduğu fi 3 ZA (Zilkade) sene (12)60 (14 Kasım 1844)

111.300

37.100 Def'a hâmisede altmış bir senesi mâh-ı Muharremü'l-harâmı'nın on birinci günü cümle ahâlî ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le beher hâneye ikiyüz gurûşdan selef tevzî'olunduğu fi 11 M (Muharrem) sene (12)61 (20 Ocak 1845)

148.400

Altmış bir senesi içinde mürûr itmiş olan Mart tevzî'inden sonra vukû' bulan mesârifât-ı kazânın mumzî defteridir

S.75/B.158:

Kuruçay Kazâsı'na tâbi' Hasanevi karyesi mütemekkinlerinden Mardoros veled Artin veled Ovanis nâm zımmî kazâ-yı aherden olub huzûr-ı müte'azzir olmağla şehâdet-i 'aliyyü's-şehâde keyfiyeti üzere Canikoğlu Kirkor ve Bedros nâm zımmîler her birleri birbirlerine kefil-i bi'l-mâl ve kefil-i bi'n-nefs olarak Kelekcioğlu Hoca Minas'ın şeriki Asdor zımmile 6774 gurûş zimmetlerinde sahîhen deynleri olduğunu benim muvâcehemde ikrâr ve i'tirâf itdiğine şahidim ve şehâdet iderim lakin huzûr-ı şer'e hâzır olmak müte'azzir olduğundan **(Belgenin devamı eksik)**

S.75/B.159:

Bâ'is-i tescîl budur ki

'Asâkir-i redîfe-i şâhâneye gelan Ali Kavas voyvoda Ahmed Ağa'da ikâmet idüb Marta yigirmi dört gün kalarak sâbık yevmiyeci Kamil Ağa'da ikâmet eylemiş voyvoda Ahmed Ağa hesâbını rû'yet eylediğinden işbu Kamil Ağa'da ikâmet eylediği işbu mahalle şerh virildi sene (12)60 (22 Ocak 1844-9 Ocak 1945)

S.75/B.160:

Dârende-i tezkere

Tatarân-ı müşîrîden be-maslahat Kemah'a gönderilan Tatar Mahmud Ağa'nın mürûruna 'adem-i mûmâna'atle uğradığı karye ve menzilhânelerde rûkûbuna müfennez bir re's bârgîr bilâ-ücret i'tâ ve bebnûnet ideceği merâhilde konak virilerek müreffehen

i'zâm olunmak için işbu tezkere-i dîvânî tahrîr ve imlâ ve i'tâ kılındı fi 15 CA (Cemaziyelevvel) sene (12)60 (2 Haziran 1844)

S.75/B.161:

Fazîletlü semâhetlü diyânetlü efendim sultânım hazretleri

Öteden berü zât-ı dimât-ı fûzelâlarına ezher cihet i'tiyâtım olduğundan bir müddetden berü zât-ı 'âlîleriyle bir def'a mülâkât olmadığından seninle bir cezirede kalmış gibi **(Belgenin devamı eksik)**

S.75/B.162:

Zehraboğlu Mıgırdıc'ın girü kalan nakd mevcûdı beyân **(Tarihsiz)**

Taksimi elli altıdan gurûş 2000

Zevce sehm 7 gurûş 300

Üç kızı sehm 21 gurûş 700

İki oğlu sehm 28 gurûş 1000

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

6 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I-EĞİN TARİHİ VE DÖNEM HAKKINDA BİLGİ

Doğu Anadolu Bölgesi'nin batı ucunda Munzur Dağları'nın batı ucu ile onun batısındaki Sarıçiçek Dağları arasına derin bir biçimde gömülmüş olan Fırat (Karasu) Nehri'nin sağ (batı) kıyısında kurulmuştur¹.

Yamaç bir araziye kurulmuş olan Eğin'in, deniz seviyesinden yüksekliği alt kısımlarda 900 metre iken yukarılara doğru 1000 metreyi bulur. Yükseklerden çıkan Kadı Gölü adlı bir kaynak kasabanın bahçelerini sular, çeşmeleri besler ve değirmenleri işletir².

Şehrin adı üzerinde çeşitli rivayetler vardır. Türkçe kökenli olduğunu savunanlar olduğu gibi Ermenice olduğunu kaynak (pınar) anlamına gelen *agn (akn)* kelimesinden türediğini iddia edenler de bulunmaktadır³.

EğİN'in, ne zaman ve nasıl kurulduğu tam olarak bilinmemektedir. İlkçağlardan itibaren bu bölgede yerleşim yerlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bölgenin coğrafi durumunun sarp ve engebeli oluşu nedeniyle buranın idaresi tarihî dönemler içinde kolay olmamıştır. Roma ve Bizans hakimiyetinden sonra Selçuklular'ın hakimiyetine girmiştir. Sırasıyla Çubukoğulları Beyliği, Anadolu Selçuklu Devleti, İlhanlı ve Akkoyunlular'ın hakimiyetine giren bölge, Timur istilasının ardından kısa bir süreliğine Osmanlı topraklarına katılmışsa da kesin Osmanlı hakimiyeti Çaldıran Savaşı sonrasında olmuştur. Eldeki kayıtlara göre 1518 yılında EğİN, Diyarbekir Eyaleti'nin Arapkir Livası sınırları içinde bir köy durumunda bulunmaktaydı⁴.

İncelediğimiz defter H. 1258-1264 (M. 1842-1848) yılları arasındaki olayları içermektedir. Bu dönem I. Abdülmecid'in tahtta bulunduğu döneme tekabül etmektedir. Bu dönem Osmanlı Devleti'nin Tanzimat ile birlikte oluşturmaya çalıştığı yeni düzenin ilk dönemleridir. Bu dönemde devlet idaresinde yeni düzenlemelere gidilerek, yeni

¹-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; "Kemaliye" Maddesi, **DİA, C.:25**, Ankara-2002, s.236.

²-Besim DARKOT; "EğİN" Maddesi, **İA, C.:4**, Eskişehir-1997, s.195.

³-EğİN kelimesinin anlamı hakkında şu eserlere bakılabilir: Salih AKYEL; **5 Numaralı EğİN Şer'iyye Sicili 1256-1258 (M.1840-1843)**, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ-2002, s.256, Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; "Kemaliye" Maddesi, **DİA, C.:25**, Ankara-2002, s.236, Besim DARKOT; "EğİN" Maddesi, **İA, C.:4**, Eskişehir-1997, s.195.

⁴-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; **a.g.mad.**, s.236.

Meclisler teşkil edilip yenilikler yerleştirmeye çalışılmıştır. İdarede yapılmaya çalışılan bu düzenlemeler birçok aksaklıklarla karşılaşılsa da bunların giderilmesi yoluna gidilmiştir⁵.

II-EĞİN'İN İDARİ YAPISI

Çaldıran Savaşı ile Osmanlı hakimiyetine giren Eğin yukarıda da belirtildiği gibi Diyarbakır Eyaleti'nin Arapkir Livası sınırları içinde bir köy durumunda bulunmaktaydı. XVI. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gelişerek bir kasaba halini almıştır⁶.

Eğin bu dönemden itibaren çoğunlukla kaza halinde olup, zaman zaman Diyarbakır, saman zaman ise Sivas Eyaleti'ne tabi bir merkez durumundaydı. Mesela 1578-1588 yılında Diyarbakır Eyaleti dahilinde bulunmaktaydı⁷.

Eğin; 1775 yılında Keban ve Ergani madenlerinin daha iyi işletilebilmesi için oluşturulan "Me'âdin-i (Maden) Hümayun Emaneti"ne bağlanarak, bu bölgenin ahalisi Keban Madeni'nin işletilmesi için gerekli olan kömür ve kütüğün temini ile görevlendirilmiştir⁸.

1837 tarihli bir kayıta göre Eğin, Diyarbakır Eyaleti'ne tabi olan Maden-i Hümayun Emaneti'ne bağlı 15 kazadan biridir⁹. Bu durum 1846 yılında Harput Eyaleti'nin kurulmasına kadar devam etmiştir. Eğin, bu tarihte Harput merkez olmak üzere oluşturulan Harput Eyaleti'ne tabi Harput Sancağı'na bağlı bir kaza olarak görülmektedir¹⁰.

1-1842-1848 Yılları Arasındaki Köy İsimleri

İncelediğimiz dönemde Eğin'e tabi olan köylerin bir kısmı 6 Numaralı Eğin Şer'iyye Sicilinde mevcuttur. Tespit edilen 32 adet köy ismi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

⁵-Bu dönemde yapılan değişiklikler ve düzenlemeler için şu esere bakılabilir. Musa ÇADIRCI; *Tanzimat Dönemi'nde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları*, Ankara-1991.

⁶-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; a.g.mad., s.236.

⁷-İbrahim YILMAZÇELİK; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır*, Ankara-1995, s.126.

⁸-Fahrettin TIZLAK; *Keban ve Ergani Yöresinde Madencilik (1775-1850)*, Ankara-1997, s. 27, 32. Bu eserde Maden Hümayun Emaneti'nin oluşturulması ve idaresi hakkında ayrıntılı bilgi vardır. Maden Hümayun Emaneti'nin oluşturulması hakkında ayrıca şu esere bakılabilir: İbrahim YILMAZÇELİK; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır*, Ankara-1995, s.131-138.

⁹-Ahmet AKSİN; *19. Yüzyılda Harput*, Elazığ-1999, s.28.

¹⁰-Ahmet AKSİN; *19. Yüzyılda Harput*, Elazığ-1999, s.30.

Sıra No	Adı	Sıra No	Adı
1	Abçağa ¹¹ (Aççağa İslam ve Zımmî) ¹²	17	Kendir ¹³
2	Abrenk ¹⁴	18	Muşağa ¹⁵
3	Ağıl ¹⁶	19	Navril ¹⁷
4	Ağrik ¹⁸	20	Obşin ¹⁹
5	Bekir ²⁰	21	Paşığı ²¹
6	Bermisik ²²	22	Peker ²³
7	Bizmişin ²⁴	23	Sandık ²⁵
8	Dillu ²⁶	24	Selahlu Deresi ²⁷
9	Ebranik ²⁸	25	Sergevil ²⁹
10	Ergü ³⁰	26	Sıvrık ³¹
11	Erkek ³²	27	Sorak ³³
12	Garşile ³⁴ (Geruşla ³⁵)	28	Şırzi ³⁶
13	Gaşo ³⁷	29	Tavuk ³⁸
14	Hapnus ³⁹	30	Urbek ⁴⁰
15	Hassa ⁴¹	31	Vanik (İslam ve Zımmî) ⁴²
16	Kamerkab (İslam ve Zımmî) ⁴³	32	Venk ⁴⁴

¹¹-6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili, Sayfa No:3, Belge No:15. Bundan sonraki dipnotlarda, sadece Sayfa Numarası olarak kısaca "S.", Belge Numarası olarak "B." verilecektir. S:55, B:118, S:66, B:139.

¹²-S:20, B:48, S:21, B:50, S:21, B:51, S:23, B:54, S:34, B:77, S:40, B:89, S:40, B:92, S:44, B:96, S:65, B:138.

¹³-S:44, B:96.

¹⁴-S:26, B:60.

¹⁵-S:44, B:96.

¹⁶-S:44, B:96.

¹⁷-S:44, B:96.

¹⁸-S:44, B:98.

¹⁹-Boşadi Nahiyesi'ne tabidir. S:29, B:63, S:30, B:64.

²⁰-S:44, B:96.

²¹-Boşadi Nahiyesi'ne tabidir. S:34, B:73.

²²-S:32, B:71.

²³-S:56, B:121.

²⁴-S:44, B:96.

²⁵-S:8, B:26.

²⁶-S:32, B:71.

²⁷-S:44, B:96.

²⁸-S:44, B:96.

²⁹-Boşadi Nahiyesi'ne tabidir. S:19, B:46, S:32, B:71.

³⁰-S:44, B:96, S:49, B:108.

³¹-S:17, B:45, S:44, B:96.

³²-S:44, B:96.

³³-S:44, B:96.

³⁴-S:1, B:4, S:1, B:7, S:44, B:96.

³⁵-S:6, B:19-a.

³⁶-Boşadi Nahiyesi'ne tabidir. S:70, B:150, S:71, B:151.

³⁷-S:44, B:96, S:55, B:117.

³⁸-Boşadi Nahiyesi'ne tabidir. S:19, B:46, S:32, B:71.

³⁹-S:44, B:96.

⁴⁰-S:57, B:124.

⁴¹-S:53, B:115.

⁴²-S:44, B:96, S:44, B:97, S:44, B:98, S:49, B:108, S:50, B:111, S:54, B:116.

⁴³-S:1, B:6, S:42, B:94, S:44, B:96.

⁴⁴-S:3, B:15, S:16, B:43.

Bu köylerin yanında, tespit edebildiğimiz Boşadi isimli bir nahiyeye de mevcuttur⁴⁵. Yukarıda ismini verdiğimiz köylerden 5 adedinin bu nahiyeye bağlı olduğu görülmektedir. Bunlar: Sergevil, Obşin, Paşağı, Tavuk ve Şırzi köyleridir.

2-1842-1848 Yılları Arasındaki İdareciler

İncelediğimiz dönemde Eğin, ilk başta Diyarbakır Eyaleti'ne tabi iken, daha sonra teşkil edilen Harput Eyaleti'ne bağlanmıştır. Bu dönemde Eğin Kazası, bu eyalet valileri tarafından Voyvodalar tarafından idare edilmekteydi. Tespit edilebildiği kadarıyla Eğin Kazası'nın tabi olduğu eyaletlerin valileri ile Eğin Kazası'nın idarecileri ve tespit edilen tarihleri aşağıda verilmiştir.

Maden-i Hümayun Emaneti ilhakıyla eski Diyarbakır Müşiri Vecihi Paşa (4 Eylül 1842)⁴⁶

Maden-i Hümayun Emaneti ilhakıyla Diyarbakır Müşiri İsmail Paşa (4 Eylül 1842)⁴⁷.

Harput Mutasarrıfı Ömer (3 Mayıs 1846)⁴⁸.

Harput Vâlisi Vezir Ali Paşa(6-14 Haziran 1847)⁴⁹.

Eğin Voyvodası Ahmed Ağa (28 Mart 1842)⁵⁰.

Eğin Voyvodası el-Hâc Hasan Ağa (31 Mart-8 Nisan 1844)⁵¹.

Eğin Kadısı es-Seyyid Mehmed (21 Haziran 1845)⁵².

Eğin Naibi Abdurrahman (10-19 Aralık 1846)⁵³.

Eğin Ermeni Marhasası Bedros (6-15 Temmuz 1845)⁵⁴.

⁴⁵-S:18, B:46, S:29, B:63, S:34, B:73, S:44, B:96, S:57, B:124, S:70, B:150, S:71, B:151.

⁴⁶-S:4, B:16. Vecihi Paşa bu tarihe kadar Diyarbakır Eyaleti Müşiri olup, bu tarihten itibaren Halep ve Rakka Eyaletleri Valiliği'ne atanmıştır.

⁴⁷-S:4, B:16. İsmail Paşa eski Ankara Müşiri olup, Ankara Müşirliği'nden bu göreve tevcih edilmiştir.

⁴⁸-S:53, B:114.

⁴⁹-S:58, B:127.

⁵⁰-S:3, B:12.

⁵¹-S:32, B:71.

⁵²-S:42, B:93-c. Es-Seyyid Mehmed yerine naib olarak Ömer Feyzi Efendi'yi nasb etmiştir. S:42, B:93-c. Daha sonra Ömer Feyzi Efendi Naiblik görevinde ibka edilmiştir (3 Mayıs 1846). S:53, B:114.

⁵³-S:50, B:110. Abdurrahman Efendi; yerli ahalden olan kişinin naib olması yasak olduğu halde, Eğin'in yerlisi olup, uzun müddetten beri ahaliye kötü davrandığı, rüşvet aldığı gibi hususların İstanbul'a arz edilmesi üzerine azledilmiştir.

⁵⁴-S:46, B:104.

III-EĞİN'İN FİZİKİ YAPISI

Doğu Anadolu Bölgesi'nin batı ucunda Munzur Dağları'nın batı ucu ile onun batısındaki Sarıççek Dağları arasına derin bir biçimde gömülmüş olan Fırat (Karasu) Nehri'nin sağ (batı) kıyısında yamaç bir araziye kurulmuş olan Eğin'in, deniz seviyesinden yüksekliği alt kısımlarda 900 metre iken yukarılara doğru 1000 metreyi bulur. Yükseklerden çıkan Kadı Gölü adlı bir kaynak kasabanın bahçelerini sular, çeşmeleri besler ve değirmenleri işletir⁵⁵.

Evliya Çelebi'ye göre o dönemde 1000 kadar evinin olduğu, bunların üstlerinin toprakla örtülü olduğunu ve bakımlı olduğunu belirtmektedir⁵⁶.

1-1842-1848 Yılları Arasında Eğin'in Mahalleleri

İncelediğimiz 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicilinde tespit edilen 13 adet mahallenin ismi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Sıra No	Adı
1	Ariki Mahallesi ⁵⁷
2	Bağçe Mahallesi ⁵⁸
3	Dört yolağzı (Cami'-i Şerif) Mahallesi ⁵⁹
4	Halik Mahallesi ⁶⁰
5	Hatiboğlu Mahallesi ⁶¹
6	Hutsalı Mahallesi ⁶²
7	Köybaşı Mahallesi ⁶³
8	Ortatepe Mahallesi ⁶⁴
9	Sandıkbağçe Mahallesi ⁶⁵
10	Sandıkbaşı Mahallesi ⁶⁶
11	Şehsuvar Mahallesi ⁶⁷
12	Tavitoğlu Mahallesi ⁶⁸
13	Yağmur Dereli Mahallesi ⁶⁹

⁵⁵-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; a.g.mad., s.236, Besim DARKOT; a.g.mad., s.195.

⁵⁶-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; a.g.mad., s.236.

⁵⁷-S:14, B:37, S:40, B:91, S:59, B:131.

⁵⁸-S:13, B:33, S:23, B:55.

⁵⁹-S:40, B:91, S:71, B:151, S:71, B:152.

⁶⁰-S:58, B:129.

⁶¹-S:7, B:24.

⁶²-S:59, B:131.

⁶³-S:13, B:34.

⁶⁴-S:57, B:125.

⁶⁵-S:52, B:112, S:52, B:113.

⁶⁶-S:1, B:2.

⁶⁷-S:1, B:5.

⁶⁸-S:13, B:35.

⁶⁹-S:1, B:1.

2-1842-1848 Yılları Arasında Eğin'in Camileri

İncelediğimiz 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicilinde tespit edilen 8 adet caminin ismi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Sıra No	Adı
1	Apçağa Karyesi Cami'i ⁷⁰
2	Dört yolağzı Cami'i ⁷¹
3	Gašo Karyesi Cami'i ⁷²
4	Hassa Karyesi Cami'i ⁷³
5	Orta Cami'i ⁷⁴
6	Sandıkbağçe Mahallesi Mescidi ⁷⁵
7	Tahta Cami'i ⁷⁶
8	Taşdibi Cami'i ⁷⁷

Camileri yanında bazı kiliselerin de bulunduğu görülmektedir. Belgelerde 2 adet kilise ismine rastlanmaktadır. Bunlardan birincisi Ermenilere ait olan Meryem Ana Kilisesi'dir. Bu dönemde harap bir durumda olduğundan tamir edilmesine izin verilmiştir⁷⁸. İkincisi ise Rum Patrikliği'ne bağlı olup Sıvrık karyesinde bulunan Aya Nikolos Kilisesi'dir⁷⁹.

Bu fiziki unsurların yanında eski dönemlere ait bir kalenin olduğu diğer eserlerde belirtilmektedir⁸⁰.

Bunun yanında belgelerde "Çarşu" olarak belirtilen fakat hakkında başka bilgi bulunmayan bir çarşısı da vardır.

IV-EĞİN'İN İKTİSADÎ YAPISI

Eğin Kazası küçük bir kaza olduğu için iktisadî özellikleri de kendi içerisinde bu durumuna göre oluşmuştur. Ahali genellikle tarım ve küçük el sanatları ile uğraşmaktadır. Buranın sulak bir bölge olması nedeniyle çok miktarda meyve ve sebze üretilmektedir. Bağları ve dutları meşhurdur. Özellikle kuru dutu önemli bir ekonomik

⁷⁰-S:65, B:138.

⁷¹-S:12, B:30, S:45, B:101, S:52, B:112, S:52, B:113, S:72, B:153.

⁷²-S:55, B:117.

⁷³S:53, B:115.

⁷⁴-S:45, B:101, S:64, B:135, S:71, B:152.

⁷⁵-S:52, B:112, S:52, B:113.

⁷⁶-S:52, B:112, S:52, B:113.

⁷⁷-S:52, B:113.

⁷⁸-S:70, B:149.

⁷⁹-S:17, B:45.

⁸⁰-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; a.g.mad., s.236-237.

unsurdur. Halı dokumacılığı da ayrı bir gelir kaynağıdır. Eski dönemlerde yaycılık bir başka uğraşı alanıdır. Eğin'in yaylarının meşhur olduğu belirtilmektedir⁸¹.

Eğin Kazası'nın geçiş bölgesi üzerinde olması nedeniyle burada gümrük işlemlerinin yapıldığı görülmektedir. Bu dönemden önce Kemah Kazası'nda da gümrük işlemlerinin yapılmasına başlanmışsa da, bunun Eğin Kazası gümrüğünün zayıflamasına neden olduğunun görülmesi üzerine, 17 Mayıs 1843 tarihinde, bundan sonra gümrük işleminin Eğin'de yapılması, Kemah'ta gümrük işlemlerinin görülmemesi hususunda şukka gönderilmiştir⁸².

Belirli dönemler içinde yapılmış olan masraflar ve bazı idarecilerin maaşları hazırlanan salyane defterleriyle tespit edilip ahaliye tevzi edilmekteydi. Bu defterlerin suretleri 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili'nde de bulunmaktadır⁸³. Ancak hazırlanan bu defterlerdeki masrafların bir kısmı fazla olarak gösterildiğinden bunlar eyalet merkezinde incelenmekte ve bir kısım meblağ bu defterlerden düşülerek toplanan paranın bir kısmı ahaliye geri ödenmekteydi⁸⁴.

Devlet idaresi içinde ahalinin rahat bir şekilde yaşaması ve bunların zarar görmemeleri idarecilerin göz önünde bulundukları önemli bir unsurdur. Gereksiz yere fazla vergi alınmasının ortaya çıkması üzerine, ahali üzerine fazla vergi salınmaması ve ahalinin korunması hususunda 22 Kasım 1843 tarihinde buyuruldu gönderilmiştir⁸⁵. Bunun yanında, 29 Haziran 1847 tarihinde gönderilen bir buyuruldu ile ahalden alınmakta olan arus resmi affedildiği belirtilmektedir⁸⁶.

İncelediğimiz 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili'nde Esnaflık kurumu ile ilgili fazla bir bilgi bulunmamaktadır. Sadece Culha Esnafi'nın adından bahsedilmektedir⁸⁷.

II. Mahmut döneminde meydana gelen para ile ilgili büyük değişikliklerin ardından bu dönemde de para ile ilgili bazı düzenlemelere gidilmeye çalışılmıştır.

⁸¹-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; a.g.mad., s.236, Besim DARKOT; a.g.mad., s.195.

⁸²-S:15, B:41.

⁸³-Bu defterlerin suretlerinden bazıları şunlardır. S:18-19, B:46, Toplam Masraf: 244.454 Kuruş, Tenzilat: 8968 (21-29 Mayıs 1843), S:32-33, B:71, Toplam Masraf: 206.199 Kuruş, Tenzilat: 15.838 Kuruş. Tevzi edilen: 190.351 Kuruş (31 Mart-8 Nisan 1844),

⁸⁴-S:22, B:52, S:22, B:53.

⁸⁵-S:25-26, B:59. Yukarıda da belirtildiği üzere salyane defterlerine fazladan masraf kaydedilmekte idi. bunun yanında esnaf gruplarından da "semere akçesi" adıyla bir vergi alınmaktaydı, S:32, B:70-a. Voyvodalar tarafından Culha Esnafi'ndan " 'uteka nemregah " adıyla yılda 500 Kuruş alınmaktaydı. S:32, B:70-b.

⁸⁶-S:58, B:128.

⁸⁷-S:32, B:70-b.

6 Ekim 1843 tarihinde 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili'ne kaydedilen para rayici ile ilgili tarife kaydına⁸⁸ göre bu dönemde tedavülde olan paralar ve bunların Kuruş ve Para olarak karşılıkları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Paranın Adı	Dirhem	Kuruş	Para
'Atık Sultan Ahmed, Sultan Mahmud ve Sultan Mustafa Fındık Altınları	1	45	10
'Atık Sultan Mahmud tam ve nısfıye Altını	1	44	30
'Atık Rumî Altını	1	44	5
'Atık Sultan Mustafa Altınının tam ve nısfıyesi ve Sultan Hamid'in 7. tarihine kadar tam ve nısfıye Fındık, İstanbul, Rub'iyeye ve Cedîd Rumî Altınları	1	42	30
'Atık 'Adlî Altını	1	37	25
Cedîd 'Adlî Altını ve Rub'ıyyesi	1	39	5
Hayriye Altını	1	35	10
Mısır Altını	1	41	5
Mısır'ın Parbut Altını	1	32	15
Yüzlük ve İkilik ve Altmışlık ve Zolota Kuruş	1	31	10
Cihâdiye	1	-	13
Mısır Parası	1	2	7
Sâhib-i Kıran	1	-	32
Benabat	1	2	26
Yaldız Altını	1	0,5	12
Macar Altını	1	47	-
Lira ve Enperyal ve Lizbonte Altınları	1	46	10
Napolyon ve Luyic Altınları	1	43	10
İspanya Altını	1	42	10
Direkli Riyal ve Nısfıye (1 Adedi)	1	41	-
Kuşlu Riyal ve Nısfıye (1 Adedi)	-	22	33
Fırank (1 Adedi)	-	21	36
Mora Riyali (1 Adedi)	-	21	10
Yazulu Karpure (1 Adedi)	-	18	38
Kuşlu Karpure (1 Adedi)	-	16	37
Yigirmi rakamlı Havasık	-	16	10
On rakamlı Cırık	1	1	29
Üç ve Beş rakamlı ta'bîr olunan	15	1	27
Soldo (?)	1	-	35
Rağzıra ve Kaver Altmışlığı	1	1	38
	1	1	25

Bu dönemde ahalinin gelirlerinin arttırılması, bunların daha iyi bir yaşam standardında yaşaması için gerekli tertibatın alınmasına dikkat edilmekteydi. Bunun için, Osmanlı Devleti'ndeki ahalinin ne işlerle uğraştıkları, bunların geçimlerinin nasıl

⁸⁸-S:24, B:57.

olduğu, ahalinin refahının nasıl arttırılması gerektiğine dair araştırma yapılması hususunda gönderilen fermân üzerine, bu hususun araştırılması için Diyarbakır Eyaleti'nde bulunan bölgelerde bu hususta araştırma yapmak üzere Sabit Efendi'nin görevlendirilmiştir⁸⁹.

V-EĞİN'DE SOSYAL YAPI

İncelediğimiz 6 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili'nde sosyal hayata ilişkin birçok belge bulunmaktadır. Bu belgelere göre Eğin'de Müslümanlar ve Gayr-ı Müslimler bir arada yaşamaktaydılar. Gayr-ı Müslimler içerisinde de Rumlar⁹⁰ ve Ermeniler bulunmaktaydı.

Eğin şehir merkezinde hangi mahallelerin Müslümanlar'a, hangilerinin Gayr-ı Müslimler'e ait olduğuna dair ayırt edici belgeler bulunmamaktadır. Yalnız, karyelere yapılan tevziatlarda bazı karyeler belirtilirken İslam ve Zımmî olarak belirtilmiştir. Buna göre; Kamerkab, Apçağa, Garşile ve Vanik⁹¹ karyelerinde hem Müslüman, hem de Gayr-i Müslim nüfus bir arada yaşamaktaydı. Ayrıca Sıvrık karyesinde Rum ahalisinin yaşadığı görülmektedir⁹².

Nüfus durumu ile ilgili bilgi bulunmamaktadır. Ancak diğer kaynaklardan bu dönemle ilgili bilgi bulabilmekteyiz. Bu dönemlerde Eğin ve çevresine gelen Charles Texier, çeşitli mahallelere dağılmış bulunan Eğin'de 2000'i Müslümanlar'a, 700'ü Gayr-i Müslimler'e ait olmak üzere toplam 2700 ev bulunduğunu belirtmektedir⁹³. Her evde 4 nüfus yaşadığını varsaydığımız taktirde 8000 Müslüman, 2800 Gayr-i Müslim olmak üzere 10.800 nüfusun yaşadığı tahmin edilmektedir.

Aileler genelde bahçeli evlerde oturmaktaydılar. Her ailedeki çocuk sayısı duruma göre değişmektedir. Tereke kayıtlarındaki çocuk sayılarına baktığımız zaman çocuk sayısı; 2⁹⁴, 3⁹⁵, 4⁹⁶, 5⁹⁷ ve 9⁹⁸ olarak görülmektedir.

⁸⁹-S:26-28, B:61.

⁹⁰-Rum olarak belirttiğimiz Ortodoks Kilisesi'ne tabi olanlardır. Tespit edilebildiği kadıyla Sıvrık karyesinde Rumlar'a ait Aya Nikolos Kilisesi bulunmaktaydı. Bkz. S:17, B:45.

⁹¹-S:44, B:96.

⁹²-S:17, B:45.

⁹³-Erdoğan AKKAN-Metin TUNCEL; a.g.mad., s.236-237.

⁹⁴-2 kız, S:60, B:133; 1 erkek, 1 kız, S:61, B:134.

⁹⁵-1 erkek, 2 kız, S:8-9, B:26; 3 erkek, S:54-55, B:116; 3 kız, S:72, B:153.

⁹⁶-2 erkek 2 kız, S:50, B:111, S:53, B:115; 1 erkek 3 kız, S:62-64, B:135.

⁹⁷-2 erkek, 3 kız, S:75, B:162.

⁹⁸- 1 erkek 8 kız, S:66, B:139.

Bu dönemde Eğin ve çevresinde İstanbul'a büyük oranda göç olduğu gözlenmektedir. Eğin'in kısıtlı iş imkanları nedeniyle İstanbul'a çalışmaya giden kişiler, bir süre sonra ailelerini de yanlarına almaktadırlar⁹⁹. Devlet, bunların gidiş gelişlerini düzenlemek için mürur nizamnameleri çıkararak, bir yerden başka yere gitmek isteyenlerin mutlaka mürur tezkeresi almasını şart koşmuştur¹⁰⁰. Ayrıca verilecek olan mürur tezkerelerinde kişilerin dini durumları, vasıfları ve baba adlarının mutlaka yazılması¹⁰¹ ve basma mürur tezkeresi olmayanların geçişlerine izin verilmemesi gerektiği belirtilmiştir¹⁰². Sebepsiz yere İstanbul'a gitmek isteyen kadın ve erkeklerin gitmelerine izin verilmemesi için emirler gönderilmiştir¹⁰³.

⁹⁹-Bu hususla ilgili şu belgelere bakılabilir, S:3, B:13, S:12, B:31, S:12, B:32, S:12, B:33, S:14, B:37, S:23, B:54, S:23, B:55.

¹⁰⁰-S:36-39, B:79-87.

¹⁰¹-S:28-29, B:62.

¹⁰²-S:40, B:90.

¹⁰³-S:6, B:19-b, S:16-17, B:44. Eğin ve çevresinden İstanbul'a gidenler hakkında şu incelemeye bakılabilir, Zeki ARIKAN; "Tanzimat Döneminde Eğin ve Çevresinden İstanbul'a Yönelik Göçler", *Tanzimat'ın 150.Yıldönümü Uluslar arası Sempozyumu*, Ankara-1994, s.467-490.

SONUÇ

Osmanlı Tarihi araştırmalarında, özellikle de Şehir tarihi araştırmalarında Arşiv Kaynakları içerisinde farklı bir yeri olan Şer'iyye Sicilleri önemli bir kaynak olma özelliği göstermektedir. Şer'iyye Sicilleri'nin incelenmesi ile ayrıntıya inilebilmekte ve teorik olarak hazırlanmış olan kanunların ve düzenin pratikte nasıl icra edildiğine görebilmekteyiz.

Hazırlamış olduğumuz 6 Numaralı Eğin Şer'iyye Sicili H. 1258-1264 (M. 1842-1848) yılları arasındaki olayları içermektedir.

Bu dönemde Eğin; 1846 yılına kadar Diyarbakır Eyaleti içindeki Maden-i Hümayun Emaneti'ne bağlı bir kaza durumundaydı. 1846 yılında ise, Harput merkez olmak üzere oluşturulan Harput Eyaleti'ne tabi Harput Sancağı'na bağlanmış ve kaza olma durumu devam etmiştir.

Bu dönemde tespit edebildiğimiz kadarıyla Eğin Kazası'nda 1 nahiye, 32 köy, 13 mahalle, 8 cami, 2 kilise mevcuttu. Eğin Şehir merkezinde Müslümanlar ile Gayr-i Müslimler bir arada yaşamaktaydılar. Ayrıca tespit edebildiğimiz kadarıyla 5 karyede Gayr-i Müslimler ile Müslümanlar bir arada yaşamaktaydılar. Bu dönemde Eğin Şehir merkezinde 8000 Müslüman, 2800 Gayr-i Müslim olmak üzere 10.800 nüfusun yaşadığı tahmin edilmektedir.

Ekonomik bakımdan fazla canlı olmayan Eğin, yol güzergahı üzerinde olduğu için burada gümrük işlemlerinin yapılmaktaydı.

Sosyal yapı açısından da klasik Osmanlı Őehirlerinin gösterdiği özellikleri göstermektedir.

BİBLİYOGRAFYA

- AKDAĞ, Mustafa; **Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi, I. Cilt**, İstanbul-1995.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet; **Şer'iyeye Sicilleri, I. Cilt**, İstanbul-1988.
- AKKAN, Erdoğan – TUNCEL, Metin; "Kemaliye" Maddesi, **DİA, C.:25**, Ankara-2002, s.236-237.
- AKSIN, Ahmet; **19. Yüzyılda Harput**, Elazığ-1999.
- AKYEL, Salih; **5 Numaralı Eğin Şer'iyeye Sicili 1256-1258 (M.1840-1843)**, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ-2002.
- ALTUNDAĞ, Şinasi; "Osmanlılar'da Kadılar'ın Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", **VI. Türk Tarih Kongresi III. Seksiyon**, Ankara-1967, s.: 342-355
- ARIKAN, Zeki; "Tanzimat Döneminde Eğin ve Çevresinden İstanbul'a Yönelik Göçler", **Tanzimat'ın 150.Yıldönümü Uluslar arası Sempozyumu**, Ankara-1994, s.467-490.
- ATALAR, Münir; "Şer'iyeye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe", **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, S.:4**, Ankara-1980, s.:303-328
- BALTACI, Cahid; "Şer'iyeye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", **Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu**, İstanbul-1985, s.:127-132.
- BERKİ, Ali Hikmet; **Büyük Türk Hükümdarı Sultan Mehmed Han ve Adalet Hayatı**, İstanbul-1953.
- ÇADIRCI, Musa; **Tanzimat Dönemi'nde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapıları**, Ankara-1991.
- ÇAĞATAY, Neşet; "İslam Hukukunun Ana Hatları ve Osmanlılar'ın Bunun Bazı Kurallarını Değişik Uygulamaları", **Bellekten, C.:51, S.:200**, Ankara-1987, s.:625-636.
- DARKOT, Besim; "Eğin" Maddesi, **İA, C.:4**, Eskişehir-1997, s.194-196.
- GÜRKAN, Feyyaz; "Şer'iyeye Mahkemeleri Sicilleri Üzerinde Bir Araştırma", **IX. Türk Tarih Kongresi, II. Cilt**, Ankara-1988, s.:765-779.
- MARDİN, Ebulula; "Kadı" Maddesi, **İ. A., VI. Cilt** İstanbul-1967, s.:146-150.
- MİROĞLU, İsmet; **Kemah Sancağı ve Erzincan Kazası**, Ankara-1990.

ORTAYLI, İlber; **Osmanlı Devleti'nde Kadı**, Ankara-1994.

ÖZDEMİR, Rifat; “Şer‘iyye Sicilleri'nin Toplu Kataloguna Doğru”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C.:I, S.:I, Elazığ-1987, s.:191-198.

—————; **XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara**, Ankara-1986.

ÖZTÜRK, Mustafa; “Harput Şer‘iyye Sicilleri”, **Tarih İçinde Harput Sempozyumu**, s.:73-80.

SEVGİN, Nazmi; “Şer‘î Mahkemeler'in Sicil Hazinesi”, **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi** S.:44, Mayıs-1971, s.:16-18.

TIZLAK, Fahrettin; **398 Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ-1987.

—————; **Keban ve Ergani Yöresinde Madencilik (1775-1850)**, Ankara-1997.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; **Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı**, Ankara-1988.

ÜNAL, Mehmet Ali; “Fetih, Fatih ve Gençlik”, **Tarihçi Gözüyle Olaylar ve Türkiye**, Isparta-1988, s.:71-78.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin; “Osmanlılar'ın Kuruluş ve Yükselişinde Rol Oynayan Müesseseler”, **Milli Kültür**, S.:41, Ağustos 1983, Ankara, s.:41-47.

YILMAZÇELİK, İbrahim; **392 Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili**, Ankara Üniversitesi İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-1987.

—————; **Diyarbakır Şer‘iyye Sicilleri (Katolog ve Fihristleri)**, Ankara, 2001.

—————; **XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır**, Ankara-1995.

YÜCEL, Yaşar; “Osmanlı İmparatorluğu'nda Desantralizasyona (Adem-i Merkeziyet) Dair Genel Gözlemler”, **Belleten**, C.:38, S.:152, Ekim-1974, Ankara, s.:656-707.

—————; “XVI.-XVII. Yüzyılda Osmanlı İdarî Yapısında Taşra Ümerasının Yerine Dair Düşünceler”, **Belleten**, C.:41, S.:163, Temmuz-1977, Ankara, s.:495-506.

ÖZGEÇMİŞ :

23.08.1977 tarihinde Elazığ'da doğdum. İlk , orta , lise eğitimimi Elazığ'da tamamladıktan sonra 1997 yılında Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünü kazandım ve 2001 yılında aynı fakülteden mezun oldum. Aynı yıl içinde yüksek lisans eğitimine Tarih Bölümü Yakın Çağ dalında başladım.

Yüksek lisans eğitimine devam ettiğim sırada Milli Eğitim Bakanlığı atamaları sonucunda Isparta İli Senirkent İlçesi Turan İlk Öğretim Okulunda sınıf öğretmeni olarak göreve başladım. Halen aynı göreve devam etmekteyim.

Berna ÇELİK (YÜKSEL)